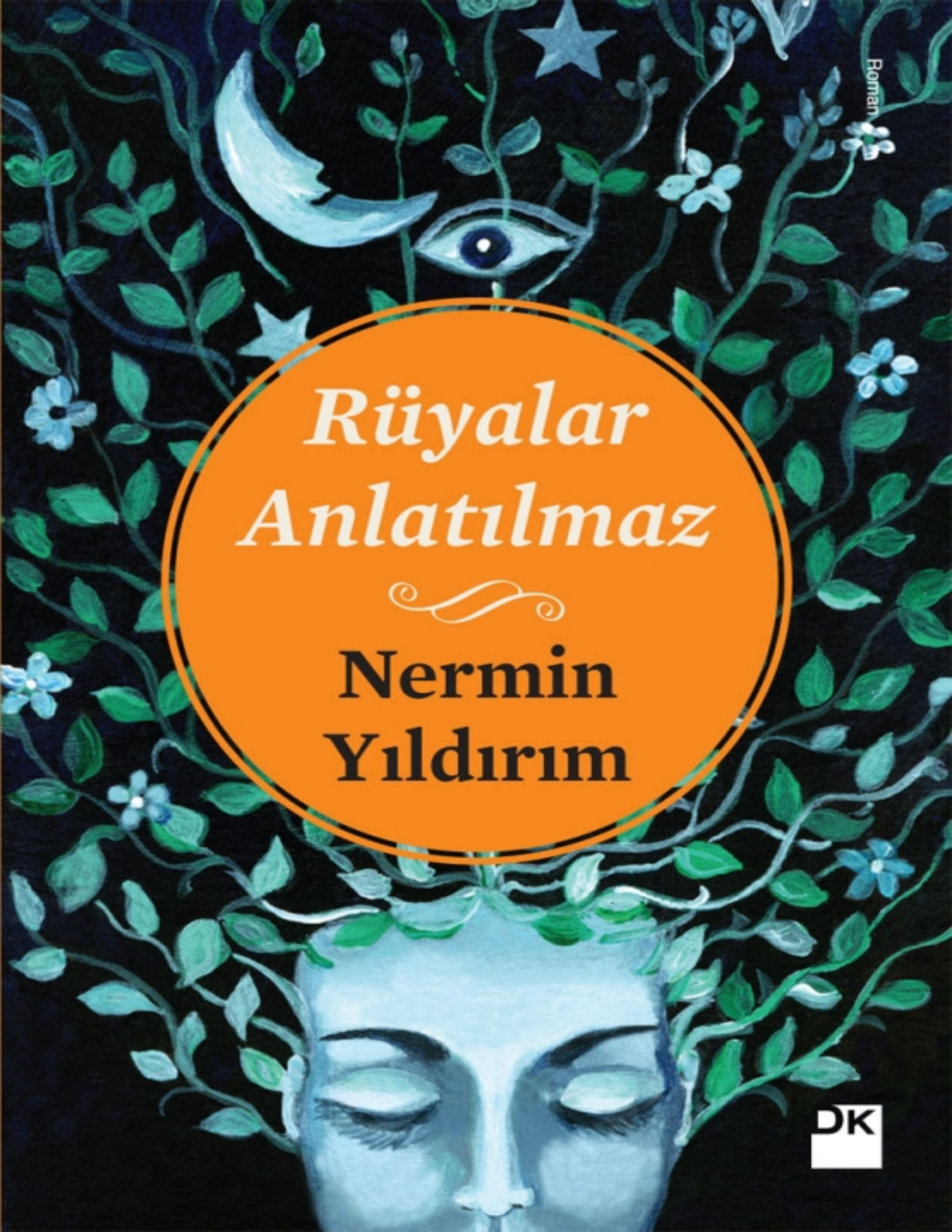
Roman

Rüyalar Anlatılmaz

Nermin Yıldırım

DK

RÜYALAR ANLATILMAZ

Yazan: Nermin Yıldırım

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş. Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Dijital yayın yarihi: Eylül 2012/ ISBN 978-605-09-1051-3

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Vinyetler: Bülent Ayar

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / **Faks** (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Rüyalar Anlatılmaz

Nermin Yıldırım

Joan’a

1
Pilar

İçerdekiler içerlerde
Dışardakiler dışarlarda kalmışlar
Ece Ayhan, “Anahtarlar”

Pilar polisi arayıp kocasının kaybolduğunu bildirdiğinde, saat gecenin üçüydü. O vakte kadar çıkar gelir diye beklemiş, yanında olabileceği birkaç kişiyi yoklamış, saatlerdir kapalı olan cep telefonuna birbirinden endişeli yedi mesaj bırakmış, atölyesine gidip bakmış, şehir rehberindeki hastaneleri arayıp kocasını sormuştu. Ona kalsa daha evvel arardı polisi ama ta Madrid’den telefon marifetiyle yetişen Isabel’in telkinlerini dinleyip sakin olmaya çalışmış, kendini tutmuştu. Oysa bu kadar beklemenin âlemi olmadığını düşünüyordu. Öyle aklına estikçe ortadan kaybolmazdı kocası. Sorumluluk sahibi biriydi, azıcık gecikecek olsa muhakkak haber verirdi. Bu saate kadar aramıyorsa, eve gelmiyorsa, üstelik cep telefonuna dahi ulaşılamıyorsa, durum hiç de hayra alamet değildi.

Telefondaki polise nefes nefese anlatmıştı vaziyeti. Ne var ki hattın öbür ucunda mesai dolduran genç adam, durumun vahametini kavrayamıyordu sanki. Uykulu bir sesle yersiz sorular soruyor, verilen cevapları anlamamakta ısrar ediyor, belli ki işittiklerini ciddiye alınmayacak kadar sıradan buluyordu. Kim bilir kaç defa karşılaşmıştı benzer durumlarla. Kim bilir kaç defa kayıp şahsın kaydını aldıktan birkaç saat sonra, sırra kadem basarak yakınlarını telaşa düşüren kişi, saatten bihaber, elinde yuvayı arayan anahtar, kilidi açmaya çalışırken, ev halkı tarafından kapıda karşılanmıştı.

Ama Eyüp sarhoş olana kadar içmezdi ki. Gecenin bir yarısı kör kandil kapıda belirmezdi. Bu uyuşuk polisin gördüğü vakalardan hiçbirine benzemezdi o. Bunu bildiği için tedirgindi Pilar, endişeliydi. Bir an evvel harekete geçilsin, kocası her neredeyse bulunup çıkarılsın istiyordu. Oysa polis işi olabildiğince ağırdan alıyor; değil teşkilatı ayaklandırıp Eyüp'ün peşine düşmek, kayıp ihbarı almak konusunda bile gönülsüz davranıyordu.

"Ama hanımefendi söyledim size, şahıs hakkında kayıp işlemi yapabilmemiz için aradan yirmi dört saat geçmesi gerekiyor."

"Ya o arada başına bir şey gelirse? Ya şu anda başına bir şey geliyorsa? Bunun sorumluluğunu alabiliyor musunuz siz?"

"Ama hanımefendi, böyle her..."

"Bakın, ben daha fazla bekleyemem. Gerekirse tekrar arayıp, telefonu açacak olan memura eşimden yirmi dört saattir haber alamadığımı söylerim, ama bekleyemem. Lütfen yardımcı olun."

"Yani aslında... Neyse, ben notumu alayım, gerisine bakacağız" diyerek nihayet pes etmiş göründü memur. "Kocanızın adı ne demiştiniz?"

Sabah yedide başka bir polis tarafından geri arandığında, bütün gece uyku yüzü görmediği için kan çanağına dönmüş olan gözleri umutla parladı.

"Ne oldu? Bir haber var mı?"

"Hanımefendi, kocanız dün saat 14.30'da Barselona'dan ayrılmış."

Pilar ne hissetmesi gerektiğini bilemedi. Şaşırsa mı, rahatlasa mı, aksine iyice endişelense mi, emin olamıyordu.

"Na... Nasıl ayrılmış?"

"Iberia Havayolları'yla."

Dalga mı geçiyordu bu polis? Elbette kocasının hangi havayolu şirketini tercih ettiğini sormuyordu. Kafası karışmıştı sadece; kulağının işittiğini aklı almıyordu.

“Hayır, yani... Nereye gitmiş?”

“Kendisinin 14.30 İstanbul uçağına bindiğini tespit ettik.”

“Ne! İstanbul mu?”

“Evet hanımefendi.”

“Peki niye benim bundan haberim yok?” diyemedi Pilar. Aklından geçenleri içine atıp bilgi veren polis memuruna yarım ağız teşekkür etmekle yetindi. Kafasında kuyrukları birbirine değmeyen onlarca tilki ve kalbinde tatsız bir yükle bitirdi konuşmayı.

Almacı yerine bırakmasıyla telefonun yeniden zırıldamaya başlaması bir oldu. Hattın ucundaki bu kez, olayı öğrendiğinden beri saat başı arayıp gelişme var mı diye yoklayan kardeşi Isabel’di. Kocası Paco’nun, azıcık uyuması yönündeki ısrarlarına aldırmadan bu saate kadar beklemiş; tıpkı ablası gibi o da geceyi ayakta geçirmişti. Oysa bu aralar sağlığına dikkat etmesi, düzenli uyuması lazımdı. Hamileliğinin son aylarındaydı.

Polisin söylediklerini öğrenince şaşırdı. Yine de, işe yaramayacağını bile bile “En azından başına kötü bir şey gelmemiş, kaza filan geçirmemiş” diyerek ablasını teselliye çalıştı. “Belki de ailesinden birine bir şey olmuştur” diye bir laf attı sonra ortaya. Sakın zavallı adam haberi alır almaz apar topar yola çıkıp o hengâmede karısını aramayı unutmuş olmasındı? Bu ani ziyaretin bir ölüye veda için yapıldığına ikna olsa, ölenin durmuş kalbini kırmak pahasına rahatlayacaktı Pilar. Ne var ki kocasının, ailesindeki dirilere bile pek düşkün olmadığını bildiğinden bu ihtimali ciddiye alamıyordu. Üstelik teselli duymak değil, neler olup bittiğini anlamak istiyordu. Ve kendi kendine tekrar ediyordu: Ölmemişti Eyüp. Elim bir trafik kazası filan da geçirmemişti. Sadece gitmişti. Alıp başını, öylece, sessiz sedasız, tek kelime etmeden... Peki ama neden?

Yatağa uzanıp biraz gözlerini kapamayı denediyse de beceremedi. Gözleri o sırada, sadece Eyüp'ün suretiyle aydınlanabilecek iki karanlık delikti. Uykusuz, mutsuz ve huzursuz...

En son gördüğünde yatakta mışıl mışıl uyuyordu kocası. Evden çıkarken uyandırmayı düşünmüş, sonra ya yine gece uyuyamadıysa deyip vazgeçmişti. Son zamanlarda mustarip olduğu karabasanlar uykularını bölük pörçük ettiği için, adamcağızın bütün düzeni şaşmış, gecesi gündüzüne karışmıştı. Oysa gece ve gündüz birbirine mesafeli durmalıydı, karıştılar mı bir kere, artık sadece gece vardı.

Bir önceki geceyi düşünüp duruyordu Pilar. Dikkatini çeken tuhaf bir şey olmamıştı. Elindeki işi bitirebilmek için fazla mesai yapan Eyüp eve yine biraz geç gelmişti. Yemek yapmaya üşendikleri için Mercadona'nın hazır *tortilla*'sını ısıtıp yemişlerdi. Vicky duysa "Bana da akşam yemeği olarak bunu versen, ben de kaçar giderdim" diye dalga geçerdi. Yok yok, dalga geçmek şöyle dursun, felaket senaryoları yazar, meraktan çıldırırdı. Zaten bu yüzden de şimdilik durumu bilmeyecekti.

Yemekten sonra bir müddet oturma odasında televizyonun karşısında pineklemişlerdi. Pilar ofisteki işlerden bahsetmiş, Eyüp az konuşup çok dinlemişti. Sonra biraz kitap okumak için çalışma odasına çekilmiş, karısı uykuya dalmak üzereyken de yatağa gelmişti. Pek de öyle ertesi gün evi terk etmeyi planlıyormuş gibi bir hali yoktu. Evet, biraz dalgındı, durgundu ama Pilar bu durumu onun yorgunluğuna veriyordu. Uyku düzeni bozulduğundan beri tadı tuzu kaçmıştı adamcağızın. Bir de üstüne işler eklenince... Şehir merkezinde açılacak bir alışveriş merkezinden acil kaydıyla aldığı pano siparişini yetiştirebilmek için son bir haftadır her zamankinden fazla çalışıyor, eve turşusu çıkmış halde geliyordu. Pilar düşünüyor fakat önceki geceyi evvelkinden ayıran, kocasını apar topar yollara düşürecek makul bir şey bulamıyordu.

Başka bir kadın olsa aklına türlü hikâyeler, aldatılma senaryoları gelirdi belki. Mesela Ramon böyle aniden ortadan yok olsa, sonra da tek kelime etmeden başka bir ülkeye uçtuğu ortaya çıksa, Paz hemen aldatıldığına hükmederdi. Kocasının ofisinde çalışan kadınları, okul yıllarından kalan arkadaşlarını, eski sevgililerini birer birer düşünüp içlerinden birini uçaktaki

cam kenarı koltuğa oturtuverirdi hayalinde. Ve sonra da buna bütün kalbiyle inanır, karalar bağlardı.

Ama Pilar öyle değildi. Eyüp'le aralarındaki ilişki de... Sevdiği adamın tehlikede olduğunu seziyor, endişelenmekten fazlasını yapamıyordu. On bir yıldır tanışıyorlardı ve bu vakte kadar birbirlerinin arkasından hiç iş çevirmemişlerdi. Şimdi onun böyle tek kelime etmeden, gizlice İstanbul'a gitmesi... yıllarca kapıdan bacadan uzak tutulmuş kötücül düşüncelere ister istemez davetiye çıkarıyordu. Acaba bir şeyler, mesela çocuk meselesi onu kendisinden uzaklaştırmış olabilir miydi? Hani çatıyı dövüp yıllar içinde aşındıran yağmur damlaları gibi, usul usul, farkına dahi varmadan... Belki sıkılmış, bunalmış, serbest olmak, yeni sorumluluklar üstlenmesine neden olacak gelecek hayallerinden azat edilmek istemişti. Bunu yüzüne söyleyecek cesareti bulamayıp öylece çekip gitmişti... Yüreği ezildi Pilar'ın böyle düşününce. İçindeki ağırlığı hafifletmek için Eyüp'le geçen güzel günleri hatırlattı kendine. Paris'te tanıştıkları günü, birlikte çıktıkları ilk tatili, Lizbon'da kıyıyı döven azgın dalgalara karşı fado dinleyişlerini... O ilk günler ne kadar heyecanlıydı. Aşk başka bir gezegene taşıyordu insanı, iki kişiden ibaret küçücük bir gezegene. Hava diye birbirlerinin nefesini soludukları yepyeni bir evrene. Evvelce yaşamak için zaruri saydıkları şeylere artık ihtiyaç duymuyorlardı. Acıkmıyor, susamıyor, uyumuyorlardı. Su içer, yemek yer gibi sevişiyor; uyur gibi birbirlerinin göğsünde dinleniyorlardı. Becerebilseler, kalplerini yırtıp birbirlerini içlerine alacaklardı sanki. Ve elbet bu delilik halinin bir başı olduğu gibi bir sonu da vardı. Maalesef ya da neyse ki... Aşkın süresi, âşığın acıktığını anlamaya başlaması kadardı. İki kişilik gezegenden dünyaya inme süresi kadar... Ve Eyüp ile Pilar, uzun zamandır beraberce dünyadaydılar. Pilar'ın kulaklarında Lizbon tatilinden kalma bir Amália Rodrigues şarkısı yankılandı. Kalbindeki ağırlık azalmadı. O acıklı şarkının eşiğinden geçip huzursuz bir uykuya daldı.

Telefonun sesiyle uyandığında saat on birdi. Eyüp'le ilgili olabileceği umuduyla haldır haldır salona koşturup aceleyle kaldırdı almacı.

"Pilar, nerdesin?"

“Ah, Vicky sen misin?” Annesi Victoria, ailedeki herkes tarafından Vicky diye çağırılırdı. Bir an, yoksa Isabel olanlardan bahsedip kadıncağızın yüreğini ağzına mı getirdi diye tereddüt etti Pilar. Ne de olsa çocukluğundan beri kardeşinin ağzında bakla ıslanmazdı. Ama kısa sürede anladı ki Vicky’nin bir şey bildiği yoktu. Olağan sabah gevezeliğini yapmak için ofisi aramış, bulamayınca da evin numarasını çevirmişti. Bir ofiste çalıştığını, ancak annesi söyleyince hatırlayabildi Pilar. Öyle ya, Eyüp’ün ortadan kayboluşuna dalınca, başka her şeye boş vermiş, ofisi arayıp gelmeyeceğini bildirmeyi bile akıl edememişti. Gerçi girip çıktığı saati, her şeyden haberdar olmayı vazife edinmiş annesinden başka kontrol eden yoktu ama yine de geç kalacağı ya da evden çalışacağı zamanlarda en azından arayıp söylemesi gerekirdi. Hele de bir dolu işin eline baktığı şu günlerde...

Kızının aklından geçenlerden bihaber, iştahla günlük dedikodulara girişti Vicky. Karşı komşunun evine haciz gelmişti. El elde baş başta kalmışlardı ama geçmiş olsundu artık, bankadan o kredileri alırken düşüneceklerdi. Kocasının sahile gidelim diye tutturduğundan yakındı sonra. Adamın canı La Pepica’nın *paella*’sını çekmişti ve sabah gözünü açtığından beri çocuk gibi bunu sayıklıyordu. Ama ne ağustos sıcağına ne de kocasının tansiyonuna güvenebiliyordu Vicky. Bu yüzden evde kalacaklardı.

“Haklısın” dedi Pilar, zira annesi haklı olmaya bayılırdı. Sonra da işle ilgili birkaç telefon etmesi gerektiğini söyleyerek onu başından savdı. Telefonu kapadığında, soğukkanlılığına şaşırdı. Olanları Vicky’den sakladığı için hafif bir suçluluk duysa da, henüz kendisinin bile idrak edemediği durumu onunla paylaşmasının, kadıncağızı telaşlandırmaktan başka işe yaramayacağı muhakkaktı. Hele önce bir anlasındı neler döndüğünü, sırası gelince nasılsa ona da anlatırdı. Annesi altmış yaşındaydı, babası yetmiş iki. Bu yaşta insanları heyecandan, sıkıntıdan uzak tutmak lazımdı. Ayrıca Vicky’nin vesveselerine ve buyurgan tavsiyelerine hiç ihtiyacı yoktu şimdi. Bu işi mümkün olduğunca sessiz sedasız çözmek herkesin yararına olacaktı.

İçinden bir ses işe yaramayacağını söylese de Eyüp’ün ailesini araması gerektiğini düşündü. Isabel’in de dediği gibi kocasının İstanbul’a gidişinin onlarla ilgisi olabilirdi. Gerçi adamın aile bağları yok denecek kadar zayıftı.

Yıllardır kardeşlerini görmemiş, evlendiğini bile balayından sonra bir telefonla bildirmişti. Pilar başlangıçta yadırgadığı bu duruma zamanla alışmıştı. Neticede her ailede bir kaçak olabileceğini kendi Ander Amcasından biliyordu. Ve her kaçağın bir gün çıkıp gelebileceğini de. Bu yüzden onları arayıp şansını denemeye karar verdi.

Eyüp'ün, İstanbul bağlantılarının numaralarını sakladığı eski bir fihristi vardı. Neredeyse hiç kullanmadığı bu defteri çalışma odasındaki kitaplığın çekmecesinde tutardı. Defteri bulmak üzere odaya seğirtti Pilar. Kapıyı açmasıyla, içeriden balkon kapısının gürültüyle çarpan sesinin duyulması bir oldu. Çalışma odasının açık penceresi uzun zamandır bu anı beklermiş gibi, gerilerek bütün nefesini içeri üfleyiverdi. Güneşliklerin ardına saklanmış beyaz tül perdeleri yelken gibi şişiren bu nefes, masanın üzerinde duran irili ufaklı kâğıtları havalandırarak ortalığı savaş meydanına çevirdi. Cereyan yapmıştı. Milletin azıcık esintiye muhtaç olduğu bu cehennem sıcağında, fırtınadan camı çerçevesi aşağı inen tek talihli benim herhalde diye geçirdi içinden, yerlere dağılmış kâğıtları toplayıp masanın üzerine bırakırken.

Çalışma odasındaki kitaplığın minik çekmecesini açtı. Üst üste yığılmış defterleri, yazılıp çizilmiş buruşuk not kâğıtlarını, kim bilir ne sebeple saklanmış gazete kupürlerini eşeledi durdu. Eyüp'ün hep burada tuttuğunu sandığı emektar telefon defterini bulamayınca canı sıkıldı. Bu kez masanın altındaki çekmeceyi çekti. Burası da ıvır zıvır bir yığın not kâğıdı ve kullanılmış eskiz defterleriyle doluydu. Eğilip bakmaya çalışmak boynunu ağrıttığı için hepsini masanın üzerine çıkarıp yaydı. Evet, fihrist oradaydı. Bir müddet, aradığını hangi sayfada bulacağını düşündükten sonra, şansını deneyen bir kumarbaz edasıyla E harfini açtı. Küçük bir hafiye gibi yola çıkan parmağını kaldırdı ve sayfanın hemen ilk sırasına *ev* diye kaydedilen numaranın üzerine bıraktı.

Oturma odasına geçip kendini Eyüp'ün bir türlü sevemediği üçlü koltuğa attı. Alışverişe çıktıklarında, üçlü koltukları hantal ve sevimsiz bulduğunu söylemiş, rengine ayrı şekline ayrı muhalefet etmişti kocası. Pilar'ın ısrarıyla alındıktan sonra da neredeyse hiç kullanmamıştı bu güzelim koltuğu; gidip gidip yine o eski, çökük berjerlerlere oturmuştu. Dışarıdan sessiz, sakin, uyumlu görünürdü ama aslında ne inatçı adamdı!

Şimdi koltuğa oturunca, birlikte alışveriş yaptıkları o günü anımsayan Pilar'ın içi pişmanlıkla sızladı. Ne diye kendi isteğinin olması için diretmişti ki o kadar? Bu evde beraber yaşamayacak, eşyaları ortaklaşa kullanmayacaklar mıydı sanki? Sehpanın üzerindeki telefona uzanırken aklına hücum eden düşünceleri kovaladı. Şimdi bunlara takılıp dertlenmenin âlemi yoktu. Hem zaten mobilyaları beğenmediği için çekip gitmiş olamazdı ya kocası!

Telefonun tuşlarına dokunurken heyecandan ellerinin titrediğini fark etti. Daha önce Eyüp'ün ailesinden kimseyle konuşmamıştı. Onları ilk kez, hem de "Kocamı kaybettim, sizde mi acaba?" demek için aramak ne garipti. Ama neyin garip, neyin sıradan olduğunu düşünecek vakit değildi şimdi. Nefesini tutup bekledi. Çalıyordu.

"Aloo?" Genç bir kadın sesiydi bu.

Çabucak cümleleri toparladı kafasında.

"Merhaba. Barselona'dan arıyorum ben. Adım Pilar."

"..."

"Eyüp'ün eşiyim."

"Kim kim?"

"Adım Pilar. Eyüp Bahriyeli'nin eşiyim."

Başka şartlarda gülünç sayılabilecek bir şaşkınlık nidası duyuldu karşıdan:

"Aaaa!"

Sesin sahibi, telefondan uzaklaşarak başka birine seslendi:

"Bir kadın arıyor, yabancı. Eyüp'ün karısıymış galiba."

Bir süre hışırtıdan başka bir ses gelmedi. Sonra telefon el değiştirdi. Almacın yeni sahibinin sesi titriyordu:

“Alo...”

“Merhaba. Pilar ben. Kiminle görüşüyorum?”

“Müesser. Eyüp’ün ablasıyım.”

Sonra elle tutulur, gözle görülür, soğuk bir suskunluk oldu; öyle şiddetliydi ki duyuldu. Pilar konuya nasıl gireceğini düşünürken, buzla örülen sessizliği eritmeye çalışan kadın tedirgin bir perdeden söze koyuldu:

“Nasılsınız?”

“Teşekkür ederim” demekle yetindi Pilar. Hayır, iyiyim deyip yalan söylemeyecekti. Hoşbeşle kaybedecek vakti de yoktu üstelik.

“Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Ben aslında... Size Eyüp’ü soracaktım. Ondan haberiniz var mı diye aramıştım.”

“Eyüp’ten mi? Şey... Kardeşimi görmeyeli çok zaman oldu. Siz bir aradasınız sanıyorduk biz.”

Ve çekinerek ekledi:

“Değil misiniz?”

Konuya damdan düşer gibi girmekten başka çare bulamadığı için karşı tarafta ufak çapta bir şok yaratmış olmanın sıkıntısını yaşayan Pilar, durumu nasıl açıklayacağını bilemiyordu. Demek haberleri yoktu. O zaman eve gitmemişti kocası. Sohbetin bundan sonrası karşısındaki kadını endişelendirmekten başka bir işe yaramayacaktı ama yalan söylemek ya da telefonu kapatmak için geç kaldığının da farkındaydı.

“Eyüp dün İstanbul’a gitmiş. Ben eve, yani size gelmiş olabileceğini düşündüm.”

“Hayır, gelmedi. Şimdi burada mı yani?”

“Sanırım öyle.”

Karşı taraf çekingen bir sesle sordu:

“Şey... Bir sıkıntı mı var acaba?”

Birden kendini çocuk gibi çaresiz ve şefkate muhtaç hissetti Pilar. Eyüp’ün hiç görmediği ablası karşısında çözülüp içini döküvermek istedi.

“Bana gideceğini haber vermedi. Kayboldu sanıp polisi arayınca öğrendim İstanbul uçağına bindiğini. Neden gittiğini bilmiyorum. Onu bulursam rahatlayacağım ama şu an endişeliyim biraz. Merak ediyorum.”

“Anladım” diye fısıldadı karşı taraf. “Yok, buraya gelmedi. Yani çok uzun zamandır...”

“Onu nasıl bulacağımı bilmiyorum. Bir haber alırsanız beni arar mısınız?”

“Evet tabi.”

“Evimizin numarası var mı sizde?”

“Yok.”

Pilar numarayı söyledi. Kadının yazabilmesi için bir daha, sonra bir daha söylemesi gerekti. Karşı taraf yazdığı numarayı okuduktan sonra “Tamam” dedi. “Haber alırsanız lütfen arayın beni. Çok meraktayım.”

“Gelse...” diye iç geçirdi kadın, “ararım tabii.”

Zaman geçmek bilmiyordu. Önce ofisi arayıp evden çalışacağını söyledi; sonra kendini iyice bırakmamak için masaya kahvaltılık bir şeyler çıkardı. Kahvesini içti ama önündeki kruvasanı on dakika didikledikten sonra kaldırıp çöpe attı. Bilgisayarın başına geçip üzerinde çalıştığı galerinin aydınlatma planlarını açtı. Armatür yerleşimlerini gözden geçirmeyi denediyse de aklını toparlayamayınca bıraktı. Sonra televizyon kanalları arasında dolanarak oyalanacak bir şeyler aradı. Nihayetinde ona da uzun süre katlanamayınca çaresizlikle kumandanın kapama düğmesine asıldı. Ne yapsa kâr etmiyor, boğazındaki düğüm bir türlü çözülmüyor, kalbindeki

ağırlık zinhar geçmiyordu. Öylesine huzursuzdu ki hiçbir şey aklını çelip gönlünü oyalamaya yetmiyordu. Birini arayıp beklemek, onun varlığından başka her şeye kapatıyordu insanı. Beklenenin sesinden başkasına sağır, arananın suretinden ötesine kör ediyordu. Beklenen bekleyene ne denli yakın olursa olsun, zamanla üçüncü tekil şahsa, uzaklaştıkça daha beter saplanılan bir bataklığa dönüşüyordu. Derken, varsa yoksa o oluyordu. Varsa o, yoksa hiç kimse!

Eyüp'le ilgili bir telefonu kaçırırsam korkusuyla dışarı çıkamadığından, temiz hava ihtiyacını pencere aralığında gidermeye çalıştı. Sokakta yürüyen çiftleri seyretti. Kimi el ele kol kola, kimiyse küsüşmüş gibi aralarında iki kişilik boşluk bırakarak yürüyordu. Onlar Eyüp'le birbirlerine temas etmeden yürümeyi sevmezlerdi. El ele tutuşmasalar bile, ille de bir parçaları birbirine değsin isterlerdi. Koluma dokunmadan yürüyemeyen bu adam beni terk etmiş, kaçıp gitmiş olamaz diye düşündü Pilar. Bu işin içinde mutlaka bir bit yeniği vardı. Kocasının kendisine ihtiyacı olduğunu hissediyor; evde pinekleyerek geçirdiği her saniyenin sevdiği adamı daha da uzağa taşımasından korkuyordu. Fark edilmeyi bekleyen apaçık bir hakikate uyanmış gibi aydınlandı bir anda yüzü. Tabii ya, ne yapması gerektiğini sonunda bulmuştu!

"Ne işin var senin İstanbul'da?" diyordu Isabel şaşkınlık ve biraz da öfkeyle. "Otur oturduğun yerde. Bugün yarın Eyüp seni arar nasılsa."

Ama boşuna çabalıyordu. Biletini almış, hatta kocasının ailesini arayıp geleceğini haber bile vermişti Pilar. Hem sonra biri daha vardı İstanbul'da, Eyüp'ün bir arkadaşı. Daha önce tanışmışlardı. Belki ondan da yardım alırdı. Bir şeyler yapmak, hiçbir şey yapmadan öylece beklemekten daha iyi gelecekti ona. Kardeşine kendisini merak etmemesini söyledi. Bir otele yerleşir yerleşmez, kaldığı yerin numarasını verecekti. Zaten herhalde cep telefonu da çekerdi orada. Peki, her ihtimale karşı Eyüp'ün ailesinin ev telefonunu da verirdi. Hayır, dönüş tarihi henüz belli değildi. Açık bilet almıştı ama sonsuza kadar kalmayı planlamıyordu, Eyüp'ü bulur bulmaz dönecekti. Tek ricası Vicky'nin bu yolculuktan haberdar edilmemesiydi. Ona müşterilerden birinin son dakikada bir sorun çıkardığını ve işleri yoluna koymak için Sevilla'daki şantiyeye gitmesi gerektiğini söylemişti.

Telefonu kapadığında, Isabel'e dert anlatırken bitkin düştüğünü fark etti. Derdi anlatmak, bazen çekmekten bile meşakkatliydi.

Ertesi sabah salonda zırıldamakta olan telefona koştururken, son günlerde bu sesle uyanmanın âdet haline geldiğini düşünüyordu. Her defasında Eyüp'ten bir haber alacağı ümidine kapılıyor, iyi dileklerle kaldırıyordu almacı. Yine öyle yaptı.

"Günaydın Pilar."

Arayan Paz'dı. Umutları boşa çıkan herkes gibi canı sıkıldı Pilar'ın.

"Uyandırdım mı?"

Duvardaki saate baktı isteksizce, dokuza geliyordu. Yatarken kurduğu alarm da birazdan çalardı.

"Yok, yok kalkmıştım zaten." Nedense uykusu telefonla bölündüğünde, arayan kişiye "evet uyandırdın" diyemezdi. Uyumak ayıp bir şeydi sanki ya da bir telefonla uyanmak, uyandırmaktan daha feciydi.

Arkadaşının sabahın köründe telefona sarılmasının müsebbibinin Ramon olduğunu öğrenince şaşırmadı. Ve günün ilk havadisi olan o tatsız hikâyeyi, sık sık gözyaşlarına boğulan zavallı Paz'ın çatallı sesinden dinlemeye başladı. Dün gece kocasının telefonunda bir mesaj bulmuştu Paz. Marc adıyla kaydedilmiş bir numaradan geliyor ve ne hikmetse bugün öğlen için Majestic Otel'in 312 no'lu odasında randevu veriyordu. Kadıncağız, "Seni deli gibi özledim" diye biten bu mesajla ilgili fikrini soruyordu arkadaşına. Oysa söyleyecek makul bir şey gelmiyordu Pilar'ın aklına. Düşünmeye çalıştıkça beyni karıncalanıyordu. Kendi derdi öylesine başından aşkındı ki başkalarınınkine derman olmaya takati yoktu.

Paz'a gelince, başka zaman olsa ufacık bir kuruntudan dolayı sabahlara kadar kavga ederdi ama şimdi mesnetsiz bir şüpheden daha fazlasına sahip olmanın dehşetiyle donup kalmıştı. Kurcaladığı takdirde hoşuna gitmeyecek, canını yakacak şeylerle karşılaşacağını hissediyor, bu yüzden ne yapacağını bilemiyordu. Mesajda yazan saatte otele gitsem mi diye düşünüyor ama bir türlü karar veremiyordu. Belli ki avutulmak istiyordu.

Oysa Pilar'ın en son ihtiyacı, kendini böyle bir hikâyenin içinde bulmaktı şimdi. Bu yüzden kaçak güreşmeyi seçti. Eyüp'le ilgili gerçeği söylerse maruz kalacağı yorumların ruhunu fena halde bunaltacağını bildiğinden, annesi için hazırladığı yalanı arkadaşına da tekrar etti ve ne yazık ki bugün onu göremeyeceğini, zira Sevilla'daki şantiyeye gitmesi gerektiğini bildirdi. Sonra da sakin olmasını öğütleyip mutlaka arayacağını söyleyerek kapattı telefonu. Kusursuz bir dostluk gösterisi sergileyememişti ama elinden ancak bu kadarı gelmişti.

Bir fincan kahve koyup toparlanmaya girişti. Birkaç parça eşyadan oluşan minik bir çanta hazırladı. Pasaportunu almak için yatağın yanındaki komodinin çekmecesini açtı ama içinde aradığını bulamadı. Halbuki kimlik kartlarını hep burada tutardı. Geçen ayki Toulouse seyahatinden sonra pasaportunu Eyüp'ünkiyle beraber kaldırmış olabileceği geldi aklına. Eyüp'ün kişisel evrakı da kendi yattığı taraftaki komodinin çekmecesinde dururdu. Çekmeceyi açtığında pasaportunu eliyle koymuş gibi buldu. Ama kocasınınki elbette orada değildi. Tam çekmeceyi kapayacakken siyah bir defter ilişti gözüne. Bu, Eyüp'ün doktoruna göstermek için rüyalarını yazdığı defterdi. Kimi geceler uykusundan kalkıp okuma lambasını yakar ve az evvel görmekte olduğu rüyayı yazıp sonra yeniden uykuya dalardı. Rüyalarından pek bahsetmezdi karısına. Sorulduğu vakit de "manasız, bölük pörçük şeyler işte" diye geçiştirirdi. Ama yine de bir kez olsun defteri alıp bakmak gelmemişti aklına Pilar'ın. Zaten kocasının yazıp çizdiklerini izinsiz kurcalamak gibi bir âdeti yoktu. Ama şimdi durum başkaydı tabii. Eyüp'ün gidişiyle ilgili en ufak bilgi verebilecek her şeye, herkese ihtiyacı vardı. Aile üyelerine, arkadaşlarına, rüyalara, hayallere, gerçeklere... Merakı mahcubiyetine galip gelince, önünde kuzu gibi yatan defteri çekmeceden çekip aldı. Sayfaları birer ikişer çevirmeye başladı. Yazılar resimlere, kısa notlar sayfalarca devam eden upuzun yazılara karışmıştı. Kocasının rüyalarını anadilinde yazmış olduğunu görünce kederle gülümsedi. Çünkü Eyüp insanın başka bir memlekete alışıp alışmadığını en iyi rüyalarının dilinden anlayacağını söylerdi hep. Eğer onları yazdığı dilde gördüyse, belki de bunca yıldan sonra bile alışamamıştı burada olmaya. Hiç özlemiyormuş gibi davrandığı memleketinin hasretine dayanamayarak çekip gitmişti belki de. Yok yok, böyle olamazdı. Zira hem memleketiyle bütün bağlarını kendi rızasıyla kesmiş olan kocasının böyle bir hasret duyacağına inanmak zordu hem de memleket hasreti, kendisinin habersiz ve

perişan biçimde geride bırakılmasını açıklamaya yetmezdi. Kocasının acemi bir çocuktan ödünç alınmış gibi duran kargacık burgacık el yazısıyla not ettiklerine baktı bir süre. Okuyacaktı. Ama evvela bitirmesi gereken işleri olduğundan, defteri pasaportuyla birlikte çantasının içine attı.

Evden çıkmadan ofisi aradı. Ağustos ayında Barselona'daki mimarlık ofislerinin çoğu kepengi kapatır, topluca tatile çıkardı. Ama onlar bu yaz böyle yapmamıştı. Ekibin büyük kısmı tatilde olmasına rağmen ofis açıktı ve tıkır tıkır çalışıp iş yetiştiriyordu. Aylar öncesinden ağustosta tatile çıkmayacağını söylediği için, galeri işinin teslim tarihini ona güvenerek belirlemişlerdi. Ama şimdi böyle pat diye izne ayrılmak istemesi özellikle Nina'yı çok zor durumda bırakmıştı. Elektronik postayla gönderdiği uygulama planını bir kere de telefonda anlattıktan sonra "Bu kontrolleri son anda sana yıktığım için üzgünüm Nina. Mümkün olduğunca çabuk dönmeye çalışacağım" dedi cefakâr iş arkadaşına.

"Acele etme. Bu durumda elbette Eyüp'ün yanında olmalısın. Biz idare ederiz, aklın hiç burada kalmasın."

Kalmazdı, hatta umurunda bile değildi galeri. Eyüp'ten başka hiçbir şey umurunda değildi, ama özverili meslektaşına bunu söyleyemedi. Zaten son günlerde doğruyu söyleme alışkanlığını hepten yitirmişti. Tek ayak üzerinde herkese ayrı yalan uyduruyordu iki gündür. Ofistekilere de Eyüp'ün ağabeyini kaybettiğini ve cenaze için İstanbul'a gitmeleri gerektiğini söylemişti. İş arkadaşları kocasının aile bağlarıyla ilgili ayrıntılı bilgiye sahip olmadığından bu ani seyahat kimsenin dikkatini çekmemişti. Her önüne gelene ayrı yalan söylemek hoşuna gitmiyordu elbette ama "Kusura bakmayın, kocam evden kaçtı, onu bulmaya gidiyorum" diyememişti işte. İç çekerek çantasına uzandı. Yola çıkmaya hazırdı.

Uçak havalandığında içinde tarifsiz bir sıkıntı vardı. Eyüp'ü bulamama ihtimalinin korkusu, ailesiyle karşılaşacak olmanın tedirginliğine karışmıştı. Ne söyleyecekti onlara, Eyüp'ü nerede, nasıl arayacaktı? Sorularının cevabını orada bulabilirmiş gibi umutla baktı uçağın minik penceresinden

dışarı. Yumuşacık pamuk tarlalarıyla donanmış mavi atlasın üzerinde parıldayan bal rengi ışık huzmeleriyle karşılaştı. Uçak şimdi ılık bir süt denizinde usul usul ilerleyen beyaz bir yelkenliydi. Yerin ve göğün arasında bir yerde, varacağı menzilin bilinmezliğinden çok, yol üzerinde karşılaşabileceği korsan gemilerinden ürker gibi bir tedirginlikle yol almaktaydı. Durdurup inemeyeceğine göre, Pilar bu serüvenden Eyüp'le beraber dönebileceği fikrine tutunarak rahatlamaya çalıştı. Gözlerini kapattı ama uyumak kabil değildi. Bu yol nasıl geçecek diye kara kara düşünürken, nasıl unuttuğuna hayret ederek çantasına attığı siyah defteri hatırladı. Eyüp'ün rüya defteri... Çantasından çıkarıp, kutsal bir kitaba dokunuyormuş gibi saygı ve biraz da korkuyla açtı ilk sayfasını. Eyüp'ün kötü, hatta yer yer çocuk elinden çıkmış gibi duran yazısı ve kendisinin Türkçe okumaya alışkın olmayışı okuma hızını etkileyecekti elbet ama çok dert etmedi, nasılsa zamanı vardı. Kocasını bulana kadar zamandan başka bir şeyi kalmamıştı hatta. Şimdi zaman acıtarak ve her zamankinden daha yavaş akmaktaydı. Şifasını arayan bir hasta gibi defteri iyice yüzüne yaklaştırdı. Ve usulca okumaya başladı...

Düzensiz uykular ve sıkıntı verici rüyalar şikâyetiyle ziyaret ettiğim doktorum, pek karışık geçtiğini tahmin ettiği gece hayatımı incelemenin faydalı olacağına inanıyor. Bu yüzden nicedir varlığıyla da, yokluğuyla da beni tedirgin eden rüyalarımı yazıya dökmemi uygun buldu. Ben de onlardan tümüyle kurtulmanın yolunun önce kendilerini açığa çıkarmaktan geçtiğine ikna olarak, Mercadona'nın kırtasiye raflarından edindiğim bu defteri rüyalarıma ayırdım.

Rüyalarım... Varlıklarıyla beni rahatsız ediyorlar, çünkü ziyaretime gelmeye başladıklarından bu yana gecem gündüzüme, hakikat hayale karışmış vaziyette. Bedenim uykuyla buluşur buluşmaz onlar da geçmişin anısından, hatıranın tortusundan, hayalin buğusundan, buldukları bütün ince çatlaklardan sinsice süzülerek aklımın karanlığına doluşuyorlar. Öyle ağır, öyle sıkıntılı bir hal yüklüyorlar ki bana, sabahı zor ediyorum.

Yokluklarıyla beni rahatsız ediyorlar, çünkü gece boyu aklımı ve ruhumu ne kadar yorarlarsa yorsunlar, ertesi gün onları hatırlamıyor, sadece verdikleri müthiş sıkıntının ağırlığını duyuyorum. Böylece gecelerim yetmezmiş gibi, gündüzlerimi de zehrediyorlar. Gecelerimi karartanın tam olarak ne olduğunu bilsem, ona göre bir önlem almam ya da kendimi teskin etmem mümkün olacak belki. Ama sabaha yarım yamalak bir görüntüyle ve darmadağınık bir ruh haliyle kalan bir tanesi hariç, hiçbirini hatırlayamıyorum. Sabahları dilimde akşamdan kalma buruk bir tat, gönlümde kırgınlık, ruhumda sıkıntıyla uyanıyorum.

Yine de bana kalsa bir yabancıdan medet ummaktansa o sıkıntıyı çekmeye devam ederdim sanırım. Ama karımın özenle seçtiği kelimelerle dayattığı "profesyonel destek" temalı zarif ricalarını daha fazla kıramadım. Ve nihayet doktorun kapısını çaldım.

Doktorum Jordi Carcel, görüşmelerimizin daha verimli olması için rüyalarımı kaleme almamı tavsiye etti. Ona, uyku sonrası sıkıntıları anlamlandıramamakla birlikte aslında rüya gördüğümden bile emin olamadığımı ve şayet rüyalarımı yazıya dökecek kadar hatırlayabilseydim, ne paramı ne de zamanımı kendisiyle paylaşmaya gerek duyacağımı söyledim gülümseyerek. Bunu yaparken şahsını ya da mesleğini küçümsemediğimi, rüyalarımı hatırlayamamaktan yakınmak için bulduğum fırsatı değerlendirmek istediğimi anlamış olacak ki, hiç alınganlık göstermedi. Sanırım duyduklarını hoş görmeye talimliydi. Bu sebeple cevap olarak bana rüyalarla ilgili birkaç şey anlatmakla yetindi.

Anlattığına göre herkes rüya görüyordu. Hiç görmediğini iddia edenler bile. İnsanlar rüya görenler ve görmeyenler olarak değil, gördüğü rüyaları hatırlayanlar ve hatırlamayanlar olarak ikiye ayrılıyordu. Daha konuşmanın başında, kendimi dünyada yalnızca benim başıma gelmiş bir felaketin biçarezedesiymiş gibi hissetmemi engelleyerek içimi rahatlatmayı başaran doktoruma şükran duydum. Evet, ben de herkes gibi marazlarımı başkalarıyla paylaştığımı fark edince bencilce rahatlıyorum. Ne de olsa en kötü şeyler, bizden başka kimsenin başına gelmeyenler.

Doktoruma kalırsa bir geceye sayısız rüya sığıyor ama hatırda kalanlar genellikle en son, yani uyanmaya yakın safhada görülenler oluyordu. En sık hatırlananların kâbuslar olması boşuna değildi yani. Zira kâbusunun orta yerinde sıçrayarak uyanan bir kişi, rüyayı görmekteyken uyandığından, hatırlamaya daha meyilliydi. Tıpkı kurduğu saatin sesiyle uyananların yarıda bırakmaya mecbur kaldıkları rüyayı hatırlamaya meyilli oluşları gibi. Uyandıktan sonra geçen dakikalar hafızanın aleyhine işliyor, rüyanın izlerini birer birer siliyordu. Ama bunu engellemek için bir şeyler yapılabilirdi.

Doktor Carcel rüyalarımı hatırlamam için sunduğu reçeteye, yatış kalkış saatimi bir düzene bağlamamı ve yatmadan evvel kafamı boşaltıp ferahlatmamı salık vererek başladı. Rüyalar bulanık zihinlerde kolaylıkla kaybolabilirdi. Uykuya dalmadan evvel, göreceğim rüyayı sabahleyin hatırlayacağımı düşünecek, bıkıp usanmadan kendime bunu telkin edecektim. Yatmadan önce ağır yemekler yemeyecek, alkol veya ilaç almayacaktım. Bu durumdan pek hoşlanmadım, zira sevgili doktorum,

rüyaların bölüp parçaladığı uykularımı toparlayabilmek için vereceğini umduğum ilaçları da benden esirgiyor; uyku haplarının, hafızamın zaten tıkanık olan yollarının üzerine kalın duvarlar öreceğini iddia ediyordu. Önce uykuları, sonra rüyaları değil, önce rüyaları, sonra da uykuları tamir etmek niyetindeydi.

Rüyalarımdan neredeyse bağırsaklarımdan bahsediyormuş gibi mesafeli bir tınıda söz eden doktorum, onları yazacağım defteri yatağımın başucuna, uyanır uyanmaz kolayca ulaşabileceğim bir yere koymamı tavsiye etti. Uykudan uyandığım vakit sakin olmamı, yataktan fırlamak yerine, gözlerimi yavaş yavaş aralayarak, az evvel gördüğüm rüyanın sınırlarında dolanmaya çalışmamı öğütledi. Günün o saatinde, uykunun verdiği tembelliğe kapılarak, hatırımda kalanları yazma işini sonraya bırakmayı arzu edebileceğimi ama bu arzuya boyun eğmenin hata olacağını da ekledi. Çünkü hiç şüphe yoktu ki yazmayı ertelediğim rüyaları, o esnada son derece detaylı bir biçimde hatırlıyor olsam bile sonradan muhakkak unutacaktım. Dolayısıyla hazır aklımdayken her şeyi, gözüme basit ve anlamsız görünen ayrıntıları bile dikkatle yazmalıydım. Bu safhada rüyalarımın neye işaret ettiğini düşünerek vakit harcamak yerine, en kısa zamanda en fazla ayrıntıyı kaleme almaya çalışmalıydım.

“Rüyanızda gördüğünüz kişileri, bulunduğunuz mekânları, duyduğunuz sesleri, hepsini, her şeyi yazın. Hatta renkleri, kokuları, tatları bile, aklınıza ne gelirse... ”

“Nasıl yazacağım peki?” diye sordum Elm Sokağı sakinleri gibi konuşmaya başlayan doktoruma. Öyle ya, daha evvel bir rüya günlüğü tutmamıştım hiç. Bir biçimi, yöntemi olması gerekiyorsa bunu bilmeliydim.

“Dediğim gibi, en önemlisi rüyayı gördükten hemen sonra yazmanız. Gece yarısı bir rüya görüp uyanırsanız yazma işini sabaha ertelemeyin, hemen yazın. Rüyanızı mümkün olduğunca ayrıntılı bir biçimde anlatmalısınız. Kimi zaman gördüğünüz şeyleri kelimelere dökmekte zorlanabilirsiniz. O zaman, sizin için daha kolay olacaksa gördüklerinizi basit de olsa çizgilerle ifade etme yoluna başvurabilirsiniz. Ayrıca rüyayı hatırladığınız kadarıyla yazdıktan sonra, uyandığınızda kendinizi nasıl hissettiğinizi ve o rüyanın size hatırlattıklarını da not etmenizi rica edeceğim. Yani rüyanızda, yaşantınızdaki olaylarla benzerlik, paralellik

gösteren ya da onları çağrıştıran bir şey olduğuna kanaat getirirseniz, bunu da not etmelisiniz.”

“Belki daha önce sormam gerekirdi ama aklımı kurcalayan çok temel bir mesele var. Gece yarıları uykumdan uyanıp defterlere sarılmadan önce, bunu neden yaptığımdan emin olmak istiyorum. Sormamın sakıncası var mı?”

“Rüyalarınızı hatırlayabilmek için.”

“O kadarını, tıp dünyasıyla ilgili bildikleri birkaç ağrı kesici hap ismiyle sınırlı olan bendeniz bile anlamış bulunuyorum. Fakat asıl merak ettiğim, bu rüyaları hatırlamanın tam olarak ne işime yarayacağı. İnsanların, gördüğü rüyaları hatırlayanlar ve hatırlamayanlar olarak ikiye ayrıldığını söylemiştiniz. Gece hayatımın berraklaşması bulunduğum grubu değiştirmekten başka ne tür bir değişiklik yapacak hayatımda?”

“Rüyalarınızı öğrendikten sonra hakkınızda daha çok şey biliyor olacağız. Çözmeye çalışacağımız sorunu tanımlayabileceğiz böylece.”

Kafa bulmak için değil, hakikaten aklımı kurcaladığı için sordum:

“Rüyalardan yola çıkarak insanları tanımak, biraz da burçlardan yola çıkarak insanlar hakkında hüküm vermeye benzemiyor mu sizce? Mesela rüyasında kendini yüksek bir yerden hızla düşerken gören herkes hakkında aynı kanaatlere mi varıyorsunuz? Rüyalarıma ulaştıktan sonra, geçmişte size benzer rüyalar anlatan hastalarınıza söylediklerinizi mi söyleyeceksiniz bana da? Bütün balık burçlarının gelecek yazı huzursuz geçireceklerine inanmak kadar genelleyici bir tutumun bilimselliği beni kuşkuya düşürür açıkçası.”

Kendini zeki zanneden şüpheci danışanlara –sağ olsun, bize hasta yerine böyle demeyi tercih ediyordu– talimli olduğu belliydi doktorumun. Neye teslim olduğundan emin olmaya çalışanlara da, zekâ gösterisi yapmak için fırsat kollayanlara da aynı müşfik sükûnet içinde cevap veriyor gibiydi.

“Sorunuzu şöyle yanıtlayayım: Rüyaları bilinçaltınıza inmek, sıkıntı ve kaygılarınızın nedenlerini bulmak için araç olarak kullanacağız. Bunu

yaparken elbette rüya imgelerinin neleri sembolize ettiğine dair yapılmış çalışmalardan hareket edip kimi genellemelerden yararlanacağız. Fakat öte yandan yöntem olarak, kendini yüksek bir yerden düşerken gören biri hakkında yorum yapmadan evvel, kişinin geçmişiyle ilgili bilgi sahibi olup rüyasını o geçmişin olası ihtimalleri ışığında değerlendirdiğimizi de söylemeliyim. Bu da başka hayatlar yaşamış ve sonra bir gece rüyalarında yüksek bir yerden düştüğünü görmüş iki ayrı kişinin bambaşka değerlendirmelere tabi olacağı anlamına gelir."

Değerlendirmelere tabi olmak... Böyle düşünmek can sıkıcıydı. Hele rüyalarımın muhafızlığına soyunan bu adamın soyadının hapishane anlamına gelmesi... Kuşkusuz kaderin sarkastik bir cilvesi. Doktor Kodes, içimden geçenleri okumuş gibi devam etti:

"Bu rüya günlüğü çok zevkli bir şeydir aslında, mecburiyet gibi düşünmeyin. Zamanla beni unutup tamamen kendiniz için yazmaya devam edebilirsiniz. Hele gece hayatınızın gündüzleriniz hakkında ne kadar çok şey söylediğini gördükçe..."

Kendisinin de bir rüya defteri olup olmadığını sordum, gülümsemekle yetindi. Hayır dese ne olacaktı ki hem, hocaların yaptıklarını değil, söylediklerini yapma tavsiyesiyle büyümüş bir çocuktum ben.

Küçükken de yeni bir defterim olduğunda bir an evvel ilk sayfasını doldurma telaşına kapılırdım. Tıpkı şimdiki gibi... Az sonra defterimi yatağımın hemen başında duran komodinin çekmesine bırakacağım. Bakalım sevgili doktorumun telkinleri işe yarayacak mı? Üç vakte kadar, buraya yazacak kadar hatırlayabileceğim bir rüya görebilecek miyim?

2
Müesser

Bulacaksın koymuş gibi elinle,
Ben nerde doğmuşsam o yerde kaldım.
Faruk Nafiz Çamlıbel, “Alçıdan Heykel”

Kardeşi savrula savrula şerit değiştirip öndeki beyaz Opel’i sollayınca, yüreği ağzına geldi Müesser’in. Aklından en fena ihtimali geçirip önce işaret ve başparmağıyla tuttuğu kulak memesini aşağı doğru çekti, sonra da arabanın kapısına iki kere tık tık vurdu.

“Gözünü seveyim yavaş, daha vakit var.”

Veysel’in arabasına binmeyi istemezdi hiç. Kardeşinin asabi tavırları direksiyona geçince iyice artardı çünkü. Kaç defa arabadan inip milletle dalaşmıştı gözünün önünde. Hatta bir keresinde sırf kendisine yol vermedi diye en sinkaflısından küfrettiği bir adamla tekme tokat birbirlerine girmişlerdi de, yoldan geçenler zor ayırmıştı. Böyle durumlarda pısar kalırdı Müesser. Yanındakine sakin ol, etme eyleme demeye yeltense bile fısıltı halinde çıkan sesini kimselere duyuramazdı. Korktuğu zamanlarda sesi içine kaçar, derinlere bir yerlere saklanırdı.

Bu kez her zamanki huysuzluğuna bir de isteksizliği eklenmişti Veysel’in. Güçbela razı olmuştu bu yolculuğa. Şimdi de şoförlüğe mecbur bırakılışının intikamını ablasının yüreğini ağzına getirerek alırmış gibi lüzumsuz bir hırsla kullanıyordu arabayı.

“Atlasın bir taksiye, gelsin. Ne işimiz var bizim Yeşilköy’de?” demişti dün.

Perihan da kocasının damarına basmak istercesine yangına körükle gidip “Ay bir de davullu zurnalı karşılama heyeti kuralım bari! Bunca yıl sonra bir zahmet teşrif ediyor, onda da ayağına özel taksiler getirtiyor haspa. İş yani” diye söylenmişti. Hoş, Perihan ne derse aksini yapmaya meyilliydi Veysel. Belki de bu yüzden “Tamam tamam, alırız” demişti ablasına dönüp. “Ama eve getirip bırakırım, o kadar. Bir daha da yok şuraya götür, buradan getir yapmayın bana. Elin gâvuruna hususi şoförlük edemem, işim gücüm var benim” diye de eklemişti tükürür gibi.

“Elin gâvuru dediğin, yengen” diyememişti Müesser. Hem münakaşayı uzatmak istememiş hem de durumun garipliğinin kendisi de farkında olduğundan, misafirin akrabalık derecesini beyan etmeyi manasız bulmuştu. Aklını asıl meşgul eden, evdekilerin nedense hiç üzerinde durmadığı başka bir konuydu: Eyüp’ün İstanbul’da oluşu. Perihan’ın bu konuya kayıtsız kalması anlaşılırdı, ne de olsa hiç tanışmamışlardı. Ama Veysel’in, kardeşinin akıbetini umursamayışı gücüne gidiyordu Müesser’in. İspanya’dan gelen ilk telefonun ardından hemen kardeşini aramış, Eyüp’ün karısının telefon ettiğini haber vermişti. Kadın, kardeşlerinin İstanbul’a geldiğini söylüyordu.

“Ee ne yapayım yani?” demekle yetinmişti Veysel.

“Karısı Eyüp’ün kaybolduğunu söylüyor.”

“Elime fener alıp peşine mi düşeyim? Kaybolmamıştır hem, koca adam nereye kaybolacak?”

“Karısı bize geldiğini düşünmüş.”

“Allah akıl fikir versin” deyip müşterinin gelişini bahane ederek alelacele telefonu kapatmıştı Veysel. Kendilerini arayıp sormayan kardeşine duyduğu öfke anlaşılırdı ama o kardeş için endişe etmemek, eti tırnaktan ayırmaya, kanatmaya kalkmak olacak iş değildi. Acaba benim bilmediğim bir şey mi biliyor diye düşünmeden edememişti Müesser o zaman. Yoksa Eyüp’ün gelişinden Veysel’in zaten haberi var mıydı? Neden zerrece şaşırmamıştı?

Ama yine de bu küçük ihtimalin üzerinde çok durmamıştı. Hem Veysel neden böyle bir şeyi kendisinden saklasındı? Bu anlamsız şüpheyi kurcalamaya hacet yoktu. Zaten bu konular açıldığında öyle çabuk parlıyordu ki kardeşi, değil hesap, soru sormak bile pek mümkün olmayacaktı.

İkinci telefondan sonra, Eyüp'ün karısının geleceğini öğrendiğinde de "Haydaaa! Ne işi varmış burada, başımıza iş mi alacağız şimdi?" diye celallenmişti Veysel. Perihan da fırsat bu fırsat zalimce eklemişti hemen:

"Ay adam bırakmış bunu, ta İstanbul'a kadar kaçmış işte. Ne diye peşine takılıyor ki? Abla sen de diyemedin mi bir haber çıkarsa biz seni ararız, hiç boşuna gelme diye?"

"Gelme denir mi? Ayıp" diyecek olmuş, ama Perihan'ın buz gibi cevabına toslamıştı Müesser.

"Aman ne olur ayıplamasın, yoksa hatırım kalır! Bunca yıl aramamak sormamak ayıp değil de, bu mu ayıp? Ayol kocası ailesini silmiş atmış, tenezzül edip abisinin düğününe, yeğeninin doğumuna bile gelmemiş. Kaç yıllık evliyim, neredeyse boyumca evladım var, daha kayınbiraderimin yüzünü görmüş değilim. Şimdi kadına ne oluyor da kalkıp kendi başına yollara düşüyor, buralara geliyor?"

"Merak etmiş kocasını kadıncağız."

"Hafiyelik desene sen şuna. Ay kimisi de ne gursuz oluyor ha! Sen kalk kaçan adamın ardına düşüp kendini sefil et, bir de hiç utanmadan bunca yıl eşiğinden adım atmadığın kapıya gel, cık cık cık... Yazık valla."

Müesser, Perihan'ın çiğliğine ve Veysel'in yersiz asabiyetine güvenemediğinden, ikisini de usulünce uyarma gereği duymuştu konuyu kapatmadan önce:

"Ne olursa olsun misafirimizdir. Hem kardeşimizin karısı hem ecnebi, ta nerelerden geliyor. Biz üzerimize düşeni yapalım, güzelce ağırlayalım da... Bakarsınız bu sayede Eyüp'ü de görürüz hem."

Son cümleyi büyüsünü kaçırmaktan korktuğu bir dilek gibi neredeyse fısıltıyla söylemişti. Kendi içine doğru...

Veysel arabanın cızırdamaya başlayan radyosunu sert bir hamleyle kapatınca, hem konu açmak hem de kardeşini azıcık yumuşatmak için söze girdi Müesser:

"Merak ediyorum, nasıl biri gelecek acaba?"

"Nesini merak ediyorsun? Atlayıp gelişine bakılırsa çatlağın teki işte. Bize akıllısı denk gelmez ki zaten."

Bu son cümleyi duymazdan geldi Müesser.

"Yabancı ya, ne bileyim işte."

"..."

"Ama bir görsen bayağı bayağı Türkçe konuşuyor ha. Başta ne dediğini pek anlamadım, konuşması bir değişik tabii. Ama iyice kulak verince bir baktım ki maşallah bilmediği laf yok, her şeyi söylüyor, dili de dönüyor. İyice öğrenmiş, hoşuma gitti."

"..."

"Hayır yani, öğrenmese öğrenmez. Ne mecburiyeti var oralarda, ne diye öğrenecek? Ama bak heves etmiş uğraşmış demek, ne güzel."

"Allah bilir Türk'tür de, oralarda dinini milletini unutmuştur bizimki gibi. Sen de Türkçe öğrenmiş gelinimiz diye sevinip duruyorsundur saf saf."

"Tövbe de! Kim unutmuş dinini milletini, günahını alma kimsenin. Yok canım, basbayağı İspanyol işte. Hem zaten Eyüp de öyle demişti ya aradığında."

"Abla!" Veysel'in sesi yükseliverdi. "Aradığında aradığında deyip tepemin tasını attırma benim! Duyan da adam gece gündüz arayıp hatırını

soruyor sanacak. Evlenmiş de ben evlendim diye bir zahmet arayıp haber vermiş beyimiz. Ne bir tanıştırma ne bir düğün ne bir davet. Adam yılda bir ararsa şükrediyorsun ama yine de kardeşçiğini dilinden düşürmüyorsun! Sana evlendim dedikten sonra beş karı eskitmiştir belki, birini bırakmış öbürünü almıştır. Al, bu son karısı da Türk'tür, nereden bileceksin? Beyzadeden haber aldığımız mı var ki yediği haltları bilelim? Hem dinini bilmem ama milletini unuttuğu kesin. Herifçioğlu kaç yaşına geldi, vatan borcunu ödemedi daha! Allah bilir, oralarda yeni pasaport almıştır kendine, kim bilir kime yanaşmıştır da hangi milletin vatandaşı olmuştur. Ama yok, sen hâlâ kardeşine toz kondurma. Saf saf konuşuyorsun ha!"

Müesser cevap vermenin nafile olacağını düşünüp başını öne eğdi. Misafirin isminin, yıllar evvel evlendim diye arayan Eyüp'ün telefonda söylediği isim olduğunu hatırlatmaya yahut küçük kardeşini müdafaaya yeltenmedi. Zira Veysel'in keçi inadını kırmak deveye hendek atlatmaktan zordu. Hem zaten huzursuzlukla baş etmesi gerektiğinde susmak, bildiği tek yoldu.

Dış hatlar tabelasından içeri saptılar. İçeride ne kadar kalacaklarından emin olamadığı için, yolun kenarına bırakmaya cesaret edemediği arabayı söylene söylene otoparka çekti Veysel. Beraberce havaalanına girdiler. Müesser güvenlik dedektöründen sorunsuzca geçtiyse de, alarma takılmaktan kurtulamayan kardeşinin görevliler tarafından kontrol edilmesi gerekti.

Az evvel çıkarmak mecburiyetinde kaldığı kemeri pantolonuna geçirirken "Hay sizin X-Ray'inize de, güvenliğinize de..." diye kendi kendine homurdanıyordu. Dışarıdan bakan hemen herkese sevimsiz görünebilecek bu manzara, Müesser'i gülümsetti. Dedektörden geçerken cebinden çıkardığı bozuk paraları avucunda tuttuğu için kemerini takmakta zorlanan kardeşine uzanıp elindekileri aldı. O zaman suratındaki huysuz ifadeyi hiç bozmadan dişlerinin arasından "Sağ olasın" diye tısladı Veysel. Şefkatli bakışlarıyla yıkadı onun somurtuk yüzünü ablası. Kardeşinin göründüğü gibi olmadığını, sırf başka türlüsünü bilmediği, duygularını açık etmeye çekindiği için böyle poyrazlandığını düşünüyordu. Yıllar yüzündeki bütün çizgilerle oynamış, onu büsbütün başka birine dönüştürmüştü. Bir tek gözleri tıpkı eskisi gibi, çocuk kalmıştı. Veysel oraya küfre ve kavgaya

tiryaki olmuş öfkeli bakışlar yerleştirdiğinde bile tanıyordu bu gözleri Müesser. Ağzına, çocukluklarında kâğıttan külah içinde dağıtılan naneli mevlit şekerinin tadı geliyordu kardeşinin gözlerine bakınca.

“Uçağın inmesine daha on dakika var” dedi Veysel. “Gel şuraya oturalım.” Gelen yolcu kapısının önünde birikmiş kalabalığın hemen arkasındaki metal banklara yerleştiler. Bir süre konuşmadan etrafı izleyerek öylece beklediler. Sonra Veysel birden aklına gelmiş gibi sordu:

“Nasıl tanıyacağız biz bunu Allah aşkına?”

Cevap vermek yerine şöyle bir yutkundu. Ne zamandır zihnini kurcalayan ama kardeşinin öfkesini ayaklandırmaktan çekindiği için dillendirmeye cesaret edemediği bu minik sorun nihayet fark edilmişti işte. Her şey o kadar çabuk olup bitmişti ki telefondaki kadına bunu sormayı akıl edememişti Müesser. İkinci kez aradığında önce Eyüp’ten bir haber olup olmadığını sormuştu kadın. Olmadığı cevabını alınca da “Ben biletimi aldım, yarın İstanbul’a geliyorum” demişti damdan düşer gibi. Bu ecnebiler için bir memleketten kalkıp diğerine gitmek pek kolay olmalıydı.

“Buyur gel” diye kekelemişti Müesser. Hem şaşırmış hem sevinmişti. Karısı gelirse, elbet Eyüp de çıkar gelirdi yanlarına. Bu ziyaretin sebebinin kardeşinin kaybı olduğunu unutuvermişti kısacık bir süre için. Sanki büyük bir aile toplantısı tertip ediliyordu. Mantılar açılacak, dolmalar sarılacak, helvalar kavrulacak, şerbetler kaynatılacaktı da sanki, bütün bir aile bir masa etrafına oturup neşe içinde yiyip içecekti. O garip hülya içinde kadına sadece İstanbul’a ineceği saati sormuş, “Biz karşılamaya geliriz” demişti. Karşı taraf gerek yok diye mırın kırın ettiyse de duymazdan gelmişti. Gelin hanımın ben otelde kalırım yollu laflarını da ciddiye almamıştı tabii. Hatta aman gitsin kalsın derler korkusuyla evdekilere bu otel meselesinden hiç bahsetmemişti. Misafirin geleceği uçakla ilgili bilgileri bir kâğıda yazmış, dilinde gül şerbetinin mayhoş tadıyla telefonu kapatmıştı. Sonrasında aklına onu nasıl tanıyacağı meselesi düşünce de, önceki gün kendisine verilen numarayı arayıp sormaya çekinmişti nedense. Gelen kişi umursamıyorsa, demek ki o kadar da önemsenecek bir sorun değil diyerek, en iyi bildiği şeyi, tevekkülle beklemeyi yeğlemişti. Ama şimdi Veysel haklı olarak soruyordu işte. Sessizlikten medet ummanın sabırsız kardeşini kızdırabileceğini düşünüp “O bizi tanıyordur herhalde” diye uyduruverdi.

“Nasıl tanıyordur?”

“Fotoğraflarımızı filan görmüştür.”

“Nerede görmüştür?”

“E canım Eyüp göstermiştir.”

“Abla sen kafayı mı yedin? Eyüp’te bizim fotoğrafımız ne arar? Gösterse gösterse yirmi sene evvelki fotoğraflarımızı göstermiştir. Sen kadınla bir şey konuşmadın mı? Ne bileyim tipi nasılmış, üzerinde ne renk kıyafet olacakmış filan gibi şeyler?”

Müesser süt dökmüş kediye döndü bir anda. Kabahatli bir çocuk gibi başını öne eğmekle yetindi.

“Siz var ya, adamı delirtirsiniz. Ama hata bende. Sizin aklınızla iş yaparsam, olacağı budur!”

Yanı başındaki homurtuları duymazdan geldi kadın. Zaten başkalarının huzurunu bozmaktansa huzursuzlanmaya, söylemektense dinlemeye, yeri geldiğinde görüp duyduğunu yok saymaya fazlasıyla talimliydi. Kardeşinin öfkesini üzerine kusmasına müsaade ederek gözünü yolcuların çıkış kapısına dikti. Gelecek misafiri hayal etmeye çalıştı. Küçük kardeşi şimdi otuz yedi yaşında olduğuna göre, karısı da otuzlarında filandı herhalde. Tek başına, sağa sola bakıp kendisini bekleyenleri arayan, belki biraz kaygılı, biraz kederli biri...

Tepedeki elektronik panodan uçuş bilgilerini kontrol eden Veysel “Uçak indi. Şimdi valizini filan alıyordur, birazdan gelir. Yavaş yavaş kalkalım, yanaşalım kapıya” dedi. Tam onun pişmanlıkla yumuşadığını düşünecekti ki kardeşi dayanamayıp ekledi:

“Artık nasıl anlayacaksak kim olduğunu... Aman yaaa!”

Sessizce iç çekti o zaman Müesser. “Ah Veyselim, ah” diye geçirdi içinden. “Ruhunun hafiflemesine hiç izin vermiyorsun. Herkesle dövüşüyor, her şeyle savaşıyorsun. Böyle yaparak rahatlarım sanıyorsun. Ama bak,

öfke en çok taşıyana yük, o yükün altında nasıl da eziliyorsun.” Pek tabii kardeşi içinden geçirdiği bu tasalı sesi duymadı. Duysa muhakkak hiddetlenir, bir yarayı saklar gibi, bir düşmana havlar gibi öfkeyle konuşurdu. Oysa Müesser iyi biliyordu ki insan söyledikleri kadar değil, söylemedikleri kadardı. İç çekmeyi bir yana bırakıp kapıya doğru yanaştı.

İki tür yolcu vardı kapıdan çıkan. Bekleyeni olanlar ve olmayanlar. Kafası önde dümdüz yürüyenlerin bekleyen kimsesi yoktu. Onlar da umursanmayışlarını gizlemek için yalandan senaryolar yazıyor gibiydiler. Adımlarını hızlandırıyor, telaşla bir yerlere yetişmeye çalışıyorlardı. Etrafta dikilenlere acil bir iş için geldikleri mesajını vermek, böylelikle kimsesizliklerinin utancını saklamak istiyorlardı sanki. Denizaşırı yollardan gelip de bir kucağa sığınamamanın mahcup yalnızlığına bahane olsun diye, hızlı hızlı yürüyor, sağa sola değil, sadece ufukta gizli bir hedefe bakıyorlardı. İkinci gruptakiler, beklenenler, bekleniyor olmanın güvenli limanına sığınanlardı. Onlar kapıdan heyecanlı ve mütebessim bir ifadeyle çıkıyorlardı. Dışarı adım attıkları andan itibaren gözleri kendilerini bekleyeni arıyor, aradığını bulunca da ateşböcekleri gibi ışıl ışıl yanıyordu. Müesser, kendi beklediğinin pek de öyle pür neşe olmayacağını tahmin ediyordu. Bu yüzden, bu mahşer kalabalığının içinde, etrafındaki yabancı yüzlerde tanıdık bir anlam bulmaya çalışan, tedirgin bir suret arıyordu.

Beklediği kişi olmasından şüphelendiği iki ayrı kadını gözleriyle takip etti bir süre. Biri uzun boylu, zayıf yapılı, esmer bir kadındı. Askılı beyaz bir elbise giymişti üzerine. Son derece ciddi bir havası vardı. Kapıdan çıkar çıkmaz etrafını kolaçan etmiş, sonra yanlış yere gelmiş ya da ilk adımda geldiğine pişman olmuş gibi karamsar bir ifadeyle yürümeye başlamıştı. Müesser neredeyse kardeşini dirseğiyle dürtükleyerek, bekledikleri misafirin geldiğini bildirecekti ki kadın bekleyenlerin arsında duran takım elbiseli bir adamla tokalaştı. İkinci şüpheli, sarışın, hafif topluca bir kadındı. Kapıdan çıktıktan sonra bir müddet nereye gideceğini biliyor gibi yürümüş, sonra aniden durup bekleyenlerin yüzlerini incelemeye koyulmuştu. Müesser hamle yapmaya hazırlandığı sırada, gelen kapısından çıkan başka bir kadın hızlı adımlarla arkadaşına yetişmiş, ikili güle oynaya yollarına devam etmişti. Bütün bunlar olurken Veysel’in kimseyle ilgilendiği yoktu. Dudaklarının iki yanından aşağı sarkıttığı bıyıklarını çeliştirmekle yetinmişti.

Derken kapı yeniden açıldı. Bu kez aynı anda pek çok kişi çıktı dışarı. Yaşlı bir Japon çift, çok çocuklu çok sarışın bir aile, sırt çantalarıyla gezinen kılıksız gençler, kadınlar, erkekler... İçlerinden biri, yorgun suratlı, incecik bir kadın dikkatini çekti Müesser'in. Kumral dalgalı saçlarının süslediği yüzü derin bir kaygının, ela gözlerinin altına yerleşen mor halkalar uykusuz geçen gecelerin izlerini taşıyordu. Üzerine yıkılıp kalmış bütün bu kedere ve bitkinliğe rağmen güzel bir yüzdü bu. Dolgun dudakları, çıkık elmacıkkemikleri, biçimli burnu ve o burnun üzerindeki belli belirsiz çilleriyle güzel bir yüz...

Kapıdan sakin adımlarla çıktı kadın. Üzerinde siyah askılı bir tişört ve krem rengi keten bir pantolon vardı. Bavul denemeyecek bir çanta taşıyordu elinde. Bir yandan yürüyor, bir yandan da yolcu bekleyenlerin olduğu bölüme doğru bakıyordu. Ya herkese birden ya da hiç kimseye, orası pek belli olmuyordu. Kimi aradığını bilmez gibi şaşkındı gözleri. Sanki aramaktan ziyade, bulunmayı bekliyordu. Müesser kardeşini dürtükleyip gözüne kestirdiği kadını işaret etti. Nasıl olduysa tam o sırada, göstermekte olduğu kadın da gösterilmekte olduğunu fark etti. Bir süre sessizce bakıştılar. Sanki gözleriyle sorup, çırpınan kirpikleriyle cevapladılar.

"Bu mu?" diyordu Veysel.

"Bilmem, o da bize bakıyor. Gidip bir sorsak mı?"

Veysel cevap vermek yerine kuşkulu gözlerle kadını incelemeyi sürdürdü. Duyduğuna, gördüğüne çabucak inanmayı ahmaklık addeder, her an birilerinin tuzağına düşecek, oyununa gelecekmiş gibi olur olmaz her şeyden kuşku duymayı marifet sayardı. Aksi ispat edilene kadar herkes suçluydu onun gözünde. Bu inancı o kadar kuvvetliydi ki, faka basmaktan çekindiğinden hiçbir zaman hiçbir konuda ilk adımı atmaya yanaşmazdı. Kendisine sorulsa bu halini korkaklık değil, külyutmazlık sayardı. Korkuyu pişmanlığa yeğlediğinden, doğan güne bile temkinle yaklaşırdı. Ve korkuyu hatırlatan bir şey taşırdı hep gözlerinde, başkalarının infial sandığı...

Onun karşı taraftan bir işaret gelene kadar öylece dikilmekte kararlı olduğunu anlayınca, Veysel'i beklemeden kadına doğru yürüdü Müesser. Çekiniyordu çekinmesine ama, belki de küçük kardeşine çıkacak bir yolda yürümenin heyecanıyla her zamankinden biraz daha girişken olmakta da

sakınca görmüyordu. Kadının dibine kadar geldikten sonra konuşmak üzere ağzını açtı. Ne var ki o ağızdan bir ses çıkarması bir türlü mümkün olmadı. Karşısındakinin yabancı oluşu garip bir mahcubiyet uyandırıyordu üzerinde. Telefonda birbirlerini anlayabilmişlerdi ama yüz yüze gelince nasıl konuşacaklarını kestiremiyordu. Hayatında daha önce hiç başka memleketten biriyle konuşması gerekmemişti. Ağzından çıkanların kolayca anlaşılmaması ya da duyacaklarını anlayamaması ihtimali onu şimdiden utandırıyordu. Bereket, kadın önce davranarak sordu:

"Eyüp'ün ablası siz misiniz?"

Derin bir soluk alarak sevinçle yanıtladı:

"Evet, evet, Müesser ben."

Adını söylerken çocuksu bir mahcubiyete kapıldı. Özür dilemek istedi bu adı taşıdığı için. Sevmiyordu adını, adını duyanların da kendisini sevmeyeceğini sanıyordu. Daha modern ya da fiyakalı bir isme özendiğinden değil. Başkalarından ödünç alınmış isimlerin kadere tesir ettiğine kanaat getirdiğinden... İnsanların kaderlerine, kaderlerin isimlerine hapsolduğunu bildiğinden... Sevmiyordu adını.

"Pilar" diyerek elini uzatan kadına sevgiyle baktı. Sanki ilk kez karşılaştığı yabancı biri değil de yıllardır hasretini büyüttüğü küçük kardeşi Eyüp duruyordu karşısında. Ondan bir parça, bir hatıra ya da okunmayı bekleyen mühürlü bir mesaj... Böyle düşününce içinden sıcacık bir şeyler aktı. Mahcubiyeti filan boş verip omuzlarına dokundu kadının, uzatılan mesafeli eli umursamadan ürkekçe sarıldı.

"Hoş geldin!"

Uyuşuk adımlarını sürüyerek peşi sıra gelen Veysel'i gösterdi sonra.

"Bu da Veysel, kardeşim. Ortancamız."

Az önce kucaklandığı için nasıl bir yakınlık göstermesi gerektiğini bilemeyen Pilar, ciddiyetle uzatılan eli görünce tokalaşmakla yetindi. "Hadi" dedi Veysel, "durmayalım burada, arabaya geçelim." Misafirin

elindeki çantayı almaya yeltendiyse de beklemediği bir dirençle karşılaşınca kös kös geri çekildi.

Müesser "Yoldan geldin, yorgunsundur. Ver ver çekinme" diye üsteleyince, utana sıkıla uzattı çantasını Pilar. Veysel, çantayı eline aldıktan sonra bekledikleri yolcunun o olduğunu şimdi idrak etmiş gibi "Hoş geldin Pilar Hanım" dedi. Alışkın olmayanlara has bir beceriksizlikle, belli belirsiz gülümsedi.

"Hoş bulduk."

Kendini tutamayıp küçük bir çocuk heyecanıyla cıvıldayıverdi Müesser o zaman:

"Maşallah ne de güzel konuşuyor!"

Arabaya biner binmez daha önce İstanbul'a gelip gelmediğini sordu Veysel, konuğa. Kadın gelmediğini söyleyince de rahatladı adeta. O da ablası gibi, Eyüp'ün İstanbul'a gelip de kendilerini görmekten kaçındığı ihtimalini düşünüp huzursuzlanıyordu demek ki. Memleketinden ayrıldıktan sonra yerini yurdunu unutup her şeye arkasını dönmesi, memleketini hatırlayıp da bir tek kendilerini unutmasından daha az can yakıcıydı. Geride kalanlar, sadece kendilerinden vazgeçildiğini düşünmektense, gidenin koca bir hayata tümden boş verdiğine inanmayı yeğlerlerdi. Geride kalmak, özlenenin ayağına takılmayı bekleyen yapayalnız bir taştı. Acısına, düşüp üzerine kapaklanandan çok üzülecek olsa bile, nihayet vuslata erip kucaklaşmanın kırık dökük hayalini kurardı.

Havaalanına gelirken mecbur edildiği karşılama görevinden yakınan Veysel, dönüş yolunda rehberliğe soyunmuş, Pilar'a geçtikleri semtlerle ilgili bilgi vermeye koyulmuştu. Müesser, kardeşinin katı görüntüsünün altındaki küskün çocuğa bakıp iç geçirdi. Her ne kadar umursamıyormuş gibi davransa da Veysel de seviniyordu işte bunca yıl sonra Eyüp'le bir bağ kurabilme ihtimaline. Bir yandan direksiyon sallarken bir yandan da önlerinden geçtikleri semtleri, binaları anlatıyordu hevesle fakat gelin hanım duyduklarını pek de umursuyormuş gibi görünmüyordu. Ama kibar

kadındı Allah için, arada bir kafasını sallayıp gülümseyerek, hiç değilse ilgileniyormuş gibi yapıyordu. Kadının vaziyetinin güçlüğünü düşündü Müesser. Kocası aniden ortadan yok oluvermiş, o da ne kadar endişelendiyse artık yollara düşmüştü peşinden. Hiç evlenmemiş olduğundan, bir sabah uyanıp da kocasız kalıvermenin nasıl bir duygu olduğunu bilemiyordu Müesser ama sebepsiz yere kardeşsiz kalmayı tatmıştı. Neden böyle bir huy edinmişti Eyüp acaba? Neden aile dediklerini geride bırakıp bırakıp kırklara karışıyordu? Onun kendilerini terk edişini hiçbir zaman anlayamamıştı. Kardeşini kızdıracak, gücendirecek bir kabahatlerinin olup olmadığını sorup durmuştu kendine yıllar boyu. Çocukluğundan beri hep biraz yabaniydi Eyüp. Birine ikisine değil, evdeki herkese karşı hırçındı. Kendini herkeslerden ayırırdı. Daima bir başına kalmak telaşındaydı. Onun evden küçük yaşta ayrılmasında arardı sebebi Müesser. İlkokuldan sonra yatılı okumuştu kardeşi. Gerçi ondan evvel de kimselerle canciğer kuzu sarması olmazdı ya. Odasına kapanır, resimli romanlarına gömülür, çok gerekmedikçe dışarı çıkıp evdekilerle konuşmaya lüzum görmezdi. Biraz büyüdükten sonra, birlikte vakit geçirmeye ancak sinemaya götürmek bahanesiyle ikna edebilir olmuştu onu Müesser. Beraber yapabildikleri tek şey film seyretmekti.

Hiçbir vakit coşkulu bir karşılık göremediyse bile hakiki bir anne şefkatiyle severdi kardeşini. Eyüp doğduğunda kendisi dokuz yaşındaydı. O zamanın dokuz yaş çocuklarıyla şimdikilerin arasında dağlar kadar fark vardı. Bülent'e bakıyordu da, on iki yaşında olmasına rağmen hâlâ çocuk ruhundaydı. Oysa kendisi o yaştayken çoktan küçük bir kadındı, bütün evin yükü cılız omuzlarındaydı.

Eyüp'ün doğumundan birkaç ay evvel bir sabah yataktan kalktığında çarşafına bulaşan kanı görüp dehşete kapılmıştı. Ölümcül bir hastalığa yakalandığını düşünmüştü ilk olarak. Ne yapacağını, kime gideceğini bilememişti. Üzüntüden karnındaki bebeğe bir şey olur diye korkup annesine de diyememişti. Kendisi dokuz sene yaşamış, dünyanın neye benzediğini görmüştü ne de olsa. Ama kardeşi öyle miydi, o daha doğmamıştı bile. Annesinin doğumdan evvel yaşayacağı bir üzüntünün kardeşinin canını tehlikeye atacağını düşünerek susmaya, icap ederse yakasına yapışan elim hastalığın pençesinde son nefesini tüketmeye karar verdi. Gözyaşları içinde ama kendini yüce bir amaç için feda edebilmiş

olmanın gizli gururunu da duyarak, korkudan uyuşmuş bacaklarını sürüyüp tuvalete gitti. Döndüğünde annesini eli karnında, yatağının başında kendini bekler buldu. Endişeyle annesinin karnına, kardeşine baktı küçük Müesser. Her şeyin yolunda olduğundan emin olmak istedi. Annesi görmemesi gerekeni görmüştü zira. Bilmemesi gerekeni bilmişti. Bir çarşafta gezdirdi bakışlarını, bir de kızının yüzünde. Derken şişkin karnının üzerinden kalkan el, havada yükseldi. Müesser elin yaptığı o tek ve kuvvetli sortiyi tedirgin bakışlarla izledi. El, evvelce tayin edilmiş koordinatları izleyerek bir müddet boşlukta süzüldükten sonra, aradığını bulmuş avcıların sevinciyle, çat deyip yanağının üzerine kuvvetli bir şaplak indirdi. Bu beklenmedik tokat öyle şiddetli olmuştu ki küçük kız dengesini kaybedip annesinin ayakları dibine yığılıverdi. Acı, korku ve olan bitene mana verememenin şaşkınlığıyla gözpınarlarında beliren yaşları tutamayıp azat etti. Annesi hasta olduğu için mi, yoksa hastalığının kederiyle henüz doğmamış kardeşini de hasta edeceği için mi cezalandırıyordu onu, anlayamamıştı.

Sonradan anladı Müesser olup biteni. Tıpkı anne tarafındaki bütün kadınlar gibi o da kadınlığa ilk adımını erken atmış ve bundan böyle taşıyacağı bütün ayıplar için peşin peşin cezalandırılmıştı. Çocukluktan çıkışının müjdesini kendisine bir tokatla veren annesi, o günden sonra eskisinden daha çok karıştığı kızını yerli yersiz uyarıp azarlar oldu. O da her ne kadar kimsenin kendisini görmediği zamanlarda, gizli saklı, vaktiyle annesinin kumaş parçaları marifetiyle vücut verdiği eski bebekleriyle oynasa da, başkalarının yanında küçük bir kadınmış gibi davranmaya başladı. Evvelce de ev işlerine yardım ederdi ama kadınlık yolunda atılan o önemli adımdan sonra daha fazla iş yüklendi evin içinde. Doğduğu gün, annesi herkesten önce ilk onun kucağına verdi kardeşi Eyüp'ü.

"Bak" dedi. "Görüyor musun ne kadar küçük? Ben annesiysem sen de ikinci annesisin bu bebeğin."

O zaman bir köşede öksüz bırakmaya mecbur edildiği oyuncak bebeklerin hepsi gözünden düştü Müesser'in. Artık gerçek bir bebeği vardı. Anne olacaktı! Sevgiyle sarıldı kardeşine. Onu herkesten daha fazla sevdi.

Geceleri uykusundan sıçrayıp beşiğinin başına gider, nefesini kontrol ederdi. Uyandırmaktan çekinerek parmak ucunda yanaşırdı yanına. Kulağını göğsüne yaklaştırıp soluğunu dinler, mis kokusunu içine çekerdi.

Minicik göğsünün huzurla şişip indiğini görmeden rahat edemezdi. Bebekleri sevdiğinden mi kardeşini bunca sahiplenmişti, yoksa kardeşini sahiplenerek mi başlamıştı bebekleri sevmeye, bundan pek emin değildi. Kesin olan şuydu ki Müesser daha o yaşında Eyüp'ü kendi evladı bilmiş, küçümen bir ana olmak gayretiyle gecesini gündüzünü ona vakfetmişti. Veysel de kardeşiydi, onu da severdi muhakkak ama Eyüp başkaydı. Dünyanın geri kalanı bir yana, Eyüp öbür yanaydı. Bu annelik işini öylesine iyi kıvırmıştı ki, annesi de gönlü rahat bir biçimde ufaklığın bütün sorumluluğunu kızına bırakmış, üzerindeki yükü az da olsa hafifletmenin rahatlığını tatmıştı.

Ne var ki büyüdükçe ablası da dahil olmak üzere herkesten uzaklaştı Eyüp. İçine kapanık, kimselere yanaşmayan, kendini sevdirmeyen bir velet olup çıktı. Hafize "Bebekliğinde o kadar çok sıkıştırdınız ki bunaldı çocuk" diye kızına atıyordu suçu. Muhakkak onun da evladının uzaklığına gücendiği oluyordu ama kesin olan şuydu ki kimse bu durumu Müesser kadar dert etmiyordu. O, sevip sevebileceği, analık duygusunu tadacağı tek çocuğun kardeşi olduğunu ta o zamandan bilirmiş gibi, annelik oyununun bitivermesine pek içerliyordu. Yıllar boyu soracaktı kendisine hangi günahın, kimin günahının cezasını çektiğini. Anneliğe bunca hevesliyken bir bebek sahibi olamayışını hangi cezanın faturasında aramak lazım geldiğini... Oysa şu hayatta kimseye bir kötülük etmemiş, en ufak bir zarar vermemişti. Yine de en büyük hayali, annelik saadeti, kendisinden esirgenmişti...

Pilar'ın çekingen sesiyle irkilerek, daldığı uzaklardan yeniden arabanın içine döndü Müesser.

"Nereye gidiyoruz?"

"Nereye gideceğiz, eve."

Cevaplayan Veysel'di. İlk bakışta neredeyse öfkeli bir çıkış gibi algılanabilecek bu cümlenin altında bir tür yakınlık kurma çabası vardı. Müesser bunu fark edip için için sevindi. Kardeşinin misafire karşı kayıtsız

kalamayacağını biliyor, Eyüp'ten bir haber alma ihtimalinin aslında onu da heyecanlandırdığını görüp memnun oluyordu.

Pilar "Ben otele..." diye başlayacak oldu ama hemen araya girdi Müesser:

"Hiç olur mu öyle? Bırakmayız."

"Ama ben sizi rahatsız..."

"Aşk olsun, ne rahatsızlığı. Kocaman ev, hem odanı hazırladık bile."

Misafir rahatsız görünüyordu. Müesser bunun hiç tanımadığı insanların evine gidecek olmanın yarattığı bir tedirginlik olduğunu düşündü. Her ne kadar kocasının ailesi de olsalar daha önce hiç görüşüp tanışmadıklarından, böyle hissetmesi normaldi. Her şey bir yana, sırf yabancı bir memlekette olduğu için bile kendisini tuhaf hissedebilirdi kadıncağız pekâlâ. Hele buraya geliş sebebi düşünülünce...

"Eyüp'ten yeni bir haber var mı?" diye sordu çekinerek. Pilar'ı gördüğü ilk andan beri sormak istiyordu bu soruyu ama acele edip kadının yarasına tuz basmak istemediğinden, hiç değilse bir solukluk beklemeyi uygun bulmuştu.

"Yok" diye cevapladı onu Pilar. "Sanırım sizde de yok."

"Yok. Bizde de yok. Ne arayan var ne soran."

Çok önemli bir şey söyleyecekmiş gibi boğazını temizleyen Veysel lafa girdi:

"Şimdi Pilar Hanım, sakın yanlış anlama, başımızın üstünde yerin var ama sen yanlış yerde arıyorsun kocanı, benden söylemesi. Bu herif kaç senedir İstanbul'a ayak basmadı, senin haberin yok herhalde. Ha, gelmişse bile, biz görmedik. Bunca yıldır bir kerecik ailesini merak edip de gelmeyen adam şimdi niye gelsin? Hiç kusura bakma ama senin kocan hayırsız. Dün bizi bıraktı gitti, belli ki bugün de seni bırakmış gitmiş. Yerinde olsam kendimi fazla helak etmezdim."

Müesser'in sırtından soğuk terler boşandı. Korktuğu olmuş, Veysel sazı eline almıştı. Huzursuzluk çıkarmadan rahat edemeyecekti belli ki. Allah vere de kadın alıngan tabiatlı biri çıkmasa diye geçirdi içinden.

"Yapma Veysel" dedi, yalvarır gibi...

"Benim bir şey yaptığım yok. Olanı söylüyorum."

"Nereye kaybolduğunu bilmiyorum. Söylediğiniz gibi olduğunu da sanmıyorum. Bildiğim tek şey İstanbul'da olduğu. Ve ben de onu bulmak için elimden geleni yapacağım" diye cevapladı Pilar, Veysel'i. Sesi mesafeliydi. Bakışları keskinleşmiş, dudakları gerilmişti.

Konuyu değiştirmek için damdan düşer gibi "Acıktın mı?" diye sordu Müesser. "Bizim gelin, Veysel'in hanımı Perihan kurmuştur çoktan sofrayı. Birazdan eve varır, yeriz."

"Uçakta yedim bir şeyler."

Nasıl da limoniydi sesi kadının. Haklı tabii diye geçirdi içinden Müesser. İlle bir şey söyleyip milletin canını sıkacaktı Veysel, başka türlü içi rahat etmiyordu. Bu öfkenin, kardeşine olan kırgınlığından kaynaklandığını biliyordu yine de. Unutulmayı, boş verilmeyi sindirememişti Veysel. Eyüp'ü kıskanmıştı zaten hep çocukluğunda da. Kendisinden daha zeki oluşunu, okuldaki başarısını, kafasına koyduğunu yapışını. Veysel haylazın tekiydi. Liseye kadar zar zor okumuş, iki gram mürekkep yalayıp hayırlı bir iş edinmektense serseri gibi sokaklarda fink atmayı yeğlemişti. Evin durumu iyiydi, babasından kalan arsaları birer ikişer satıyor, hazıra dağ dayanmaz laflarını boş verip gül gibi geçinip gidiyorlardı. O da bu bolluğa güveniyordu ya zaten. Sorumluluk altına girmek için acele etmiyordu. Askerden sonra bir bakkal dükkânı açtı kendine ve hayattan daha başka bir başarı beklemedi. Ama Eyüp, ağabeyi gibi değildi. Küçüklüğünden beri kitaplara düşkündü. Ders kitabı olsun, resimli roman olsun, mutlaka bir kitap açık olurdu önünde. Okumayı bile daha beş yaşındayken kendi kendine sökmüştü. Bakmışlardı çocuk çok hevesli, erkenden başlatmışlardı okula. Yaşça sınıfındakilerden küçük olmasına rağmen dersleri çok iyiydi, hep pekiyili karneler getirirdi. Sonra o Fransız mektebini kazanıp gitti. Çocukluğunda birkaç kere, yattığı yatağından başka yerlerde uyanan

kardeşinin uyurgezerlik huyunu bahane ederek yatılı okul fikrine karşı çıkan Müesser, ne kadar uğraştıysa da lafını dinletemedi. Hafize, ille de gideyim diye tutturan yabani oğluna bakıp yatılı okursa belki akranları arasında açılır diye düşündü, izin verdi. Başında koca yok, evde üç çocuk... Belki de kolayına geldi öylesi. Böylece ilk kez ayrıldı evden Eyüp. Bir daha da orayı kendi evi gibi görmedi. Hafta sonları ve yaz tatillerinde gönülsüzce gelir, oturduğu yerde suratını ekşitirdi.

Veysel, kardeşinin evden gidişini de kıskanmıştı tabii. Önceleri meydan bana kaldı diye sevindiyse bile, zamanla Eyüp'ün yokluğuyla aşık atmanın, varlığıyla yarışmaktan daha zor olduğunu anlamıştı. Okuldaki vaziyetinden mahalledeki haytalıklarına kadar her şeyi ama her şeyi uzaktaki başarılı, ideal evlatla mukayese ediliyordu. Bir de yakışıklılık meselesi vardı tabii. Eyüp anneye benzerdi. Yemyeşil kocaman gözleri, upuzun kirpikleri... Kıvır kıvır saçlarla süslenen yüzü, selvi boyuyla gittikçe daha da yakışıklı bir delikanlı oluyordu. Veysel'se kardeşinden dört yaş büyük olmasına rağmen onun yanında güdük kalmış, hiç uzayamamıştı. Yüzü de tıpkı ablası gibi babalarına benziyordu zaten. Suratın ortasına utanç abidesi gibi dikilmiş koca bir burun ve seyrek kirpiklerle çevrili çipil gözler...

Velhasıl çocukluğundan beri kızgındı kardeşine Veysel. Hayalini dahi kuramadığı şeylere sahip olduğu, kendisini gölgede bıraktığı için öfkeliydi. Hele liseden sonra yurtdışında okuma meselesi ortaya çıkınca hırstan deliye dönmüştü. Bakkal dükkânını açmamıştı daha o sıralar. Ama kafasında planlar vardı. Ne var ki gelecek için ne planlarsa planlasın, bir türlü kardeşininkiler kadar fiyakalı olmuyorlardı. Eyüp'se hem parlak hayaller peşinde koşuyor hem de aklına koyduğu her şeyi bir bir elde ediyordu. Ama gerçekleşen her yeni hayal, biraz daha uzaklaştırıyordu onu ailesinden. Kendileriyle paylaşma zahmetine katlandığı son hayali gerçek olunca, üniversite için uzaklara gitti ve bir daha hiç geri dönmedi. Veysel'in kardeşine duyduğu öfke de katlanarak arttı böylece. "Avrupalarda okuyup adam olduktan sonra geride kalanları adamdan saymaz oldu" diyordu arkasından. Kıskançlığı hırsa, hırsı öfkeye dönmüştü. Üstelik azalacağına artmıştı zamanla. İçinde büyüttükleri, hep kazanmak istediği ama düşmanını bulamadığı için bir türlü yumruklaşamadığı bir kavgaya dönüşmüştü. Bunca zaman aslında Eyüp'le değil, hep kendi kendisiyle dövüşmüştü. Belki de bu yüzden kardeşini özlese bile bunu kabullenmekten

çekiniyordu. Muhtemelen kendine yenilmekten korkuyordu. Kazanma hırsını ve gurur mikrobunu kapmıştı bir kere, iflah olmuyordu. Böyle kendi kendini deştiği savaşlardan galip çıkmanın da mümkün olduğunu sanıyordu üstelik, ne garip. Bu kavganın bir kazananı olamayacağını, çünkü savaşların zaten herkesin çoktan kaybettiği bir yerden başladığını, bütün bu sefil kavgaların sadece kaybedenler arasında yapıldığını bilmiyordu. Yine de onun kötücül duygularını bir kenara bırakmayı becerebildiği ender zamanlarda, yıllardır görmediği küçük kardeşini için için özlediğini düşünüyordu Müesser. Öyle olduğuna inanmak istiyordu.

Araba bahçe kapısına yanaşınca, pencerede merakla beklemekte olan Perihan'ı gördü. Allah vere de kocası gibi olur olmaz konuşmasa bu da diye geçirdi içinden. Alttan alta laf sokuşturmaya bayılırdı gelini. Sonra da kötü bir niyet gütmemiş gibi davranır, lafına kırılıp alınanı her lafın altında mana aramakla suçlardı. Bu huylarına alıştığı için çoğu zaman onun münasebetsizliklerini sessizlikle geçiştirirdi Müesser. Kendi kendine konuşup içinin katranını akıtmasına müsaade eder, duymazdan görmezden gelmeye çalışırdı. Nihayetinde o da kötü biri değildi. Hamdı sadece biraz, pişmemişti. Ama ne de olsa kardeşinin karısı, daha da önemlisi biricik yeğeninin anasıydı. Bu yüzden kırmazdı Perihan'ın kalbini. Kırmamak için elinden geleni yapar, çoğu zaman onu Veysel'e karşı savunurdu.

"Geldik bizim fakirhaneye" dedi Veysel, Pilar'a dönüp. Suratına sevimli bir ifade vermeye çalışmıştı sanki. Az evvelki densizliğinin farkına varmış, kendince şirinlik yapmak istemişti. Küçüklüğünden beri sözünün nereye gideceğini düşünmeden dangıl dungul konuşur, iki dakika sonra öfkesi dinince pişmanlıkla kıvranmaya başlardı. Özür dilemek gibi âdetleri yoktu ama yine de kendince yaptığı başka güzelliklerle kabahatini unutturmaya çalışırdı. Kardeşinin hayattaki en büyük kamburunun vicdan azabı olduğunu düşünürdü Müesser. Çünkü aklı başına geç gelen bir vicdana sahipti. Tümden vicdansız olsa, kırdığı kalpleri umursamazdı. Ama vicdanlıydı o. Sadece muhakemesini yapmakta aceleci davranmazdı, o kadar. Hal böyle olunca da hayatı, ağzından çıkan lafların, girdiği günahların yüküyle ezilerek geçiyordu işte. Sonunda ne kadar pişman

olursa olsun, bu pişmanlık asla bir sonraki hatadan alıkoymuyordu onu. Kırk bir yaşına gelmişti ama hâlâ çocuk gibiydi, uslanmıyordu.

“Ne güzel bahçe” dedi Pilar arabanın kapısını açarken. “Benim çocukluğum da böyle bahçeli bir evde geçti, çok severim.”

“Ben de doğduğumdan beridir buradayım işte” diye iç geçirdi Müesser. “Başka bir yerde yaşamak nasıl bir şeydir, bilmiyorum bile.”

Bunu söyler söylemez de, yakınıyormuş gibi görünmekten çekinip rahatsız oldu. Neyse ki kimsenin söylediklerini yadırgadığı, hatta kendisiyle ilgilendiği yoktu. Veysel, Pilar’ın minik çantasını bagajdan çıkarmaya çalışıyor, Pilar ise bu kez çantasını taşıtmamak için bagaj açılır açılmaz hamle yapmaya hazırlanıyordu.

“Hoş geldiniz!”

Perihan’ın sabırsız sesi duyuldu. Merakını yenemeyince, kapıya çıkmak için misafirin bahçeden içeri girmesini bile bekleyememişti. Bahçe kapısını açarken “Hoş bulduk” diye cevapladı onu Müesser. Sonra peşi sıra yürüyen Pilar’a dönüp eşikte beklemekte olan kadını göstererek “Perihan. Veysel’in hanımı” diye tanıttı.

Tedirginlikten mi, yoksa yorgunluktan mı bilinmez, uçaktan indiği zamankinden daha solgun görünüyordu misafir. Bitkince gülümseyip elini uzattı yukarıdan aşağıya pür dikkat kendisini süzen kadına. Perihan’sa elinden tuttuğu gibi kendine doğru çekiverdi onu. Kırk yıllık ahbabıymışçasına yanaklarından şapur şupur öperken de “Bizde öyle monşer gibi soğuk soğuk tokalaşma olmaz gelin hanım. Sarılırız, öperiz. Âdetimiz böyle” dedi neşeyle. Az evvel eltisini süzerken ne kadar itici görünüyorsa, şimdi de o kadar candan ve sevimli bir hali vardı. Veysel masanın hazır olup olmadığını sorarken beraberce içeri girdiler.

Hamarat kadındı Perihan. Müesser onun yemeklerindeki lezzeti, kendi annesininkilerde bile tatmamıştı. Veysel evleninceye dek evdeki diğer işler gibi mutfağın mesuliyeti de kendisindeydi. Yaptığı yemek de yenirdi hani. Ama mutfaktaki becerisi Perihan’ınkiyle mukayese dahi edilemezdi. Bu sebeple başta temizlik olmak üzere her işe gönüllü olurdu ama evin

yazılmamış kuralları uyarınca mutfağı tümüyle bu konudaki marifetiyle aşık atamayacağı Perihan'ın hâkimiyetine bırakmıştı. Ne Müesser o sınırlardan içeri girmeye niyetlenir ne de Perihan yardım eden yok diye söylenirdi. Bilakis rüştünü ispatladığı bir alan, galip geldiği bir yarış gibi gördüğü mutfakta ayağının altında dolaşılmamasına memnun olur, yemek masasında hamaratlığına düzülen övgülerle keyfe gelirdi. Müesser de onun bu beklentisinden haberdar olduğundan, sofraya her oturuşlarında muhakkak yemeğin lezzetinden dem vurarak, gelininin yüzünde güller açmasına vesile olurdu. Karısına bir çift güzel söz söylemeyi zül sayan Veysel'inse ağzını açıp da "eline sağlık" demişliği bile sayılıydı.

Sabahtan kalkıp sardığı kalem gibi yaprak sarmalarını servis tabağına dizip birer gurur nişanı gibi masanın orta yerine bırakmıştı Perihan. Yine sabahtan yufkalarını elceğizleriyle açtığı gül böreği de hemen sarmanın yanında duruyordu. Bundan başka zeytinyağlı fasulye, mercimek köftesi ve ev halkının favori yaz yemeği olan domates soslu kızartma vardı masada.

Sanki eve ilk kez misafir geliyormuş gibi heyecan basmıştı Müesser'i. Üstelik kendini onun canını sıkabilecek her şeyden mesul hissetmenin de yorgunluğunu duyuyordu şimdiden.

"Masa hazırmış, geçelim o zaman biz" dedi, başkalarına ne yapacaklarını söylemeye alışkın olmayan güvensiz bir sesle. Tahtaya sözlüye kalktıktan sonra, arkadaşının gözlerinde kopya arayan çaresiz bir öğrenci gibi misafirin yüzüne baktı umutla. Pilar da en az kendisi kadar tedirgin ve şaşkın görünüyor, oturacak bir yer gösterilmediğinden ayakta dikilmiş, bekliyordu.

"Önce yemeğimizi yiyelim, sonra rahat rahat dinlenirsin. İstersen geç bir elini yüzünü yıka önce içeride, sonra yemeğe oturalım" dedi çekinerek Müesser.

Uysal bir çocuk gibi sessizce "olur"lamakla yetinen Pilar, yolculuğun kirinden pasından arınmak için banyonun yolunu tutmak üzere gösterilen koridora yöneldi. O zaman "Bu her lafı anlıyor sahiden" diye ufak bir çığlık attı Perihan. "Anladığı kadar konuşabiliyor mu bari?"

Misafirin önünde koridorda yürürken Perihan'ın salondan gelen ayarsız sesini işiten Müesser, sesin devamı gelmeyince, kardeşinin tehditkâr bakışlarını yüzüne dikmek suretiyle karısını susturduğunu tahmin etti. Üzülüyordu kadının haline. Evet, Perihan da sütten çıkmış ak kaşık değildi ama yine de Veysel'den gördüğü muameleyi hak ettiğini söylemek gaddarlık olurdu. Sadece otuz üç yaşındaydı. Genç yaşında Veysel'e varmış, yine gencecik yaşta anne olmuştu. Bütün içten pazarlıklı hallerine, hinliklerine, cehaletten gelen çiğliklerine rağmen, Müesser'e can yoldaşıydı neticede evde. Eve geldiğinde yaşı o kadar küçüktü ki, burada büyümüş sayılırdı bir yerde.

Kimileri Perihan'ın, huyunu bildiği halde zıtlaşarak çileden çıkardığı kocasından gördüğü muameleyi hak ettiğini söylese de, Müesser katiyen böyle düşünmüyordu. İnsanın gücünü kendinden güçsüzlerle sınamaya kalkması yahut kırıp dökerek kendince terbiye vermeye soyunması ne mertliğe ne hakkaniyete sığıyordu. Bir başkasında yaralar açmaya cüret etmek günahların en fenasıydı. Üstelik kocasından azıcık şefkat görse, iki çift tatlı söz işitse, Perihan'ın da sakinleyeceğine inanıyordu. Ama karısına karşı sevgisizdi Veysel ve ona el kaldıracak kadar da merhametsiz. Kolay kolay ağzını açmayan, kendine yapılan haksızlıklara dahi itiraz etmeyen Müesser'i bile çileden çıkarıyordu bu dayak meselesi. Kaç defa araya girmeye çalışırken kazara Veysel'in sarhoş yumuklarından nasiplenmişti. Bunca yıl kendisi için tek bir şey istemediği kardeşine sırf karısına el kaldırmaması için defalarca yalvarmıştı. Ama ne fayda! İçti mi zilzurna olur, kimsenin hatırını gözetmezdi Veysel. Çok içip kendini kaybettiği kimi geceler, en ufak bir şeyden delirip karısının üstüne yürürdü. Bir kere gözü döndü mü onu durdurmak pek mümkün olmazdı. Eskiden Eyüp'ü korumak için yaptığı gibi, birkaç kez Perihan'ın üzerine kapaklanmaya yeltenmişti Müesser ama bu durumun Veysel'i iyice küplere bindirdiğini görünce vazgeçmişti. Artık böyle zamanlarda Bülent'i olay yerinden uzaklaştırıp ortalık duruluncaya kadar yanında beklemekle yetiniyordu. Allahtan çocuğa dokunmuyordu Veysel. Hele bir dokunmaya kalksındı zaten... Böyle bir sahnenin hayali bile Müesser'in tüylerini diken diken ediyordu.

Kendi babası da annesini döverdi çocukluklarında. Sonra hızını alamayıp çocuklara da girişirdi bir posta. Babalarının kemeri havada şaklamaya başladı mı Eyüp'ün üstüne kapaklanırdı Müesser, kardeşini kemer

darbelerinden korumak için kendi bedenini siper ederdi. Veysel'in bu duruma gücendiğini için için bilirdi. O anlarda ne zaman göz göze gelseler, bakışlarını ablasından esirgemek istercesine kaçırırdı çünkü. Onu değil, Eyüp'ü korumayı tercih eden ablasına alınganlık, her zaman korunup kollanan şanslı kardeşine de kıskançlık beslerdi. Ama Müesser ne yapsındı... Çöp gibi bedeni ikisini birden korumaya yetmezdi ki. O da seçimini her zaman kendi evladı yerine koyduğu küçük kardeşten yana kullanırdı. Veysel daha büyüktü ne de olsa, başının çaresine bakabilirdi. Ama Eyüp öyle miydi? O yıllarda dayaktan korumayı az çok başardığı Eyüp şimdi karısını dövmüyordu muhtemelen. Bu İspanyol kadın, hiç de dayağı yiyip gerisingeri yerine oturacak birine benzemiyordu. Ama babasının kemeriyle fazlasıyla haşır neşir olan Veysel, şimdi aynını kendi karısına yapmaktan hiç mi hiç çekinmiyordu. Perihan da dayak yedikçe arsızlaşan çocuklar gibi iyice zıvanadan çıkıyor, bir yandan ondan deli gibi korkarken, bir yandan da kocasını kızdırmak hususunda gittikçe daha da fütursuzlaşıyordu.

İçeriden önce Veysel'in "Bülent nerede?" diye soran sesi duyuldu, sonra da Perihan var gücüyle adını seslenerek oğlunu yemeğe çağırdı. Veysel'in en sinirlendiği şeylerden biri de karısının evin içinde sıtma görmemiş sesiyle bas bas bağırarak dolaşmasıydı. Perihan da sanki kocasını daha beter azdırmak ister gibi, inatla bu huyundan vazgeçmiyordu. Müesser ne zaman Veysel'in suyuna gitmesi, zaten hiddetli olan adamın şimşeklerini hepten üzerine çekmemesi için tavsiyede bulunacak olsa, "Aman abla, boş ver sen. Ölmüş eşek kurttan korkmaz" deyip geçiştiriyordu.

Annesinin evin dört bir yanında yankılanan sesinden kısa bir süre sonra gürültülü bir top gibi neredeyse yuvarlanarak indi merdivenlerden Bülent. Misafire tuvaletin yolunu göstermekten dönen halası, onu merdivenlerin başında kıstırıp sevgiyle yanaklarını sıkıştırdı. Kıkırdayarak elinden kurtulup içeri kaçan oğlanın ardından bakarak, iyi ki bu çocuk var diye düşündü, kim bilir kaçıncı kez. Ne de olsa Müesser için hayatı yaşanır kılan tek şey Bülent'in evdeki varlığıydı. Yeğeni, hayatındaki yegâne neşe kaynağıydı. Yaradan kendi evladına sahip olmayı nasip etmemişti ona ama hiç değilse Eyüp'ü de, Veysel'in oğlunu da büyütmek kendisine kısmet olmuştu. Buna hep şükrederdi Müesser. O Bülent'in üzerine titredikçe "Bu kadar çocuk seven kadınsın. Zamanında ne diye evlenmedin ki?" derdi

Perihan. Sonra da “Hoş bu işlerin yaşı yok. Yine iste yine bulursun yaşına göre bir kart zampara” diye eğlenirdi. Yıllardır bıkıp usanmamıştı bu konuda şaka yapmaktan. Hele evde bir misafir, bir komşu varsa, muhakkak konuyu açar, Müesser’in yüzünü kızartana dek kurcalardı. Görümcesinin yumuşak yüzlülüğüne güvenir, terslenmeyeceğine emin olduğundan, dilediği gibi konuşmaktan çekinmezdi. Halbuki kırılırdı Müesser. Ne zaman bu konulara demir atılıp bir kurt gibi yavaş yavaş içini yiyen yalnızlığından söz açılsa, başkalarının yanında çırılçıplak kalırdı. Gücüne giderdi soyulup utandırılmak. Perihan’ın ısrarla bu lafları konuşmasının bir sebebinin de kendisini evde istememesi olduğunu düşünür, iki kere üzülürdü. Hoş, Müesser de çocukluğunu, gençliğini, ömrünü yiyen bu evin, yıllardır kurtulamadığı kasvetine bayılmıyordu. Dalında kuruyan bir meyve gibi yavaş yavaş çürüyüp kalmıştı zaten burada. Keşke zamanı geriye almak mümkün olsaydı, keşke Mevla ona başka bir alın yazısı münasip görseydi... Ama sorgusuz sualsiz kendisine verilen, hiçbir vakit giymeye gönüllü olmadığı bir esvap gibi kesilen ceza, biçilen hayat buydu. Koca ömür geçiyor, akıp giden günler önce usulca hatıra hanesine yazılıyor, sonra da çaresiz, birer birer unutuluyordu. Ne tuhaf şeydi hayatı saklandığı yer bile unutulacak bir hatıra defteri gibi yaşamak... Kırk altısındaydı ama en az on yaş fazla gösteriyordu. Şu fani dünyada, birini yıllardır görmediği iki kardeşinden, Bülent’ten ve her şeye rağmen aileden saydığı Perihan’dan başka kimsesi yoktu. Kendi payına düşene razı gelmeye alışkın bir sabırla devam ediyordu yaşamaya. Elinde kalanlara daha sıkı sarılıyordu.

Yeğeninin peşinden salona doğru seğirtti. Hep beraber masaya yerleşip misafirin tuvaletten çıkıp gelmesini beklemeye başladılar. Müesser inanıyordu, bu kadın Eyüp’ü bu eve yeniden getirecekti.

Günlerdir doktorun tavsiyelerine harfiyen uyuyor, yattığım yerde rüyaların beni bulmasını bekliyorum. Belki ziyaretime geliyorlar gelmesine de hiçbiri sabaha kadar benimle birlikte kalmaya gönüllü olmuyor. Gece şöyle bir uğrayıp canımı sıktıktan sonra geldikleri gibi teklifsizce gidiyorlar. Geriye, uğramış olduklarının ispatıymışçasına bıraktıkları kalıyor sadece. Kimi zaman boğazımda düğüm, kimi zaman midemde sancı, kimi zaman omuzlarımda kilolarca yük... Vakitlice yatmak da, hafif şeyler yemek de işe yaramıyor. Bu yaşımdan sonra beni zamanında çokça eğlendiğim psikanalizden medet umar hale getiren münasebetsiz rüyalar hâlâ inatla aydınlığa çıkmamakta direniyor. Psikanaliz diyorum ama esasen doktorumun ne tür bir yöntem uygulayacağı hakkında net bir bilgiye sahip değilim. Sağlıklı bir tahmin yürütecek uzmanlıktan yoksun olduğumu da itiraf etmeliyim. Yine de rüyalar, imgeler, geçmiş, kaygılar filan bir arada telaffuz edilince aklıma ister istemez Freud geliyor. Böyle olunca da doktorumun günün birinde karşıma çıkıp "Eyüp Beyciğim, çocukken yaptığınız bir hayvanat bahçesi gezisinde gördüğünüz fille ilgili bir çeşit travma yaşamış, o yaşta yaptığınız birtakım muhakemeler sonucunda bilinçaltınızda şeyinizin çok küçük olduğuna inanmışsınız. İşte bu yüzden geceleri rahat uyuyamıyorsunuz" ya da "Her şey iki yaşındayken ananıza âşık olmanızla başlamış. Endişelenecek bir durum yok, bildiğiniz Oidipus kompleksi işte" türünden bir açıklama yapma ihtimalinden korkuyorum. Kim ölmüş annesiyle ilgili böyle bir şey duymak ister ki... Benim geldiğim yerlerde, söyleyen doktor bile olsa, böylesine bir laf eden kişi, mahallenin ortasında evrile çevrile dövülmeyi fena halde hak eder. Konunun cahiliyim ama az buçuk bildiğim kadarıyla her işin içinde bir çapanoğlu aramasıyla meşhur olan Freud, insan evladının dertlerinin kaynaklarını araştırırken pek kısıtlı alanlara bakıyor. Adamcağızın takıntılı dünyasının alameti farikası, dişi ağrıyanın bile probleminin kaynağını iki bacak arasında aranmasına dayanıyor. Kafayı o işle bozması, kâseyle yatıp bastonla kalkması bir yerde normal sayılabilir. Zira bu bilgi bir şehir efsanesi değilse, adam ömrü

hayatında ilk kez biriyle halvet olduğunda otuz yaşındaymış. Yılların merak ve yoksunluğuyla her meseleyi "ora"ya bağlamasında şaşılacak bir şey yok. Dolayısıyla meseleleri ele alışını ve hatta niyetini şüpheli bulduğumdan, gözümün Freud'u pek tuttuğunu söyleyemeyeceğim. Velhasıl bu uğurda onca zaman ve para harcadıktan sonra Doktor Carcel'den edep yerlerimle ilgili yersiz bir açıklama duymaktan için için ürküyorum.

Diyeceğim o ki; doktorumun tam olarak nasıl bir yöntem izlediğini bilmemekle birlikte, kulaktan dolma bilgilerim ışığında yaptığım bu tahminler canımı sıkıyor. Ama sonra kendime Doktor Carcel'i görmeye ihtiyaç duymamın temel sebebinin uyku ve rüyalarım olduğunu hatırlatıyor; bana önerilenin, konsantrasyon bozukluğundan mustarip bir hastaya "Aman efendim, hele bir rüyalarınıza bakalım, gerisi kolay" denmesiyle kıyaslanamayacağına ikna olmaya çalışıyorum. Başım ağrısaydı doktorun ilk bakacağı yer midem olmazdı herhalde, diye düşünüyorum. Başım rüyalarımla dertteyse doktorum da elbette ilk olarak onlarla ilgilenecek, diyerek kendime telkinlerde bulunuyorum. Kafamın içi çöplük gibi, ne düşüneceğimi bilemeden bata çıka ilerliyorum.

Yeni oyuncağını kullanamayan çocuk gibi mahzun bir halde uzaktan bakıyorum rüya defterime. Bir an evvel bir şeyler yazmak istiyorum. Nihayetinde bir rüya yazabilmek için ille de az evvel görmüş olmayı koşul saymamaya karar verdim. Çünkü aslında bir rüya var. Hatta ilk görüşmemizde doktora da anlattım. Bazı geceler bölük pörçük gördüğüm, sadece içimde müthiş bir kırıklıkla uyanmamdan bile bana hiç iyi gelmediğini bildiğim yarım yamalak bir rüya. Kendimi ne kadar zorlarsam zorlayayım tamamını asla hatırlayamadığım bir rüya, adeta aklımı kurcalayan sinir bozucu bir bulmaca. Hani şu gazetelerde olanlardan, bitiremediğimde hırsımı orta yerinde duran kadın fotoğrafına sakal bıyık çizerek aldıklarımdan. Sevgili doktorcuğum, rica ederim defterimi okurken bu sakal bıyık mevzuuna takılmayınız. Ustanız Freud bile kimi durumlarda bir piponun sadece pipo olduğunu kabul etmiş, malum. Gazetelerdeki bulmacalardaki kadın resimlerine sakal bıyık çizmek de bazen sadece sakal bıyık çizmek olabilir. Öylesine yani... Hem zaten bu defteri kelimelerimi yargılamanız için değil, rüyalarımı okumanız için hazırlıyorum. Bu durumda buraya kadar olan kısmı hiç okumasanız da olur aslında. Zaten

okuyamayacaksınız da! Zira henüz bilmiyorsunuz ama bu satırları pek de aşina olmadığınız bir dilde yazıyorum.

Geçen gün defteri elime aldığımda, farkında olmadan Türkçe yazmaya başladım. Fark ettikten sonra da öyle devam ettim. Doktorumla, daha doğrusu kendi kendimle anadilimde konuşmak hoşuma gitti. Bu defteri ona veremeyeceğimi bilmek, kafama göre gevezelik etmeme imkân tanıyor, beni serbest kılıyor sanırım.

Zaten açıkçası cümlelerimin kontrolsüzce, yani aklımdan geçtiği haliyle başkalarına ulaşmasına pek alışkın değilim. Kimi zaman patavatsız görünecek denli ölçüsüz laflar etsem bile bunu kazara değil kasti olarak yaptığımı, normalde aklıma her geleni çabucak söyleyemeyecek kadar kontrollü biri olduğumu beni tanıyan herkes bilir. Öte yandan bu defteri kendime eğlence çıkarmak için değil, doktorumun tavsiyesi üzerine tutmaya başladığımı da unutmuş değilim elbette. Dolayısıyla, evet, tabii ki ona istediği defteri vereceğim. Sorun şu ki benim durumumda birinin doktorundan hiçbir şeyi saklamaması gerektiğini net bir biçimde görmekle birlikte, anlatacaklarını nasıl söyleyeceğine kendisinin karar vermesinde bir gariplik olmadığına inanıyorum. Hatırlayıp ortaya çıkarmakla görevlendirildiğim rüyalarımı doktorumdan esirgeyecek değilim. Bu sebeple sevgili doktorum için sorularının cevaplarını içeren Katalanca bir edisyon hazırlayacağım. Kendimle her şeyi, onunla sadece bilmek istediklerini paylaşacağım yani. Böylesi, yani doktor ve hasta dahi olsak, ilişkimizin mahremiyete saygı çerçevesinde devam etmesi herkes için en doğrusu bence. Neyse, gelelim Doktor Carcel'in edisyonunda yer alacak bölümlerden birine, hani şu eski tarihli bölük pörçük rüyama:

Rüyamda İstanbul'daki evdeyiz, okula başlamadan evvel ablamla beraber kaldığım odada. Ablam yatağına oturmuş, saçlarını tarıyor. Hem tarıyor hem ağlıyor. Onun incecik titreyen omuzlarını görüyorum. Ağladıkça omuzlarından aşağı ağır yükler dökülüyor. O yükler, Zagor'un konuşma balonlarıymış. Bütün sözcükler bir bir aşağı akıyor. Sonra bit oluyor onlar. Koca koca bitlere dönüşüyorlar. Biliyorum, kanıyla besleniyorlar insanın ve kolayca başkalarına da bulaşıyorlar. Bana da bulaşırlar mı, korkuyorum. Onlar döküldükçe ablamın saçlarından, ben hafifliyorum. Açık pencereden içeri üflüyor rüzgâr soluğunu, perdeler gebe kadınlar gibi şişip şişip iniyor.

Orada olduğumu yahut onu izlediğimi bilmez gibi, yüzünü benden yana çeviriyor ablam. Baktığımı bilse ağlamaktan şişmiş gözlerini sakınır, saklar. Onu seyrettiğimi bilmiyor, demek ki bilmiyor. Ablamın yüzü hiç olmayacak bir renkte, sanki eflatun gibi. Menekşelerle konuşa konuşa eflatuna kesmiş yüzünün rengi. Günün hangi saati bilmiyorum. Belki gece yarısı, belki şafak vakti. Evin içine içimi ürperten bir ıssızlık çökmüş. Bahçedeki ağacın dalları pencereleri dövüyor. Ablam oturmuş, omuzlarını titreterek saçlarını tarıyor. Bense dökülenleri görmemek için gözlerimi yumuyorum.

Bu rüyayı hâlâ görüyorum. Daha doğrusu kimi sabahlar içime peyda olan o kırıklıktan, hatırlamasam dahi onu görmüş olduğumu anlıyorum. Doktorumun rüyalarımı hatırlamamda yardımı olacağını söylediği şeylerin hepsini yaptım. Tıpkı söylediği gibi yattığım yerde bekledim uyanınca, rüya kaçıp gitmeden, kendini unutturmadan paçasına yapışayım diye uyur gibi yaptım fakat aklımı kandıramadım. Ablamın rüyası, başını sonunu yanına alıp dikilmedi karşıma. O rüyayı sadece içimde meydana getirdiği o sahipsiz kırıklıktan tanıyabiliyorum. Doktor Carcel benden bu hissi anlatmamı istediğinde yapamadım. Bildiğim hiçbir kelimeyle tarif edemedim o hissi. Öfke değil, keder değil, kırgınlık değil bu his. Resmini yapmaya çalışsam... Cam olurdu çizeceğim şey. Un ufak olmuş parçaları dört bir yana dağılmış bir bardak... Daha doğrusu bardaktan geriye kalanlar. Ne komik, o parçaların her biri kendini bardak sanacak, fakat bardak bir daha asla var olmayacak. Evet, paramparça olmuş bir bardak nasıl hissederse aynen öyle hissediyorum kendimi, ablamın bir yandan saçlarını tarayıp bir yandan ağladığı o rüyayı gördükten sonra. Bir daha hiçbir zaman bir araya gelemeyecek kadar çok parçalı, kendimden, daha doğrusu beni ben yapan parçaların bir aradalığından çok uzakta, dağınık, paramparça... Ve bu hale eşlik eden, bir daha asla hiçbir şey eskisi gibi olmayacak duygusu. Oysa eskinin ne demek olduğunu bile bilmiyorum. Doktorum "Ne kadar eski mesela?" diye sorduğunda ona verecek bir cevap bulamadım bu yüzden.

En sevdiği oyuncaktan mahrum edilmiş bir çocuk ya da fena dayak yemiş bir yetişkin gibi yapıyor beni bu kırıklar. O yüzden ne kadar geriye dönük olduğunu tahmin edemiyorum. Doktorum çizgi romanlarla ve bitlerle alakamı sordu. Evet, çocukken çizgi roman okurdum ve bitlenmiştim de birkaç kere. Çok net hatırlamıyordum. Ablamın yüzünün renginin

menekşelerle ne gibi bir ilgisi olduğunu sorduğunda, ona kendisinin menekşelere pek meraklı olduğunu, hatta su verirken çiçeklerle sessiz sessiz konuştuğunu söyledim. İçin için buraya asıl gelmesi gerekenin ablam olduğunu düşünmüş olabilir. Ama tabii, uzun zamandır onu görmediğimi biliyor. İstanbul'a gitmek istemeyişimle, ailemle ilişkimle ilgili sorular sordu bana. Ona evden uzakta büyüdüğümü, okul için ayrıldıktan sonra yabancı ülkelere yerleştiğimi ve zamanla kopup gittiğimi anlattım. İkna olmadığını biliyorum. Kimse olmaz. Bu yaşıma kadar bana bu soruyla gelip de anlattıklarıma ikna olanına rastlamadım. Neden bilmiyorum ama kimse bir insanın kanla bağlı olduğu insanlardan kendi isteğiyle vazgeçebilmesinin normalliğini kabullenmek istemiyor. Herkes karısından ayrılıyor, en sevdiği arkadaşlarını terk ediyor ama kimse, annesinden ya da ablasından sıkılmış birini ya da onlarla paylaşacak bir şey bulamadığı için uzaklaşmayı tercih eden birini anlamak istemiyor. Nedense herkes bu kararın altında derin psikolojik sebepler, analiz edilmeye muhtaç süreçler, müthiş travmalar filan aramaya meraklı. Ailenin tek çocuğu olarak büyümüş birinin ana babasını kaybedince tek tabanca kalıvermesi üzücü olmaktan öte bir duruma tekabül etmez, müthiş psikolojik tahliller gerektirmezken; oraya ait olmadığına karar verdiğinden evini, ailesini görmeye gerek duymayan, ailenin işlevsizliğine inanan birinin hali herkese marazlı görünüyor. Bu konuda ne kadar tepkili olduğumu anladığından mıdır nedir, doktorum, ailemle görüşecek sebep bulamayışımı şaşkınlıkla karşılamadı. Sadece bunun nedenlerini sordu bana. Anlattıklarımı dinledi, önündeki deftere birtakım notlar aldı. Oraya konuyla alakasız saçma sapan şeyler yazıp çizdiğini hayal ederek seyrettim onu ben de. Açıklamamı yeterli bulmadığını, onlardan uzak kalışımın ruhumda yaratmış olabileceği tahribatlar hakkında filan düşündüğünü, kısacası tıpkı diğerleri gibi, bir insanın diğer ilişkilerinden vazgeçtiği gibi ailesinden de vazgeçebileceğine ve bunun pekâlâ normal bir durum olduğuna inanmadığını tahmin ettim. Ama en azından aşırı tepkiler vermeyecek kadar profesyonel bir insan oluşunu da takdir ettim. "Gördün mü bak, yıllardır görmediğin ablan rüyalarına giriyor, demek ki sana aile şefkati lazım" türünden kocakarı yorumları yapmak yerine "Rüyalarınızı hatırlamanızı sağlamaya çalışacağız. O zaman, yani yeterince hatırladığınızda, ablanızı gördüğünüz rüyanın size neden böyle hissettirdiği hakkında konuşma fırsatımız da olacak" demesi içime bir nebze de olsa su serpti. Gerçi daha sonra, ona anlattığım bir çocukluk hatırasının akabinde, rüyalarımı hatırlamayışımın

sebebini anneme yaranmaya çalışmamda aramak gibi zorlama bir komediye yeltendi ama neyse. O diplomayı biraz da aklına gelen ihtimalleri deneyip şansını zorlayabildiği için almadı mı zaten? Sonuçta adamcağızın bilim dalı bir yerde Nasreddin Hoca'nın "ya tutarsa"sının üzerine inşa oluyor bence. Doktor Carcel'e fazla yüklenmemek lazım bu yüzden.

3
Veysel

beni gel beni bul beni al
istediğin yerde uyut bendeki hatırayı
istedim.
Birhan Keskin, “Salyangoz”

Her zaman bayılarak yediği kızartmalara bu kez hiç dokunmamış; leziz patlıcanları, çıtır çıtır kabakları, o canım patatesleri tabakta boynu bükük bırakmıştı Veysel. Bütün gün ağzına tek lokma koymamış olmasına rağmen, canı hiçbir şey çekmiyor, midesi, bomboş geçen günün ardından az da olsa isyan etmiyordu. Biraz fasulye koymak için tabağına ulaşmaya çalışan ablasına eliyle istemez diyerek, tabağını fasulyeden; ev halkını da, yaptığı yemeğin tadılmamasından ziyade, tabakta bırakılmasına içerleyen Perihan’ın çenesinin şerrinden korudu. Yemeğin tadına bakmamak aç olmamakla açıklanabilirdi ama başlanmış bir yemeğin bitirilmeyişini beğenilmemesine yorardı karısı ve bu konuda ağzına laf vermek, saatlerce konuşmasını peşinen kabullenmekti. Şimdi onun serzenişlerini hiç çekemeyecekti. Zaten masanın etrafında vız vız dönüp duran sivrisinek yeterince şişiriyordu kafasını. Semtteki hiçbir evin görmediği kadar sık ilaçlanıyordu burası, sineklere karşı her çeşit önlem alınıyordu. Buna rağmen nasıl olup da içeri girmeye cüret edebildiklerine şaşıyordu Veysel.

Başı kazan gibiydi. Keşke yatıp deliksiz bir uyku çekebilseydi şimdi. Ama nerede? Değil gündüz saati, gece bile huzurlu bir uyku yoktu insana bu tımarhane bozması evde. Bir yanda oğlanın dizginlenemez gürültüsü, bir yanda Perihan’ın çalışmaktan bir an olsun vazgeçmeyen çenesi, bir yanda ablasının, etrafındaki bütün seslerin yankılanmasına sebep olan o dağ gibi

sessizliği... Şimdi bir de misafir çıkmıştı başlarına. Bir de Eyüp'ün hayaleti... Çok lazımmış gibi...

Ne zaman kardeşini düşünse, Galatasaray Lisesi'nin kapısında karşılaştığı o on dörtlük tedirgin delikanlı gelirdi gözünün önüne. 1976 senesiydi, daha askere gitmemişti Veysel. Okumayışıyla ilgili yakınmaların bittiği fakat bir baltaya sap olması gerektiği yolundaki tavsiyelerin henüz başlamadığı bir dönemdi. Zaten dokuz yıl evvel babasını toprağa verdiklerinden beridir, şerrinden korkup çekineceği kimse kalmadığından, tavsiyeyi de, serzenişi de kulak ardı etmeye talimliydi. En fazla konuşur konuşur susardı, artık iyiden iyiye yaşlandığı için, her fırsatta tek ayağının çukurda olduğunu hatırlatarak oğlunu gireceği kara toprakla terbiye etmeye çalışan anası. Dahasına mecali yoktu. Ne de olsa evin büyük oğluydu Veysel. Eli ekmek tutmaya başlamadıysa bile bir yerde evin reisi, ailenin direği sayılırdı.

Okulda dikiş tutturamayıp hayata atılmaya karar veren arkadaşlarının çoğu iyi kötü iş bulmuş, avare günleri nihayete erdirip mesaiye başlamıştı. Ama o askerliği bahane ediyor, sapı olacağı bir balta bulmak konusunda aceleci davranmıyordu. Ekmek elden su gölden takılarak, uzatmaları oynadığı haytalık günlerinin tadını çıkarıyordu.

O gün, kendisi gibi boşta olan arkadaşı Salim'le birlikte, akşamki maça kadar vakit geçirmek için Beyoğlu'nda volta atıyorlardı. Mayıs sonuydu, gökyüzü masmavi, güneş ışıl ışıldı. İncecik ılık bir rüzgâr şehri muzipçe gıdıklamaktaydı. Cimbom'un akşam oynayacağı şampiyonluk maçını düşündükçe, içi içine sığmıyordu. İki hafta evvel Trabzon'la oynadıkları ilk final maçını 1-0 kaybetmişlerdi. Hakem maçı bitirene kadar akla karayı seçmiş, hop oturup hop kalkmıştı. Şu hayatta pek az şey Galatasaray kadar umurundaydı.

Balıkpazarı'ndan çıkıp yukarı doğru yürürken, bir yandan akşamki maçla ilgili tahmin yürütüyor, bir yandan da Salim'in eliyle işaret ettiği kızlara bakıp on üzerinden puan veriyorlardı. Galatasaray Meydanı'na vardıklarında "Senin birader değil mi lan şuradaki?" diyerek okulun önünde toplanmış yedi sekiz kişilik kızlı erkekli bir grubu işaret etti Salim. Arkadaşının gösterdiği yana bakınca, karşısındaki kızın kahkahalarla anlattıklarına gülerken evde kendileriyle birlikteyken hiç olmadığı kadar mutlu görünen kardeşini fark etti Veysel. Fiyakalı okul formasının üzerine,

lacivert bir trençkot geçirmiş, tek elini cebine yerleştirmiş, kendinden emin dikiliyordu. Kardeşinin konuştuğu kızı incelemeye koyuldu sonra. Bir yandan sarı saçlarını savura savura kahkahalar atıyor, bir yandan da rüzgârda uçuşan eteğini zapt etmeye çalışıyordu kız. Birkaç saat önce Karaköy'de turlarken, önünde durup kızlarına puan verdikleri Saint Benoît Lisesi'nin formasından giymişti. Demek o da öbürleri gibi kendini beğenmiş, kibirli bir tipti. Böyle alengirli okullarda okuyan kızların burnu havada oluyordu hep. Kendilerinden olmayanı adam yerine koymuyor, bir kuru selama değer görmüyorlardı. Saint Benoît kızları da küçük dağları bizzat elleriyle yaratmışlar gibi bir eda bir çalım geçip gitmişlerdi önlerinden bugün. Hoş, kendinin de onlara bayıldığı yoktu ya. Sırf Salim ısrar etti diye gidip dikilmişti okulun önünde. Yoksa burnundan kıl aldırmayan okullu bebelerle selamlaşıp da ne yapacaktı...

Neşeli grup, etraftakilere aldırmadan bağıra çağıra konuşuyor, sık sık kahkahalara gömülüyordu. Veysel, o saate kadar kendisini fark etmeyen kardeşinin yanına gitmek için ona doğru bir adım atmıştı ki, göz göze geliverdiler. Abisini görmesiyle Eyüp'ün yüzünün ölü evine girmiş gibi düşüvermesi bir oldu. Az önce kahkahalarla gülen, etrafına neşeli ışıklar saçan o çocuk gitmiş, yerine sefil bir böcek gibi sinerek görünmez olmaya çalışan, tedirgin, mahcup bir oğlan gelivermişti. Yumruk yemiş boksör gibi allak bullak olmuş, beti benzi atmış, adeta olduğu yerde kalakalmıştı. Çaresiz gözlerle baktı abisinin yüzüne. Endişeyle büyüyüp kocaman olan gözleriyle, ne olur yanımıza gelme, git buradan dercesine yalvardı. Onun, abisini arkadaşlarıyla tanıştırmaya çekindiğini anladı Veysel. Üstelik bunun çocukların aile büyüklerinden çekinme, onları arkadaşlarıyla bir araya getirmekten kaçınma eğiliminden fazlası olduğunu da hissetti. Zira o kadar da büyük sayılmazdı, aralarında sadece dört yaş vardı. Eyüp düpedüz abisinden utanmıştı işte. Kendine layık görmemiş, arkadaşlarıyla tanıştırmaya değer bulmamıştı. Zaten biliyordu kardeşinin kendisini, hatta evdeki kimseyi beğenmediğini. Gittikçe aileden uzaklaştığını, kendini evdeki herkesten farklı görüp ayrı tuttuğunu... Fiyakalı bir okula gidiyor, yabancı lisanlar öğreniyor, sosyetik ailelerin çocuklarıyla ahbaplık ediyor ve yanına yakıştıramadığı abisinden utanıyordu. Cebinde parası vardı Veysel'in. Kardeşinin götü boklu sosyetik arkadaşlarına da bin basardı. Ama bir şeylerinin eksik olduğunu, ne yaparsa yapsın az ileride bekleşen çocukların arasına karışamayacağını için için kendi de biliyordu. Bu

eksiklik neydi, nereden geliyordu, çözemediği oydu işte. Okumamışlığı mı, giyimi kuşamı mı, konuşması mı, neyi ayırıyordu onu Eyüp gibilerden, bilemiyordu. Bilip gördüğü şuydu ki, kardeşi onu yanında yöresinde istemiyordu. Arkadaşının peşine takılıp bir an evvel kızlı erkekli gruba karışmak için can atan Salim bile fark etti bu durumu ya da Veysel'e öyle geldi. Aralarında büyüyen sessizliği içlerinden geçirdikleriyle doldurdular. Ne o arkadaşına cevaben "Evet, bu benim kardeşim" dedi ne de Salim sorusunu yineledi. Sadece yan yana durup sessizce baktılar karşılarındaki neşeli kalabalığa. Kısacık bir süre, kardeşinden nefret etmesi için kâfi ama kendini sevmesi için yetersiz sayılabilecek bir süre, duyduğu kini açığa vuran gözlerle seyretti Eyüp'ün korku dolu mahcup yüzünü. Sonra da kardeşinin korktuğu olmadan, yani ona tebelleş olup rahatını kaçırmadan, tanıştıklarına dair en ufak bir imada bulunmadan geçip gitti önünden. Saint Benoît formalı kızın kahkahalarını ardında bırakarak ve içinden sunturlu bir küfür savurarak Tünel'e doğru yürüdü.

Allahtan o gün maçı aldı Cimbom. Yoksa bu öfke kolay kolay Veysel'in içinden silinmez, bir de mağlubiyetin hıncıyla birleşirse, Allah muhafaza köpürüp taşardı. O zaman kardeşinin o soytarılığını unutmaz, fırsatını bulduğu an acımadan cezasını keserdi. Gerçi yıllar sonra bile Eyüp'ü düşündüğünde evvela bu hatıranın canlanmasına bakılırsa gene de unutmuş değildi... Ama en azından Cimbom'un şampiyonluğu hatırına, kardeşinin münasebetsizliğini görmezden gelmiş, ilk fırsatta ağzının ortasına okkalı bir yumruk yapıştırmaktan vazgeçmişti. Hoş, vazgeçmese ne olacaktı ki; evdekilerin cansiperane koruyup üstüne titrediği sümüklü beyzadenin kılına dokunmak mümkün müydü sanki? Nihayetinde öfkesini derine, çok daha tehlikeli bir yere gömmüştü Veysel. O gece sadece maçın skorunu değil, Cimbom'un altıncı Türkiye Kupası'nı da kutlamış ve kardeşini hatırlamamaya çalışmıştı. Ama ne maçtı...

Bir önceki maçı 1-0 veren Galatasaray'ın o vakitler henüz ayrılmamış karma tribünlerinde iğne atsan yere düşmesine mâni olacak bir kalabalık, nefes kesen müthiş bir heyecan vardı. O gün öyle çok bağırmıştı ki Veysel, sonunda sesi kısılmıştı. Kritik pozisyonlara bakamıyor, elleriyle yüzünü kapayıp etrafındakilerin tepkisini dinlemekle yetiniyordu. Sanki Trabzon'un atacağı gole tanıklık etse, o golü gören gözleri bir daha ömrü billah iflah olamayacak, lanetlenip ışıksız kalacaktı. İkinci yarının başında Bülent'in

golüyle 1-0 öne geçtiklerinde bir nebze rahatladıysa bile derin bir nefes alamadı. Bir gol daha lazımdı şampiyonluk için. Fakat doksan dakika o tek golle nihayete erince, iş uzatmalara kaldı. Bu arada elektriklerin kesilmesi yüzünden verilen aralar, gümbür gümbür atmakta olan kalbini iyice yorup tüketti. Bir türlü bitmek bilmeyen maç uzadıkça uzuyor, nefesini tutmuş bekleyen Veysel, gol yeme korkusuyla renkten renge, şekilde şekle giriyordu. Üçüncü elektrik kesintisinde "Ulan yeneceksek yenelim, yenileceksek gidelim. Biraz daha burada beklersem kalpten gideceğim yeminle" diyerek isyan etti. Fakat ne kendi isyanı ne de tribünlerin feryadı para etti. Onlar bir an önce sonuca varmak istedikçe, maç daha da uzuyordu sanki. Uzatmalardan da gol çıkmayınca bu kez penaltı atışları başladı. Kalbi ağzında atan delikanlı, penaltıların hiçbirine bakamadı. Nihayetinde maçı aldılar ama elektrik kesintilerinin de etkisiyle üç saat yirmi dakika süren bu soluksuz heyecanın ardından, kalbi günlerce oklar saplanıyormuşçasına sancılanınca, bir daha stadyuma gitmemeye karar verdi. "Dayanamıyorum abi" diyerek maçları televizyondan izlemekle yetindi. Yıllar sonra ilk defa oğluyla beraber gitti yeniden Ali Sami Yen'e. Güya baba oğul ilk kez baş başa ve de unutulmaz bir gün geçireceklerdi ama yolda Bülent'in parmağı arabanın kapısına sıkışınca, maç serüveni tatsız bir kâbusa benzemişti.

O hafta sonu eve gelmedi kardeşi. Sınavlar yaklaştığı için ders çalışması gerektiğini bahane edip okulda kaldı. Aman zaten gelmesindi. Hem gelse bile tutup da hesap soracak değildi Veysel. Ne diyecekti ki? Ne demeye utandın benden, ne eksiğim var senin gibilerden mi diyecekti? Bir sonraki hafta sonu Eyüp Bey eve teşrif etme zahmetine girerek annesiyle ablasını sevince boğduğunda da açmadı ağzını. Uzaktan sessizce bakmakla yetindi. Kardeşinin bıkkın ve mahcup bir hali vardı. Sahip olduğu aile yüzünden başkalarına karşı mı mahcubiyet duyuyordu, yoksa tanımazdan geldiği için abisine karşı mı, bilemiyordu Veysel... Beyzadeye secde edip kendisini kabul etmesi, sevmesi, göğsünü gere gere arkadaşlarıyla tanıştırması için yalvaracak hali yoktu. Öfkeden çok hayal kırıklığıyla, kendi kaybeder diyordu içinden; beni istemeyeni ben hiç istemem.

O dönemde gittikçe daha da uzaklaştı Eyüp evden. İki kardeş yan yana durmaz, zorda kalmadıkça birbirleriyle bir çift laf etmez oldular. Zaten bir süre sonra Veysel askere; o askerden döndükten bir süre sonra da Eyüp, kurum kurum kurulup kimseleri beğenmemesine vesile olan tahsiline

devam etmek bahanesiyle Fransa'ya gitti. Bir daha da dönmedi, malum. Veysel ne zaman onu düşünse aklına hep o maç günü kendisini gördüğünde kâğıt gibi beyaza kesen yüzü, korku ve utançla ne olur yanıma gelme diye haykıran gözleri, bir de üzerindeki trençkotun kibirli laciverdi geldi...

Ağzına aldığı yemeği şapırdata şapırdata yiyen karısına baktı göz ucuyla. Bir türlü öğretememişti şu kadına lokmasını sessiz çiğnemeyi. O kadar söylenmiş, yeri geldiğinde azarlayıp bağırmış, kimi kez itip kakmıştı ama gene de kâr etmemişti. Zılgıtı yiyince "Tamam olur dikkat ederim" diyerek kocasını sakinleştirmeye çalışır, çok değil bir sonraki öğünde, masaya oturur oturmaz kendinden geçip yine dilini şaklatmaya başlardı. Tuttu kendini Veysel. Misafirin yanında laf ederse ablası üzülecekti. Perihan'ı incitmekten korktuğu için değil ama misafirin üstüne titreyen ablasını mahcup etmek istemediğinden sustu. Zaten arabada dilini tutamayıp konuşmuş, bir tatsızlık çıkacak diye içi içini yiyen ablacığının yüreğini ağzına getirmişti bir kere. Kadıncağızı daha fazla üzmenin âlemi yoktu.

Kulaklarını karısından yükselen şapırtılara tıkamaya çalışırken tatsız bir müzik sesiyle irkildi. O daha ne olduğunu anlayamadan, oturduğu sandalyeden fırlayan misafir aceleyle çantasına koşturdu. Çantasının içinden zar zor bulup çıkardığı telefonu açıp yabancı bir dilde konuşmaya başladı. İspanyolca konuşuyor olmalıydı. Hem turistlerden hem de filmlerden biliyordu bu dili Veysel. Kulak verip dikkatle dinledi; tek kelimesini anlamasa bile duydukları pek hoşuna gitti. H'leri ş'leri ne kadar güzel söylüyordu kadın. Lezzetli bir yemek yer gibi konuşuyordu. Perihan gibi tiksindirerek değil, iştahlı ama zarif...

Perdeye yapışmış gibi duran ve öndeki iki uzun bacağını birbirine sürterek ovuşturan sivrisineği izlerken, Eyüp'ün karısının fena birine benzemediğini düşündü. İşittiklerinden hoşlanmadığı için arabada biraz terslenmişti ama bunlara alışsa iyi ederdi. Sahi, Eyüp salağı bu güzelim kadını ne diye bırakıp kaçmıştı ki? İlk kez kardeşinin başına kötü bir şey gelmiş olma ihtimalini düşünüp huzursuzlandı. Kötü bir şey olmasını elbette istemezdi. Tamam silmişti onu, silip de hayatından çıkaralı çok olmuştu ama ne olsa kardeştiler. Eyüp yabanileşip aslından utanmaya

başlamadan evvel, beraber büyümüşlerdi bu evde. Güzel günleri de olmuştu muhakkak. Şimdi hatırlanamayacak kadar eskide kalsa dahi olmuştu...

Yüreğindeki incecik sızıyı hissedince hemen toparlandı. Kimseye bir şey olduğu yoktu. Adam kendilerini bıraktığı gibi karıya da eyvallahı çekip kaçmıştı işte. Bu vakte kadar kocasının ne mal olduğunu anlayamamış olan kadın da avanak gibi peşine düşmüştü. Eyüp Bey götünü diyar diyar gezdirip keyif çatarken, öldü mü kaldı mı diye endişelenecek kadar saftirik değilim ben diye geçirdi içinden. Hem ablası bile Eyüp'ün başına bir fenalık geldiğinden şüphelenmiyordu. Onun tek ilgilendiği, kardeşinin yıllar sonra nihayet İstanbul'da oluşuydu. Koyun can derdinde kasap et derdinde misali, acaba çıkar gelir mi diye kendi kendine hevesleniyordu. Gelir mi hiç, diye düşündü Veysel. Bunca yıl gelmeyen adam şimdi niye gelsin ki?

"Kardeşimin selamı var hepinize" dedi Pilar, telefonu kapatırken. "Vardım mı diye merak etmiş de..."

"Kaç kardeşsiniz siz?" diye atıldı Perihan yan gözle misafirin elindeki cep telefonunu süzerek. Hem meraklı hem çenebaz; ille konuşacak, soracak, soruşturacak...

"İki kardeşiz. Bir kız kardeşim var sadece."

Öbürkü "Biz de iki kardeşiz. Benim de küçüğüm var ama erkek" diye kendini anlatmaya girişti, sanki sorulmuş gibi. Tavrına bakılırsa, kız kardeşe karşı erkek kardeş sahibi olmaktan ötürü üstünlük kazanmışçasına gururluydu. Karşı taraftan ses gelmeyince "Maşallah ne güzel konuşuyorsun. Beyin mi öğretti Türkçeyi?" diye sordu bu kez. Yerli yersiz konuşmaya bayılan karısının kapanmak bilmeyen çenesinin ortasına sağlam bir tane geçirmek istedi Veysel. Ama bir yandan da gelecek cevabı merak etti.

"Kursa gittim bir sene, özel ders de aldım. Eyüp'le de pratik yaptım tabii."

Hah, tam da düşündüğü gibiydi. Kardeşinin ne zaman biri için kılını kıpırdattığı görülmüştü ki zaten? Ne öğrendiyse kendi gayretiyle öğrenmişti kadın. Demek seviyordu kocasını.

“Ay niye kurslara para döktün ki boş yere” diye kıkırdadı Perihan, ikiye bölüp öyle yemeyi akıl edemediği kocaman lokmasını yutmaya çalışırken. “Hazır evde beyin varken... O öğretiverseydi ya sana, daha iyi değil mi?”

“O da öğretti tabii ama yine de ders almak istedim. Daha ciddiye alıyorsun, oturup çalışıyorsun o zaman.”

“Türkçe mi konuşuyorsunuz evde? Konuşmadan öğrenilmez çünkü bu meret.”

Duyan da yedi lisan biliyor zanneder diye geçirdi içinden Veysel. Perihan’ın ağzının kıyısına bulaşmış kızıl yağa takıldı gözü. Üzerine vazife olan olmayan her şeyi sormayı pek güzel beceriyordu da bir peçete alıp ağzının kenarında gezdirmeyi akıl edemiyordu bu avanak karı.

“Bazen Katalanca, bazen Türkçe. Barselona’da birkaç Türk arkadaşımız var, onlarla birlikteyken de çoğu zaman Türkçe konuşuyoruz. Bir de ofiste Türkçe bilen bir arkadaş var, arada onunla da konuşuyoruz. Pratik yapacak çok imkânım oluyor yani.”

“Katalanca ne ki? İspanyolca konuşulmuyor mu sizin orada?”

“Yok, Barselona’da daha çok Katalanca konuşuluyor” diye kestirip attı kadın. Veysel’in de kafası karışmıştı şimdi. Katalanca da nereden çıkmıştı? O zaman az evvel telefonda konuştuğu da İspanyolca değil miydi yani? Aman, ne karışık işler diye düşündü. İspanya’daki adam niye İspanyolca konuşmazdı ki...

“Maşallah ama Türkçeyi pek güzel sökmüşsün” diyerek masaya vuran ablasına tebessümle baktı. Sanki şu hareketi yapmasa, kadın bildiklerinin topunu unutup dilini Türkçeye döndüremez olacaktı. Ablasının huyuydu, nerede olursa olsun, ille bulduğu bir tahtaya vuracak. Tahta yoksa demir, o da yoksa cam, mukavva, civarda ne varsa artık... İyi bir şey duymuşsa nazar değmesin diye, kötü bir şey duymuşsa bize gelmesin diye...

Yerinde duramayan Perihan bu kez de “Ee, ne diyor kardeşin?” diye meraklı meraklı sorunca tepesi attı Veysel’in. Bir laf etmemek için kendini tuttuysa da belki anlar umuduyla karısına bakıp kaş göz yapmaktan da geri

durmadı. Ama Perihan'ın ne gördüğü ne de kendinden yana baktığı vardı... Veysel sabrının sınırlarında dolanırken, sorunun muhatabı nezaketle cevapladı Perihan'ı:

"Yolculuk nasıl geçti diye soruyor. Bir de Eyüp'ü soruyor tabii, haber var mı diye."

"Valla bacım, senin işin zor. Ne diyeyim, Allah kolaylık versin. Bak ben kaç yıllık evliyim, daha kayınbiraderimin yüzünü görmüşlüğüm yok. O buralardan elini eteğini çekeli çok olmuş, şimdi de durduk yere pattadanak çıkıp geleceğine pek inanasım yok benim. Ama tabii ne konuşsak boş, alnımızda ne yazılmışsa o olacak neticede. Ne demişler, kısmetse gelir Hint'ten Yemen'den, kısmet değilse ne gelir elden..." diye sazı eline almıştı ki karısı, daha fazla dayanamayıp "Yeter be Perihan, ne çok lafın varmış yahu!" diye araya girdi Veysel, masadan kalkıp koltuğa geçerken. "Bırak bu işleri de bir çay koy. Şöyle ağız tadıyla içelim müsaade edersen."

Mutfağa eli boş gitmek istemeyen kadın, masadaki tabakları toplamaya başladı. Sonra az evvel kocası tarafından paylanan kendisi değilmiş gibi sordu misafire:

"İngilizce de biliyor musun sen?"

Oturduğu yerde karısına fena halde bileniyordu Veysel. İşe alacak sanki salak, sorduğu soruya bak diye geçirdi içinden. Pilar'ın cevaben ağzını dahi açmadan kafasını sallamakla yetinmesine bakılırsa, Perihan'ın gevezeliğinden bunalan tek kişi kendisi değildi. Ne var ki karısı karşısındakini bunalttığını anlayıp çenesini kapayacak yeteneğe sahip değildi. Konuşmayı sürdürdü bu yüzden:

"Sana zahmet yengesi, o zaman bizim oğlanla konuşuver arada azıcık. Özel okula yazdırdık, İngilizce öğretiyorlar ama evde çalıştıramıyoruz garibimi hiç. Aramızda bilen olmayınca..." Böyle derken dönüp manalı manalı kocasına bakmayı da ihmal etmedi. Bir kadın olarak kendisinin lisan bilmeyişinde şaşılacak bir durum yoktu da evin erkeğinin cehaleti affedilir şey değildi. Kocası hiç oralı olmayınca, bu kez Bülent'e dönüp "Oğlum yengenle İngilizce konuş bak. Öğretmenlerin pratik şart, bulduğuyla konuşsun diyor, biliyorsun" diye tembihledi. Çocukcağızın yüzü kıpkırmızı

oldu bir anda. Halasına çekmişti, utandı mı, hemen baştan ayağa kızarıverirdi. Biricik oğlunu özel okula verdiklerini cümle âleme duyurmak için yanıp tutuşan anasının, çocuğu her gelen misafirin önünde İngilizce konuşmaya mecbur etmesi, Bülent'i dersinden soğutmaktan başka bir işe yaramamıştı. Biçare çocuk sirk maymunu gibi ortaya sürülmekten o kadar rahatsız oluyordu ki ne zaman bu konu açılsa böyle renk değiştirip yerin dibine geçiyordu. Sırf anasının hazımsızlığı yüzünden oğlunun asla İngilizce öğrenemeyeceğini düşündü Veysel.

Konuyu değiştirme ihtiyacıyla kıvranan Bülent yardım istercesine "Baba" dedi. "Çarşamba günü güneş tutulması olacakmış. Tam güneş tutulması hem de."

Veysel, sehpa, perde ve masa arasında mekik dokuduktan sonra yeniden perdeye yerleşen sivrisineği gözlüyordu. Gözlerini sinekten ayırmadan "Ya, öyle mi?" diye başını salladı. "Tutulsun bakalım."

"Çok güzel olacakmış baba. Yektalar seyretmeye gidecekler. Filiz Teyze arabayla götürecek. Ben de gidebilir miyim onlarla?"

Zorlu bir görevin altına girdiği zamanlarda yaptığı gibi, altdudağını dişlerinin arasında kıstırarak, yanı başındaki gazeteyi sıkıca kavrayıp perdeye yapışmış gibi görünen sineğin tepesine indirdi Veysel. Ama sinek ondan önce davranarak çoktan uçup gitmişti bile. Belirgin bir hayal kırıklığıyla gazeteyi sehpaya bırakırken, kendinden cevap bekleyen oğluna "Olur, git oğlum" dedi. Kaçan sineğin ardından baktı sıkıntıyla, onunla henüz işi bitmemişti.

Elinde boş tabaklarla mutfağa giden karısının ardından bakarken yüzünü ekşitmemek için zor tuttu kendini. Bazen böyle olurdu, ona baktığında, hele ki temas ettiğinde, kirli bir eşyaya dokunuyormuş gibi canı sıkılır, neredeyse tiksinirdi. Başka erkekler de geceleri koyunlarına aldıkları karılarına bakınca böyle iğrenirler miydi acaba? Kimse evdeki nikâhlı karısının kirini pasını, o işi yaparken girdiği şekli şemali sağda solda konuşmazdı ama yine de arkadaşlarının kendisi gibi hissetmediğini tahmin ediyordu. En azından delikanlılık yıllarından biliyordu.

O zaman da altına aldığı herkesten tiksinirdi. Kerhane çıkışları arkadaşları karıları nasıl becerdiklerini ballandıra ballandıra anlatırken, kendisi hep çamurda debelenmiş de leş içinde kalmış gibi huzursuzlanır, bir an evvel eve koşup yıkanıp paklanmak, üzerine yapışan kirden kurtulmak ihtiyacı duyardı. Ama gene de dikkat çekip acımasız şakalara kurban edilmek istemediği için dişini sıkıp muhabbete iştirak ederdi. Beceremedi sanılmasın, alay konusu olmasın diye, bire bin katarak, çoğu zaman her şeyi en baştan yazarak anlatırdı içeride yaşadıklarını.

İlkinde kalkmamıştı kendisininki. Mahalleden Rafet'le gitmişlerdi. On altısındaydı Veysel. Yazdı, cehennem gibi sıcaktı. Bir yanda merak, bir yanda içinde kabaran istekle girmişti içeri ama kendisini bekleyen kadınla yüz yüze gelmesiyle isteğinin sönmesi bir olmuştu. Kadın yaşını başını almış, her yanı sarkmış, gudubetin tekiydi. Gözünden anlamış gibi, şekilsiz dişlerini açığa çıkaran yılışık bir gülümsemeyle "İlk mi?" diye sormuştu Veysel'e. Yiğitliğe bok sürmemek için "İlk değil" demeye niyetlendiyse de, birazdan ortaya çıkacak tecrübesizliğinin yüzüne vurulmasından endişe ederek, başını sallayıp evetlemişti anası yaşındaki orospuyu. O gün yaşananlar, utanç ve tiksinti dolu koyu kızıl bir hatıra olarak yer etmişti kafasında. Hem alevli kızıl, hem günahkâr kırmızı, hem cenabet bir karanlık, hepsi bir arada...

Yaşayıp gördüğü her şeyi hücrelerine bölüp tek tek hatırlamaya çalışmak yerine, renklere ve onların çağrıştırdıklarına güveniyordu. Geçmişi acımasız detaylarıyla değil, ruhunda karşılık bulan renklerle anımsamayı yeğliyordu. Hayatının sırları saklı aynasında, her rengin bir karşılığı vardı. Okula ilk başladığı gün boynu bükük güller gibi sarıydı mesela. Okul yoluna yorgan misali serilmiş yapraklardan çalınmış, yapayalnız bir renkti okuyup adam olmakla kurduğu sadakatsiz ilişki. Babasının öldüğü gün beyazdı. Onu bembeyaz karın yorgan gibi örttüğü toprağa yatırıp, perperişan dönmüşlerdi eve. Annesinin ölümü ise, rengini maviden almış hazin bir günün hatırasıydı. Müesser'i anacığının üzerine kapanmış bulunca, nedense pencereden dışarı kaymıştı bakışları, masmavi gökyüzüyle karşılaşmıştı. Babasını beyaza kesmiş toprağın içine koymuşlardı ama anacığını da aynı sona teslim etmeye gönlü razı gelmemiş, pencereden görünen masmavi gökler, karşısında duran bu cansız bedeni alıp uçursun istemişti. Perihan'ı fark ettiği gün, yani bu baş belasının hayatına sızışı, fıstıki bir yeşildi.

Bakkala gelip gözlerini fütursuzca gözlerine diktiği gün giydiği, yakasındaki üç düğmesi açık fıstık yeşili bluz gibi... Ne zaman fıstık yeşili görse, karısının hayatına armağan ettiği can sıkıcı yorgunluğu daha da derinden hissederdi. Eyüp'ü çağrıştıran renk lacivertti. Okulun kapısında karşılaştıkları gün giydiği havalı trençkotun rengiydi, onun kalbindeki yeri. Eyüp ne kadar da lacivertti...

Yaşadığı yıllar boyunca bir dolu hatıra edinmiş, her birini başka bir renge boyayıp kaldırmıştı. Hayatın içinde o renklere tesadüf ettikçe, ömrü akıp giden bir film şeridi misali gözlerinin önünden geçip duruyordu. Bir tek rüyalarını renksiz görüyordu Veysel. Uykularında köpekler gibi yaşıyordu. Siyah ve beyaz. Renklerden, sevinç ve kederden azade, korkuyla kucak kucağa. Kimi geceler amansız bir çatışmanın içinde bulurdu kendini. Sahipsiz ellerin yakın mesafeden yüzüne doğrulttuğu silahlarla karşı karşıya kaldığında, gözlerinin önünde gittikçe büyüyen namludan başka bir şey göremez olurdu. Bir yaklaşır bir uzaklaşırdı namlu. Gözlerini kapayıp sessizce ölmeyi dilese bile yapamazdı. Mukavemet edemediği bir güç gözlerini açık tutmasını ve namluyu izlemesini emrederdi adeta. Böyle rüyaların sabahında pisliğe batmış gibi hissederdi kendini. Muhakkak yıkanmak isterdi.

İşte kerhaneye ilk kez girdiği o koyu kızıl günde, duvarların namlular gibi üzerine üzerine geldiği ter ve döl kokulu odada, öylesine gerilmiş, kendini öylesine kötü hissetmişti ki, içinden arkasını dönüp kaçmaktan başka bir şey gelmemişti.

Derin bir nefes alıp sakinleşmeye çalışmış, olmamıştı. Şişman bir domuz gibi yatmıştı yatağa kadın, iki bacağını açıp, sigaradan çatallaşmış bet sesiyle onu çağırmıştı. Rüzgârda sallanan bir dal gibi titreyip üşümüştü Veysel, neredeyse korkarak girmişti yatağa. Uğraşmış didinmişti ama kadının bacaklarının arasına yerleşecek kadar sertleşmeyi beceremeyişti bir türlü. Soluk alıp verdikçe ağzından hırıltılar çıkaran kadın, Veysel'inkini eline alıp bir iki oynadıysa da işe yaramamıştı. "Uğraştırma beni delikanlı, sıcaktan canım çıkmış zaten. Yapacaksan yap, yapamayacaksan aç kapıyı çık" deyip kapamıştı bacaklarını. İçinde yükselen kusma isteğini bastırmaya uğraşan Veysel, kıpkırmızı bir suratla kendini dışarı atıp Rafet'i beklemeye başlamıştı. On dakika kadar sonra dudakları kulaklarına kadar yayılmış

halde, yanakları al al yanına gelen arkadaşına içeride olanlardan hiç bahsetmemişti. Rafet, bir kahramanlık destanı yazar gibi, uzun uzun kadına yaptıklarını anlatırken, kendisi de arkadaşından geri kalmamak için yalandan bir hikâye uyduruvermişti.

Ama hep öyle devam etmedi tabii. Mektep dedikleri kerhaneye sonraki gidişlerinde ilki kadar çekingen davranmadı. Aksine aslan kesildi, korkmadı korkuttu, titremedi titretti. Kadınlardan korkmak yerine, onlara hükmetmeyi deneyince, kendini daha kudretli hissetti. O işi de canlarını yaka yaka, onları bağırta bağırta yapınca, erkekliğini hissediyor, iyice keyifleniyordu. Omuzları dikleşiyor, boyu uzuyor, heybeti artıyor, dışarı paşalar gibi çıkıyordu o zaman. Ama bir yandan da tiksiniyordu üzerlerinde debelendiği bütün kadınlardan. Pisti, kirliydi hepsi, leş gibi döl kokuyorlardı sanki. Bacaklarını iki yana ayırıp parçalayacakmış gibi girip çıkıyordu içlerine. Rahimlerine değil, içi bok dolu bir çukura giriyor gibiydi. Tükürür gibi, kusar gibi boşalıyordu; bir yanı hazza, bir yanı çirkefe batıyordu. İşini bitirip rahatladıktan sonra, hemen temizlenip arınmak ihtiyacı duyuyor, çabucak bir duş almazsa üzerine sindiğine inandığı o kötü kokudan kurtulamıyordu. Pisti, altında acıdan ya da zevkten inleyen bütün kadınlar pisti.

Elinde ince ince dilimlenmiş karpuz ve kavunların dizildiği koca bir tabakla mutfaktan dönerken “Ee, siz ne zaman tanıştınız Eyüp’le? Evlendiğinizden haberimiz var ama nasıl oldu, nerede oldu bilmiyoruz hiç” dedi Perihan, Pilar’a. Veysel, karısının üzerine vazife olmayan meseleleri kurcalamasına deli olmakla birlikte, sorduğu bazı soruların cevabını merak etmekten de alamıyordu kendini. Merak etmemek mümkün değildi ki... Kardeşinin hayatıyla ilgili hiçbir şey bilmiyordu neredeyse. O vefasız nankör de ayda yılda bir kez arar, onda da hepi topu birkaç dakika ablasıyla konuşup adamakıllı bir şey anlatmadan kapatırdı. Evlendiğini telefonla haber vermişti. Ablası her zamanki gibi gelip gitmekten konu açıp gelini ne zaman göreceklerini sorunca da işlerinin yoğunluğundan dem vurmuş, müsait bir zaman ayarlayabilirse ileride tanıştırmak için getireceğini söylemişti. Yalan! İnsanın tek bir gün müsait zamanı olmaz mıydı bunca yıl boyunca?

İlk zamanlar gel çağrılarını reddederken mahcup yalanlar uydururdu Eyüp. Sonra sonra çağıranlar mahcup düşmeye başladılar. Her gel deyişinde bir sonraki telefon tarihini daha da ileriye attığını biliyordu ablası. Bu yüzden kardeşini görmek istediğini söylerken bile ezilip büzülüyor, onu bunaltmaktan çekiniyordu. Aslında zavallı kadınla zerre kadar ilgisi yoktu telefonların arasının gittikçe daha fazla açılmasının. Ablası ne yaparsa yapsın, Eyüp büyük bir hızla geldiği yerden uzaklaşıyordu. Dünkü bok, diye geçirdi içinden Veysel. Kendini bir halt zannedip ailesini bir kalemde silmiş, geride kalanların halini görmek için ardına bakmaya bile zahmet etmemişti.

Pilar "Biz, Fransa'da tanıştık Eyüp'le, Paris'te. On bir yıl önce" diye anlatmaya başlayınca, kafasındaki tilkileri kovalayıp onu dinlemeye koyuldu. Ne kadar öfkeli olursa olsun hikâyenin bu tarafını merak etmekten alamıyordu kendini.

Anlattığına göre Pilar üniversiteyi Milano'da Politecnico'da okumuştu. Yüksek lisanstan sonra, tez danışmanı Nicoli Mancini, Belleville Üniversitesi'ndeki bir arkadaşının yürüttüğü özel bir proje için onu Paris'e yollamayı teklif edince, eski bir şarap fabrikasından çağdaş sanatlar müzesi yapma fikrini heyecan verici bularak soluğu Paris'te almış, kısa bir süre sonra da Eyüp'le tanışmıştı. Henüz sadece yirmi dört yaşındaydı o zaman, Eyüp'se yirmi altı... Paris Dauphine Üniversitesi'nde ekonomi okumuş, yüksek bir dereceyle mezun olduğu halde bu alanda çalışmamaya kesin olarak karar vermiş, ilgi çekici, etkileyici genç bir adamdı. Paris'te seramik ve cam üzerine çalışan bir sanatçı grupla beraber ortaklaşa kullandıkları, garajdan bozma bir atölyede çalışıyor, yaptığı işlerden para kazanmaya uğraşıyordu.

"Ne seramiği?" diyerek sözünü kesti Veysel, Pilar'ın.

Kardeşinin ekonomi okuduğunu biliyor ama sonrasında çalıştığı işlerle ilgili pek bir tahminde bulunamıyordu. Mezuniyetini haber vermek için aradığında, ablasının "Ne zaman dönüyorsun?" sorusuna "İş bulup bir süre burada çalışacağım" diye cevap vermişti Eyüp. Sonraki telefonunda bir an evvel dönmesini isteyen ablası, oralarda iş bulmanın zor olacağını, kendi memleketine dönerse en iyisini yapacağını söyleyince, bir otomotiv firmasının satın alma departmanında çalıştığını haber vermiş, sonrasında da

ne zaman “İşler nasıl gidiyor?” diye sorulsa “İyi” demekle yetinmişti. Ablası da küçük kardeşini jilet gibi takım elbiseleri çekmiş, masa başında otururken hayal etmeyi tercih ettiğinden olacak, daha fazlasını sormamış, meseleyi kurcalamamıştı. Oysa Veysel bu hayali kurmaktan ablası kadar memnun değildi. Kendisi parıltısız bir çocukluktan sonra, kimsenin özenmeyeceği sıradan bir esnaf hayatı sürerken, şehzade gibi yetişen kardeşinin sultanlar gibi yaşaması içine dokunuyordu. Ama bir zaman sonra, ablası kardeşinin bir ziyaret için olsun gelmeyişine gönül koyarken, Eyüp Fransa’da kaçak kaldığını, çıkış yaparsa bir daha giremeyeceğini söyleyince Veysel’in içine kurt düşmüştü. Kaçak olan adamı çalıştırırlar mıydı elin koca koca şirketlerinde, masa başında, efendi pozlarında? Ya kaçak olduğu yalandı Eyüp’ün ya da çalıştığı... Kendilerinden hiç para istemeyişi, bir yerlerden düzenli kazanç sağladığına delaletti ve bu da meseleyi uzatmamak için yeterliydi. Yine de ablasına açmıştı şüphelerini. O da ilk fırsatta Eyüp’e sormuştu tabii. Anlattığına göre, Eyüp tanıdıklar aracılığıyla, bir iki evrak numarasıyla işi hallettiklerini söylemişti. Müesser Abla, bu bilgiyle yetinmişti ama Veysel işin içinde başka bir iş olduğuna inanmaya devam etmişti. Fakat ablasını üzmemek adına meseleyi daha fazla kurcalamayıp, kardeşinin hayalinin o masa başında oturmasını kabullenmiş görünmüştü. Eyüp İspanya’ya taşınıp evlendikten sonra bile kaçaklık ve iş mevzularını gündeme getirmemiş, ağzını açıp bir şey söylememişti. Ama şimdi ortada dönen seramik lafları yıllardır kendilerine anlatılan her şeyi tersyüz ediyor, Veysel’in içindeki şüpheyi doğruluyordu.

“Seramik işte” diye cevaplayan Pilar, yüzüne dikilmiş boş bakışları görünce, biraz daha açma ihtiyacı duydu: “Çömlekler filan yok mu, hani kilden yapılan?”

Bu sefer Müesser ve Perihan aynı anda atıldı yurttan sesler korosu gibi:

“Ne! Eyüp çömlek mi yapıyormuş?”

Bu şaşkınlığa bir anlam veremediği her halinden belliydi Pilar’ın.

“Evet. Zaten lise yıllarından beri seramikle uğraşıyormuş bildiğim kadarıyla. Hatta okulda bir sergi bile açmış öğretmenlerinin desteğiyle. Haberiniz yok muydu sizin?” diye sorma ihtiyacı duydu. Ablası kırık dökük bir sesle ve sanki birbirine sıkı bağlarla kenetli bir aile olmayışlarını üçüncü

kişilere açmanın yarattığı tedirginlikle, haberdar olmadıklarını söyledi. Eyüp ilkokuldan sonrasını yatılı okumuştu. Hafta sonu eve geldi mi de okulda olup bitenleri anlatmayı sevmezdi. İçine kapanık bir çocuktu. Söylememişti işte çanak çömlek filan yaptığını. Sonrasını da söylememişti. O zaman Pilar nasıl tanıştıklarını anlatmaya devam ediyormuş gibi yaparak, kocasının kendinden önceki hayatından bahsetmeye koyuldu. Veysel'e öyle geldi ki üzülmüştü Pilar, Müesser'in mahcubiyetine. Bir yandan ona merak ettiği her şeyi anlatmak, kardeşiyle ilgili bilmediği kapıları aralamak istiyordu, bir yandan da bunu sessizce, kimseyi acıtmadan, aralarındaki soğukluğun altını çizmeden yapmak... Öyle geldi Veysel'e. İyiyle kötüyü ayırır, insan fıtratının kokusunu alırdı burnu. Konusu açıldıkça "İnsan sarrafıyım ben" diye övünür, bir bakışta adamın içini okuduğunu ve katiyen yanılmadığını iddia ederdi. Caka satanları, kendini bir şey sananları, her fırsatta kendini gösterip bildiklerini yarıştıranları sevmezdi. Bu Pilar öyle bir kadın değildi belli ki. Nasıl da dikkatliydi ablasına karşı. Onu incitmekten ürker gibi bir hali vardı. Sevdi onu Veysel. Belki de ilk kez kardeşine ait bir şeyi, kıskanmadan, kendisi sahip olmadığı için öfkelenip hırçınlaşmadan sevdi...

Diyordu ki gelin hanım, Eyüp bu seramik meselesine epey meraklıymış. Ama yine de başlangıçta bunu bir geçim kapısı olarak değil, hayatını kazanacağı ciddi bir işin yanında, keyif almak için yapacağı bir hobi gibi görüyormuş. Okuldaki öğretmenleri de hep o yönde telkinlerde bulununca, ekonomi okumak üzere ayrılmış İstanbul'dan. Ama Paris'e gidip okumaya başlayınca hem okulun kendisini hazırladığı hayattan sıkılmış hem de oradaki sanatçı gruplarla tanıştıkça seramikle kurduğu ilişki değişmiş. Birlikte takıldığı grupla beraber soyut seramik atölyelerine ve taşbaskı çalışmalarına katılmış; hatta güzel sanatların kimi derslerini takip etmiş konuk öğrenci olarak. Doğal yeteneğini yeni tekniklerle geliştirmiş. Bu işi o kadar çok sevmiş ki, daha üçüncü sınıftayken hayatını okuduğu bölümle ilgili bir işten değil, seramikten kazanmaya karar vermiş.

"Ama Eyüp hırslıdır, bilirsiniz" diyordu Pilar. İçten içe güldü Veysel o zaman, bilmez miydi hiç? Pek tabii bilirdi.

"Başladığı işi bitirme takıntısı vardır. Başarıya alışkın biri olarak okulu yarıda bırakmayı kendine yedirememiş. Her şeye rağmen diplomasını

almış, hem de yüksek notlarla mezun olmuş. Ama öğrenciyken bir otomobil firmasının satın alma departmanında yaptığı stajın haricinde hiçbir iş yapmamış mezun olduğu bölümle ilgili.”

Staj lafını duyunca ablasına baktı Veysel. Kısacık bir an için buluştu gözleri. Küçük kardeşleri hepten yalan söylemediyse bile, kendilerine anlatırken gerçeği epeyce değiştirmişti. Kafasındaki kendine ait odasında, geniş masasında takım elbiseleriyle oturan Eyüp fotoğrafı gitti, yerine ofisteki getir götür işlerini yapan, sağa sola koşturup fotokopi çeken stajyer bir çocuk geldi. Demek kendisi genç yaşta korkmadan ticarete atılıp işinin patronu olurken; kardeşi stajına bile dayanamadığı işe girmeye cesaret edememiş, kendini çanak çömleğe vermişti. Gerçi bu çömlek işini pek anlayamamıştı Veysel ya, yine de düşündükçe gülesi geliyordu. Görünen o ki odada Eyüp’ün tam olarak ne işle iştigal ettiğini anlayan kimse yoktu ama kimse sormaya cesaret edemiyordu. Perihan hariç tabii:

“Şimdi çömlek derken, nasıl yani? Kim alıyor ki çömleği oralarda? Nasıl para kazanıyor senin kocan?”

“Tek başına çalıştığı küçük bir atölyesi var. Vazo, tabak, fincan gibi dekoratif ya da gündelik hayatta kullanılacak objeler de yapıyor, büyük seramik panolar, üç boyutlu minik heykelcikler de... Çiniyi kullanması bizim oralarda çok ilgi çekiyor. Şöhret diyemeyiz ama ufak çapta bir bilinirliği var o çevrelerde. Barselona’da bir otele ve Valencia’daki büyük bir alışveriş merkezinin girişine harika birer pano yaptı mesela geçen sene. Geçenlerde Madrid’deki bir galeriyle görüştü, kışa doğru yeni bir sergi açacak belki orada.”

Pilar anlattıkça Veysel’in bakışları değişti. Belli ki fiyakalı bir işti kardeşininki. Takım elbiseli Eyüp gitmiş, yerine havasından geçilmeyen artistin teki gelmişti bu kez. Ne yaparsa yapsın dört ayak üzerine düşüyordu işte herze... Şanslıydı bir kere. Çocukluğundan beri hem de. Ya o şanslıydı ya da hayat adaletsiz...

Nihayetinde Pilar ustalıkla konuyu tanışmalarına getirip bağladı. Paris’e gittiği ilk sene ortak arkadaşları vesilesiyle tanımıştı Eyüp’ü. Görür görmez birbirlerine âşık olmuşlardı. Çalıştığı projeyle işi bitince memleketine dönmek istemiş, Eyüp’ü de kendisiyle beraber gelmeye ikna etmişti. Sonra

Pilar Barselona'da bir iş bulunca, beraberce taşınmış, bir süre sonra da evlenmişlerdi.

"Sen Barselonalı mısın?" diye sordu bu kez Perihan. "Anan baban orada mı?"

"Yok, onlar Valencia'da. Ama iş açısından Barselona'da olmak daha avantajlı bizim için. O yüzden tercih ettik."

"Ne iş yapıyorsun ki sen?"

"Mimarım."

"Hıı" deyip kaldı Perihan. Buruk bir hasetle baktı eltisine. Karısının halini görünce içten içe keyiflenen Veysel, hah, daha sor da göreyim, aldın cevabını oturdun, dedi kendi kendine. Az evvel anlatılan şarap fabrikasını müzeye dönüştürme hikâyelerinden hiçbir şey anlamadığı aşikâr olan kadının yaşadığı hayal kırıklığı yüzüne yansımıştı adeta. O kendi gibi bir ev hanımı olsun isterdi elbet karşısındaki. Şöyle kendi ayarında biri. O zaman canı çektikçe lafını sokmaya ya da kafasına göre ezmeye yeltenebilirdi. Ama karşısına kapı gibi bir mimar çıkınca, şampiyonla karşılaşan üçüncü lig takımı gibi kalakalmıştı işte. Alı al moru mor, suspus oldu Perihan. Canı bir şey sormak istemedi artık. Pilar'sa durumun farkında bile değildi. Ağzından çıkan tek kelimeyle karşısındakini yerle yeksan ettiğinden de, zavallıcığa yaşattığı fesatla karışık derin kederden de haberi yoktu.

Muhabbete son vermek isteyen Veysel'in kumandaya uzanıp televizyonu açmaya davrandığını görünce "Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Pilar, damdan düşer gibi. Belli ki çay servisleri, kumandaya uzanan eller, hayatın normal akışında devam ettiğini gösteren işaretler, kocasından haber alamadığı için oturduğu yerde dellenip ta buralara kadar gelen kadını rahatsız etmişti. Panik içinde oradan oraya koşuşturarak Eyüp'ü arayan insanlar görmeyi arzu ediyordu karşısında. Allah bilir ya, bu saate dek konu ne zaman Eyüp'ü bulmaya gelecek diye kıvrım kıvrım kıvranmış, nihayetinde de dayanamayıp sormak mecburiyetinde kalmıştı. Ahmak değildi Veysel, elbet anlıyordu kadının aklından geçenleri. Şimdi ne yapacağız derken neyi kastettiğini de adı gibi biliyordu. Yine de anlamazdan gelmeyi tercih etti:

“Neyi ne yapacağız?”

Omuzları düşüverdi Pilar’ın birden. Böylesine bir umursamazlıkla karşılaşmayı beklemiyordu belli ki.

“Eyüp’ü nasıl bulacağız?”

“Valla Pilar Hanım, biz sana daha arabada durumu izah ettik. Kalkıp gelmişsin iyi hoş ama sana bir faydamız dokunmaz bu konuda. Niye dersen, şimdi senin aradığın adam deli değil, divane değil. Kendi ayağıyla binmiş uçağa, gelmiş İstanbul’a. Yani tutup polise haber verelim desek, kaçırılma durumu filan da yok ortada.”

“Ama...” Pilar’ın araya girip itiraz etmesine müsaade etmeden sürdürdü konuşmasını Veysel:

“Aslında en doğrusu senin evinde oturup beklemendi ama madem kalkıp buralara kadar gelmişsin, elbet başımızın üstünde yerin var. Fakat sokaklara çıkıp da Eyüp’ü aramamızı beklemeyeceksin şimdi bizden. Zaten adamın bizimle alakasının kalmadığını da görüyorsun işte. Bak, ne iş yaptığını bile şimdi senden öğreniyoruz.”

“Ama ben düşünmüştüm ki...”

“Senin düşünmenle bitse...”

Perihan zafer kazanmışçasına gözleri parıldayarak takip ediyordu konuşmayı. Kadının lafını ağzına tıkan kocasının, az önce kendisinin yaşadığı yenilginin intikamını aldığını düşünüp zevkten dört köşe oluyordu muhtemelen. Bunu fark edince canı sıkıldı Veysel’in. Ne gelin hanımı ezmek ne de Perihan’ı sevindirmek derdindeydi zira. O sadece bu işe bulaşmak istemediğini baştan açıkça söyleyip kenara çekilmek istiyordu, o kadar...

“Şimdi, alınmaca darılmaca yok. Elimizden gelen bir şey olsa yapardık zaten. Ama maalesef bu konuda bizden sana hayır gelmez. Kusura bakma” diye kestirip attı.

Aynı anda da ablasının yüzündeki kırgınlığı gördü. Çok mu ileri gitmişti acaba, ayıp mı etmişti... Kadın kendilerini yakın bilmiş, aile saymış, kalkıp gelmişti. Kusura bakma, bizden sana hayır gelmez demek yakışık alır mıydı? Ama demese ne olacaktı, gerçekten ne gelirdi ki elden? Ne yani Eyüp'ün peşine düşüp hafiyelik mi yapacaktı koca İstanbul'da? Kardeşinin başı belada olsa, kendine ihtiyaç duysa, durum değişirdi belki ama karısından kaçan adamın peşine düşmek de neyin nesiydi şimdi? Yok yok, biraz acı söylediyse bile yine en doğrusunu yapmıştı... Son sözünden sonrasını sessizliğe teslim etti. Ta ki muti bir ses yırtıncaya dek o kekremsi sessizliği...

"Bekleriz."

Kafalar sesin sahibine çevrildi birden. Başı yerde konuşuyordu ablası. Sanki misafire karşı mahcup düşmüş, yüzü yere eğilmiş gibi... Bir kere daha utandırmıştı onu Veysel sanki. Beni bozmaz diye düşündü Veysel sıkıntıyla, ne de olsa siz utanmaya ben utandırmaya alışkın... Hiçbirimizi bozmaz... Benim laflarıma utanıp sıkılacağına, bir kere de çocuk gibi evden kaçan kardeşin adına utansan ya karısından. Ama o evden kaçmaya alışkın, biz de gözümüz yolda beklemeye, değil mi? Herkes kendinden bekleneni yapmayı iyice öğrendi bu evde... Ablasının kırgınlığına kırgındı Veysel. Hiçbir şey söylemedi ama yine de, sustu.

"Bekleriz. Yer yarıldı da yerin dibine girmedi ya bu çocuk, elbet bir yerden çıkacak. Ya seni ya bizi, birilerini muhakkak arayacak. İstanbul'a geldiyse er ya da geç girecek bu evin kapısından içeri. Sen üzme kendini daha fazla. İyi yaptın gelmekle. Hep beraber bekleriz..."

Öyle inanarak söylemişti ki ablası, Veysel bile bir an kapıya baktı, her an içeri Eyüp girebilirmiş gibi.

"Bekleyemem ben" diye itiraz etti ama Pilar. Boş umutlara bel bağlamak istemiyordu belli ki. Hem ablası gibi değildi o. Söz gümüşse sükût altındır demiyor, uzun sessizliklere teslim olmaktan medet ummuyordu. Ablası beklemekten gocunmazdı. Kimsesiz bir yolun kenarındaki yapayalnız bir çınar ağacı gibi, elini, dilini bağlayıp gerekirse gözünün yaşını içine akıtıp öylece beklerdi. Kendini yazgısına teslim edip sessiz olursa daha az acı çekeceğine inanarak beklerdi. Ablası, en büyük fenalıkların ancak

bekleyerek geçeceğine inanmaya talimliydi. Başına geleceklerin önünü almak için kendini paralamak yerine, başına gelenlerin sona ermesi için beklemek gerektiğine, dişini sıkıp dayanmaya... Ama bu ecnebi kadın öyle değildi, olamazdı. Bambaşka bir dünyadan, bambaşka bir aileden, bambaşka bir geçmişten çıkıp gelmişti. O beklemeyi ahmaklık sayıp müdahale ve mücadele edenlerdendi. İnsanın kaderini değiştirecek güce sahip olduğunu sananlardan, hayatını bilinmez bir gücün esaretinden kurtarıp kendi tahakkümü altına almaya çalışanlardan... Akılsızlardan...

"Hiçbir şey yapmadan oturup bekleyemem. Öyle yapacak olsaydım Barselona'dan ayrılmazdım. Bana bir yol gösterin, nerede arayayım onu? Gelmemiş işte buraya, başka nereye gider?" dedi Pilar neredeyse hıçkırarak. Geldiğinden beri korumaya çalıştığı sükûnetini kaybetmişti sonunda.

"Yenge hanım, onu diyorum ya işte ben de. Biz bilemeyiz Eyüp nereye gider, nereye gitmez. Yıllardır yüzünü gördüğümüz yok ki. Bak sergiler açmış, çanaklar çömlekler yapmış diyorsun okulda, ondan bile haberimiz yok. Değil bugün nereye gideceğini, yıllar evvel buradayken nereye gidip geldiğini bile bilmiyoruz" diye cevap verdi Veysel en yumuşak sesiyle.

O zaman gözleri öfkeyle parladı Pilar'ın:

"Kaybolan adam, benim kocamsa sizin de kardeşiniz. Hiç mi merak etmiyorsunuz başına ne geldiğini? Nasıl bu kadar rahat olabiliyorsunuz?"

Önce anlattıklarını anlamamakta ısrar eden kadına, sonra da başının üzerinde minik bir daire çizip koltuğa konma gafletinde bulunan sivrisineğe acıyarak baktı Veysel.

Yavaşça sehpadan aldığı gazete marifetiyle, tek bir hamlede sineği koltuğun üzerine yapıştırıverdi. Gazeteyi çevirip oracığa yapışmış olan hayvandan geriye kalanları seyretti kısa bir süre. Ev halkının canını olmasa bile tatlı kanını kurtarmış olmanın memnuniyetiyle gevşedi yüzü. Sonra da sesinin tonunu sertleştirmekten kaçınarak tane tane konuştu:

"Senin anlamadığın şey bu zaten. Sen kocanı yeni kaybettin ama biz kardeşimizi kaybedeli yıllar oluyor. Sen ortaya çıkıp kocam kayboldu dediğinde, bizim için zaten çoktandır kayıptı o. Yeni bir haber almadık ki.

Bu gerçek hep vardı ama sen yeni tanıştın, olay bundan ibaret. Şimdi sakin ol ve söyle, bizden nasıl bir yardım bekliyorsun? Ne yapmak niyetindesin?"

Genç kadının yüzü çaresizlikle asıldı. Sineğin akıbetinde kocasının nihayetini, Veysel'in endişesiz gözlerinde kendi geleceğini görmekten korktu belli ki. Kendisini Eyüp'ün yokluğuna alışmış, o alışkanlıkla sarmaş dolaş uzun yıllar geçirmiş bir halde hayal etti, hayalini sevmedi. Küskün gözlerle baktı Veysel'e.

"Peki, senin aklından geçen bir şey var mı kızım? Yapmamızı istediğin bir şey var mı?" Başını yerden kaldırıp gözlerini Pilar'ınkilere dikmiş, soruyordu Müesser. Kendi yolunu takip etmeyi reddeden genç kadına, becerebildiğince onunla beraber yürümeyi teklif ediyordu. Madem beklemeye yanaşmıyorsun, o zaman bari yalnız yürüme diyor, omuz veriyordu. "Birilerine soralım diyeceğim ama biz Eyüp'ün okuldan arkadaşlarını tanımayız. İstersen mahalleden eski çocukluk arkadaşlarını bulup buluşturalım ama onların da Eyüp'ten haberdar olacağını sanmam. Senin var mı bildiğin birileri?"

O zaman Pilar Eyüp'ün Galatasaray yıllarından kalma bir arkadaşından bahsetti. İlhami Doğru diye biri. Aradan geçen yıllara rağmen Eyüp arkadaşıyla görüşmeye devam etmişti. Ailesine ayıracak beş dakikası olmayan adam, arkadaşlarını sevip saymak konusunda ne kadar da cömertti. Pilar'ın anlattığına göre Galatasaray'dan sonra Fransa'da da bir aradaymışlar. Ama Pilar Eyüp'le tanıştığında İlhami çoktan Türkiye'ye dönmüşmüş. Yıllar sonra Barselona'ya arkadaşını ziyaret etmek için gitmiş İlhami, Pilar da o zaman tanımış kendisini. Yıllara direnen bu dostluğun gücüne güvenerek, Eyüp'ün onun yanında olabileceğini düşünüyordu genç kadın. Değilse bile İlhami'ye yerini bildirmiş olabilirdi. Hiç olmadı, belki İlhami bir şeyler tahmin ederdi.

"Aklıma bir tek o geliyor" dedi. "Yarın ilk iş gidip görüşeceğim."

"Nereden bulacaksın ki İlhami mi nedir o adamı?" diye sordu Perihan.

"İki sene önce Barselona'ya geldiğinde bir kitabevi devralmak üzere olduğundan söz etmişti İlhami. Dükkânın, eski okullarının hemen karşısındaki pasajda olduğunu söylemişti. Eyüp ona, bir türlü okulun

etrafından ayrılamadın gitti diye takılmıştı hatta, o yüzden yeri aklımda kalmış. Oraya gideceğim.”

“Ya adam dükkânı satıp gitmişse?” diye işi yokuşa sürdü Perihan. Az önce yaşadığı hezimetten sonra, şimdi şansını kimsenin kolay kolay aşık atamayacağı moral bozma yeteneğiyle denemek istiyordu herhalde.

“Elbet birileri biliyordur nereye gittiğini...”

“Ya hiç devralmamışsa? Belki size öyle söyledi, sonra vazgeçti adam...”

Pilar yırtıcı bir hayvan gibi alev alev yanan gözlerle baktı karşısındaki kadına. Belli ki niyetini anlamaya çalışıyordu. Hiç uğraşma, ben bunca yıldır anlayamadım, diye geçirdi içinden, oturduğu yerden onları izleyen Veysel. Perihan’ın felaket tellallığı evde herkesin malumuydu ama kadının huyundan haberdar olmayan misafir, epey rahatsız olmuşa benziyordu. Her meseleye en kötü tarafından bakar, hiç olmadık felaket senaryoları yazarak insanın içini kıyardı Perihan. Yeni bir elbise alana “güle güle kullan” yerine “aman dikkat et, üstüne bir şey dökülmesin, kolay temizlenmez bu” der; çocuk sahibi olan çifte “hayırlı olsun”dan evvel “hayat zor valla, Allah kolaylıklar versin” buyururdu. Ağzını hayırlı bir laf için açtığı henüz görülmemişti.

“Şimdilik olumlu düşünmek istiyorum” diyerek bu konuda daha fazla nahoş yorum duymak istemediğini açıkça belirtti Pilar. Perihan’sa, korkunç bir felaketi önceden gördüğü halde kimsenin kendisini dinlemek istemeyişini anlayışla karşılayan bir müneccim gibi başını iki yana sallayarak bilmiş bilmiş bakmakla yetindi.

Yarım ağızla da olsa, yarın sabah şu İlhami denen herifi bulmaya kendisiyle beraber gidebileceğini söyledi Veysel, Pilar’a. Ama az evvel işittiklerinden sonra, kayınbiraderinin yokluğunun varlığından daha yardımcı olacağını düşünmüş olacak ki, gerek olmadığını söyleyerek Veysel’in yardım talebini geri çevirdi kadın. Lisenin oraya nasıl gidebileceğini söylemesi yeterliydi, gerisini o hallederdi. Kadının kendinden emin hali ve terk edilmesine rağmen hâlâ dimdik ayakta duran özgüveni şaşırttı Veysel’i. Ama fazla üstelemeyip, gideceği yolu anlattı Pilar’a. Genç kadının ricası üzerine ufak bir kroki bile çizdi. Tek başıma

giderim deyip resti çekmeyi biliyordu haspa ama eşeğini de sağlam kazığa bağlıyordu. Akıllı kadındı vesselam. Ulan Eyüp, diye geçirdi içinden; gene dört ayak üstüne düşmüşsün ha!

Eyüp meselesinden az da olsa uzaklaşabilmek için gazeteyi aldı eline. Birinci sayfadaki haberlere hızlıca göz gezdirdikten sonra doğruca spor sayfasını açtı. Politikayla ilgisi yoktu. Aslında sporla da yoktu. Spor dendi mi futbol, takım dendi mi Galatasaray'dı, o kadar. Varsa yoksa Galatasaray. Hayatındaki en büyük tutku buydu. Belki de tek tutkusu... Solgun yaşantısında parlayan iki sıcak renk, kazananlardan olmasına imkân veren yegâne zevk...

Aslan oğlunu da kendi gibi Cimbomlu yapmıştı elbette. Ama sonra ne olduysa bir gün ben Fenerli oldum artık diye gelmişti eve Bülent. Veysel bu işe epey bozulmakla birlikte pek renk vermemiş, "Delikanlı adam takımını değiştirmez. Arabasını değiştirir, işini değiştirir, icap ederse karısını değiştirir ama takımını değiştirmez" demekle yetinmişti. Oğlunun hangi arkadaşından etkilenip bu işlere kalkıştığını bilememekle birlikte, tez zamanda doğru yolu bulacağına inanmak istiyordu. Ne de olsa çocuklar babalarından etkilenirlerdi. Bülent de er ya da geç babasının takımına geri dönecekti.

Her ne kadar kaçmak istese de, görüp dokunduğu her şey onu Eyüp'e taşıyordu bu akşam. Gazetedeki Fatih Terim fotoğrafı bile eski günlerin sıkıntısıyla dolduruyordu içini. Aklına yine kardeşini okulun önünde gördüğü o sinir bozucu gün geliyordu. Fatih Terim'in penaltılarda attığı o golü dudaklarının kenarında beliren bir gülümsemeyle hatırlıyordu önce. Ama sonra o gol, o günü; o günse Eyüp'le aralarına giren uçurumun ilk kez bu kadar belirginleştiği o anı getiriyordu gözlerinin önüne. Öyle bir adamdı ki bu Eyüp, Fatih Terim'in yüzünde bile hatırlatmayı beceriyordu kendini. Üstelik kendini hatırlattığı her yerin sahibiydi.

Sadece Fatih Terim'in suretini, annesinin, ablasının sevgisini, babasının merhametini çalmamış; tuttuğu takıma da sulanmıştı. Galatasaray Lisesi'ne yazılınca, camiaya abisinden daha yakın olmuştu sanki. O ihtişamlı kapıdan içeri girdiği andan itibaren, herkesin gözünde sahici taraftar olmayı hak

etmişti. Oysa Veysel daha evvel bilmiş, daha evvel sevmişti Cimbom'u. Hem de daha çok... Ama ona bile göz dikmişti Eyüp. Ve göz diktiği her şey gibi sahip olmayı da becermişti. Çocuğun cüzdanında taşıdığı talebe kimliğinde bile eşek kadar Galatasaray yazıyordu, bununla yarışmak imkânsızdı. Neyse ki kardeşi Fransa'ya gidince ev gibi, ailesi gibi Galatasaray da Veysel'e kalmıştı.

Her şey gibi Galatasaray'ı da bırakıp gitti Eyüp. Öyleydi o, kendinden ötesini umursamayı bilmezdi. Ana babasının kabrini, ablasının dirisini, abisinin öfkesini, takımının galibiyetlerini... Hepsini bırakıp gitti, her şeyi, herkesi...

Bu ecnebi kadın arayıp haber vermese hiç bilemeyeceklerdi neler olup bittiğini. Tıpkı yıllardır bilmedikleri gibi. Aniden ortadan kaybolmasaydı, iki gün sonra beklenmedik bir kazada ölüverecekti belki. Aylarca haberleri olmayacaktı. Arada sırada laf ondan açıldığında, canlarının istediği bir fotoğraf karesinde hatırlayacaklardı yüzünü. Takım elbiselerle masasında otururken, Galatasaray Lisesi'nin önünde gözleriyle ne olur gelme diye haykırırken... Onu kara toprağın içinde çürüyüp giderken hayal etmeyecekti kimse. Suretinin hayali oraya girmedikçe de ölmeyecekti zaten. Kendileri ölüp gitse bile, onlardaki Eyüp hep hayatta kalacaktı böylece. Sonsuzluk şurubundan lıkır lıkır içmişçesine...

Tamam, bayılmıyordu kardeşine ama başına kötü bir şey gelmesini de istemezdi elbette. Perihan'ın hep söylediği gibi, "kardeş kardeşin ne onduğunu, ne öldüğünü..." Her şey başka türlü olabilirdi halbuki. Azıcık sayılıp sevilseydi, azıcık yakınlık görseydi kibirli kardeşinden, onu sevmeyi, hatta mutluluğuna sevinmeyi bile becerebilirdi. Ne var ki soğuk nevalenin tekiydi Eyüp. Çehresi çatık, dudağı sarkıktı hep, kendi cehenneminde zebaniydi. Değil çekip gittikten sonra, aynı çatının altında yaşarlarken bile yabaniydi.

Anneleri öldüğünde hiç ağlamamıştı mesela. Bir tek o ağlamamıştı hatta. Boğuvermek istemişti kardeşini Veysel oracıkta. O vakitler yeni dönmüştü askerden. Açmayı düşündüğü bakkal dükkânı için gözüne kestirdiği bir yer vardı yukarıda, Reşitpaşa tarafında. İçindeki kiracının çıkmasını bekliyordu. Eyüp lisenin ikinci sınıfındaydı o sıra. Çoğu zaman hafta sonları dahi eve gelmiyor, dersi, sınavı bahane edip okulun yatakhanesinde kalıyordu. Ama

o hafta sonu ne hikmetse evdeydi. Cuma okuldan sonra çıkıp gelmişti. Sirke satıyordu yine suratı, yemekten sonra hemen odasına çekilmişti. Dört kişilerdi o gece evde. Eyüp, kendisi, ablası, annesi. Dört kişi girmişti yatağa uyku vaktinde. Ama ertesi sabah ancak üçü uyanabilmişti.

Müesser'in çığlığıyla, neye uğradığını şaşırmıştı Veysel. Sesin geldiği tarafa, annesinin odasına koştu. İçeri girdiğinde ablası annesinin üzerine kapanmış ağlıyordu. Ağlamaya utanırdı aslında, delikanlı adam ağlamaz demişlerdi hep ona. Babası da ağladığında çok sinirlenirdi eskiden. "Ağlama" derdi, "karı gibi ağlama." Ama gene de o gün salya sümük ağladı. Baktığı yerde gördüğü şeye inanamadı. Annesinin ölümünü aklı almadı. Bir an için, ölümün nasıl bir şey olduğunu unutup sakinleşiyor, sonra aniden anneciğini bir daha hiçbir zaman göremeyeceğini yeniden idrak edip inanılmaz bir acıyla delik deşik oluyordu.

Ablasıyla beraber annelerinin başında diz çöküp ağladılar o sabah. Onun için de, kendileri için de yapabilecekleri tek şey buydu artık. Seslerden uyanıp odaya gelen Eyüp, kireç gibi bembeyaz bir suratla kapıda dikilip bir yatağa, bir onlara baktı. Neler olup bittiğini anladıktan sonra da bulunduğu yere çöküp öylece kalakaldı. Nefret etmişti o an kardeşinden Veysel, analarının ölümünde bile onlarla sarmaş dolaş olup beraberce ağlamaya yanaşmadığı için. Küçük ve kibirli kardeşi, her zamanki gibi onlardan ayrı, bir başına durmayı yeğlemişti. Kanı çekilmiş bir suratla yatağa dikmişti kocaman açılmış gözlerini. O gözlerden hiç yaş akmamış, mühürlenmişçesine sıkı sıkı kenetlenmiş dudaklardan tek kelime olsun çıkmamıştı. Ablası, bunu bile kardeşinin yaşadığı ağır şoka yorarak, ölüm acısını bir kenara bırakıp Eyüp'le ilgilenmeye çalışmıştı. Nasıl da biliyordu beyzade her yerde her zaman ilgi odağı olmayı... Anacığının ölümünden bile rol çalmayı...

Onunla değil hayatın neşesini, ölümün kederini bile paylaşmak mümkün değildi. Bir yıl sonra Eyüp tahsiline Fransa'da devam edeceğini söyleyince sevindi Veysel. Bir yanı kardeşinin bitmek tükenmek bilmeyen başarılarına yenilerinin eklendiğini görüp tedirgin olsa da, diğer yanı onun iyice uzaklaşacak olmasıyla avunuyordu. O günlerde açtığı bakkal dükkânıyla oyalanıyor, evin reisi sıfatıyla gerim gerim geriniyordu. Kardeşi arada arayıp paraya sıkıştığından filan dem vursa, daha bir hoşuna gidecekti ama

olmadı. Burstu murstu derken başının çaresine baktı Eyüp, abisine muhtaç olmadı. Ona, kardeşine yardım etme zevkini tattırmadı.

Bakkal dükkânını açtığının üçüncü senesinde Perihanlar taşındı dükkânın olduğu mahalleye. Sık sık alışveriş etmeye dükkâna gelirdi. İlk gördüğünde pek de ilgisini çekmeyen bu kızı beğenmeye başladı zamanla. Pek güzel değildi ama bakışında duruşunda ayrı bir hava vardı. Ona baktıkça, Veysel'in içi istekle dolardı. Pirinci önce, yağı sonra derken, günde dört posta dükkâna gelip karşısına dikilmesinden kızın da kendisiyle ilgilendiğini tahmin ediyordu. Birini ödüyorsa ikisini veresiye defterine yazdırdığı alışverişini ederken, gözünü Veysel'in gözüne diker, bakışlarını kaçırmadan doğruca bakardı. Gele gide aklına düştü Veysel'in. Geceleri rüyalarına girdi. Kendini rahatlatırken hep onu düşünür, her seferinde başka tür bir sevişme hayal ederdi. Bir gün peynir tezgâhının arkasında sıkıştırdı bunu. Peynirlere bakıp yüzünü buruşturarak "Benden değil, anamdan iste" dedi ve işveyle kıkırdayarak kaçtı elinden kız. O vakte kadar onunla evlenmeyi aklının ucundan dahi geçirmemişti. Ama birdenbire bunun hiç de kötü bir fikir olmadığına hükmetti. Askerlik bitmiş, işini kurmuş, erkeklik ödevlerini sırasıyla yerine getirmişti. Zaten sıradaki ödev evlenip soyunu sürdürmek değil miydi? Coşan hormonlarının da etkisiyle hedefe kilitlenen Veysel "nasılsa eninde sonunda biriyle evleneceğim" diye düşünüp hızlıca kararını verdi. Bir haftaya kalmadan, çiçek ve çikolatasını kaparak, yanına da ablasını ve mahallenin yaşlıca kadınlarından Ümran Teyze'yi katarak, Perihanların kapısını çaldı.

Babası seneler evvel Hakk'ın rahmetine kavuşan kızın kaknem annesi Fitnat Hanım, ne kadar paragöz bir kadın olduğunu görücülerden saklamayacak kadar dürüst biriydi. Daha Allah'ın emri peygamberin kavli safhasına dahi geçmeden, babasız evlat yetiştirmenin zorluklarından bahsederek evlatcağızını bu yaşa getirebilmek için ne büyük masraflara girdiğini manidar bir biçimde belirtti, açıktan açığa başlık parası istemediyse bile, maddi açıdan damadının himayesinde olmayı umduğunu ima etmekte sakınca görmedi.

Kızını ne büyük yokluklar içinde dişini tırnağına takarak büyüttüğünü anlatırken sık sık gözyaşlarına boğulan Fitnat Hanım, Perihan'ın yetiştirdiği bardak bardak suyu içmek suretiyle bir parça sakinleştiyse de Veysel'den

kendilerine ömür boyu destek olma sözünü alana kadar tam anlamıyla rahatlayamadı. Ancak Veysel "Bundan sonra sen de benim bir annem sayılırsın. Gücüm yettiğince elimden geleni yaparım" dedikten sonra derin bir nefes alabilen kadın, ziyaretin geri kalanını keyifle ardına yaslanıp görücünün getirdiği çikolataları birer birer mideye indirerek geçirdi.

Bundan sonrası öyle hızlı gelişti ki Veysel ne ara evlendiğini anlayamadı. Söz, nişan dönemi biraz uzunca tutulsaydı da delikanlı evleneceği tazeyi az biraz tanıma fırsatı bulsaydı, muhtemelen bu evlilik olmazdı. Ama Fitnat Hanım, laf söz olur bahanesiyle, arkalarından koşturan varmış gibi bir aceleyle gençleri çabucak nikâh masasına oturtuverdiği için, Veysel'in nasıl biriyle evlendiğinden emin olabilmesi için, önce evlilik cüzdanını eline alması gerekti. Görücüye gittikleri günden nikâha kadar geçen zaman zarfında Perihan'ı o kadar az görebildi ki kimi geceler yatağa yattığında evleneceği kızın yüzünü kafasında canlandırmakta güçlük çektiğini fark etti. Evvelce günde dört kere bakkala gelen kız, nişanlılık döneminde sokak yüzü görmedi. Genç çift ancak nikâhtan sonra gerdek odasına girdikleri vakit yalnız kalabildi.

Ama ne Perihan'da ne de evlilikte aradığı mutluluğu bulabildi Veysel. Gerçi ne aradığını da pek düşünmemişti ya. Nasıl yapacağını bilmese ve hatta çoğu zaman içinden gelmese de, karısına bugüne kadar dokunduğu kadınlardan başka türlü yaklaşmak, onunlayken yeni biri olmak istiyordu. Ne var ki kerhane dışında kadınlarla nasıl ilişki kurulduğunu pek bilemediğinden, kâh bocalıyor, kâh daralıyor, kendine sürekli insanın karısıyla sevişmesinin bir fahişeyle düzüşmesinden farklı olması gerektiğini tekrarlıyordu. Perihan azıcık yardım etse, her şey başka türlü olabilirdi, buna hakikaten inanıyordu. Ama öyle olmadı.

Başlangıçta elinden geldiğince sabırlıydı. Karısına alışmaya, hatta onu sevmeye bile çalıştı. Kusurlarını görmezden gelmeye uğraştı. Perihan'ın gerdek gecesi çevirdiği numarayı bile yutmuş göründü, yüzüne vurmadı. Sevildiğini ve önemsendiğini hissetseydi şayet, karısının zaaflarını, acınılası kusurlarını görmezden gelebilir, mutlu olmayı ve hatta daha da ileri gidip belki de mutlu etmeyi bile deneyebilirdi. Ama kadın bu çabayı hak etmek şöyle dursun, Veysel'in bütün karanlık dürtülerini gıdıklıyor; sanki onu daha fena biri olmaya zorluyordu.

Kısa zamanda anladı; karısı olacak kadın, onunla sevdiği için evlenmemişti. Yeterince yağlı bir kapı olduğuna kanaat getirmiş, hayatının bundan sonrasını garantiye almak maksadıyla gözüne onu kestirmişti. Aslında kendinden zayıf olanları severdi Veysel, hatta ancak onlarla birlikteyken rahat hissederdi kendini. Birilerinin ona bel bağlaması, ihtiyaç duyması değil rahatını kaçırmak, hoşuna bile giderdi. Yani görmezden gelebilirdi bu gerçeği, yok sayabilirdi... Eğer kadın kocasını azıcık sevdiği yalanına önce kendini, sonra Veysel'i inandırabilseydi.

Çok şey istemiyordu, bir görevi yerine getirirmiş gibi altına yatıp vazifesi bittikten sonra tek kelime etmeden uykuya dalan, geceleri bir yabancı gibi yanında uyuyan bu buz mavisi gözlü kadından. Yalandan bile olsa biraz şefkat göstersindi, evindeki herhangi bir hayvana alışacağı kadar alışıp yokluğunda tedirginlik duysun, varlığını arasındı, yeterdi. Birisi için vazgeçilmez olduğunu hissetmek istiyordu sadece. Tek derdi azıcık sevilip önemsenmekti. Ama Perihan bir kez olsun böyle bir zahmete girmedi.

Evleneli sadece birkaç ay olmuştu. Bir gün pek severek giydiği mavi gömleğinin düğmelerini iliklerken, düğmelerden biri elinde kalıverdi. Karısını çağırıp dikmesini istedi. Gömleğini üzerinden çıkarmaya davrandıysa da, o sırada iğneyi iplikle buluşturmaya çalışan Perihan, lüzumu olmadığını söyleyince, kendini karısına teslim etti. Onun bir yaklaşıp bir uzaklaşan eliyle, iğneyi yakanın hemen altındaki düğme yerine sokup çıkarmasını izledi. Derken, kumaşın üzerinde minik delikler bırakarak batıp çıkan iğne, Perihan'ın eli azıcık kayınca hedefi şaşırıp Veysel'in göğsünde duraklayıverdi. Öyle atla deve bir acı değildi elbet hissettiği ama hazırlıksız yakalandığından mıdır nedir, aniden doluverdi gözleri. Durumu fark eden densiz karısı, dünyanın en komik manzarasıyla karşılaşmış gibi, histerik bir kahkaha atıp "Aaaa koca adama bak, gözyaşı hazır bekliyor. Şuncacık iğneden ağlanır mı? Ağlama ayol öyle karı gibi" deyince; o koskoca adamın yaşaran gözleri babasının "Karı gibi ağlama" diyen hatırasıyla öyle bir donuklaştı ki Perihan bile sesini kesip bulunduğu yerden iki adım geri çekilmek ihtiyacı hissetti. Sonra tek kelime etmeden apar topar bitirdi dikişi ve yemeği bahane edip koşarak mutfağa gitti. Karısının arkasından bakan Veysel, onun kendisini sevmediği ve asla sevmeyeceği hakikatini ta içinde hissetti. Ona karşı müthiş bir hiddet peyda oldu içinde. O güne dek kendini önemsememiş, adam yerine koymamış,

acıtıp incitmekten geri durmamış herkese duyduğu öfkenin toplamı kadar büyük hem de. İşte o gün Perihan'ın kabahatlerini, çirkinliklerini görmezden gelmekten, onu içindeki karanlığa karşı kollayıp korumaktan vazgeçti. Doğduğu günden beri biriktirdiği tüm öfkeyi dışarı dökercesine, kinle tısladı dişlerinin arasından: "Kendi kaybetti."

Nikâhına aldığı kadının parasını ödeyip altına aldıklarından bir farkı olmadığına kanaat getirince, ona da diğerlerine reva gördüğü muameleyi yapmaktan çekinmedi artık. Artık içindeki karanlığı saklamaya, kötücül isteklerini hasıraltı edip kendini budamaya uğraşmıyordu. Bir yandan içindeki canavarı yeniden salabildiği için rahatlamış, bir yandan da kendini sevmenin imkânsızlığını kavradığından bütün bir ömür sürecek dermansız bir hastalığa yakalamıştı. Bütün umutlarını kaybetmiş birinin umarsız kederi ile sahip olamayacağını kabullenerek daha iyisini aramaktan vazgeçmiş birinin yaşadığı rahatlama arasında bir yerlerdeydi. Aramıyordu ve bütün aramayanlar gibi bulamayacağını biliyor, sorun değilmiş gibi davranıyordu.

Kendi için kurduğu tek gelecek planı baba olmaktı. Ne de olsa evlat olmaktan memnun kalmamış olanlar, babalıktan medet umarlardı. Babasından görmediğini evladına göstermek, kendi yapamadıklarını onda görmek, yaşanmamış bir çocukluğu temize çekebilmek için... Anası Perihan bile olsa, bir çocuk lazımdı Veysel'e. Kendine benzemeyecek, anasına benzemeyecek, yaşadığı hayat, kendi yaşadığına benzemeyecek... İnsana neredeyse "bu çocuk benden olamaz" dedirtecek. Kendini sevmiyordu ki kendine benzeyen bir bebeği sevebilsindi.

Evliliklerinin birinci senesi bitmeden hamile kaldı Perihan. Ama söylemedi hamile kaldığını. Kocasının bu bebeği isteyeceğini tahmin ettiğinden, kimselere haber vermeden, gizli köşelerde cellatlığa soyundu. Müesser onu kanlar içinde baygın yatarken bulmasa, kimse bilmeyecekti hastane odasında bile ısrarla reddettiği bu cinayeti. Hatta ölüp gidecekti belki de. Ölse o kadar da üzülmezdi Veysel, belki de hiç üzülmezdi.

Kendisine bir çocuk doğurmaktan başka hiçbir işine yaramayacak olan bu kadına, bir çocukları olmazsa boşanacaklarının haberini verdikten sonra işin rengi değişmişti. Anasının evindeki sefil hayata döneceğini düşündükçe gözüne uyku girmeyen Perihan, rahmine düşmüş ilk evladının katili kendisi

değilmiş gibi hamile kalabilmek için uğraşıp didinmeye başladı bu kez. İşlediği günahın diyeti miydi bilinmez ama bu kez anne olması ilki kadar kolay değildi. Doktorları, hocaları gezdi, muskalar taktı, kurşunlar döktürdü, dualar okuttu, büyüler yaptırdı ama rahminin kuruyan bereketini yeniden canlandırıp içinde bir can yeşertmeye bir süre muvaffak olamadı. 86 senesinde, yani evlendikten üç yıl sonra, Bülent'e hamile kalmayı başaramasaydı, şimdi çoktan rahmetli olan Fitnat Hanım'ın fukara evine dönüp layığını bulmuş olacaktı. Evlilikleri boyunca, Perihan'a bakıp da bir insan sureti görmeye çalıştığı iki dönem olmuştu Veysel'in. Biri yeni evlendikleri ve henüz mutluluktan umudu kesmemiş olduğu o ilk birkaç ay, diğeri de Bülent'in anasının karnında vücuda geldiği dokuz ay. Çünkü o dokuz ay boyunca Perihan Perihan değil, Veysel'in evladının etten, kemikten, sinirden ve kandan örülmüş siperiydi. Dolayısıyla geçici bir saygı ve izzeti de hak etti.

Bülent'in doğumu, Veysel'in yeniden dünyaya gelişi değilse bile, kendini temize çekme şansı yakaladığı yepyeni bir sayfa oldu. Dünyada kendinden daha fazla sevecek birine sahip olmak büyük nimetti kendini sevmeyi bilmeyenlere. Veysel, sonunda hangi günahın cezası olduğunu çözemediği hayatına bir sebep, aynada görmeyi unuttuğu tebessümüne vesile buldu. Bülent'i bacaklarının arasından çıkardığı andan itibaren, Perihan yine eski Perihan'dı Veysel'in gözünde. Hatta evladının nereden çıktığını hatırlamamayı tercih etti, böylesi daha iyiydi. Bundan sonra, varsa yoksa Bülent'ti.

Bülent olmasa işleri de pek önemsemez, olduğu kadarıyla idare ederdi belki. Ama şimdi oğlu için çalışmanın, kazanmanın, ona kendi ukdelerinden müteşekkil bir gelecek kurmanın tadını çıkarıyordu. O yüzden işine de eskisinden başka türlü bir inanç ve şevkle asıldı. Pıtrak gibi çoğalan marketlerin gelecekte kendisi gibi bakkalların pabucunu birer birer dama atacağını zamanında tahmin edip, aynı mahallede eski dükkândan epeyce büyük bir yere geçerek market işine girdi. Artık her şey oğlu içindi.

"Siz neden çocuk düşünmediniz? Yoksa yaptınız da onu da mı haber vermediniz?" diye damdan düşer gibi sordu Perihan. Misafir tedirginlikle yerinden kıpırdadı. Herhalde Perihan'ın bitmek tükenmek bilmeyen

sorularının teklifsizliğinden, kontrol edilemeyen mesafesizliğinden iyice bunalmıştı.

“Biz, biraz beklemeyi uygun bulduk” dedi sadece. “Erteledik biraz.”

“Kaç yaşındasın ki sen?”

“Otuz beş.”

“Oo, ertelenecek gün mü kalmış? Yaptınız yaptınız valla, sonra çok ağlanırsınız. Erkek için iş değil, yetmişinde de baba olur ama kadın öyle mi? Anne olmayan kadın durduğu yerde kurur kalır” diye yapıştırdı cevabı Perihan. Cevap değil, keskin bir kılıçtı sözcükler, derinlere saplandı.

Veysel eve girdiği andan beri canını sıkan karısına bakıp iyi bir cezayı hak ettiğini düşünerek “Kendi kaybetti” dedi içinden. Pilar, bu keskin kılıca cevap vermeyip belli belirsiz ve belli ki isteksiz bir tebessümle yetindi. Bülent tam olarak sebebini anlamadı ama salonda buz gibi bir rüzgâr estiğini hissedip titredi. Müesser ise sanki sırları ortaya dökülen rahim kendisininkiymiş, bütün gözler onun kudreti tükenmiş kadınlığına dikilmiş gibi huzursuzca kıpırdanıp sıkıntıyla iç geçirdi. Görünmez olmaya çalıştıkça göze batışına kahrederek, oturduğu yerde iyice büzülüp öylece bekledi. Perihan’ın gelişigüzel söylenmiş gibi ortalığa saçılıveren bu hesaplı, fesatlı, bol cerahatli lafları, salondaki herkesi tedirgin etti.

Çayların üzerine yenen meyveden sonra, Müesser yorgun olup olmadığını sordu misafire. Yatağının hazır olduğunu, istediği zaman gidip uyuyabileceğini hatırlattı. Bitmek bilmeyen sorulardan fazlasıyla bunalmış olan Pilar, hiç ikiletmeden, yarının yorucu bir gün olacağını bahane edip herkese iyi geceler dileyerek, Müesser’in refakatinde, doğruca yatağına yollandı.

Veysel de bir an evvel yatağa uzanmak için can atıyordu. Yatak odasına geçerken, “Yatağı aç” diye buyurdu karısına. Evliliği boyunca bir kez olsun çarşafla pike arasına girebilmek için, yatağın üzerindekileri kaldırma zahmetine katlanmamıştı. Perihan’ın yatağın üzerine serdiği o tuhaf saten

takımların kaldırılıp toplanması gerekirdi yatağa girmeden önce. Veysel bu işi fazlasıyla kadınsı bulduğundan, hiç elini sürmez, çocuk gibi bir köşede dikilerek, karısının örtüleri toplayıp üzerine örteceği pikeyi aralamasını beklerdi. Evin içinde yapmaktan hoşlandığı tek iş sinek avlamaktı zaten. Onun dışındaki her şeyi kadınlar halledebilirdi. Yine öyle dikilirken marketin işleri düştü aklına. Bugün hiç ilgilenememişti. Mal gelecekti üstelik akşamüstü. Her şeyi Bünyamin'e emanet edip çıkmıştı. Onun da arayıp sormadığına bakılırsa bir sorun yok demekti. Yine de sabah gider gitmez, ortalığı kontrol edip hesapları gözden geçireyim diye düşündü. Bünyamin'in cebe atacaklarından değil, kasaya koyacaklarının hesabını doğru düzgün yapamayacağından yana endişeleniyordu. Perihan'ın ısrarı olmasa değil yanında çalıştırmak, dükkâna bile sokmazdı oğlanı. Yarım akıllının teki, düzenbazın önde gideniydi. Verilen işi unutur, aklında tutmayı becerebildiğini de yarım yamalak yapardı. Sırf akraba dururken elin adamını koymak yakışık almaz diye kasaya oturtmuş; kendisi yokken hesap işlerine bakma görevini ona vermiş; kimsenin fark etmediğini sanarak tırtıkladığı üç beş kuruşu da görmezden gelmişti Veysel. Öyle ya da böyle bu para nasılsa cebinden çıkacaktı. Ya kendisine gelecek ya ablasına gidecek, o sefil ağzını eğip bükerek dilenecekti bu parayı nasılsa Bünyamin. Hiç değilse aşırırken de olsa biraz zahmete girsin ve becerebilirse vicdan azabı çeksin düşüncesiyle, hırsızlık etmesine ses çıkarmıyordu. Bırakıyordu çalsın sefil, yürüttüğünü sansın.

Yatağın üzerindeki pembe kırlentleri sabaha kadar beklemeleri için yüklük niyetine kullandığı gardırobun üzerine bırakırken "İnsan bu kadar yolu eli boş mu gelir? Bir de Avrupalı olacak ama mıh yiyip çivi sıçıyor herhalde mübarek" dedi karısı. Veysel yatağa girerken ona öyle bir bakış attı ki, başına gelebileceklerden korkması gerektiğini anlayan kadın suspus oluverdi. Suspus edilmişler, suspus etmeyi severlerdi.

Garip bir yerdeyim. Bir yanımda Âdem ve Havva'nın utangaç cenneti, bir yanımda çirkin mahlukatın korkunç cehennemi. Bense dünyada; ötücü kuşların, lezzetli meyvelerin, aşk ve şehvetle sarmalanmış anadan üryanların arasındayım. Bir yanımdan diğer yanıma uzanan yolculuğumun ortasındayım. Rüya bu ya, artık nasıl becerdiysem, Bosch'un *Dünyevi Zevkler Bahçesi*'ne girmiş, tablonun tam ortasında sırtüstü uzanıyorum. Derken müthiş bir ağırlık yayılıyor tüm bedenime, yattığım yere iyice gömülüyorum. Üzerime tonlarca yük binmiş gibi tıkanıveriyorum birden, soluksuz kalıyorum. Neler olduğunu görmek istesem de o kalabalığın içinde bir türlü kendimi bulamıyorum. Kasıklarımın üzerinde korkunç bir ağrı hissediyor, dayanabilmek için yanaklarımın içini kemiriyorum. Parçalanıyor yanaklarım, kanıyorum. Ağzımdan süzülen kan, önce bir nehir oluyor, sonra şelale. Altına girip o kan şelalesinde yıkanıyorum. Ne kadar temizlendiğimi görmek için çenemi aşağı eğip bakınca, gerilen karnımın bedenimin orta yerinde minik bir tepecik inşa ettiğini hayret ve korkuyla fark ediyorum. Ben... hamileyim!

Gördüm! Sonunda bir rüya gördüm işte! Daha da önemlisi rüyamı hatırlayabildim! Kendime geldiğimde ruhum korkuya, sırtım tere batmıştı. Bir yanım gördüğüm saçmalıkların etkisiyle son derece huzursuz olsa da, rüyamı hatırlayabildiğimi fark eden diğer yanım, bir ölçüde mutlu ve gururlu sayılırdı. Bir tablonun içine girmek, kendimi gebe halde görmek aklıma gelecek en son şeylerdi gerçi. Yine de hatırlamak güzeldi.

Yatağımda doğrulup elime defteri aldıktan sonra bile tam anlamıyla sakinleşmeyi başaramadım. Bosch'un rahatsız edici dünyası mı, orada nefes alamıyor olmak mı, kendi kanımla yıkanmak mı, yoksa hamile bırakılmak mı beni daha çok rahatsız etti, hiç bilemiyorum. İçine girmek için ne diye

bu tabloyu seçtiğimi de tabii. Halbuki aman aman beğendiğim bir resim de değildir. Hatta seneler evvel El Prado'da orijinalini gördüğümde pek de yüz vermemiştim. *Dünyevi Zevkler Bahçesi*, yüzlerce figürü, hayvan başlı insanları, türlü çeşit hayvanları, cenneti, cehennemi, masumiyeti, şehveti, günahı, cezası, dünü, bugünü ve yarınıyla orada duruyor; zevkten günah, acıdan ceza çıkarıyordu. Sol pano masum cenneti, orta pano zevklere secde etmiş dünyayı ve sağ pano da onca günahtan sonra layığını bulan insanın varacağı cehennemi tasvir ediyordu. Pek çok detayıyla şaşırtıcı, zamanının ve Bosch'un yaşadığı mekânın ötesindeydi, evet ama... Ama yine de benim seveceğim, detaylarında kaybolmak isteyeceğim türden bir resim olamazdı. Ancak rüyamda işte. Yoksa uyanık olduğum vakitlerde ben fena halde Cézanne'cıyımdır. İzlenimcilerle kübistler arasında bir yerde, uzaklardan göz kırpan o kadim Prusya mavisinin içinde...

Hamilelik bahsine gelince... Şu dünyada kaç erkek kendini hamile görür ki rüyasında? Bu rüyayı doktoruma anlattığımda, kadının doğurganlığını, ne bileyim rahmini, vajinasını kıskandığımı filan mı söyleyecek bana? Bildiğim kadarıyla Freud bu konularda hemcinslerine kıyak geçen bir ağabeyimiz. Bu tip absürd rüyalar daha ziyade kadınların penis sahibi olmaya duydukları hasrete, sahip olanlara duydukları hasete yahut anaya babaya duyulan aşka filan yoruluyor. Ama benim gibi rüyasında hamile kalmak şerefine nail olmuş mana fukarası bir erkeğin ne tür analizlere kurban gideceğini Allah bilir artık. Şimdi önüme literatürü bir açsalar ortalık kan gölüne döner. Allah muhafaza, iğdiş edilme korkusundan girerler, kim bilir nerelerden çıkarlar!

Peki bu acayip rüyayı neden görmüş olabilirim? Aklıma birkaç cevap geliyor. Asansörlerden, otobüslerden, uçaklardan, kısacası kapıları üzerime kapandığında beni bir süreliğine kendi içine hapseden mekânlardan hazzetmeyen biri olarak, rahatlıkla nefes alamamaktan her zaman korkmuşumdur. Üstelik bu korkumun daha evvel de rüyalarıma girdiğini tahmin ediyorum. Nereden mi? Soluk soluğa uyandığım ve kendimi derin derin nefes alma ihtiyacı içinde bulduğum sabahlardan. Hamile kadınların nefes problemi çekip çekmediği konusunda bir fikrim yok ama öyle tahmin ediyorum ki ben hamile olsam büyük bir ihtimalle vücudum ruhuma dar gelirdi. Galiba bu rüyada bana ağır gelen de hamileliğimdi.

Aslında analiz edilmesi zor bir rüya görmediğim için kendime minnettarım. Bu rüyayı Pilar'ın kürtajından kısa bir süre sonra görmüş olmam, sebebi üzerine uzun uzadıya düşünmeye gerek bırakmıyor. Rüyamdaki hayali annelik durumu ne kadar bunaltıcıysa, hakiki yaşantımdaki babalık tahayyülü de o kadar katlanılmaz olmuştu benim için. Hamile kalanın Pilar olmasına rağmen, şişecek karnının hayaliyle bunalıp nefessiz kalan bendim. Karım bütün sorumluluğu alıyor, bu çocuğu doğurmak istiyordu. Oysa ben ne bir çocuğa ne onun yükleyeceği sorumluluklara ne de Pilar'ın tüm bu sorumlulukları benim adıma yüklenmesine hazırdım. Hayatımda böyle bir mesele olsun istemiyordum. Beni bencillikle suçladı. Kadınlar için anneliğin yıllarla sınırlandırıldığından, kendisinin de bu sınıra yaklaşmaya başladığından, bir çocuk sahibi olmayı ertelemenin manasızlığından, hamileliği başımıza gelen bir bela değil, elimize geçmiş bir şans olarak görmek gerektiğinden dem vurdu. Benim hazırlanmamı beklerken, kendini son treni kaçırmış olarak bulmaktan korktuğunu söyledi. Ya bir daha hamile kalamazsaydı? Ya menopoza tahmin ettiğinden daha erken girerseydi? Onu bu riski almaya zorlamam bencilce değilse neydi?

Pilar'a hak verdim. Mukavemet edemeyeceğim kadar esaslı bir kuvvet tarafından konmuştu kurallar, doğa böyle uygun görmüştü. Ben ne zaman istersem baba olabilirdim ama güzel karım büyük ihtimalle bir süre sonra annelik hakkından tümüyle mahrum kalacaktı. O bir sürenin beş yıl mı, yoksa on beş yıl mı olacağını bilememek Pilar'ı telaşlandırıyordu. Bir an evvel çocuk sahibi olarak bu belirsizlikten kurtulmak istiyordu. Eh, kendi açısından haklı olduğuna şüphe de yoktu. Ama kesin olarak bildiğim bir şey varsa, o da hayatımın bu döneminde bir çocuk sahibi olmayı aklımın ucundan dahi geçirmediğimdi. Sadece karımı mutlu etmek, geç olmadan annelik duygusunu tatmasına vesile olmak adına böylesine önemli bir kararı bir çırpıda veremez, onu kurtarmaya çabalarken kendimi telef edemezdim. Böylesi sadece bana değil, Pilar'a ve hatta doğacak çocuğa bile haksızlık olurdu. Nedir diye sorulduğunda tam olarak verecek cevap bulamamakla birlikte, yapmak istediğim bir dolu şey vardı daha. Bu cümlenin hemen akabinde gelebilecek o çokbilmiş "Neymiş onlar?" sorusunu cevaplamayı reddediyorum. Baba olmak istemediğim için kendimi bir canavar gibi hissedecek ve kalbimden geçenin hesabını verecek değilim.

Babalığa hazır olmadığıma karar verip; o vaktin ne zaman geleceği hakkında en ufak bir fikrim olmamasına karşın, Pilar'a çocuk meselesini ikimizin de hazır olduğu bir vakte ertelemeyi teklif ettim. Bilmiyorum, benim ona verdiğim gibi hak verdi mi o da bana. Biraz küskün gibiydi ama yine de teklifimi kabul etti. Belki de çocuğu doğurmakta ısrarcı olursa beni kaybedebileceğini hissedip ikimizin arasında bir seçim yapmaya mecbur kaldı. Daha fazla mücadele etmeyip rahmindekini aldırdı.

Kürtajdan sonra tümüyle rahatladığımı söyleyemem. Karımı annelik duygusundan ilelebet mahrum bırakmış olabileceğimi düşünmekten alamıyordum kendimi. Sadece âşık olduğum için değil, aynı zamanda doğru kişi olduğunu anladığım için evlendim ben Pilar'la. Benim üzerime titrediği gibi titremek istiyorum üzerine. Hayallerini gerçek kılmak istiyorum. Onun için pek çok şey yapabilirim, hatta belki ölebilirim bile. Ne var ki biri için ölmek, onun için yaşamaktan daha kolaydır zaten. Kimse kabul etmek istemese de bu böyledir. İşte bu nedenle uğruna yaşamaya mecbur kalacağım bir bebek istemiyorum hayatımda. Karım için daha fazlasını yapabilmek isterdim kuşkusuz. Fakat ne yazık ki elimden bu kadarı geliyor. Bu çocuk meselesi onun mutluluğu için yapabileceklerimi aşıyor.

Zaten mutluluk için çalışıp durmak da yoruyor beni. Doktor Carcel bu konuda ne der bilmem ama mutluluğa bu kadar çok kafayı takmak, bu çağa ait salgın bir hastalık olsa gerek. Bu hastalığın tek kazananı da bizim Carcel ve meslektaşları gibi görünüyor. Ha bir de yazdıkları kişisel gelişim kitaplarıyla bir tek banka hesaplarının gelişmesini sağlayan çokbilmişler. Halbuki bu mutluluk takıntısına ifrit oluyorum ben. Herhalde insanları yakınlaştıranın, mutluluklardan çok mutsuzluklar olduğunu düşündüğümden... Sevinci paylaşmak kolay ama kederi öyle mi? Biz Pilar'la hiçbir zaman beraberce büyük bir sıkıntının üstesinden gelmek zorunda kalmadık mesela. Aşkımızı mutsuzlukla, kederle sınamamız gerekmedi. İlişkimizin en büyük krizi bu kürtajdı. Ve şimdi bu krizden aldığımız hasarın, yola devam etmemize izin verip vermeyeceğinden bile emin değilim. Bence aslında Pilar da bu konuda şüpheler taşıyor. Eğer ilk mutsuzlukta dağılacak çiftlerden biriysek, bir çocuk sahibi olmayı zaten hak etmiyoruz demektir, değil mi? Bu da benim çekimserliğimi haklı çıkarmaz mı?

Açık sözlü olmaktan çekinmeyecek yakın bir dostum olsaydı şimdi karşımda, bana bahane aradığımı söylerdi herhalde. Ben bu çocuktan Pilar'la ilişkime güvenemediğim için vazgeçmedim çünkü. Kendimden emin olamadığım için vazgeçtim. Bugüne dek sefil bir hayat yaşamadığı ve kalan günleri için de mutluluk umudu taşıdığı için Pilar'ı suçlamaya kalkmak kadar ahmakça bir şey olabilir mi? Mutluluk hastalığına yakalanan bir tek o mu hem? Ben de sahip olduğum bile şüpheli mutluluğuma gölge düşürmesin diye kaçmadım mı sanki o bebekten?

Kürtaja razı gelirken, benimle mutlu olmayı annelik hevesine tercih ettiyse de bir gün beraberce çocuk yapmaya karar vereceğimizin hayaliyle atmıştı bu adımı Pilar. Oysaki o gün hakkında karım kadar istekli ve net değilim ben; ne yazık ki değilim. O günün hiç gelmeyecek olma ihtimalinin en az benim kadar onu da korkuttuğunu iyi biliyorum üstelik. Duyacaklarına hazır olmadığından mı, yoksa zamanla fikrimin değişeceğine inandığından mı bilmiyorum ama bu konuda konuşmaya çalışmıyor artık. Konuşmaya en çok ihtiyaç duyduğu şeyi, susup duruyoruz karşılıklı. Belki bir tek rüyalarımızda işte, kusuyoruz sakladıklarımızı.

4
Perihan

Bir çocukta bir kadın hayaleti mi
Bir kadında bir çocuk hayaleti mi
Yalnızca bir hayalet mi yoksa.
Edip Cansever, “Ben Ruhi Bey Nasılım”

Evdekiler uykunun yumuşacık kucağında dinlenirken, gördüğü saçma sapan rüyanın da etkisiyle erkenden uyandı Perihan. Yatağından kalkıp kocasını uyandırmamak için parmaklarının ucuna basa basa odadan çıktı. Ancak kapıyı ardından kapadıktan sonra derin bir nefes alabildi. Bıkıp usanmıştı artık bu adamın rezilliğinden. Kaç yaşına gelmişti, hâlâ gece ayrı gündüz ayrı çekiyordu elinden. Dün gece çok üzerine gelince, bağırıp çığlık atmakla, Bülent’ti misafirdi demeden evi ayağa kaldırmakla tehdit etmişti kocasını ama bana mısın dememişti arsız rezil. Evdekilerden çekinip köşesine çekilmek bir yana, bir de hırslanıp dayak atmıştı. Böğrüne indirdiği tekmenin yeri sızlıyordu hâlâ. İlk zamanlar bu kadar perdesiz değildi bu adam; gittikçe kudurmuş, iyice yüz bulmuştu. Ne isterse yapabileceğine inanmıştı karısına, onu malı saymıştı. İnsan çocuğunun anasına böyle mi davranırdı? Çocuğunun anasına bile... Öyle köpekler gibi... Yıllar evvel Havva Abla’nın söylediklerini hatırladıkça, kocasının bu işi tüysüz oğlanlarla da yaptığından şüpheleniyordu. Bir ara Gülbağ’daki kuaföre gelen kadınların en gözde dedikodu konusuydu bu mesele. Şenol’un dükkânda olmadığı zamanları kollayıp, Yıldız’ın kocası Hikmet Beyoğlu’nda dönmelere dadanmış, evin bütün parasını oralarda yiyormuş diye konuşurlardı. Ne anlıyorsa, diyordu kadınlar. Karısından sıkıldıysa bile başka kadına gitse ya, ne işi var erkekten dönmelerle diye söyleniyorlardı. Biliyordu Perihan hepsinin asıl derdini. Yıldız’ın başına gelen ya yarın öbür

gün kendi başlarına da gelirse diye ödleri kopuyordu. Nedense hiçbiri, kendi kocalarının da aynını yapmayacağından emin olamıyordu. Bir keresinde kuafördeki kadınlardan biri, –abanoz saçlı Seher Abla'ydı herhalde– Hikmet'i konuşurlarken "Kendini yaptıran o biçim de, yapan değil mi yani?" demişti. "O da kadına değil erkeğe meylediyor nihayetinde." Kuafördekiler hep birden karşı çıkmışlardı olur mu öyle şey diye. Erkek dediğin canı kime isterse ona yanaşırdı. Kadına da, erkeğe de, icabında hayvanata da musallat olurdu. Olmasa iyiydi ama böyleydi işte; hormonu fazla, midesi geniş, tabiatı başkaydı. Lakin aradaki farkı iyi koymak lazımdı. Karı gibi bacak açmak başka şeydi, erkek gibi dölü koymak başka. Hiç ikisi bir tutulur muydu?

Bir tek Gülizar dürüst davranmış, içini yiyen kurdu serbest bırakmıştı:

"Ya bizimkiler de o biçimlere gidiyorsa? Nasıl anlar insan?"

Havva Abla malzeme almak için dışarı çıkan Şenol'un dönüp, söylediklerini duyuvermesinden endişe edermiş gibi gözüyle kapıyı kontrol ederken cevabı da yapıştırmıştı:

"Kolay. Öylesi, evde kendi karısına da arkadan musallat olur. Alışmış kudurmuştan beterdir anam."

Pek komik bir laf etmişti sanki, dükkândaki bütün kadınlar gülüşmüştü. Perihan, onların neşesine katılmaya yeltenince, o sırada Gülizar'ın krapesini yapmakta olan patronu atkuyruğuna öyle bir yapışmıştı ki, saçlarının kafasından tel tel koptuğunu sanmıştı.

"Sen işine bak kız yel beyinli! Genç kızlar böyle şeyleri dinlemez" diye azarlayıp ağda kabinini temizlemeye yollamıştı Havva Abla elemanını. Yapış yapış kabine tiksinerek girmişti Perihan her zamanki gibi. Milletin bacaklarının, koltukaltlarının kıllarını yolmaktan iğrenir; hele hele orasına ağda yaptırmaya gelen olunca, işi bitene kadar şöyle derin bir nefes alamadığı için kabinden kırmızıyla mor arası bir renkte çıkardı. Nasıl olup da utanmadan her yanlarını açabildiklerini aklı almıyor, kaç defa yaparsa yapsın bu işe bir türlü alışamıyordu. Neler neler görmüştü o minicik kabinde. Daha kıçının bokunu temizlemeyi beceremeden gelip bacağını açanlar, uzayıp birbirine dolanarak örümcek ağına dönmüş kıllarını azıcık

kısaltmaya bile lüzum görmeden önüne yatanlar, bir yandan orasına ağda yaptırırken bir yandan acıyor deyip kendini üfletenler, dişini sıkmayı beceremeyip, en minicik acıda bile çığlık çığlığa dükkânı yıkanlar... Hemcinslerinden tiksinmeyi o kabinde öğrenmişti Perihan. Ağda kokusundan nefret etmeyi bir de...
Kokulardan çok çekmişti. Doğduğunda tuzla ovmuştu anneannesi vücudunu, bu yüzden teri hiç kokmazdı. Ama tuz burnuna kaçıp da feryat figan ağlamaya başlayınca, "Eyvah!" demişti yaşlı kadın. "Kaş yapayım derken göz çıkardık. Bu burun bu sabiye azap olacak, Allahım sen koru şuncacığı!"

Çevresindekiler, burnuna kaçan tuzun bebeğin canını yakacağını düşündüğü için böyle söylediğine kanaat getirmiş, meselenin fazla üzerinde durmamışlardı. Ama kadının söylemek istediği, burnu kazara tuzla buluşup hassaslaşan torununun, büyüdüğünde kendine kokulardan bir cehennem yaratacağıydı. Gerçekten de kokulara karşı haddinden fazla duyarlıydı Perihan. Burnu bir av köpeği gibi her kokuyu alırdı. En çok da kötü olanları, içini bulandıranları...

Yüzünü yıkayıp iyice ayıldıktan sonra ilk iş mutfağa geçip tezgâhın üzerindeki minik radyoyu açtı. Pek sevdiği bir şarkıcının "kimse şah değil padişah değil" diyen şıkırdak sesi mutfağı doldururken, otomatik hareketlerle çay suyunu koydu. Bir yandan da gece gördüğü garip rüyayı düşünüyordu. Rüyasında baklava dolu bir tabak vardı elinde. Ağzını sulandıran bu leziz baklavalardan birini yemek istemiş, ama birden karşısında beliren dayısının hiddetle eline vurmasıyla birlikte, tabak içindekilerle beraber yere devrilmişti. Sonra Şenol gelmiş, elindeki çekiçle her biri başka yöne dağılan baklavaları teker teker yere çivilemişti. Bunca yıl sonra hâlâ dayısıyla Şenol'u aynı rüyada buluşturuyor oluşunun sebebini anlamıyordu. Şeytan görsün yüzlerini diye düşündü sıkıntıyla. Bir baklavayı bile çok görmüştü dayısı kendisine. Peki Şenol'un baklavaları teker teker yere çivilemesine ne demeliydi? Bunca yıl sonra hâlâ canını sıkabiliyor olmalarına sinirlenerek aklından geçen düşünceleri çabucak temizledi. Sonra da pencereyi açıp ciğerlerini sabahın taptaze serinliğiyle doldurdu. Günün en sevdiği zamanı buydu işte. Sabah, kimseler uyanmadan

evvel mutfakta, tek başına geçirdiği saatler. Sabahı severdi, çünkü günün en temiz dilimiydi, henüz kirlenmemiş, yorulmamıştı. Tek başına olmayı severdi, çünkü hayatında yalnız olma fırsatını hiç yakalayamamıştı. Hep kalabalık evlerde, insanların gürültü ve huysuzlukları içinde yaşamak mecburiyetinde kalmış, kendiyle kalıp sohbet etme imkânı bulamamıştı. Mutfağı da severdi, çünkü mutfak bu evde ona ait olan, hâkimiyetinin evdeki herkes tarafından kayıtsız şartsız tanındığı tek yerdi. Mutfak onundu. Şu hayatta pek az şey sadece kendisine ait olduğundan, dünya yüzünde kendini en rahat hissettiği yer, geçici savaşları kazandığı krallığı burasıydı. Bütün şarlatanların gizli bir krallığı olduğunu iyi bilirdi Perihan. O da bu evin soytarısı, mutfağın kralıydı.

Doğduğundan beri hiçbir şeye tek başına sahip olamamıştı. Her şeyi başkalarıyla paylaşması, her zaman bir türlü gelmek bilmeyen sırasını beklemesi gerekmişti. Öyle sıkılmıştı ki beklemekten, şimdi değil otobüs sırasına girmeye, sohbet sırasında kendi lafını söylemek için karşısındakinin susmasını beklemeye bile tahammülü yoktu. Kocası çok kızıyor, Perihan'ı saygısızlıkla, patavatsızlıkla ve daha bilumum çirkinlikten payına düşeni fazlasıyla almış olmakla suçluyordu. Onun için konuşması kolaydı tabii. Bolluk içinde bir evde, hem de oğlan çocuğu olarak büyümüştü ne de olsa. Karısının acelesini, ne yapacaksa yapıp bir an evvel kenara çekilme gayretini anlaması mümkün değildi.

Perihan küçükken, eve nadiren görebildikleri pahalı bir yiyecek girdi mi, herkes payını alabilmek için başına üşüşürdü. Masanın başında toplananlar, kendi haklarını başkasına kaptırmamanın telaşına düşerdi. Bunda bir gariplik görmez, görenleri de sevmezdi Perihan. Paylaşmanın güzelliğinden dem vuranlar, onu bir mecburiyet değil, erdem olarak yaşayanlardı. Bollukta paylaşmak iyiydi, güzeldi ama yoklukta paylaşmak zorunda kalmak hiç de insanları yakınlaştıran, bağlarını güçlendiren bir şey değildi. Zenginler paylaşmayı sevginin göstergesi sayarken, Perihan gibiler, paylaştıkları herkesten nefret eder, onları mutluluklarının önünde engel olarak görürlerdi. Eskiden, ev halkı o masanın başına toplandı mı, geride kalanların, bekleyenlerin, ağırdan alanların gözünün yaşına bakan olmazdı. Erken davranan büyük lokmayı kapıp kurtarırdı kendini. Sona kalan da anneannesinin hep söylediği gibi, donakalırdı. Bu yüzden çabuk çabuk yerdi hep Perihan, öyle alışmıştı. Büyüdüğünde ve hatta evlenip bolluk

içine geldiğinde bile önünden kaçıran varmış gibi hızlı hızlı yeme huyundan kurtulamamıştı.

Perihan küçükken, evde susan değil, konuşan kazanırdı. Kimse bir başkasının hakkını savunma zahmetine girmeyeceği için ve anneannesinin hep söylediği gibi her koyun kendi bacağından asıldığından, herkesin söke söke alması gerekirdi hakkı olanı. Bu yüzden susmayı sevmezdi Perihan. Sustuğu her an bir şeyler kaybettiğine inanır, ne söylenecekse hepsini bir avazda söyleyip rahatlamaya çalışırdı. Karşısındaki sormadan o sorar, karşısındaki cevaplamadan kendisi cevaplardı. Perihan'ın bildiği şuydu ki yemeği verenle lafı söyleyen, hayattaki sırasını kolay kolay kaybetmezdi.

Bütün bunları anlamasını beklemiyordu kocasının. Tok açın halinden, yokluk görmemişler yoksulların dilinden anlamazdı ne de olsa. Veysel karısının ne demeye mutfağı bu kadar sahiplendiğine de akıl erdiremezdi zaten. Ne vakit Perihan'ı ortalıkta göremese "Yine mi mutfakta bu kadın, bok mu var bu mutfakta?" diye böğürmeyi pek severdi. Nasıl anlasındı daha bebekliğinden beri kendine ait bir odası olmuş biri, kapısından içeri tek kendisinin girdiği bir yerin, kale hatta mabet haline gelebileceğini...

Mahşer gibi kalabalık bir evde büyümüştü Perihan. Babası, kardeşi Bünyamin annesinin karnına düştükten kısa bir süre sonra ölünce, büyük dayısının evine taşınmış, orada yıllarca dayısı, yengesi, dayısının çocukları ve anneannesiyle birlikte sıkış tepiş yaşamışlardı. Anneannesi, annesi ve kardeşi Bünyamin'le birlikte salonda yatardı geceleri. Kocaman bir genç kız olduktan sonra bile değişmedi bu. Hiçbir zaman kapısını kapatıp ardına sığınabileceği bir odası olmadı. On yedi yaşında, dayısının evinden ayrılıp yukarıdaki mahalleye taşındıklarında da annesi ve kardeşiyle birlikte iki göz odalı sefil bir eve yerleştiler. Bu sefer de annesiyle birlikte uyumaya başladı. Yattığı odanın ışığını kendi istediği zaman kapatmayı bile sahip olması güç lükslerden sayardı. Aynı sene Veysel'le evlenip bu kocaman eve taşınca, kimseyle kıç kıça yaşamak zorunda kalmayacağı için bayram etti. Ne var ki yaşadığı evin yüzölçümü ne kadar genişlerse genişlesin ruhu daralmaya devam ediyordu, kaderi böyleydi. Eskiden anacığıyla aynı yatakta uyurken, şimdi kocasıyla yatar olmuştu geceleri. Bunca metrekare arasında hâlâ bir odası yoktu belki ama zamanla mutfağı ele geçirdi. Sırf kendine ait bir yeri olsun diye aşçılığa verdi kendini. Çeşit çeşit yemek

tariflerine gömülüp ortaya birbirinden leziz yemekler çıkararak, kendince mutfağın kontrolünü hak etti. Veysel'in su almak için olsun mutfağa girmişliği vaki değildi. Görümcesi de aman sen dur yemeği ben yapayım diye kendini heder etmedi. Böylece Perihan, hayatının on yedinci senesinde, nihayet kendine ait bir odacık edindi. Tek başına olmanın kıymetini bilecek kadar kalabalığı yaşamadıklarından, Perihan'ın mutfakla kurduğu gönül ilişkisini ne kocası anlayabildi ne de görümcesi.

Sahip olduklarını korumaya çalışmasını da küçümsediler yıllar boyu. Perihan'ı görmemişlikle suçlardı Veysel en çok. Görmemişti evet, bu nedenle sonradan gördüğü her şeyin kıymetini bilir, sevincini yaşardı. Yeni bir kıyafet aldı mı, bayram sabahı giyinen çocuklar gibi kuşanır, bir an evvel kendini konu komşuya göstermek için can atardı. Her bayram yeni esvaplarını donanıp komşulara el öpmeye gitmiş bir çocuk, muhtemeldir bunu da anlamazdı. Yıllar boyu dayısının iki kızından kendisine kalanlarla idare etmişti. Eğer onlara da başkasının eskisi gelmemişse, alışveriş hep dayısının büyük kızı Sultan için yapılırdı. Sultan'ın küçülmüşleri kız kardeşi Sabiha'ya, Sabiha'dan kalanlar da nihayet Perihan'a intikal ederdi. Elbiseleri, okul önlüğü ve hatta ilkokuldan sonrasını okumadığı okulun kitapları bile dayısının kızlarından kalmaydı. Pantolonların dizi çıkmış, kazakların yeni yıpranmış, elbiselerin rengi atmış olurdu ona gelene kadar. Hep başkalarının sahip olduklarına ortaklık etmek, onların Allah rızası için önüne atıverdiklerine şükretmek mecburiyetinde kaldığından, sahip olmak Perihan için çok ama çok önemliydi. Veysel açıktan açığa küçümser, görümcesi Müesser'se bakışlarıyla ezip içten içe hakir görürdü kendisini. Gördüklerini sandıkları şeye aslında nasıl da körlerdi. Nereden bileceklerdi onlar sahip olmanın kıymetini... Nereden bileceklerdi sonradan edinilmişleri kaybetmekten duyulan korkunun müthiş azametini...

Sahip olduklarını başkalarına göstererek, bunların hâlâ inanamadığı varlığından emin olmaya çalışırdı Perihan. Olamazdı ama. İnsan etiyle ve ruhuyla başka birinin zimmetindeyken, herhangi bir şeyin sahibi olabilir miydi şu hayatta? Bilirdi Perihan, hem de pek iyi bilirdi; aslında değil evin mutfağı ya da kolunda şıngırdayan altınları, aldığı cılız nefes bile kendine ait değildi. Kaderi her daim başkalarının elindeydi. Ödünç alıp kullandıklarının asıl sahipleri, adeta onun da efendileriydi. O efendiler ödül nedir bilmezdi ama cezadan yana fazlasıyla cömertlerdi. Verdiklerini

almakla tehdit ederlerdi insanı en çok. Geleceğin, kadidi çıkmış bir kuş gibi iki dudakları arasında titrediğini, hükmettiklerine hep hissettirirlerdi.

Bir zamanlar dayısının evinde sığıntıydı, şimdi kocasının. Dayısı ilk hatasında kapının önüne koyuvermişti. Kocası, daha işin başında, bana bir çocuk vermezsen seni ananın evine yollarım diye tehdit etmişti. Kaşıkla verdiklerini kepçeyle alıyordu efendiler ve Perihan sadece yoklukta değil, bolluk içindeyken de biçareydi. Ona göre, bu evde yaşadıkları, ödünç olarak kullandıklarının diyetiydi. Sırf gidecek başka bir yeri olmadığı için boyun eğdiği kocasıyla bir çatı altında yaşayıp aynı yatağa girerken, bir fahişeden tek farkının nikâh defterindeki acemi imza olduğunu hissediyordu. Ama bu gerçeği kendisine bile tekrar etmiyor, yeri geldi mi ailenin mukaddesliği hakkında konuşup incinen gururunu tamir edecek yalanlar söylüyordu. Hakikatin karasına tahammülü olmayan herkes gibi o da yalana mecburdu.

Şu fani dünyada Perihan'a ait olan tek şey, evladıydı. Belki bir gün başka bir kurtuluş mümkün olur umuduyla çocuk yapmak istememişti başta. Ama sonra elindekilerden de olacağını anlayınca... O zaman bir çocuk yaptı. Bülent'i doğurduğu gün, hayatını değiştiremeyeceğini de kabullendi. Ama uğruna mutsuzluğa kazık çaktığı evladı bile sadece kendisine ait olamıyordu. Oğlunu kocasıyla paylaşmak hadi neyse de, evin içinde başka bir kadın annelik rolüne soyununca asabı bozuluyor, cinleri tepesine çıkıyordu. Görümcesi, çocuğu bir yeğen gibi sevmekle yetinmiyor, sinsi bir perde gibi annesiyle arasına gerilmeye çalışıyordu.

Müesser'de onu rahatsız eden bir şey vardı. Tamam, iyiliğine iyiydi ama Perihan gene de onun yanında huzurlu hissetmezdi hiç kendini. İyiliğiyle karşısındakini borçlu hissettirir, sessizliğiyle insanın üzerine üzerine gelirdi. Bilhassa Bülent'e olan aşırı düşkünlüğü hepten rahatsız ediciydi. Yerini bilmiyor, çocuğa bir haladan çok anne gibi davranmaya çalışıyordu. Böyle olunca Perihan da annesi olan çocuğa annelik etmek kimin haddine diye düşünüp hırslanıyordu. Madem anneliğe bu kadar hevesliydi, neden evlenip gitmemişti ki? Niçin kazık çakmıştı böyle başlarına? Başkalarının çocuklarına annelik yapmaya çalışana kadar ne diye kendi evladını almamıştı sanki kucağına? Hiç içinde tutmaz, bunları bir bir söylerdi Perihan, komşularıyla dedikoduya oturduğunda.

Dolabı açıp kahvaltılıkları çıkarmaya koyuldu. Misafir ne sever acaba diye düşünüyordu. Akşam yatarken sormamıştı kahvaltıda ne istediğini. E kadın da öyle nemrut bir şeydi ki kalkıp soru sormak yürek işiydi hani. Alçak tepecik kendini dağ sanırmış misali, kurum kurum kuruluyor, kimseleri beğenmiyordu mübarek. Perihan eğilmeye mecbur olduğundan, böyle burnu düşse eğilip almayacak tipleri sevmezdi.

Görümcesi telefonu kapadıktan sonra gözlerini koca koca açıp "Eyüp İstanbul'daymış" demişti neredeyse kekeleyerek. Kayınbiraderinin İstanbul'da oluşu Perihan'ı da heyecanlandırmıştı. Aklına ilk gelen, beyefendi hazretlerinin sebebi ziyaretiydi. Bunca yıl sonra çıkıp gelmesinde hayra yorulacak bir yan bulamamış, bu işin altından bir çapanoğlu çıkacağına emin olmuştu. Ama onun ne düşündüğünün bu evde ne kıymeti vardı ki? Kıymeti olsa o daha ağzını açıp iki çift laf edemeden görümcesi telefona sarılıp Veysel'i arar mıydı?

Ama alınmadı Perihan, ne de olsa kadının her zamanki haliydi. Dışarıdan gören onu vur ensesine al lokmasını sınıfından mülayim bir tip zannederdi ama ne yere bakan yürek yakandı aslında. Hep böyle yapar, aile meseleleri mevzu bahis olunca dışlardı Perihan'ı. Evin asıl sahibinin kardeşiyle kendisi olduğunu alttan alta hissettirmeye bayılırdı. Görücü geldikleri günü hiç unutmuyordu Perihan. Eve parmaklarının ucuyla girmişti neredeyse görümcesi. Ne halıya basarken ne kendisine uzatılan terliği ayağına geçirirken rahat edebilmiş, böyle yukarıdan yukarıdan bakmıştı hep etrafına. Hele annesi evladını büyütürken çektiklerini anlatırken, halden anlayıp kadıncağızın derdini paylaşacağına, dudağının kenarında mekruh bir çizgiyle dinlemişti onu. Biliyordu Perihan, görümcesinin kendisiyle arasına çektiği o derin çizgi hiçbir vakit silinmemişti. Ne zaman hoşuna gitmeyen bir şey işitip görse Perihan'dan, hemen bulup buluşturduğu o çizgiyi dudağının kenarına asar, gelinine yerini hatırlatırdı. Dışarıdan görünen sakin, birleştirici yüzünün aksine, sinsinin uğursuzun biriydi.

Daha eve adımını attığı ilk gün, yüzünde sözüm ona yumuşacık bir gülümsemeyle "Hoş geldin kızım" demişti. "Burası artık senin de evin sayılır." Nereden kızın oluyorum senin diye düşünmüştü Perihan, aralarında sadece on üç yaş vardı. Hem sonra sayılır ne demekti? Beraber yaşamayacaklar mıydı bu evde artık? Evin reisinin nikâhına girmemiş

miydi bugüne bugün? Bu durumda esasen görümcesinden bile daha önde olması gerekmez miydi yerinin?

Allah'ın sopası yok ya, artık Veysel ne söylediyse, alı al moru mor kapamıştı telefonu o gün Müesser. Sonra Pilar Hanım hızını alamayıp "Ben geliyorum" diye ikinci kez arayınca iş iyice ciddiye binmiş, evin havası hepten değişmişti. Perihan misafir severdi. Gurur duyduğu evini göstermekten, tabakları bol bol doldurmaktan kaçınmadığı bereketli yemekleri servis etmekten hoşlanırdı. Her ne kadar dün bütün akşam kocası ağzını yüzünü eğip kaş göz yaptıysa da eltisine karşı da ikramda kusur etmiş değildi. Kapılarda karşılamış, buz gibi uzattığı eline karşılık boynuna sarılmış, sofralar donatmış, fazla fazla hizmet etmişti. Ne var ki karşı taraftan gösterdiğinin yarısı kadar güler yüz göremeyince, insanın canı sıkılıyordu. Kadın ağzını açıp da önüne konan onca yemek için tek bir laf etmemişti. Tamam, kocası kayıptı, bağrı yanıktı fakat yemeği gık demeden hapur hupur yemesini bilen, yediğinin arkasından iki çift laf etmeye de derman bulabilmeliydi. Kendisini görmezden gelenlere alışkındı Perihan ama yemeklerinin görmezden gelinmesini kabul edemezdi.

Mutfaktaki marifetleriyle gurur duyardı. Kimsenin ağzını açıp da aleyhinde bir laf edemediği tek başarısı da buydu zaten. Anneliğini bile görümcesiyle paylaşmaya mecbur kalırken, mutfakta vücuda getirdiklerinin tek hâkimi kendisiydi. Genç kızlığında da severdi yemek yapmayı ama yokluklar içinde yapılan hiçbir şeyin olmadığı gibi bunun da pek tadı yoktu. Ne zaman ki eldeki malzemelere bakarak yemek pişirmekten kurtulup, yapacağı yemeğe göre malzeme bakmaya geçmişti, işte o zaman aşçılık hayattaki en keyifli meşgalesi haline gelmişti. Bülent'i okula, Veysel'i işe yolladıktan sonra, günlük görevlerini değil, ruhunu teskin edecek ödevleri yerine getirmek için elzemmiş gibi girerdi mutfağa. Temizlik yapmıyorsa, hangi çeyiz için yapıldığı muamma elişine dalmış olan görümcesi, kendisine hiç ilişmeden, ayağının altında dolanmadan, mutfağında gönlünce hareket etmesine müsaade ederdi.

Perihan, fırçayı eline alırken ne çizeceğinden emin olmayan ressamın heyecanlı tedirginliğiyle girerdi mutfağa. Kapı mis gibi kokular eşliğinde yeniden açıldığında, içeriden ne çıkacağını kimse bilemezdi. Bir gün acemkebabı, bir gün çerkeztavuğu, başka bir gün de basit bir makarnayla

çıkabilirdi dışarı. Yemekleri kolay-zor diye ayırmaz, ruhunda yarattıkları etkiye göre tasnif ederdi.

Öfkeli olduğu günlerde ekseriyetle et yemekleri yapmayı tercih ederdi. Muhatabına yöneltemediği öfkenin acısını, masif kesme tahtasına yatırdığı etlerden çıkarırdı. Önünde yatan bütünleri, Bursa bıçağı marifetiyle bölüp parçalayarak yüreğindeki ağırlıktan kurtulmaya çalışırdı. İçinde köpüren öfke kolay kolay durulmayacak gibiyse, köfte yoğurmaya başlardı. Ellerini kıyma, bayat ekmek içi ve diğer malzemeleri boşalttığı irice kabın içine sokar, sonra kâh yoğurarak, kâh mıncıklayarak, kendine yapılanların acısını çıkarırdı. Bolca kimyon koyardı köftenin harcına. Bir yandan kan ter içinde kalıncaya, kolları ağrıyıncaya kadar kıymayı yoğururken, bir yandan da kimyonun keskin kokusunu solurdu. Belki de bu yüzden ne zaman kimyon kokusu alsa, kendine yapılmış haksızlıkları hatırlardı, midesine bir yumruk otururdu. Bazı kokuların bazı hatıraların arasına saklandığını mutfakta uzun vakitler geçirmeye başladığından beri daha iyi anlamıştı. Portakal kokusu, dayısının evinde salonun ortasına kurulmuş sobanın üzerine bırakılmış portakal kabuklarını, o soba, annesinin terliğinden kaçarken yanlışlıkla üzerine yasladığı elinin acısını hatırlatırdı mesela. Ya da közlenmiş biberin iştah açıcı kokusu yirmi beş sene öncesine götürürdü Perihan'ı. Babasının ölümünden kısa bir süre evvel, henüz Edirne'deki evde otururlarken, Meriç kıyısında yaptıkları pikniği hatırlatırdı. Etleri mangalda pişirdikten sonra, biberleri de közlemişti babası. Biber kokusu, mutlu bir günün hatırasından ziyade, geri gelmeyecek olanların acısıyla burnunun direğini sızlatırdı.

Keyfi yerinde olduğu günler, etli yemeklerden ziyade sebzelere yönelirdi. Rengârenk sebzeleri yıkamak, parlak sırtlarını masif tahtaya dayayıp tazecik çıtırtılarını dinleyerek şekilli şekilli kesmek hoşuna giderdi. Bu kez kestiklerinden intikam değil, çocuksu bir zevk alırdı neredeyse. Patlıcanın morunda, pancarın kırmızısında, karnabaharın beyazında, havucun turuncusunda mucizevi bir anlam bulur, yaşadığına şükrederdi her bıçak darbesinde. Hayatta olmanın mutlu olmak için yeterli sebep olduğunu kendine hatırlatmak istediğinde, rengârenk meyveleri özenle kesip dizdiği koca tabakta yeniden buluşturur, evdekilere servis ederdi. Neşesinden pay vermeye en gönüllü olanı her zaman karpuzdu. Perihan onun yemyeşil zarfını açıp kan kırmızı mazrufla buluştuğu an, yaşamsal bir bilgiye kavuşmuş, çok önemli bir şifreyi çözerek hayatın anlamını bulmuş gibi

olurdu. Kendini herkesin kurtulmaya çalıştığı siyah çekirdeklere benzetse bile, kan kırmızı bir dünyada olmanın neşesi, bu dünyanın ıstırabıyla boğuşmaya değerdi. Keyfinin yerinde olduğu günlerde Perihan böyle hissederdi.

Yemek yapmak, üzerine yapışıp kalmış bir vazifeden ziyade, kendini ifade edebildiği yegâne alandı. Kesip parçaladıkları, eline alıp canını çıkartana kadar mıncıkladıkları, yakıp kavurdukları yahut ağzını sıkı sıkı kapatıp sakladıklarıyla ilgili kimseye hesap vermek mecburiyetinde olmadığı, alabildiğine özgür, kendine ait bir âlem... Minyatür bir dünya gibiydi mutfak. Ve içinde bir tek Perihan ve kafasındakiler vardı.

Elleriyle yapıp büyük kavanozlara depoladığı turunç ve çilek reçelinden, balkabağı marmeladından ve acıkadan çıkarıp porselen kahvaltılıklara yerleştirdikten sonra, uzunca bir süredir kaynadığı halde hâlâ çayla buluşmadığı için isyan eden ve bir hayli azalmış olan suyu demliğe aktardı. Bir müddet ne yapsam diye düşünüp nihayetinde tarifini Leman'dan aldığı peynirli lavaşları hazırlamaya girişti. Bu arada evdeki sessizlik de yavaş yavaş dağılmaya başlamıştı. Üst kattaki tahtaların gıcırtısından, ilk uyananın Müesser olduğunu tahmin etti. Görümcesi yavaş yavaş yürür, birkaç adımda bir duraklardı. Bu minik molalarda onun etrafı dinlediğini, kendisinden başka uyanan var mı yahut gürültüsüyle kimseyi rahatsız ediyor mu diye ortalığı kolaçan ettiğini bilirdi Perihan. Ayak sesleri üst kattaki tuvalete kadar devam etti. Tuvaletin kapısı ses çıkarmaması için özenle, yumuşacık kapatılınca, uyananın görümcesi olduğu da kesinleşti.

Çıkardığı kahvaltılıkları salondaki yemek masasının üzerine dizerken, misafir geç mi kalkar acaba diye düşünüp, Allah vere de öğlenlere kadar camış gibi yatan biri olmasa diye geçirdi içinden. Masaya geç gelinmesine sinir olurdu. Yemekler soğudu mu, çay acıdı mı kendi keyfi de kaçardı. Hazırladığı yemeklerin başında dikilip evdekileri bir zahmet masaya teşrif etmeye çağırmaktan nefret ediyordu. Birkaç dakika sonra aşağı inen görümcesi mutfak kapısından başını uzatıp "Günaydın" dedi sessizce. Sonra da öbürlerinin uyanmasını beklemek için salona geçti. Onun, pencere kenarına dizili menekşelerine hatır sorduktan sonra, ikili koltuğa yerleşerek geçen hafta başladığı fiskos örtüsünü eline aldığını ve Deli Adalet'ten

edindiği yeminli örneği işlemeye koyulduğunu tahmin ederek, kendi kendine güldü Perihan. Nasıl gülmesindi ki? Bu yaştan sonra kocaya varacaklarmış ya da gelinlik çağında kızları varmış gibi, Adalet'le birlikte harıl harıl tığ işi yapıp duruyorlardı. Üstelik Adalet ondan bundan bulduğu örnekleri kendim çıkardım diye kakalıyordu görümcesine. Akılsız görümcesi anlamıyordu ama kesin öyleydi. Yoksa o acuze nasıl uyduracaktı bunca değişik örneği tek başına... Bir de ancak kimseye öğretmemesi kaydıyla yemin verdirip sonra da gizli gizli göstermiyor muydu Müesser'e örneklerini, deli oluyordu Perihan. Kızı yoktu ki çeyiz hazırlasındı. Onların kokuşmuş örneklerine de kalmamıştı zaten hazırlamak istese bile. O da inadına, Adalet ne zaman çaya gelse "Oo, evde kalmışlar cemiyeti toplanmış. Koca için biriktirdiğiniz kuponlar hâlâ yetişmedi mi kızlar?" diye takılıyordu kendilerini ahretlik ilan eden iki arkadaşa. Adalet, görümcesi gibi değildi tabii. Hiç olmaza bir kere evlenmişti. Ama daha yeni gelinken dul kalmış, sonra da bir daha evlenmeye yanaşmamıştı. Görümcesi ise değil evlenmek, uzaktan uzağa bir gönül ilişkisi bile yaşamamıştı ömrü hayatında. Tarık Akan aşkı sayılmazsa tabii. Onun televizyonda Tarık Akan filmi gördü mü büyülenmiş gibi ekranın başına çivilenişi, bu hayranlığıyla ilgili bir laf işitince de mektuplaşırken yakalanmış genç kız gibi kızarıp bozarması komik gelirdi Perihan'a. Biri sittin senedir dul, öbürünün gönül macerası film artistlerine hayranlık duymaktan öteye gitmemiş bu iki kadının karşılıklı oturup dantel yapması normal miydi?

Bülent'in odasının kapısı gürültüyle kapandığında, kahvaltı hazırlığı da tamamlanmıştı. Her zamanki gibi müthiş bir gürültüyle indi çocuk merdivenlerden. Müesser'in ses olur endişesiyle açmadığı televizyonu açıp kanalları yoklamaya başladı. Biraz sonra Veysel'in, oğlundan su isteyen sesi duyuldu. Demek arada o da uyanıp salona gelmişti. Korktuğu gibi misafirin keyfine kalmıştı yani kahvaltıya başlamak. Salonun kapısına kadar gelip "Pilar ne zaman uyanacak acaba? Kahvaltıya otursak mı onu beklemeden?" diye sordu ortaya.

Kocası umursamaz gözlerle baktı. Muhtemelen market hesaplarıyla meşgul olan kafasında kahvaltıda kimlerle bir araya geleceği meselesine yer ayırmamıştı. Ama Müesser, sanki hiç olmayacak bir şey duymuş gibi gözlerini pörtlete pörtlete "Ayıp olur, bekleyelim onu da" dedi.

“Ay çoluk çocuk aç mı oturacağız ama?” diye karşı çıktı Perihan. Aslında aç filan değildi. Sadece görümcesinin dün bir bugün iki, bir anda bu kadar Pilarcı kesilmesinden ve dünkü kadının gelir gelmez ipleri eline alarak, evin düzenini değiştirmesinden rahatsızdı. Misafir dediğin yerini bilmeli, evin düzenine ayak uydurmalıydı. Daha bu konuya değinemeden merdivenlerin başında göründü Pilar. Sinsiye bak, nasıl da sessiz gelmiş, diye düşündü Perihan. Kendisini kahvaltıya beklemek istemediğini duymuş muydu acaba? Duymuşsa da duymuştu, acıkmak ayıp değildi ya!

Üzerine bileklerine kadar uzanan tiril tiril, haki yeşili bir elbise geçirmişti kadın. Dün akşamkinden daha uzun boylu olmuştu sanki bu kılıkla. Dalgalı saçlarını aceleyle yapıldığı her halinden belli olan bir topuzla tepesinde toplayınca, tokadan firar eden birkaç yaramaz bukle sağa sola fırlamıştı. Yüzünde hiç makyaj yoktu ama yine de güzel görüyordu. Oysa Perihan, güzel görünen bütün kadınların makyaj marifetiyle baştan yaratıldığını söylemeyi severdi. Kendisi güzel değildi, hiç olmamıştı, üstelik bunu da iyi bilirdi. Sahip olamadıklarından değil, onlara sahip olanlardan nefret etmeye alışkın biri olarak, güzel kadınlardan da belirgin bir biçimde nefret ederdi.

İster istemez gözleri kendi kıyafetlerine kaydı Perihan’ın. Halbuki uyandığından bu yana kılığını kontrol etme ihtiyacı duymamıştı. Üzerindeki soluk renkli tişört çamaşır suyu lekeleriyle doluydu; altındaki eşofman ise çıkık dizleri ve kısa paçalarıyla sirk palyaçolarının bile fazla ciddiyetsiz bulabileceği bir durumdaydı. Satın alacak parası olmadığından değil, böylesinin daha uygun olduğuna inandığından evin içinde alabildiğine özensiz giyinir; bu durum hamaratlığının alametiymiş gibi düşündüğünden, mümkün olduğunca bakımsız gezinirdi. Evde olduğu saatlerde renk uyumuna yahut giydiğini yakıştırmaya lüzum yoktu. Ama şimdi eltisi haki yeşili elbisesiyle merdivenlerden inerken, kendi vaziyetinden rahatsızlık duyuyordu.

Eskiden, yani Sultan ile Sabiha’nın küçülmüşlerini giymeye mahkûm olduğu günlerde, kendilerini hakir gören erkeklerden intikam almak için birkaç günde güzelleşip peri kızına dönen fakir genç kızların hikâyelerini anlatan filmlere bayılırdı. İki günde piyano çalmayı öğrenen temizlikçi kızlarda, Rum madamlardan adabımuaşeret dersi alan Çingene kızlarda, meşhur terzilerin elinden çıkan gece elbiselerine bürünüp bambaşka birine

dönüşen işçi kızlarda hep kendini bulur; onlar gibi birdenbire değişip kendine hiç benzemeyen biri oluvermeyi hayal ederdi. Giyimiyle kuşamıyla, oturmasıyla kalkmasıyla, konuşmasıyla, haliyle tavrıyla bambaşka biri... Değişmeyi başkalarını etkilemekten ziyade, içindeki eziklikten kurtulabilmek için isterdi. O yıllarda başka birine dönüşmeyi beceremedi Perihan. Arkadan sıkı sıkı toplanmış sarı saçlarının bile güzelleştirmeye yetmediği yüzüne iki minik nokta gibi yerleştirilmiş çipil çipil mavi gözlerini öfkeyle daha da kısarak dolandı durdu ortalıkta. Ama Reşitpaşa'ya taşındıktan sonra, Veysel'le evlenerek bu koca eve gelin olunca, başka biri olma şansı edindi ilk defa. Yeni elbiseler alabilir, yeni biriymiş gibi davranabilirdi. Kendince yaptı da. Dışarı çıkacağı, misafirliğe gideceği günlerde taktı takıştırdı, sürdü sürüştürdü ama buna rağmen hayal ettiği kadar güzel olamadı. Aynaya her baktığında, yüzündeki eksiği bulmaya çalışırdı. Gözlerinden eksik, burnundan fazlaydı ama ne yaparsa yapsın güzel görünmesine mâni olan şey daha başka, daha derindeydi. Yıllarca aynalarda eksiğini aradıktan sonra, nihayet, silip atamayacağı kadar derinine işlemiş olanın, için için kendini layık bulduğu geçmişi olduğunu anladı. Zengin bir kocaya varmakla zengin biri olunmadığını biliyordu artık. Aslında kim olduğunu, hatta kim olmak için doğduğunu gayet iyi biliyordu. O, bir imzayla soyadını değiştirmiş, bir çocukla yeni hayatını kendince garantilemiş olsa dahi, kimsenin kendine bakmadığından emin olduğu vakitler, hâlâ temizlikçi Fitnat'ın yetimiydi. Evinde, kendi gibi olduğu zamanlarda, çöpe atsa kimsenin ne yaptın demeyeceği eski püskü kıyafetlerle huzur bulması hep bundandı. Bu sefalet öylesine derinlere işlemişti ki, günlere giderken taktığı takılar da, sürdüğü allık da bunu silip atamıyor, varlığının kalanına bir güzellik katamıyordu. Ruhundaki eksiği parayla pulla, takıyla, giyimle kuşamla kapatamıyordu. Perihan'da ne eksikse, işte ona sahipti salına salına merdivenlerden inen eltisi. Eltisi hiç onun gibi değildi. Perihan, kendine benzeyen insanlardan ne mal olduklarını bildiği; benzemeyenlerden de, bilmediği şeylerden hiç hazzetmediği için nefret ederdi.

Eltisi, eteklerini savura savura merdivenlerden inerken "Günaydın" diye seslendi ortaya. Elinde kumanda, kanalları gezmekte olan Veysel, kafasını kısa bir süre o yana çevirip sallamakla yetindi ama misafire yaranma çabasındaki görümcesi, en yumuşak, en sıcak sesiyle "Günaydın. Çok mu gürültü yaptık?" diyerek neredeyse af diledi. Onun bu hallerinden gına

gelmişti Perihan'a. Kendisi bir köşede sessiz sedasız oturduğu için, gürültü mü yaptık derken evin kalanını kastediyor ama bütün suçu üzerine almış gibi davranarak ne kadar da iyi biri olduğunun altını çiziyordu. Onun bu sözüm ona iyi niyetini, sükûnetini iyi bilirdi Perihan; herkese işleyebilirdi bu numaralar ama ona işlemezdi. Eltisinin suratında da görümcesininkine benzer, yapay bir tebessüm belirdi. O sinir bozucu gülümseyişiyle, ziyanı yok der gibiydi.

"Yok canım. Ben erken uyanırım zaten."

Hıh, erkenmiş diye geçirdi içinden Perihan. Kendisi herkeslerden evvel kalkmış, kahvaltıyı halletmiş, masayı kurmuş, her şeyi hazır etmiş ama ağzını dahi açmamıştı. Kadınsa hazır masanın üzerine ve üstelik herkesten sonra uyanmasına rağmen, tutmuş erken kalkma alışkanlığından bahsediyordu. Millet deliye hasret, ben akıllıya diye geçirdi içinden. Sonra da anneannesinin en sık söylediği sözü anımsadı: "Her delinin başına bayrak dikmeye kalksam, bedestende bez kalmazdı."

Evdekiler kahvaltıya iştahla girişmişti. Peynirli lavaşlara bayılan Bülent'le Veysel, tabaklarındakileri birer ikişer deviriyorlardı. Önüne çektiği turunç reçeline övgüler düzen Müesser, geçen gün İkbal'in de tadıp çok sevdiğinden dem vurarak, ona da minik bir kavanoz verelim diyordu. Ama işittiklerine memnun olmak şöyle dursun, suratını asıp İkbal'i düşünmek de mi sana kaldı diye geçirdi içinden Perihan. Sevmiyordu kadını, kendisine gıptayla bakan tek komşusu o olduğu için görüşüyordu. İmrenilmenin nasıl bir duygu olduğunu anlamak için... Ama İkbal'in gözü göz değildi. Evde neyi beğense başına bir iş getiriyordu. "Ay ne güzelmiiiiiş" diye iç geçirerek beğendiği vazo, haftasına kalmadan kırılmış, "Keşke bizim de olsa" dediği yepyeni müzik seti bozulmuş, "Çok güzel yapıyorsun" diyerek gelmeden önce sipariş verdiği ıspanaklı böreğin altı tutmuştu. Müesser de sırf kendine inat olsun diye herhalde, bu şom ağızlı kadını yüzleyip duruyordu.

Öbürlerinin iştahı gayet yerindeydi ama soğuk nevale eltisi, neredeyse hiçbir şeye dokunmamıştı henüz. Önüne koyduğu ince bir dilim ekmeğin üzerine bir parça Sarelle sürmüş, isteksizce ucundan tırtıklıyordu. Ne lavaşlar ne reçeller ne de çeşit çeşit peynirler umurundaydı haspanın.

Perihan tabağına lavaş dilimlerinden koymaya çalışınca, ağzını açmaya bile zahmet etmeden istemiyorum manasında başını iki yana sallamakla yetindi.

“Beğenmedin herhalde?” diye sordu sonunda dayanamayıp Perihan. Aynı anda da görümcesinin bakışlarını üzerinde hissetti. Aklı çıkıyordu kadının, vefasız küçük kardeşinin soğuk nevale karısı bir laf işitecek diye...

“Yok, her şey çok güzel görünüyor ama benim için biraz erken.”

“Nasıl erken?”

“Yemek için.”

“Niye, kahvaltı yapmaz mısınız siz?”

“Yaparız da, daha hafif bir şeyler atıştırırız. Pek bir şey yiyemem ben sabahları.”

Kokmuşa da bak sen diye geçirdi içinden. Hanımefendi sabahları pek bir şey yiyemezmiş. İnsan ayıp olmasın diye bir tadına bakardı nezaketen. Zıkkımın peki müstahaktır buna diye düşünüp bir parça lavaş attı ağzına. Yine de “Ne yiyorsan söyle de yarın sabah kahvaltıya ondan yapayım” demekten geri durmadı. Kendi sofrasından memnuniyetsiz kalkan insana tahammülü yoktu.

“Yok yok, benim için bir şey yapmana gerek yok. Ben sabahları sadece kahve içerim. Bazen de bir parça kek ya da kruvasan filan yerim yanında. O kadar yani.”

Bunun üzerine Pilar’ın bütün karşı çıkışlarına rağmen, yerinden kalkıp mutfağa gitti ve bir fincan kahveyle geri döndü Perihan.

“Bizde sabah hep çay içilir, o yüzden aklıma gelmedi hiç. Yarın sabah sana kek de yaparım. Bugünlük böyle oldu” dedi. Bir yandan ev sahibini kahvaltısından edip masadan kaldırmış olmanın yarattığı rahatsızlıkla keke gerek olmadığını söylerken, bir yandan da tek sözüyle hazırlanıp önüne konan kahvesini yudumlayan eltisinin mahcubiyetle ezilen yüzüne bakıp

derin bir nefes aldı. Hiç kimse onun sofrasından memnuniyetsiz kalkamazdı...

Kahvaltıdan sonra Bülent arkadaşlarıyla top koşturmak için sokağa, Veysel başında durmazsa rahat edemediği markete, Pilar'sa kocasının arkadaşının kitapçı dükkânını bulmak üzere Beyoğlu'na yollandı. Kadındaki de ne cesaretti ama! Hiç bilmediği bir memlekette, tek başına yollara düşüp kocasının izini aramaktan çekinmiyordu. Müesser'le Veysel'in bütün ısrarlarına rağmen onların yardımını geri çevirmiş, bir başına gidebileceğini söylemişti. Veysel'in kendisini arabayla Beyoğlu'na bırakma teklifini bile inatla reddedip taksiyle gitmekte diretmişti. Öylesine kendinden emin reddetmişti ki ikisini de, ne Veysel ne de Müesser, lafının üzerine söz söylemeye cesaret edebilmişti. Çaresiz, yenilgiyi kabullenerek ısrarı kesmişlerdi. Kimse tarafından ciddiye alınmamaktan yakınan biri olarak eltisine imrenmiş, böylesine sözünü dinletebilmenin nasıl bir his olduğunu merak etmişti Perihan. Yeşil bir elbise mi giymesi gerekiyordu bunun için, başka bir memlekette doğması mı? Yoksa mimar olması ya da sabahları sadece kahve içip ortalıkta buz gibi bir suratla dolaşması mı? Böyle biri olmak için hâlâ şansı var mıydı?

İçine zar zor sığdığım bir tabutta gibiyim. Ama ne bir tabutun içinde ne de kendi bedenimdeyim. Saksıda bekleyen renksiz ve kokusuz bir bitkiyim. Nasıl oluyorsa dışarıdan görebiliyorum kendimi. Üstelik bir saksıda duruşumu da, manasız bir bitkide vücut buluşumu da yadırgamıyorum. Bu halimi, dünyanın en sıradan durumuymuş gibi büyük bir soğukkanlılıkla karşılıyorum. Şaşkınlık ya da korku değil, sadece yalnızlık duyuyorum.

Derken bir hareketlenme oluyor etrafımda. Uzun zamandır görmediğim insanlar, ellerinde birer bardak suyla dikiliyor karşıma. Bir ablam beliriyor gözlerimin önünde, bir Madeleina. Onlar yok olduğunda İlhami çıkıp geliyor elinde bir bardak suyla. Diğerleri gibi tek kelime etmeden öylece bakıyor. Ben daha ne olduğunu anlayamadan yine tıpkı ötekiler gibi o da kayboluyor; ondan boşalan yeri Vehbi dolduruyor. Tanıdık yüzlerin biri gidip biri geliyor. Gelip de yalnızlığımı teklifsizce bölmelerine seviniyorum ama üzerime dökmek istedikleri sudan da sakınıyorum kendimi. Keşke suyu filan boş verip sadece yanımda dikilmeyi akıl edebilseler. Konuşmayı bilsem anlatacağım; onlardan su beklemediğimi, sadece etrafımda olmalarının bana yeteceğini söyleyeceğim ama tıpkı diğer saksı bitkileri gibi benim de dilim yok. Konuşamıyorum. İçine hapsolduğum sessizlik, göğüs kafesimi pis kokulu cerahatle dolduruyor, paslı bir mengene olup ruhumu sarıyor, boğuluyorum. Göğsümü deşip içinde birikenleri çıkarıp atmak istiyorum. Beceremiyorum. Bir süs bitkisine dönüşmüş olan bedenimi sulamalarını, o minicik saksıya zaten zar zor sığan köklerimi güçlendirip palazlandırmalarını istemediğimi onlara bir türlü anlatamıyorum. Sanırım büyümekten, içinde bulunduğum saksının bana dar gelmesinden, o daracık yerde solup gitmekten endişe ediyorum. Bir seçim yapmak mecburiyetiyle kıvranıyorum. Suya mı, yoksa yalnızlığa mı razı geleceğim? Yok olmaktan mı, yoksa yalnız kalmaktan mı daha çok çekindiğimi bilemiyorum.

Tanıdık bir çaresizlik duygusuyla uyandım. Ya da şöyle diyelim, bir çaresizlikten öbürüne uyandım. O an öyle hissettim ki teslim olduğum uçsuz bucaksız sıkıntı, yeryüzünde kapladığım boşluğun diyetini ödeme biçimimdi. Her şeyin bir rüya olduğunu anladığımda yok olup gidecek sıkıntılardan değildi bu. Çünkü hiç de hakikatle uzaktan yakından alakası olmayan bir rüya görmüş gibi hissetmiyordum kendimi. Hatta daha da fenası, bir an için birinden diğerine geçiverdiğim hallerden hangisinin rüya olduğundan bile emin olamadım. Rüyasında kendini insan olarak görmüş bir saksı bitkisi miydim, yoksa rüyasında bitkiye dönüşüvermiş bir insan müsveddesi mi? Bulamadım.

Çocukken de böyle olurdu. Bazı zamanlar bir rüyanın içinde olduğuma inanırdım. Ya rüya olan geceleri gördüğüm değil de, gündüz yaşadığımı sandıklarımsa diye düşünür, eğer böyleyse beni kandıran, yalan dünyalara inandıran herkese karşı müthiş bir öfke duyardım. Uyumaktan, rüyalar görmekten ve o rüyaları hatırlayabiliyor olmaktan mahrum kalmadığım şanslı zamanlardı. Geçip gittiler.

Neden gördüm bu rüyayı? Doktorum yazmamı istemişti. Eskiden, yani hâlâ benim doktorumken. Ama artık değil, en azından bir süre için. Hayır, doktorlarına güvenmemeyi marifet sayan bütün çokbilmiş hastalar gibi konuyla ilgili üç beş kitap okuduktan sonra, davranışçıları psikanalizcilere tercih etmiş, rüya da hastalık mı canım diye düşünüp onunla bağlarımı kesmiş değilim. Aksine gece hayatımla ilgilenilmesinden gayet hoşnut olduğum için, geçen gün gördüğüm rüyayı onunla paylaşacak olmanın sevinciyle, cuma günü, bir önceki görüşmemizde belirlediğimiz randevu saatinde ziyaretine gittim. Aldığı paranın hakkını veren anlayışlı bir ifadeyle içeride beni bekliyor olmalıydı. Durmadan doktoruma ödediğim vizite ücretinden yakındığım için üzgünüm ama sadece bu rakam bile bana rahatsızlığımın niteliğiyle ilgili bazı ipuçları veriyor. Bana fatura edilen ücret, ancak orta ve üst sınıfın, rüyalarıyla ilgili sıkıntı yaşayabileceğini düşünmeme sebep oluyor. Gece rüyamda ne gördüğümü hatırlayamıyorum şikâyetiyle doktora bir çuval para dökmek bir lüks mü, yoksa akılsızlık mıdır, orasından tam emin olamıyorum ama bu bir lüksse bile o lükse sahip olmayanlar zaten genellikle buna ihtiyaç da duymuyorlar gibime geliyor.

Yoksul insanlar gündüzleri fiziksel olarak daha çok yorulacakları işlerde çalıştıklarından herhalde, genellikle geceleri mışıl mışıl ya da şöyle diyelim, külçe gibi uyuyorlar. Ben de müthiş bir varlık içinde yaşıyor değilim elbet. Ama neticede manasız şeylere para harcamayı yaşam kalitesini artırmak sayan orta sınıf tiplerden biriyim işte. Ne diyorduk, cuma günü, ki doğduğum yerde mübarektir... Evet, Doktor Carcel'in beni içeride bekliyor olması gerekiyordu. Lakin içeride değildi. Buradan içeriye kadar girip kendisini göremediğim sonucu çıkmasın. Oraya vardığımda kapı duvar olduğu için içeri dahi giremedim.

Kapıyı açan olmayınca ilk düşündüğüm, genellikle karşı tarafta büyük bir coşku yaratmayan nüktedanlığımın doktorum tarafından da başlangıçta sandığım kadar anlayışla karşılanmamış olabileceğiydi. Yine de bir telefonla randevumuzu iptal etmek yerine, beni görmektense ofisine kilit vurup memleketi terk ettiğini düşünmek kendimi fazla ciddiye almak olacağından, eve döner dönmez belki birileri çıkar da neden kapıda kaldığımı anlatır umuduyla kliniğe telefon ettim. Doktorun sekreterinin sesiyle kaydedilmiş can sıkıcı bir telesekreter mesajı karşıladı beni. Doktor Carcel'in aniden rahatsızlanıp hesapta olmayan bir operasyon geçirdiğini, kendini toparlayabilmek için nekahet döneminde evinde olacağını, dolayısıyla önümüzdeki bir ay boyunca kimseye randevu veremeyeceğini, ancak isteyen danışanlarını memnuniyetle başka bir hekim arkadaşına yönlendirebileceğini zarifçe bildiriyordu. Sekreterin evvelce verilmiş randevuları iptal etmek yahut ertelemek için birkaç telefon açmaya zahmet etmemiş olmasının bende yarattığı öfke, doktorumun sağlığı için duyduğum endişeye galip gelince, söylenerek telefonu kapattım. Bunun bir şans mı, yoksa şanssızlık mı olduğuna hâlâ karar veremiyorum aslında. Tam hatırlamaya başladığım bir dönemde, rüyalarımı doktorumun yorumuna sunamamak hayrıma mı, yoksa şerrime mi oldu bilemiyorum. Zira rüyalarımı hatırlamayı ne kadar istiyorsam, birilerinin o rüyalar üzerinden nasıl biri olduğumu analize kalkışmasını da bir kadar rahatsız edici buluyorum. Aynı hızla devam etmesini umduğum hatırlama mekanizması bir biçimde işlemeye başladığına göre, bu konudaki nihai kararımı vermek için acele etmeme de lüzum yok aslında. Rüyalarımı günbegün kendisine okutmak mecburiyetinde olmadığımdan, Doktor Carcel iyileşene kadar notlarımı almaya devam edebilirim. Bu notları kendisiyle paylaşıp paylaşmayacağıma karar vermek için yeteri kadar zamanım var yani. Bu

süreçte başka ne yapılacağına dair hiçbir fikrim olmadığı için bana önerdiği metodu aynen uygulamaya devam edeceğim.

Sadece bu bile bilgi sahiplerinin bildiklerini paylaşmak konusunda neden isteksiz davrandığını açıklıyor aslında. Kulaktan dolma duyduğum iki cümleye güvenerek kendi kendimin doktoru olmaya soyunduğuma bakılırsa, az bilmek hakikaten tehlikeli bir şey gibi görünüyor. Yani bilenler bilmeyenlere anlatırken cidden dikkatli olmalı belki de. Allah vere de ben işleri ilerletip hipnoza filan bulaşarak, kendi başıma yaptığım seanslar neticesinde dönemeyeceğim yolculuklara çıkmadan önce doktorum iyileşsin ya da sıkıntılarım kendiliğinden nihayete ersin! Neyse, doktor yok diye ortalığı boş bulup lafı sulandırmayalım ve gelelim şu saksılı rüyayı neden gördüğümü tahmine girişmeye...

Evet, bu rüyayı neden görmüş olabilirim? Neden kendimi bir saksıya yerleştirilmiş bitki olarak görüyorum? Belki de görmüyor, sadece hatırlıyorum aslında. Rüyalarım beni bir saksıya mahkûm etmiyor, olduğum yeri hatırlatıyor belki de sadece. Öyle ya, bir saksı bitkisi olmak ilk defa bu gece kendime yakıştırdığım bir durum değil aslında. Memleketten ilk ayrıldığım yıllarda, tanıyıp bildiğim yerlerden ve insanlardan uzakta olmayı öğrenirken, kilden yaptığım saksılara bakar, kendimi onlara yamardım. İnsan kendini baktığı her şeyin içinde hayal ediyor bir zaman sonra.

O yıllarda ancak saksıdaki bir bitki kadar kök sahibi olduğumu düşünürdüm. Üstelik böyle düşünen tek kişi de değildim galiba. Zira bu gece rüyama da teşrif etmiş olan eski bir kız arkadaşım Madeleina, bana doğum günümde en güzel dileklerinin yanına katıverdiği küçük bir saksı çiçeği vermişti. Niyet güzel, çiçek zarifti. Tıpkı Madeleina gibi... Ne var ki o güzel, o zarif genç kadın, bir süre sonra kendisinden ayrılmak istediğimi duyunca, öfkeyle köpürüp vaktiyle bana hediye ettiği çiçekten daha fazlası olmadığımı haykırmıştı suratıma. Ben var ya ben, pencere önünde bir başına kurumaya mahkûm bir süs bitkisinden farksızmışım, öyle demişti.

Öfkeli kadınların, hava kaçıran balonlar gibi tizleşiveren seslerine inat, çok tumturaklı laflar ettiklerine defalarca tanık olmuşumdur. Onların yerinde olsam, bu kabiliyetimi politikaya filan soyunmak suretiyle değerlendirirdim. Oysa onlar, genellikle hayatlarının en güzel yıllarını harcamış olmakla suçladıkları adamların arkasından heba etmeyi tercih

ederler en şahane metaforlarını, afili laflarını. Madeleina gibi. İlişkilere iktidar savaşı, sevgililerine kazanılmış toprak gözüyle bakmayı tercih ettiklerinden, vazgeçilmeyi gururlarına yediremeyen kompleksli insanların sıradan öfkesini temsilen söylediklerini üzerime alınmadım, kendime dert etmedim. Gülüp geçtim, sadece söylediklerine değil, söyleyene de. Hayatımın önemli karakterlerinden, unutulmaz sevgililerinden biri değildi. Yıllar boyu hiç hatırlamadım, daha doğrusu öyle sanmıştım. Ama şimdi gördüğüm bir rüyayı, uzun yıllar evvel yaşanan o güne bağlamayı beceriyorsam, pek de unutmamışım demek ki. İlle de rüyama bir sebep arayacaksam ablamın saksı çiçeklerine de göz dikebilirim aslında. Ama nedense bu rüya bana onun menekşelerini değil, bir doğum günü hediyesi olarak gelmiş olan kendi küçük bitkimi anımsatıyor. Ablam kendisini anlayacaklarmış gibi konuştuğu menekşelerini özenle sulardı, bense doğumumun şerefine verilmiş bitkimi hiç umursamayarak solmaya mahkûm ettim. Değil onunla konuşmak, yeterince su vermeyi bile akıl edemedim. Ne bana gelişini ne de ölüp gidişini ciddiye aldım. Unuttum gitti. Ya da ben öyle sandım.

Liseyi bitirdiğimde çocuk sayılırdım. Kafamda bir dolu hayalle Fransa'ya geldiğimde ise yabancı bir çocuk. İlhami'den başka güvendiğim kimse yoktu etrafımda. Hiçbir zaman böyle bir karar almamakla birlikte, daha en başından geri dönmeyeceğimi biliyordum sanırım. Belki de bu nedenle kendimi en yabancı ve yalnız hissettiğim anlarda, nasılsa memlekete döneceğim diye düşünüp içimi rahatlatmak yerine, hiçbir zaman bir parçası olmayı beceremeyeceğim bu yeni diyarlarda yabancı olarak kalmaya alışmaya zorladım kendimi. Köksüz olmanın, köklerinden uzakta kalmanın o kadar da feci bir şey olmadığına bir de. Toprağına sarılmış, kendini oraya sıkı sıkı bağlayıp hiç hareketsiz kalmış insanlar da görmüştüm. Mutluluklarını olduğu kadar mutsuzluklarını da sabitleyip garantiye alanları da. Onlardan biri olmak istememiştim. Gerçi her gittiği yerde başka bir şeyin, muhtemelen bizzat kendinin içine sıkışıyordu insan ama olsun, yine de gidebiliyor olmak iyiydi.

Fransa'ya gideceğim netleştiğinde, keyfime diyecek yoktu. Ortalıkta şişiniyor, geride bırakacaklarımı için için küçümsüyordum. O zamanki aklıma göre, ben hayali cihana değer türlü çeşit maceraya doğru yola çıkarken, oncağızlar peşlerini bırakmayan sefil hayatlarından kurtulamamış

olmanın çaresizliğiyle kıvranıyorlardı. Halinden memnun görünenlerin henüz durumun vahametini kavrayamadıklarından yana en ufak şüphe taşımıyordum. İstanbul'a saplanıp kaldıklarını düşünerek için için acıdığım pek çok arkadaşımın kaçmayı lüzumlu kılacak türden bir hayat sürmediğini, sefil bir yaşam sürenin ve dolayısıyla acınacak durumda olanın bizzat kendim olduğunu idrak ettiğimde, muhtemelen geride kalanlar bana acımayı çoktan bırakmış, hatta adımı anımsamakta zorlanır hale gelmişlerdi. Yalanıma inandığım dönem, hakikate ayıldığım döneme kıyasla çok daha huzurlu geçti diyebilirim. Bu tür yalanlara inanmak herkese iyi gelir, üstüne bir de son derece akıllıcadır. İçinde bulunduğumuz durumu yüceltmek suretiyle, sıkıcı hayatlarımızın katlanılır olduğuna inanmamız, bizi kati intiharlardan uzak tutmak için olmadık oyunlar geliştiren aklımızın icat ettiği zekice bir çözüm değil midir zaten? Hayatı kendimize biçilmiş kaftan misali kuşanıp, çevremizdeki zavallıcıkların haline dertlenerek yaşarken; o zavallıcıkların da bizim için benzer duygular beslediğini bilmezden gelmeyi tercih ederiz. Bu yüzden bir otobüste karşı karşıya oturan yaşlı bir adamla genç bir delikanlı birbirine karşı yalandan bir şefkat ve sahici bir nefret besler. Delikanlı yaşlı adama bakıp, onun ömrünün son günlerini yaşamakta olduğunu düşünerek kendi önünde uzayan yıllara şükrederken; yaşlı adam da delikanlının yaşındayken dünyadan habersiz bir avanak olduğunu hatırlamayı ve yaşının getirdiği olgunluğa minnet duymayı tercih eder. Ama ikisi de hatırlattığı hakikatlerden ötürü aslında için için nefret eder bir diğerinden. Biri diğerinde kendi sonunu görürken, öbürü de kaybettiklerini seyreder. İki suret de ölümün sinsi gölgesiyle lekelidir ama delikanlı da, yaşlı adam da gördüklerini görmemiş sayıp mukayeseden avantajlı taraf olarak çıkmış olmanın keyfini sürmeyi tercih eder. Bu böyledir. İyi ki de böyledir. Öbür türlüsünün neticesi, istatistik tablolarında zirveye doğru koşan intihar oranlarından gayrisi olmazdı muhtemelen.

İşte ben de bu tür hayata tutunma ve tutunduğunu savunma mekanizmalarından payıma düşeni aldığımdan olacak, liseden hemen sonra tam olarak neden kaçtığımı bilemeden İstanbul'dan topuklayışımı pek övünülecek bir şey zannetmiş, memleket hasretinden dem vuran arkadaşlarıma zerrece özlem duymayacağıma adım kadar emin olduğumu kati suretle bildirmiştim. İçlerinden biri çıkıp, şu memleket meselesinin bunca büyütülmesini anlayamadığını, tezek kokulu köyünden çıkıp Berlin'e

yerleşen köylünün memleketine dönmek konusundaki azmini açıklayacak sebebi merak ettiğini söylediğinde, bizim Vehbi hiç duraksamadan, duymaktan korktuğum cevabı yapıştırıvermişti:

"Abicim, adam gittiği yerde ikinci sınıf insan, kendi köyündeyse kral. Hele geri döndüğünde, dünyayı görmüş bitirmiş ama sonunda gene kendi vatanını seçmiş mağrur bir kral. Dönmesin, döneceği yeri sevmesin de ne yapsın?"

Daha gitmeden evvel bile gideceğim yerde oralı olamayacağımı pekâlâ biliyor, gelecekte yaşayacağımı tahmin ettiğim aşağılık komplekslerinin hesabını kendimden gizlemeye çabalıyordum. Eğitim vesilesiyle gidiyor olmak bile içimi rahatlatmıyordu. Oralı olmamak hususunda beni, örnek olarak verilen köylüden ayıran hiçbir avantaj yoktu. Ama gittiği yerde yabancı kalanların pek çoğundan farklı olarak, ayrıldığım yerle de bir aidiyet ilişkisi kuramadığımdan, kaybedecek fazla bir şeyim olmadığına inanmak istiyordum. Neticede kendi evimde de kral değildim ben. Dünyadan bihaber bir soytarı gibi hissediyordum kendimi daha çok. Kimseyi eğlendirmeye yanaşmadığı için, varlığıyla herhangi bir boşluğu doldurmayı beceremeyen işe yaramaz bir soytarı hem de...

Ne diyordum, işte bütün bu vatan memleket lafları ortada dönerken, bizim sınıftan kafalı bir çocuk, adı Murat'tı, "Neyse ki İlhami'yle beraber gidiyorsunuz" demişti. "Orada birkaç Türk daha bulursanız, size memleket filan gerekmez. Çok bunaldınız mı bir araya gelir, kendi aranızda biraz Türkçe konuşur, rahatlarsınız. En fenası insanın kendini anlatamaması çünkü. Sonradan öğrendiğin bir dilde kendini ne kadar anlatabilirsin ki? Zaten bence topraktan çok sesi özler insan. Anadilinin sesini. Dilin senin vatanındır kardeşim, iki kere iki dört!"

Son cümleyi duyduğum vakit önce apışıp kalmış, sonra da halihazırda tanıdığım arkadaşların dışında Türklerle tanışmaya hiç niyetim olmadığını, Paris'e adaptasyonun ancak Fransızlarla kaynaşarak mümkün olabileceğini savunmuştum. Dil benim için asla bir engel olamazdı. Tecrübe, aptalların utanç duvarıymış, sonra sonra anladım. Kendimi açılmamış bir kutu gibi hissettiğim, ne kadar konuşursam konuşayım içimi yakıp kavuranı söylediğime ikna olamadığım bütün o yıllar boyunca, cahiliye dönemime uzaktan bakar gibi hep hatırladım o aptallığımı. Kendi dilim bile içimi

açmama yetmezken, başka bir dil yaralarımı nasıl saracaktı? O günlerden bu yana çok zaman geçti, çok sular aktı. Artık çok iyi konuşuyor ama hiçbir şey anlatamıyorum sanırım. Söylemeye söylemeye içimdekilerin nasıl söyleneceğini unuttum galiba.

Türkçe öğrenmesi için hiç zorlamadım Pilar'ı ama öğrenmeye karar verdiğinde ona göstermeye cesaret edebildiğimden daha fazla mutlu oldum. Evin içinde çocukluğumu yaşadığım dilde konuşabiliyor olmanın bana kendimi iyi hissettirdiğine hiç şüphe yok. Ne var ki kendimi anlatan yerlerimin çoktan sakatlanmış olduğu gerçeğini de değiştirmedi bu. Bir dinleyenim olsa da içimi anlatmaya mezun değildim artık. Sadece nasıl anlatılacağını değil, ne anlatılacağını da unutmuştum sanki. Tarif etmek güç ama öyle bir his işte. Sözcükler, geçmişimin tabutuna sıkışmış, bugünümü itlaf etmeye çalışıyor gibi şimdi.

Bütün bunları neden yazdım şimdi ben? Yine bir şeyler anlatmak istedim ama yapamadım sanırım. Dedim ya, sadece nasıl anlatacağımı değil, neyi anlatacağımı da bilmiyorum artık. Rüyalarım gibi karanlıkta kaldı içimdekiler de. Birini aydınlatmak, öbürünün de ortaya çıkmasına vesile olur belki.

5
Pilar

Gizli kabarıyordu toprak
Ahmet Hamdi Tanpınar,
"Kış Bahçesinden"

Müesser'in telefonla çağırdığı taksi kapıya gelince "Aman dikkatli ol" yollu ikazları ardında bırakarak Emirgân'daki evden ayrıldı Pilar. Orada bu denli kalbini sıkanın ne olduğunu tarif edemiyordu ama içeride biraz daha kalsa nefes alamayıp boğuluverecekmiş gibi hissediyordu kendini. Eyüp'ün ablası kendini paralayarak kalması için ısrar etmese, çantasını kaptığı gibi bir otele yerleşirdi. Ne var ki o kadıncağızı üzmek istemiyor, Eyüp'ün sinir bozucu abisine ve onun tuhaf karısına biraz daha dayanmak için kendini telkin ediyordu. Zaten kocasının bugün yarın evin kapısını çalacağını, bu garip maceranın da çok yakında son bulacağını umuyordu. Finalinde, her şeyin rüyadan ibaret olduğu anlaşılacak ucuz bir korku filminin içindeydi sanki. Eyüp'ün tedavi yolunda pek bir işe yaramamış gibi görünen defterinden eski sevgilisinin ismini, babalığa ne zaman hazır olacağını bilemediğini, karısının bu konuda ısrar etmekten vazgeçmesini onu kaybetmekten korkmasına yorduğunu filan okumak da ayrıca gücüne gitmişti dün gece. Hele hele büyük sıkıntılarla sınanmamış bir çift olmalarından yakınması... Bu ancak kendini acıyla terbiye etmeye çalışan, acıtılmaktan haz duyan hastalıklı bir kafanın sayıklamasıydı.

Uykuyu beklerken, İstanbul'a geldiği için pişman olup olmadığını sormuştu kendine. Bir türlü gelmek bilmeyen uyku kapısını çalmazdan evvel, neler neler hücum etmişti aklının dehlizlerine. Ayrılıklar, ölümler, ihanetler, kaçışlar, türlü çeşit hikâyeler, hepsi Eyüp'ün kayboluşuyla

ilgiliydi. Hele bir de Paz'ın telefonu gelince... Her şeyin üzerine tuz biber ekmişti.

Odasına çekildikten bir saat kadar sonra çalmıştı telefonu. Sabahki konuşmalarını ancak ekranda Paz'ın adını görünce hatırlamıştı. Tabii ya, Ramon'un ne işler çevirdiğini öğrenmek için otele gitmeyi planlıyordu o gün arkadaşı. Daha önce de aradığından ama ulaşamadığından yakınarak başlamıştı Paz konuşmaya. Majestic'e gidip gitmemeyi çok düşündüğünü anlatmıştı. Kocasıyla mutluydu; Ramon'un da hep söylediği gibi, kafasının içinde delibozuk masallar yaratmasa daha da mutlu olacaklardı. Artık olmadık şüphelere kapılıp hayatını zorlaştırmak istemiyordu.

"Bu yüzden otele gitmedim. Mesajdaki o 'seni özledim' lafına rağmen hem de. Bir kere de kocama güveneyim şu hayatta dedim."

Sonra aniden gözyaşlarına boğulmuştu kadın. Hıçkırıklarla bölünen sözcüklerini bir türlü toparlayamıyor, adeta anlatmak için aradığı hikâyeyi hatırlamaktan kaçınıyordu. Bilirdi Pilar bu duyguyu. Başına gelen fenalığı içinde saklı tutarsa, hiç olmamış gibi hissetmeyi başarabileceğini sanırdı insan. Eyüp'ün kayboluşunu kimselere duyurmamaya çalışmasının sebeplerinden biri de bu değil miydi zaten? Binbir güçlükle anlatabildiğine göre, otele gitmek yerine evde kalıp morina hazırlamaya girişmişti Paz o gün. Derken kapı çalmış ve beklenmedik bir misafirle burun buruna gelmişti. "Adı Elsa'ymış, Marc değil. Geldi ve bana kocamın kendisiyle buluşmak için Majestic Otel'de 312 no'lu odada beklediğini söyledi. İstersem kontrol edebileceğimi... Bir yıldır birlikte olduklarını, Ramon'un kendime zarar vermemden korktuğu için bana söylemeye cesaret edemediğini... Bu yüzden de bu işi kendi yapmaya karar verdiğini... Onun peşini bırakmalıymışım, bu durumu anlamalıymışım, âşıkların arasına girmekten vazgeçmeliymişim. Kocamı yanımda tutmak için kişisel zayıflıklarımı bahane etmeye hakkım yokmuş." Kadından gitmesini rica etmişti. O da otele gidip yediği naneyi anlatmış olacak ki Ramon panikle eve telefon etmişti. Sanki bileklerimi kestim, ölmeyi bekliyorum ya da tam pencereden aşağı atlamak üzereydim gibi bir cevap almayı beklermiş gibi dehşetle nasıl olduğunu sormuş; karısının hâlâ kanlı canlı hayatta olduğunu öğrenince de hemen eve geleceğini bildirmişti. Ama Paz kendinden hiç beklenmeyecek bir soğukkanlılıkla, endişe ve öfkeyle burnundan soluyan

kocasından sakin olmasını istemişti. Anlaşılan öfke kendisinden habersiz evine kadar uzanan pervasız Elsa'ya, endişe de ahvalinden emin olamadığı zavallı karısına yönelmiş durumdaydı. Ramon bir hata yaptığını ve çok pişman olduğunu, gelip her şeyi anlatmak istediğini söyleyince Paz biraz zaman istemiş, kendisi kafasını toplayıp onu arayana dek eve gelmemesini rica etmişti. Her şey bu kadar ayyuka çıktıktan sonra, arkadaşının tası tarağı toplayıp evi terk etmekten canına kastetmeye kadar uzanan bir yelpazede, gürültülü tepkiler vereceğini sanıyordu Pilar. Oysa Paz, sadece Ramon'u arayıp eve çağırmaya ve her şeyi dinledikten sonra da yaşanan ne olursa olsun affetmeye karar vermişti. Pilar ancak o zaman anladı onun neden otele gitmediğini. Bunca zaman kocasının peşinde hafiye gibi dolanıp bir açığını yakalamaya uğraşan kadın, hep çabalarının altından dişe dokunur bir şey çıkmayacağına inanmak istemişti. İlk kez korktuğu gerçeğe bu kadar yakın olduğunu hissedince de onunla yüzleşmektense bildiklerini yok saymayı tercih etmişti. Paz, Ramon'un orada bir kadınla olacağını baştan beri biliyordu, sadece bunu görmeyi reddetmişti.

Onun kendisinden tavsiye değil onay beklediğini seziyordu Pilar. Muhtemelen duymak istemediği yorumlara kulak tıkayacak, ne söylenirse söylensin yine bildiğini okuyacaktı. Kocası diğer ilişkisinden hakikaten vazgeçse bile asla tam olarak rahatlayamayacak ama hayatında büyük bir değişiklik yapmayı göze alamadığından ayrılmaya da kalkışmayacaktı. İçinde bitmek tükenmek bilmeyen zehirli bir sancıyla yaşamayı, Ramon'suz bir hayata alışmaya çalışırken katlanacağı sıkıntıya yeğleyecek, böylece günbegün katre katre tükenecekti. Ama yine de en azından şimdilik, arkadaşına duymak istemediği şeyler söylemedi Pilar. Sakin olmasını, Ramon'un anlatacaklarını dinlemesini ve acele kararlardan kaçınmasını öğütlemekle yetindi. Buna memnun oldu Paz, rahatladığını sandı. Oysa ancak suçuna ortak bulmuş bir çocuk kadar rahatlayabilirdi. Zira suç hâlâ oradaydı. Nihayet telefonu kapattığında, Sevilla'da olduğunu sanan arkadaşının, telefon faturası geldikten sonra, uluslararası bir görüşme yapmış olduğunu anlamasının hiç de zor olmayacağını düşündü Pilar. Kuşkusuz bu, Paz'ın zaman içinde anladıklarının en önemsizi olacaktı...

Yaptığı tatsız telefon görüşmesinden sonra, kendi başına gelenlerle Paz'ın yaşadıkları birbirine karışmış; geldiğinden beri, evdekilerin Eyüp'ün ortadan kayboluşuyla ilgili olarak ima etmeye çalıştıkları ihtimal, yepyeni

bir anlam kazanmıştı. Eyüp'ün kendisini terk etmiş olmasına mı, yoksa başına kötü bir şey gelmesine mi daha fazla üzüleceğini kestiremiyordu şimdi. Ne düşüneceğini, neye inanacağını şaşırmıştı.

Bu kötücül evde Müesser hariç hiç kimse Eyüp'ün bulunacağına ihtimal vermiyor, hatta sanki bulunmasını istemiyordu. Terk edildiğini dahi anlayamayan akılsızın biri olduğunu söyleyen bakışlarla seyretmişlerdi kederli yüzünü. Terk edilme ihtimalini düşünmek yerine kocasının öldüğüne inanmayı yeğleyen bir kaçık olduğunu ima etmişlerdi. Konuştuklarıyla da, sustuklarıyla da hep bunu söylemişlerdi. Veysel ve karısı, o ikisi, halden anlamazlıklarıyla, acımasız yorumlarıyla iyice ağırlaştırmışlardı kalbini. Daha da fenası kafasını karıştırmış, kötücül fikirlerini salgın bir hastalık gibi ona da bulaştırmışlardı.

Nereden bilecekti o ikisi, yıllardır yüzünü bile görmedikleri Eyüp'ün gerçek niyetini? Eskiden neden ailesiyle görüşmediğini sorduğunda, aralarının iyi olmadığını söylerdi Eyüp. Yatılı okuduğu için küçük yaşta onlardan uzaklaştığını, zaten hiçbir vakit sıkı fıkı olmadıklarını... Buna rağmen Pilar gevşek bağların bile arada bir görüşmeyi gerektirdiğini savunur, hatta kardeşlerini boşladığı için kocasını eleştirirdi. Dahası onun büyüdüğü evi, kardeşlerini, dünyasını merak ederdi. Yine de bir kez olsun karısını buralara getirmeyi teklif etmemiş, Pilar'ın tekliflerini de her defasında reddetmişti Eyüp. Başlarda Paz'ın verdiği akılların da etkisiyle, acaba memleketinde görmemi istemediği bir şey mi var diye düşünmüştü. Eski bir nişanlı ya da daha fenası, halihazırda bir nişanlı. Bir sevgili ve hatta bir çocuk belki de... Ama Eyüp'ü tanıyıp onun hayatına ortak oldukça, böyle bir ihtimalin imkânsızlığını da görmüş; hatta vaktiyle bu tür evhamlar yaptığını bile unutmuştu. Günleri hep birlikte geçiyordu. Kocasının ne zaman nerede ne yaptığını biliyordu. Hal böyleyken, kendisinden sakladığı sürüp giden sırları olamazdı. İnsan başlangıçta garipsediği şeylere zamanla alışıyordu. O da zaman içinde Eyüp'ün ailesiyle görüşmemesini eskisi kadar yadırgamaz olmuş; hatta onu kimsesiz biri gibi görmeyi öğrenmişti.

Aile meselesi zamanla gündemden düştüyse bile, Pilar'ın İstanbul merakı arada bir depreşen bir hastalık gibi yıllar boyu girmişti aralarına. Seyahat etmeyi seven, sayısız şehir görmüş biri olarak, kimselerin öve öve bitiremediği İstanbul'u, şu hayatta en sevdiği insanın doğduğu kenti de

ziyaret etmek isterdi elbet. Ama başlangıçta ülkeye giriş yaparsa doğruca askere alınacağını bahane eden Eyüp, o iş hallolduktan sonra da oraları sevmediğini söyleyerek karısının ısrarlarına hep olumsuz yanıt vermişti. Bir keresinde bu durumun saçmalığına o kadar sinirlenmişti ki Pilar, "Tamam, sen gelme o zaman. Ben tek başıma gidip gezeceğim" demişti. Başlangıçta gülüp geçen Eyüp, karısının ciddi olduğunu görünce Türkiye'ye apar topar bir gezi planlamış, ama "yaz sıcağında çekilmez" diyerek, o plana İstanbul'u katmamıştı. Güneyde güzel bir tatil yapmışlardı beraber. Antalya'ya bayılıp, tatilin rehavetine kapılan Pilar, "ille de İstanbul" diye diretmeye lüzum duymamıştı. İlhami'yle de ilk kez orada tanışmışlardı zaten. Eyüp, Türkiye'de olduklarını haber verince, adam üşenmemiş, soluğu Antalya'da almıştı. Sonra bir kere yalnız, bir kere de karısıyla beraber Barselona'da ziyaret etmişti onları. Önce birazdan yakınına gideceği okulda liseyi, sonra Fransa'da üniversiteyi beraber okuyan iki arkadaş, bir arada uzun yıllar geçirmişlerdi. Artık pek sık görüşemiyorlardı belki ama hâlâ yakınlardı birbirlerine. İlhami'yle sadece üç defa bir araya gelmelerine karşın bunu görüp hissetmişti Pilar. Kocasının onunlayken çocuklaşıverdiğini, başka hiçbir arkadaşının yanında olmadığı kadar neşeli, rahat ve konuşkan olduğunu fark etmişti. Bu bile İlhami'yi sevmesine yetmişti zaten. Hatırladığı kadarıyla karısı Eda da sessiz sakin, iyi niyetli biriydi.

Eyüp'ün, ailesini görmeye neden gerek duymadığını anlamaya başlamıştı Pilar. Bahriyeliler ezelden beri böyle idiyseler, adamcağız onlardan uzak durmaya çalışmakta pek de haksız sayılmazdı. Müesser'in kaygı dolu gözlerini hatırlayınca, böyle şeyler düşündüğü için utandı. Kadıncağız adeta gözünün içine bakmış, şefkatle üzerine titremişti. Kardeşine olan sevgisini görmemek için ruh körü olmak gerekirdi. Peki bu sevgiye neden sırtını dönmüştü Eyüp? Acaba bazen hiç sevilmemek, borçlu kalacak kadar sevilmekten evla olabilir miydi? Yok, belki de yanlış yorumluyordu bu insanları. Eyüp'ün hiç tanımadığı Perihan'ın rahatsız edici soruları bile, sadece bağ kurabilme telaşı olamaz mıydı? Bu aralar aşırı hassastı ve her şeyi abartmaya yatkındı. Peki Veysel'in bakışlarını da mı yanlış yorumlamıştı? Adam ne zaman Eyüp'ten bahsetse, gözlerinde öfke şimşekleri çakmamış mıydı? Zaten onun kaba saba, vurdumduymaz hallerinden çok o bakışları sıkmamış mıydı Pilar'ın canını? O yalımlı gözler, muhtemelen kendisinin hiç bilmediği bir hikâyenin olmadık bir

yerinde asılı kalmıştı. Bu yüzden aslında ona bile çok kızmamak lazımdı. Fakat her şey öyle yeni, öyle beklenmedikti ki... Doğru şekilde düşünüp aklıselim kararlar alan kişi olmak istemiyordu şu an. Birilerini sevip birilerinden nefret etmek, kimine kızıp kimine gücenmek, ama ille de Eyüp'e güvenmek istiyordu. "Offf" dedi, "offf!" Başı çatlayacak gibiydi.

"Bir şey mi dedin abla?" deyip dikiz aynasından kendisine baktı bitirim taksi şoförü. Bütün hıncını soru sormaktan başka bir kusuru olmayan taksiciden çıkarmak istercesine, sert bir sesle cevap verdi:

"Demedim. Yola bakın siz."

Uzun süre deniz kıyısından ilerledikten sonra bir yerlerden yukarı saptı taksi. Daracık sokaklardan geçip dik yokuşlardan çıktı.

"Galatasaray Lisesi'nin önüne mi demiştin abla?" diye sordu, azarı işittikten sonra ilk kez ağzını açan şoför.

"Evet, orada eski kitaplar satan dükkânların olduğu bir pasaj varmış."

"He, sahaflar var, Aslıhan'ı diyorsun. Bak, sağdaki bina lise. Pasaj da hemen ileride. Dur, önüne kadar gidelim" deyip arabayı azcık ileri aldı. Önünde durdukları pasajı gösterdi eliyle.

"Aha, burası da senin pasaj."

Taksimetreyi kontrol ettikten sonra elini çantasına atarak, dün uçaktan iner inmez Türk Lirası'na çevirttiği paraları çıkardı. Sayıp adama uzattı. Para üstü vermeye davranan şoföre eliyle "kalsın" diyerek indi taksiden. Bunun az evvelki lüzumsuz kabalığını telafi etmeyeceğini pekâlâ biliyordu ama aklına başka bir özür dileme yolu da gelmiyordu.

Pasaja adımını atmasıyla birlikte, sanki randevulaşmışlar gibi karşısına çıkıverdi aradığı kişi. Onu bu kadar kolay bulacağına ihtimal vermemişti. Bu yüzden sevindi ve günlerdir ilk kez şansının döndüğünü hissetti.

Üzerindeki alacalı şortla esnaftan çok turiste benzeyen İlhami, girişe yakın dükkânlardan birinin dışındaki tezgâhın önünde dikilmiş, kitapları düzenlemekteydi. Adı seslenilince dönüp bakmış, karşısında Pilar'ı bulunca neye uğradığını şaşırmıştı. Toparlanıp kendine gelince, ışıl ışıl dişlerini gösteren kocaman bir gülümsemeyle yaklaşıp "Nereden çıktınız yahu siz?" diyerek sevinçle sarılmıştı beklenmedik ziyaretçisine. Pilar daha bu ilk lafından onun hiçbir şeyden haberdar olmadığını anlamıştı. Ve hemen oracıkta son umudu da billur bir vazo gibi kırılıp dağılmıştı. İlhami ise cam kırıklarından bihaber, bir an evvel arkadaşını görebilmek telaşındaydı.

"Eee, nerede bizimki?" diyerek hevesle etrafına bakınan adamı baştan aşağı şöyle bir süzdü Pilar. Şaşkınlığı da, telaşı da gayet sahiciydi. Cevap vermek yerine oturacak bir yer istedi, kendisine uzatılan minik iskemleye ilişti ve olanları anlatmaya girişti.

Nihayetinde neredeyse yalvaran gözlerle baktı kocasının arkadaşına:

"Bana yardım edecek misin?"

Beraberce, Eyüp'ün nerede olabileceğine dair kafa yormuş, ortalığı ayaklandırmadan soruşturmanın yollarını aramışlardı. Neler döndüğünü anlayamamakla birlikte, İlhami de vaziyetin hassas olduğunu düşünüyor, en azından şimdilik sağa sola fazla duyurmamak gerektiğine inanıyordu. Eyüp ortaya çıktığında cümle âlemin bu olayı konuştuğunu görürse muhakkak küplere binerdi. Malum, mahremine onun kadar düşkün kimse görülmemişti. Kendiyle ilgili konularda ağzını sıkı sıkı mühürlemesi ve sorunlarını tek başına çözmekte diretmesi alışıldık şeylerdi. Fakat bu son numarası, artık hepten deli işiydi. Arkadaşının son zamanlarda kendini pek de iyi hissetmediğini, hatta doktora gittiğini öğrenince, karşı karşıya oldukları durumun onun kendi içinde yaşadığı bir tür buhrandan kaynaklanabileceğini öne sürmüştü İlhami. Belki sadece biraz yalnız kalmak istemiş, bunu yaparken de bildiği, tanıdığı bir yere gitmeyi tercih etmişti. Her ne kadar habersizce ortadan kaybolmasının açıklanabilir bir tarafı olmasa da, en azından İstanbul'a gelip kendisini aramayışını da anlamlı kılıyordu bu ihtimal.

Yine de başına tahmin ettiklerinden daha kötü bir şey gelmediğinden emin olmak için, polise haber vermek gerektiğini söylemişti İlhami. Veysel'in bu

konudaki umursamazlığını hatırlayan Pilar, minnetle bakmıştı adamın yüzüne. "Verelim" demişti, "bence de verelim."

Kendisini dükkânda beklemesini ve müşteri gelirse kitapları ilk sayfalarında kurşunkalemle yazılı olan fiyattan vermesini tembihleyen İlhami, kayıp ihbarında bulunmak için, koşar adım yakındaki bir karakola gitmişti. O yokken çalan telefona bakmadı ama gelen müşterilerle elinden geldiğince ilgilenmeye çalıştı. Zaten Sevgi Soysal'ın *Yenişehir'de Bir Öğle Vakti* romanını arayan yaşlı bir adam ve karıştırdığı tezgâhtan bulduğu Marilyn Monroe biyografisinin fiyatını soran genç bir kadından başka müşteri de uğramadı. İnsanda alıp siliverme arzusu uyandıran kirli gözlük camlarının ardından bakan adama dükkân sahibinin bir yere kadar gittiğini ve kitapların yerini bilmediğini söylemekle yetinmiş; asık suratıyla içini daha da karartan genç kadına da elindeki kitabı tıpkı İlhami'nin dediği gibi ilk sayfada yazan fiyattan vermişti. Kitabı çantasına attıktan sonra dalgın dalgın uzaklaşan kadın, tam pasajdan çıkmak üzereyken son anda hatırlamış gibi geri dönüp, bir Sylvia Plath kitabı sorunca, ona da dükkân sahibinin bir yere kadar gittiğiyle başlayan cevabı yinelemişti. Orada tek başına durduğu zaman zarfında başka gelen giden olmayınca, sahaflığın pek de kazançlı bir iş olmadığını düşünerek, İlhami'nin ne diye bu işlere girdiğini hatırlamaya çalıştı. Öyle ya, o da tıpkı Eyüp gibi ekonomi okumuştu. Bildiği kadarıyla bir dönem üniversitede hocalık yapmıştı. Ama sonra ne olmuştu da okulu bırakmıştı, bilmiyordu Pilar. Ya İlhami bahsetmemişti ya da kendisi önemseyip yeterince dinlememişti. Tek hatırladığı İlhami'nin devralacağı dükkânın heyecanıyla, bu sahaflık işini ballandıra ballandıra anlattığıydı.

Yirmi dakika kadar sonra gittiği yerden nefes nefese dönen İlhami, polislerin pek de ilgilenmediğini, işlemi başlatmadan evvel durumu teyit etmek ve bazı sorular sormak için kayıp şahsın ailesinin iletişim bilgilerini istediklerini söyledi. Yakınlarıyla görüşmeden ihbarı kabul etmeyeceklerdi demek ki. Pilar, hemen kalkıp karakola gitmeye niyetlendiyse de, şimdilik gerek olmadığını söyleyerek tuttu onu İlhami. Telefon numaralarını sormak için dükkânı aramış ama Pilar cevap vermeyince bizzat gelmek mecburiyetinde kalmıştı. Az evvel çalan telefonu açmadığı için pişmanlık duydu Pilar. Ama telefonun kendisine olabileceği aklının ucundan dahi geçmemişti. Her ne kadar içinden kalkıp karakola gitmek geçiyorsa da İlhami'nin bu ülkede işlerin nasıl yürüdüğünü kendisinden çok daha iyi

bildiğini düşünerek, Bahriyelilerin ev adresini ve telefon numarasını bir kâğıda yazmakla yetindi. Son anda "Bu da bulunsun sende" diyerek kendi cep telefonu numarasını da ekledi. Kâğıdı alıp yeniden karakola koşturan adam, yorgun argın geri döndüğünde, gerekli bilgileri verdiğini, gerisini polisin halledeceğini söyledi.

Henüz bir arpa boyu yol alınmamasına karşın kendini sabahkinden daha iyi hissediyordu Pilar. En azından yanında endişesini paylaşan, bir şeyler yapmak için çabalayan tanıdık biri vardı artık. İlhami öyle zarif, öyle anlayışlıydı ki Eyüp'ün kaybolmasının karıkoca arasındaki bir sıkıntıdan kaynaklanabileceğini ima edebilecek her türlü sorudan kaçınmıştı. Hal böyle olunca bu konuda konuşacak pek az şey kalmıştı geriye. Aynı ihtimaller üzerine defalarca kafa yorup aynı sorulara yeni cevaplar üretmeye çalışmışlar, ama ne yazık ki işin içinden çıkamamışlardı.

Bir süre sonra, Pilar'ın kafasını dağıtması gerektiğine karar vererek ayaklandı İlhami.

"Hadi hadi, oturduk kaldık burada. Acıkmadın mı sen daha?"

"Yok, acıkmadım. Sıcak zaten, canım bir şey yemek istemiyor."

"E o zaman bir şeyler içeriz biz de. Hava alalım biraz, kafamız açılır hem."

"Burası ne olacak?"

"Boş ver burayı" diye omuz silkti adam. "Her gün sabahtan akşama kadar başında durmuyorum zaten."

Moralini bir nebze olsun yükseltebilmek için çırpınan bu iyi yürekli, kalender adamın peşine takıldı gönülsüzce Pilar. Kalabalık bir caddeye çıktılar.

"Burası sizin Las Ramblas gibi bir yer, İstiklal. Gece gündüz cıvıl cıvıldır. İstanbul'un gece hayatı hep buranın ara sokaklarında akar. Aha, bizim Raval'ımız da aşağıda bak, Tarlabaşı."

Pilar isteksizce etrafına bakınıyor, bu vıcır vıcır kalabalığın ortasında çürük bir diş gibi umutsuzca sallanıyordu. Etrafını çevreleyen dağdağalı insan seli tarafından yutulmaktan korkar gibi kendini sakınmaya çalışıyordu. Neyse ki korktuğu başına gelmeden, ara sokaklardan aşağı, bulvara doğru inerek, bir taksiye bindiler.

"Seni bu keşmekeşten biraz uzaklaştıralım önce" dedi İlhami. "Sakin, güzel bir yere gidelim. Haliç'i seyrederek birer çay içelim karşılıklı. İstanbul neye benziyormuş, bir gör bakalım."

Sonra da şoföre eğildi:

"Eyüp'e."

Pilar'ın kendisine çevirdiği soru dolu bakışları ve yuvalarında büyüyen gözleri fark edince, "Pierre Loti'ye çıkar bizi arkadan" diye taksiciye verdiği direktife devam etti önce. Sonra da Pilar'a dönüp "Eyüp bir semtin adı" diye açıklamaya girişti. Anlattığına göre, gidecekleri yere ulaşmak için bir mezarlığın içinden geçeceklerdi. En güzeli yürüyerek, eski mezar taşlarının arasından geçerek tırmanmaktı bu yolu ama sıcak yüzünden bu seferlik arabayla çıkacaklardı. Varacakları menzilde onları emsalsiz bir Haliç manzarası bekliyor olacaktı. Gidecekleri yerin kocasıyla bir ilgisi olmadığını anladıktan sonra konuya olan ilgisini yitirdi Pilar. Ayrıca mezar taşlarının arasından yürümekten zevk almak da anca ölü sevicilere göre bir işti. Ne tepede ne de manzarada gözü vardı ama iyi niyetle bir şeyler yapmak için didinen İlhami'yi canından bezdirmemek için ses etmedi. Taksiden indiklerinde, ortalıkta öyle büyülenilecek bir şey de göremiyordu zaten. Birkaç merdiven tırmanıp sıradan bir kafenin bahçesine çıktılar. Önlerinde koridor gibi uzanan yolu da geçtikten sonra dışarıdan göründüğünden çok daha büyük bir avluya ulaştılar. Etrafta onlarca masa sandalye vardı. Ve tam karşılarında da muhteşem bir manzara. Böyle bir şeyle karşılaşmayı beklemeyen Pilar, şaşkınlıkla bakakaldı. Keşke Eyüp de burada olsaydı şimdi, keşke bu manzaraya karşı birlikte otursalardı.

Çaylarını yudumlarken pek konuşmadılar. Yan yana oturup sessizce Haliç'i seyrettiler, muhtemelen ikisi de aynı kişiyi düşünüyordu.

Bardaklar boşalınca, sandalyesinde doğrulup "Beyazıt'ta bir arkadaşın çay ocağı var" diye konuya girdi İlhami. "Bizim okuldan, Vehbi. Patron deriz kendi aramızda. Kulağı delik bir tiptir, herkesten her şeyden haberi olur. İstersen şöyle bir uğrayıp ağzını yoklayalım. Bakarsın Eyüp'le ilgili bir şey duymuştur filan..."

Bu ismi arada bir eve gelen mektuplardan hatırlıyordu Pilar. Adamı hiç görmemişti ama Eyüp onun şahsına münhasır biri olduğunu söylerdi. Ne zaman adını zikretse yüzünde bir tebessüm belirirdi. Bildiği kadarıyla okuldan sonra hiç yüz yüze görüşmeseler de mektuplaşmayı sürdürmüşlerdi. Vehbi denen bu adam, gurbetteki arkadaşına memlekette olup biteni, ortak tanıdıklarının halini ahvalini yazmayı görev bilir, hatta arada kasetler, kitaplar filan da gönderirdi. Bir an yüzü ışıldadı Pilar'ın. Tabii ya, kocasının irtibatı kesmediği ender insanlardan biri olarak, onlara yardımı dokunabilirdi Vehbi'nin. Nasıl olup da daha evvel akıl edemediğine şaşarak, kocasının mektup arkadaşına gitmeyi seve seve kabul etti. Keyfi yerine gelmişti.

Taksiden indikten sonra, kitap tezgâhlarıyla dolu bir avludan içeri girdiler. Minik bahçesine birkaç masa ve iskemle atılmış köhne bir kahveye varana kadar yürüdüler. Dışarısı ne kadar bakımsız ve kasvetliyse, içerisi de o kadar renkli ve iç açıcıydı. Duvarlarda çoğu siyah beyaz fotoğraflar, gelişigüzel yapıştırılmış gazete kupürleri, uçları yırtık bir Pink Floyd posteri, kocaman bir Fenerbahçe bayrağı, *La Haine* filminin afişi ve bir de Filistin bayrağı vardı. Üzerine gazete ve dergiler bırakılmış masaların etrafında üçerli beşerli gruplar oturmuş, hararetle konuşuyorlardı. Pilar, ne tür bir sentez burayı bu hale getirmiş olabilir diye düşünmekten kendini alamadı. İlhami, yanına çağırdığı genç bir delikanlıya "Vehbi yok mu?" diye sordu. Camide olduğu ve birazdan döneceği cevabını alınca, iki çay söyleyerek boş masalardan birine yöneldi. Pilar "Ben daha içmeyeyim" diyecekti ki az ilerideki masaların birinden kalkan ince uzun bir delikanlı "Hocam nasılsınız?" diye koşup diplerinde bitiverdi. İlhami kısa bir sohbetle onu başından savana dek, çaylar çoktan masaya gelmişti. İtiraz etmeden çayına uzandı Pilar.

Bir süre sonra kan ter içinde bir adam girdi kahveye. Bir yandan oflayıp pufluyor, bir yandan da elindeki kâğıt mendillerle yüzünü boynunu siliyordu. Kafasını yukarı doğru uzatan kıvır kıvır saçları, ayakkabılarından fırlayan gazete kâğıtları ve içeri girer girmez içinden bir dolu dergi ve kitap çıkardığı miadı çoktan dolmuş kocaman sırt çantasıyla oldukça tuhaf görünüyordu.

"Çok ucuz kitaplar buldum, adamın biri el arabasında satıyor yukarıda. Neler neler var baksana, André Gide, Maupassant, Brecth'in *Üç Kuruşluk Roman*'ı bile var" diye anlatmaya koyuldu. Bir yandan konuşurken, bir yandan da çantasından çıkardığı ganimetleri boş bir masanın üzerine yığıyordu. O öyle ortaya konuşunca, söylediklerinin muhatabının kim olduğunu anlayamadı Pilar. Haline bakılırsa içerideki herkesi tanıyor ve hatta belki de aynı anda herkese konuşuyor olmalıydı. Kitaplardan birini girişteki masada oturan delikanlılardan birinin önüne bıraktı.

"Simone de Beauvoir'ın *Konuk Kız*'ı. Senin feminist bir arkadaşın vardı değil mi, ona verirsin."

Sonra çantasından alelade bir kurşunkalem çıkarıp, masadaki diğer delikanlıya hediye etti. "Al bu da senin olsun, yazarsın."

Ve hiç istifini bozmadan bir de kullanılmış silgi bıraktı masaya:

"Sonra istersen silersin."

Bir tür Noel Baba gibi önüne gelene hediye dağıtan bu tuhaf adam, Pilar'ın şaşkın bakışlarının farkına dahi varmadan "Off be, cehennem sıcağı sanki!" deyip ayakkabılarının içinde terden paramparça olmuş gazete kâğıtlarını yenileriyle değiştirdi. "Biraz param olsa yazlık alıp yazları Ardahan'da geçiririm valla. Yazın İstanbul'da duranın hiç aklı yok" diye kendi kendine ya da belki de herkesle konuşmaya devam etti. Kahvedekiler gülüştüler.

"Abi sen askerliği Ardahan'da yapmıştın değil mi? Yazıl TC ordusuna, devam et bıraktığın yerden" diye laf attı içlerinden biri. Noel Baba duymazdan geldi. Cebinden çıkardığı ıslak mendillerle alnını, boynunu silip

ferahlama derdindeydi. Ama gözü Pilarların oturduğu masaya takılınca, mendile filan boş vererek, doğruca o yana seğirtti.

“Oo İlhami, görmedim ya, ne zaman geldin sen?”

“İki saattir seni bekliyoruz Patron, ne bitmez ibadetmiş. Artık buraya uğramadan direkt cennete geçersin diye düşünmeye başlamıştım.”

Böylece bekledikleri kişinin bu garip adam olduğunu anladı Pilar. Tabii dedi içinden, onca yıl mektup yazmaktan vazgeçmeyen, bununla da yetinmeyip arada bir ufak hediyeler göndermeye üşenmeyen birinin Noel Baba çıkması gayet normaldi. Bu sıcak mağduru aziz, kendisini hiç fark etmemiş gibi, İlhami’ye anlatmaya devam etti.

“Yok abi ya, camiden sonra bir arkadaşa hayırlı olsuna gittim. Eski arkadaşım, bizim semtte ufak bir motel açtı geçenlerde. Bir türlü denk getirip uğrayamamıştım. Gidip bir çayını içtim, aradan çıkardım.”

Sonra sesini alçaltıp sır verir gibi ekledi:

“Abi o kadar sermaye yatırıyorsun, müessese kuruyorsun, bari adam gibi isim koy değil mi? Uymuş karısının aklına, gitmiş Par Par Palas koymuş dükkânın adını, iyi mi! Güya par par ışıltılı demekmiş de, ışıltılı saray anlamına gelecekmiş de... Partal Palas, hatta biraz zorlasan Palas Pandıras olacak. Ruh hastası gibi isim, insan gidip kalmaya çekinir yeminle.”

Ayakta dikilmekten vazgeçip masaya yerleşiveren adam, aralıksız konuşmayı sürdürdü. Tanışma girişiminde bulunmadığı Pilar’ı hiç yabancılamadan, hızlı hızlı anlatıyor, bir konudan öbürüne atlıyor, kâh Fenerbahçe’den kâh gazetelerin köşe yazarlarından bahsediyordu. İlhami sonunda dayanamayarak “Oğlum ne adamsın ya! İnsan bir merak eder yanımızdaki hanım kim diye. Kırk yıllık arkadaşın sanki, anlattıkça anlatıyorsun. Tanışsana önce.”

“Pardon abi” diye cevap verdi Vehbi mahcup perdeden. “İlhami’nin yanında gelen yabancı sayılmaz diye şeyettim ben” dedi Pilar’a bakıp af dilercesine. Sonra da mahcubiyeti bir kenara bırakıp arkadaşına çıkıştı:

“Hem ben mi soracağım, senin yanında gelmişse tanıştırmak da sana düşer.”

“Tanıştırayım o zaman, Pilar. Bizim Eyüp’ün eşi.”

“Eyüp mü?” diye cevap arayan gözlerle Pilar’ı süzdü adam. “Hangi Eyüp’ün?”

“Oğlum kaç tane Eyüp var?”

“Bir sürü var abi. Sen hangisini diyorsun?”

“Ortak tanıdığımız tek Eyüp’ü söylüyorum.”

Birkaç saniye boş gözlerle arkadaşını süzdükten sonra, yüzünde şaşkın bir ifade, gözlerini kırpıştırarak “Bizim Barselonalı Eyüp?” diye sordu.

“Yaa, bizim Barselonalı Eyüp.”

“Haa” dedi Vehbi uykudan yeni uyanmış gibi. “Bizim Eyüp’ün hanımı! Hoş geldin yenge.” Uzatıp elini sıktı Pilar’ın. Yüzüne çocuksu bir anlam katan şaşkınlığını üzerinden atıp samimiyetle gülümsedi. İlk iş daha önce İstanbul’u görüp görmediğini, en çok nereleri sevdiğini sordu. Pilar kısa cümlelerle cevapladı onu. Genç kadının Türkçesine övgüler düzdükten sonra, “Ee, Eyüp nerede peki?” deyişinden, onun da durumdan haberdar olmadığı çabucak anlaşıldı.

“Halletmesi gereken işler varmış. Gelir gelmez Pilar’ı buraya bırakıp Ankara’ya geçmiş” diye çabucak uyduruverdi İlhami. Ankara yalanını kafasında hazırlayıp da mı gelmişti, yoksa birdenbire mi uyduruvermişti, düşünmeden edemedi Pilar. Şu günlerde kendi de çok sık başvuruyordu aynı çareye ama yine de zorlanmadan çabucak yalan uydurabilenlerden korkardı çocukluğundan beri. Onun kafasından geçirdiklerinden habersiz olan İlhami, “Anlayacağın biz de henüz görüşemedik. Önce Pilar’la buluştuk, Eyüp dönünce de hep beraber toplanırız artık” dedi. Sonra da aklına yeni gelmiş gibi ekledi:

“Sahi, senin dükkândan haberi var mıydı onun?”

“Dükkândan...” Cevap orada yazılıymış gibi kaşlarını çatıp bir süre tavana baktıktan sonra “Tabii vardı. Mektuplaşıyoruz arada, bahsetmiştim buradan” dedi Vehbi. “Hayırdır, neden? Buraya mı çağıracaksınız?”

“Yav, çağırmalık bir durum yok. Adam İstanbul’da değil dedim ya. Hani diyorum ki döndükten sonra, olur da benden evvel sana uğrarsa haberim olsun, atlar bu tarafa gelirim.”

“He, ararsa söylerim” dedi Vehbi kinayeli bir vurguyla.

İnsanlardan az şey beklemek hayal kırıklığı riskini azaltıyordu. Yıllarca mektuplaştığı arkadaşından, mektuptan başka bir şey ummayan bu adam, şimdi onun gelişini haber vermeyişine bile gönül koymuyordu. Beklemiyor, bu yüzden kavuşamayınca üzülüp kırılmıyordu. Keşke ben de böyle olabilsem diye geçirdi içinden Pilar.

Vehbi, masadaki misafirin kimliğini öğrendikten sonra Eyüp’ün nerede olduğunu, neler yaptığını sormuş; aldığı kısacık cevapların akabinde, havaların sıcaklığından takımların transferlerine, politikacıların gaflarından yaz döneminde sinemaya güzel film gelmediğine kadar uzanan sohbet potpurisine geri dönmüştü. Umduğunu bu masada da bulamamış olmanın sıkıntısıyla çoktan karalar bağlamış olan Pilar, gözü iki adamda aklı başka diyarlarda, çoktan kendi hayal âlemine göç etmişti. İlhami’nin arkadaşını dürterek “Bak kim geldi” diye, kahveden içeri giren adamı göstermesiyle toparlandı. Kafasının tepesi hafiften açılmış, üflesen yıkılacak kadar zayıf, uzun boylu bir adamdı bu.

Vehbi “Birine mi baktın birader?” diye seslendi o tarafa doğru. Onları fark edince “Oo, bir taşla iki kuş. Nasılsın İlhami Doğru?” diye sırıtarak geldi adam masaya. “Patron’a şöyle bir bakayım dedim ama sen de buradaymışsın, ne güzel oldu.”

Hemen gelen adamla tanıştırıldı Pilar. Liseden arkadaşları Müjdat’tı bu. İlhami, Eyüp’le beraber Fransa’ya giderken, Vehbi ve o Ankara’da siyaset bilimi okumaya yollanmıştı. İkisinin de okudukları okulla ilgili bir şey yapmadığını söyleyerek dalga geçti İlhami.

“Bunların ailesinin okula verdiği paraya yazık oldu. Biri gitti kahveci oldu, öbürü gazeteci.”

“Kaymakam mı olsaydım?” diye güldü Müjdat.

“En azından muhtarlığı deneyebilirdin.”

“Ne adamsın ya! Gören de kendisi Wall Street’te broker oldu, New York borsasını parmağında çeviriyor sanır.”

“Arnavutköylü Gordon Gekko!” diye araya giren Vehbi’yi duymazdan gelen İlhami, Vehbi’ye uydurduğu hikâyeyi Müjdat’a tekrar edip, Eyüp’ün acilen halletmesi gereken bir işi olduğu için kendilerine katılamadığını anlatmaya girişmişti. Hatta hikâyeyi biraz geliştirmiş, Ankara’dan başka bir yerde halledilmesi mümkün olmayan birtakım evrak işleri uyduruvermişti. Yıllardır görmediği ve hatta belki varlığını bile unuttuğu eski arkadaşının yokluğundan ziyade Pilar’ın varlığıyla ilgilenen Müjdat, garip bir beceriyle sohbetin altından girip üstünden çıkarak konuyu politikaya getirdi ve Pilar’a ailesinde Bask kökenli kimse olup olmadığını sordu. Baba tarafının Bask olduğunu duyunca da her nedense pek keyiflendi.

“Ya, öyle mi? Çok güzel!”

Bu yersiz memnuniyetin sebebini anlayamayan Pilar, gün içinde pek sık yaptığı gibi, yarım yamalak tebessüm etmekle yetindi. Eyüp’ün sadece ailesi değil, arkadaşları da bir acayipti. Bir süre sonra “Acıktık yahu, hadi kalkalım da bir şeyler yiyelim” diye hareketlendi İlhami. Bir türlü yerinde duramıyor, ha bire yeni planlar yumurtluyordu adam. Vehbi’nin dışarıdaki bu cehennem sıcağında yürünemeyeceği yolundaki muhalefetine rağmen, hep beraber kalktılar. Erkeklerin kendi aralarında istikamet belirlemelerinin ardından yola koyulup dar sokaklardan geçerek, koca bir yapının önüne ulaştılar.

“Burası Süleymaniye Camii” dedi İlhami. “ Eskiden mimarların büyüklüğü kubbeleriyle ölçülürmüş, Süleymaniye’nin kubbesini görmen lazım.” İçinden, hah, bir turistik gezimiz eksikti diye geçiren Pilar, kesin bir dille geri çevirdi onu. Mızıkçılık olmasın diye yemek fikrine itiraz etmemişti ama cami gezip mimari inceleyecek kadar uzun boylu da değildi.

Misafirin turistik tura hiç de hevesli olmadığını görünce, acelesiz adımlarla caminin avlusundan geçip, bahçe duvarının hemen karşısına sıra sıra dizilmiş kuru fasulyecilerden birine oturdular. Vehbi siparişleri verirken, İlhami de öğrencilik yıllarında Eyüp'le sık sık buraya geldiklerini anlatmaya girişti. Şehrin en güzel fasulyesi Ali Baba'da yapılırdı. Hem ucuzdu da. Böyle olunca Eyüp her defasında kıtlıktan çıkmış gibi saldırırdı önündeki tabağa. Hatta bir keresinde hızını alamayıp arka arkaya üç porsiyonu mideye indirmişti de sonra bütün gün kendine gelememişti.

Masadakiler kahkahalarla eski günleri anarken, Pilar da sevdiği adamla aynı hatırada buluşmanın tadını çıkardı. Yıllar evvel çocuk bir Eyüp, bu masalardan birinde, belki tam da burada oturmuş, az sonra kendisinin de yiyeceği yemeği kaşıklamıştı. Farklı zamanlarda olsa bile nihayet aynı yerdeydiler işte. Aynı hatıranın içinde... Yitip gitmiş bir anın kırılgan gölgesinde. Sadece bu bile ikisini yakınlaştırmalıydı. Eyüp'e yaklaştığını hayal ediyordu, yakında onu bulacağını...

Üzerinde mis kokulu dumanı tüten, bol salçalı az acılı kuru fasulyeler masaya geldiğinde "İşte budur!" diye ünledi Müjdat. "Bu meret asıl kışın yenir ama mevzu bahis kuru fasulyeyse gerisi teferruattır" deyip hevesle tabağa gömüldü. Onu takip eden Pilar, kendini dahi şaşırtan bir iştahla on dakika içinde önünde ne varsa silip süpürdü. Hayatı boyunca yediği en lezzetli kuru fasulye buydu gerçekten de...

Yemekten sonra, Eda'yı da alıp Beyoğlu'nda birkaç kadeh rakı içmeyi teklif etti İlhami. Müjdat rakıyı duyar duymaz "Bana uyar" dedi. Her şey yolundaymış gibi davranmaktan yeterince yorgun düşmüş olan Pilar'sa "Yok, bana bu kadar eğlence yeter" diyerek reddetti. Böylesine kafası karışık, gönlü bulanıkken elinden gelmiyordu varyete insanı olmak. Masalara sığamıyor, sohbetlere katlanamıyordu. Üstelik halini anlamayıp hayatın neşesinden medet uman herkes gözüne galiz birer küfür gibi görünüyordu. Hem zaten gezip eğlenmeye gelmemişti ki bu şehre... Evdekilerin beklediğini bahane edip kaytarmaya çalıştı. Ama İlhami kulağına eğilip "Biliyorum canın hiçbir şey yapmak istemiyor" diye fısıldadı. "Ama evde oturup kara kara düşüneceğine bizimle vakit geçir, biraz kafan dağılsın. Nasılsa beklemekten fazlasını yapamıyoruz şu anda."

Adam haklıydı aslında. İçini yiyen kuruntulardan habersiz güle oynaya sohbet edenleri dinlemek pek eğlenceli sayılmazdı ama erkenden o kasvetli eve girmektense dışarıda vakit öldürmek belki de daha iyiydi. Bütün bir akşam ve gece, Perihan'ın bitmek bilmeyen sorularına ya da Veysel'in ayarı bozuk çıkışlarına maruz kalmak yerine Eyüp'ün eski dostları arasında yalan bir hikâyenin içinde uyuşabilirdi bir süre daha. Hem birkaç kadeh içmek iyi bile gelebilirdi lime lime olmuş sinirlerine.

"Peki o zaman. Ama çok kalamam."

Böylece hep beraber kalkıp Vehbi'yi kahveye bıraktılar. Pilar geç kalacağını haber vermek için kahvenin telefonundan Emirgân'daki evi aradıysa da, cevap veren olmayınca kimseyle konuşamadı. İlhami karısını ararken, içki içmediği için kendilerine katılmayacak olan Vehbi de Pilar'ı bir başka gün yine kahveye davet ediyordu. Fırsat bulursa yeniden uğrayıp bir çayını içsindi. Mahzun bir çocuk gibi ekledi sonra: "İnşallah bir dahaki sefere Eyüp de bizimle olur." Bunu söylerken yüzünde biriken gölgelerden, bunca yıl mektuplaşıp dostluğuna sahip çıktığı adamın, gelişinden kendisini haberdar etmeyişine kırıldığını anladı Pilar. Demek insanın sevdiklerine gücenmesi, beklentinin yoğunluğuyla pek de ilgili değildi. Belki de keder sadece, sevmenin yan etkisiydi. Zavallıcık gerçeği bilse, kendini unutup asıl Pilar'ın haline acırdı herhalde. Tam vedalaşacakları sırada, son anda karar vermiş gibi Pilar'a "Dur, bekle bekle" deyip kasanın yanında duran o kocaman çantasına yöneldi. Bir müddet oyalandıktan sonra, elinde kırmızı kaplı minik bir not defteriyle döndü.

"Bu da benden sana ufak bir hatıra. Olur ya, görüşemezsek diye..."

Tabii ya, unutmuştu Pilar onun kısa süre önce tanık olduğu Noel Baba hallerini. Hatırlayınca içtenlikle gülümseyip teşekkür etti. Defteri çantasına koyarken, bu acayip adamı bir daha görüp görmeyeceğini merak ediyordu. Onu yeniden görmek, her şeyin yoluna girdiğine mi delalet olurdu acaba, yoksa bir daha hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağına mı?

Eda'yla Taksim Meydanı'nda buluştular. İlhami'nin dediğine göre, telefonda Pilar'ın İstanbul'da olduğunu öğrenince pek sevinmişti kadın.

Buluştuklarında da kırk yıllık arkadaşlarmış gibi sıkı sıkı sarıldı. Barselona ziyaretinden sonra hiç görüşmemelerine rağmen, bu kadar sıcak karşılanmak hem garibine hem de hoşuna gitti Pilar'ın. İstiklal Caddesi'nin kalabalığını yararak, sabahki ilk durağına yakın bir yere, Çiçek Pasajı'na girdiler. Garsonların gösterdiği yakınlıktan, İlhami'nin gediklisi olduğunu tahmin ettiği bir meyhaneye oturup rakı söylediler. Daha önce hiç rakı içmiş miydi Pilar? Elbette içmişti. Eyüp evde her zaman bir şişe rakı bulunduruyor, arada bir çıkarıp feta peyniri eşliğinde demleniyordu. Pilar'ın da tadına bayılmamakla birlikte kocasına eşlik etmişliği vardı.

"Sizin İspanyolların da rakıya benzeyen bir içkisi vardı değil mi?" diye sordu İlhami.

"Evet, *cassalla*. Rakı gibi berrak ama suyla karışınca beyazlaşıyor. Daha çok Valencia tarafında içilir. Annem bayılır mesela." Son cümleyi söyler söylemez de annesini araması gerektiğini fark etti. Aksi halde er ya da geç işlerin nasıl gittiğini öğrenmek için arayacaktı Vicky. O Paz gibi değildi, yaptığı görüşmenin uluslararası olduğunu anlaması için faturayı beklemesi bile gerekmeyebilirdi. Dışarıdan gelen en ufak bir sesten işkillenebilirdi mesela. Bu düşüncelerle huzursuzlanan Pilar cep telefonunu kaptığı gibi tuvalete yollanırken, masadakiler sohbetin konusunu çoktan *cassalla*'dan *uzo*'ya çevirmişti.

Tuvalet boştu. Etrafın yeterince sessiz olduğuna kanaat getirdikten sonra annesini aradı. Telefonu ancak altıncı çalışında açabilen Vicky, alışverişten yeni dönmüş, dolabı yerleştiriyordu. Yalanını yüzüne vurmak istermiş gibi, ilk iş Sevilla'da havaların nasıl olduğunu sordu.

"Sıcak."

"Çok mu sıcak?"

"Çok sıcak."

Annesinin sesinde manidar bir sitem bulmaktan korkuyordu. Sezgileri ya da artık adı her neyse işte osu çok güçlüydü kadının. Çocukluğundan beri ona yalan söylemeyi beceremezdi Pilar. Az laf az yalan düsturuyla sohbeti uzatmayıp, işlerin yolunda gittiğinden ama çok sıkı çalışması gerektiğinden

bahsetti kısaca. Sonra da “Hadi işin varmış, ben seni tutmayayım” deyip apar topar kapadı telefonu. Arkasından çabucak bir de Isabel’i aradı. Kardeşi, karnında tek kale maç yapan yaramazın tekmeleriyle sersemlemesinin haricinde iyiydi ama ablası için endişeleniyordu. Pilar ona da kısa bir günlük rapor verip kendisini merak etmemesini tembihledi. Hazır telefon trafiğine girmişken, haber vermeden gecikmenin uygunsuz olacağını düşünerek, Eyüplerin evini bir kez daha aradı. Yine cevap veren olmayınca, canı sıkıldı. Neydi bu şimdi? Neredeydi herkes? Kimse kendisine bir şey söylememişti. Kalkıp eve gitse kapıda mı kalacaktı yani? Yok yok, diğerleri dışarı çıksa bile Müesser mutlaka bekler beni diye düşündü sonra. Evin telefonunda bir arıza olmalıydı. Eğer öyleyse, kayıp ihbarını teyit etmek için arayan polis de ulaşamayacaktı hiç kimseye. Bunu düşünmek iyice tadını kaçırdı. Son olarak, kaybolduğundan bu yana kim bilir kaçıncı kez ve ulaşamayacağından emin bir şekilde Eyüp’ün cep telefonunu aradı. Günlerdir en çok duyduğu sesin sahibi bir kez daha açıkladı: “Aradığınız kişiye şu an ulaşılamıyor.” Kalktığından biraz daha sefil bir ruh haliyle döndü masaya. Ve bıraktığından farklı olarak, çeşit çeşit mezeyle donatılmış halde buldu sofrayı. İlhami rakıları dolduruyor, Eda ise Müjdat’a dönmüş, harıl harıl bir şeyler anlatıyordu.

“Canım, günahını almayayım ama... İnsanın aklına geliyor işte.”

“Neymiş sana öyle gelen?” diye ilgilenmiş gibi yapmaya çalıştı Pilar. Madem gelmeyi kabul etmişti, suratını ekşitip milletin tadını kaçıracak değildi. Nezaketen de olsa arada sohbete iştirak etmesi, en azından öyle görünmesi icap ederdi.

Pilar’ı ilgili görmenin memnuniyetiyle karısından önce cevap verdi İlhami:

“Eda’nın çalıştığı yayınevinden romanları çıkan bir kız var. Bizimkinin gözü kızı pek tutmamış. Kitapları acaba başka biri mi yazıyor diye düşünüp, insafsız komplo hikâyeleri uyduruyor.”

“Amaan” diye güldü Eda. “Dalga geçiyor bunlar benimle. Öyle bir şey demiyorum ama kızı bir görsen o kadar genç ki... Konuşurken iki kelimeyi bir araya getiremiyor. O kitapları nasıl yazıyor, kafam almıyor doğrusu. Hoş yazarken deniz derya olup da konuşmaya gelince apışıp kalan bir sürü yazar

tanıyorum ama bu başka türlü işte, ne bileyim. Babası da epey zengin bir adam olunca... İnsanın aklına her şey geliyor tabii. Dünyada bir sürü hayalet yazar yok mu hem? Olur olur yani...”

“Kitapları nasıl peki?” diye sorarken, bana neyse, okuyacağım sanki diye geçirdi içinden Pilar. Ama sosyalleşmek böyle bir şeydi işte, mütemadiyen insanı cevabını dinlemeyeceği sorular sormak zorunda bırakırdı.

“Yani, ne bileyim, fena değil. İlkini o kadar beğenmemiştim ama iki ay önce bir tane daha teslim etti, bunu sevdim mesela. Bir sirk cambazıyla ilgili bir roman, bu ay basacağız. Şimdi onunla uğraşıyorum hatta” diye tatlı tatlı anlatıyordu Eda. Pilar’sa boş gözlerle kadının yüzüne bakıp gülümserken, yarın kocasını nerelerde araması gerektiğini düşünüyordu. O solgun düşünceleri, onca fasulyeyi mideye indiren kendisi değilmiş gibi iştahla mezelere girişen Müjdat’ın basbariton sesi böldü:

“Yahu yesenize. Pilar, bu mezelerden bulamazsın Barselona’da bak, kaçırma. Sona kalan dona kalır, haberin olsun.” Arkadaşıyla atışmayı sevdiği her halinden belli olan ve ortamı canlandırmaya bahane arayan İlhami, bu fırsatı kaçırmadı:

“Rakı masasını yanlış tanıtıyorsun misafirimize. Pilarcığım, sen bakma bu adama. Kendisi evrende kapladığı alan ve yedikleri arasındaki orantısızlıkla meşhurdur. Zaten okulda buna Şikemperver Semaver derlerdi. Ne bulursa yediği gibi, çayı da litreyle içerdi. Yani yemek konusunda pek örnek alınacak biri sayılmaz kendileri. Misal, normalde rakı masasında mezelere böyle abanılmaz, kıtlıktan çıkmış gibi saldırılmaz. Bilakis yavaş yavaş, muhabbetin tadını çıkara çıkara yenir.”

Pilar içinden, keşke siz de yavaş yavaş konuşsanız da dediğiniz anlaşılsa diye geçirdiyse de hiç renk vermedi. Baş başayken herkes tane tane, dikkatle konuşuyordu ama bir arada olunca onun yabancı olduğunu unutmuşçasına hızlanıp hayatında işitmediği kelimeleri arka arkaya sıralıyorlardı. Ama umursamadı yine de. Zaten dinlemeye pek meraklı değildi.

Lakerda tabağına uzanırken “Ne o, adabımuaşeret uzmanı kesildin bir anda. Bir ara gel de çatal bıçak tutmayı, piyano çalmayı filan da öğret” diye

terslendi Müjdat.

İlhami "Hem İspanyollar da meze kültürüne yabancı değiller ki. Onların da *tapas*'ları var, değil mi Pilar?" deyince de saldırı sırası kendine gelmiş gibi araya girdi:

"Yahu İspanyol İspanyol deyip durmasana. Baba tarafı Bask'mış işte. Belki İspanyol demiyor kendine!"

Bunun üzerine masadaki üç kafa birden Pilar'a çevrildi. O ise sohbetin dönüp dolaşıp buraya varmasından pek hoşnut değildi.

"Anne tarafım Katalan, baba tarafım Bask ama..."

"Aha! İspanyolluktan başka her şey varmış yengede, baksana" diye atıldı Müjdat.

"Hah, arayıp da bulamadığın konu! Türklerle Kürtler yetmiyordu zaten sana, İspanyollarla Basklara da el at hemen, aman eksik kalma. Herkes adına konuş, karar ver."

"Ha tabii sen kendi adına konuşuyorsun değil mi? Bana sorma o zaman. Al işte Pilar'a sor."

Konuşulanları yarım yamalak takip edebilen Pilar, meseleyi uzatmak istemediğinden, temkinli olmaya çalışarak cevap verdi:

"Aslında benim bu konuda pek politik bir tavrım yok. Zaten ailemin büyük kısmı da bu işlere kafa yormaz."

İlhami arkadaşına "gördün mü bak" bakışı atarken, Müjdat merakını gıdıklayan ipucunu çoktan yakalayıp ipe asılmıştı bile:

"Haa, ailenin büyük kısmı ilgilenmiyor ama pek de desteklenmeyen birileri var galiba evde."

Duymazdan gelmek ya da yalan atmak mümkün olduğu halde "Evet" diye gülümsedi Pilar, Müjdat'ın bu külyutmaz haline. "Amcam."

“E anlat bakalım o zaman şu amcayı hele bir” diye ısrar etti Müjdat. “ETA’cı filan mıydı yoksa?”

“Evet.”

“Hadi canım!” Müjdat öyle yüksek sesle bağırmıştı ki diğer masalarda oturanlar dönüp kendilerine bakınca “Eh be oğlum, kıs biraz şu koca sesini!” diyerek arkadaşını uyarmak zorunda kaldı İlhami.

“Tamam tamam” diye toparlandı adam. Sonra yeniden Pilar’a döndü:

“Anlat Pilarcım. Anlat da öğrenelim biraz sizin hikâyeleri.”

“Nesini anlatayım?” dedi Pilar çaresizlikle. “Bask milliyetçisiydi işte amcam. Bağımsız Bask devleti için...”

Müjdat ısrarıyla can sıkıyor olabileceğini fark etmiş olacak ki açıklama yapma ihtiyacı duyarak Pilar’ın sözünü kesti: “Merakımı hoş gör. Bizim buralarda ETA pek bilinir. Yani bilinir de bilinmez. PKK ile karşılaştırılır ha bire. PKK ETA’yla, Batasuna da HADEP’le... Bir anlatan olsa da dinlesek diye bakıyoruz işte.”

Onun meraklı gözlerine gözlerini dikiverdi Pilar o zaman. Madem Ander Amca’yı dinlemek istiyordu. Öyleyse buyursun dinlesindi.

Bahsettiği kişi babasının kardeşi değil de çocukluğundan kalma bir masal kahramanıymışçasına, kırmızı kadife kutusundan yeni çıkardığı kırılgan bir sesle anlatmaya başladı. Anlatırken hatırlamaya, hatırladıkça da Ander Amca’yı ve ona dokunmuş günleri özlemeye...

1968 senesinde ETA’nın yönetim kadrolarından biri, Txabi Etxebarrieta, yolda arabayla giderken kendisini durdurmak isteyen polisle arasında çıkan çatışma sonucu öldürülmüştü. Pilar o sırada henüz dört yaşında olduğu için bu olayı hatırlaması mümkün değildi elbette. Ama hem büyükler kendi aralarında konuşurken defalarca dinlediği, hem de bu olayın doğurduğu

sonuçlar sadece ailesinde değil, tüm bir ülkenin tarihinde yankı bulduğu için sanki bizzat yaşamış gibi detaylı olarak biliyordu.

Örgüt, Etxebarrieta'nın öldürülmesini sükûnetle karşılamadı. Karşılığında Polis Şefi Meliton Manzanas'ın canı alındı. Böylece Ander Amca'nın da aralarında bulunduğu on altı militan, Manzanas'ın ölümünden sorumlu tutularak yargılanmaya başlandı.

Bir sis perdesinin ardından bile olsa, kendini o günlere tanıklık etmiş gibi hissediyordu Pilar. Sanki hep beraber Izaskun Halalara gitmişlerdi. Isabel daha bebekti. Kendisinden epeyce büyük olan kuzen Raul, Pilar'ı büyüklerin hararetli münakaşalar yaşadığı oturma odasından uzak tutmaya, evin bahçesinde eğlendirmeye çalışıyordu. İçeriden sesler yükseliyordu. Izaskun Hala ağlıyor, Ramirez Enişte karısının küçük kardeşinin adını öfkeyle anarak "O başıbozuk bütün ailenin başını derde sokacak" diye bas bas bağırıyordu. Babası ortalığı yatıştırmaya çalışıyor, annesi dışarı ses gitmesin diye pencereleri kapatıyordu. Bahçeden annesini izliyordu Pilar. Göz göze geliyorlardı, Vicky hiçbir şey yokmuş gibi yalandan şöyle bir gülümsüyordu. Gerçeği saklamak için başvurulan o gülüşün sahte kıvrımları, ailesinin amcasıyla baş etmeye çalıştığı yılların alameti farikası olarak kaldı Pilar için. Ve kendi yetişkinliğinde de ne zaman başı sıkışsa aynı kıvrımlara saklandı.

Aile bireyleri çaresizlik içinde kıvranıp, üzülüp öfkelenmekten öteye gidemezken, örgüt Ander Amca'yı ve diğerlerini kurtarmak için çoktan kolları sıvamıştı. Arkadaşlarının ölümle yargılanmasını engellemeye çalışan militanlar, bu kez San Sebastian'daki Batı Alman konsolosunu kaçırdılar. Nihayetinde gerginlik o kadar tırmandı ki Franco geri adım atıp Manzanas olayının sorumlularına verilecek ölüm cezalarını hapis cezasına çevirmek zorunda kaldı. Cezaevine girişini net olmayan hatıralara sığdırdığı amcasının Franco'nun ölümünden iki yıl sonra cezaevinden çıkışını dün gibi hatırlıyordu Pilar. On üç yaşına bastığı gün, bir doğum günü hediyesi gibi çıkıp gelmişti Valencia'ya Ander Amca.

Daha küçükken onu saçı sakalı birbirine karışmış, laf dinlemez, serseri bir tip olarak hayal ederdi Pilar. Muhtemelen ne zaman ondan söz açılsa, büyüklerin suratının yaramaz bir çocuktan bahseder gibi şekil almasının bunda büyük payı vardı. Bu yüzden Ander Amca'yı karşısında gördüğünde

gerçekten çok şaşırdı. Bir kere hiç de öyle saçları yağ içinde kalmış, sakalı iki parmak uzamış pejmürde bir adam değildi. Son derece bakımlı ve hatta şıktı. Gayet güzel giyinmiş, dalgalı saçlarını özenle yana doğru taramıştı. Onun cezaevinden değil, ısrarla çağrıldığı bir davetten geldiğini sanırdınız. Hiç hayal ettiği gibi gürültücü, kavgacı, uzlaşmaz, huysuz bir adam filan da değildi üstelik. Aksine kadife gibi yumuşacık bir sesle konuşuyor, konuşurken mutlaka karşısındakinin gözlerinin ta içine bakıyor, bakışlarıyla oraya güven tohumları ekiyordu. Karşısındakinin yaşı ya da statüsü ne olursa olsun, onu ciddiye alıyor, sanki çok önemli şeyler öğrenecekmiş gibi büyük bir dikkat ve merakla dinliyordu. Önceleri büyüklerinin yıllarca amcasına haksızlık ettiğini düşündü Pilar. Bu muydu yani öfkeli, dediğim dedik, inatçı küçük kardeş! Fakat zamanla Ander Amca'nın herkesi büyük bir dikkat ve anlayışla dinlemekle beraber her defasında kendi istediğini yaptığını fark etti. Herkesin konuşmasına müsaade ediyor ama sonunda yine bildiğini okuyordu. Fakat bunu öyle büyük bir nezaketle yapıyordu ki ona kızmak, gücenmek mümkün değildi. Tanıdığı herkesten farklıydı o, bambaşka biriydi.

"Ee sonra ne oldu peki amcana?" diye sordu Müjdat. "Şöyleydi böyleydi diyorsun, rahmetli mi oldu?"

"Bilmiyorum."

Bilmiyordu. Ander Amca bir süre yanlarında Valencia'da kaldıktan sonra, geldiği gibi sessizce gitmişti. O gece yastığının altında güzelce paketlenmiş bir kitap buldu Pilar. *Alice Harikalar Diyarında*. İçinde "gecikmiş bir doğum günü hediyesi" yazıyordu gece mavisi bir dolmakalemle. Pilar, Alice'i çok sevdi ama asıl doğum günü hediyesinin Ander Amca'nın bizzat kendisi olduğunu da hep bildi. Suretini hatıralarına bir masal kahramanı büyüsüyle nakşetti. Büyükler herkesi budayıp kendilerine benzetmek isterdi ama çocuklar kahramanları oldukları gibi sevecek cesaretteydi. Bu yüzden gücenmedi amcasına kendisini bırakıp gittiği için, kendince onu anladı. Tek anlayamadığı, neden gittiği yerlerden bir haber yollamadığıydı.

Merak ediyordu Pilar, neredeydi amcası, bir gün yeniden gelecek miydi? Arada bir babasına sorar ama doğru düzgün cevap alamazdı. Kimse kendisine bir şey söylemediyse de zamanla onun bir yerlerde öldüğünü, öldürüldüğünü anladı. Aile büyükleri mezarsız bir cesedin peşine

düşmektense, unutmayı, öyle biri hiç olmamış gibi davranmayı seçtiler. Ander Amca ve onun ışıltılı hatırası, Pilar'ın on üçüncü yaşının en güzel hediyesi olarak kaldı...

Pilar'ın sözleri bitince kısa bir sessizlik oldu masada. Müjdat içine dönmüş, Eda kim bilir hangi kaybını hatırlayıp uzaklara dalmıştı. İlhami usulca kadehini kaldırdı:

"Yitirdiğimiz bütün güzel insanlara ve onların kaybolmayacak hatıralarına içelim öyleyse."

Öbürleri de ona eşlik ettiler. "Kaybolmayacak hatıralara!"

Saat dokuza doğru, artık kalkması gerektiğini söyledi Pilar. Evdekiler iyice meraklanmış olmalıydı. Telefonlarının çalışmaması onun suçu olmadığından, bu saate kadar dışarıda kalmasının özellikle Müesser'de yaratacağı endişeden de kendisi sorumlu tutulamazdı. Yine de nezaketen, belli bir saatten önce misafir olduğu eve girmesi gerektiğini düşünüyordu. Evden çıkmadan önce cep telefonu numarasını vermeyi akıl edebilseydi, Müesser'in şimdiye kadar defalarca aramış olacağından emindi. Belki de iyi yapmışımdır telefonumu vermeyi unutmakla diye düşünüp güldü. Kendisini eve bırakmak isteyen İlhami'yi kesin bir dille reddedip tıpkı sabah yaptığı gibi bir taksiye atlayacağını söyledi. Eyüp'ün Ankara'da bulunduğunu sanan Müjdat, Pilar'dan arkadaşına selamlarını ve gitmeden mutlaka görüşmek istediğini iletmesini istedi.

"Tabii söylerim" dedi Pilar, rakının da etkisiyle kendine acımaktan içinde bulunduğu durumla dalga geçmeye terfi eden bir gülümsemeyle. Gözleri, İlhami'ninkilerle buluştu. Adam anlayışla baktı ona; "Merak etme, halledeceğiz" der gibiydi ya da Pilar öyle anlamak istedi. Eda "Gitmeden bize de gelin muhakkak bir akşam. Bekliyorum bak" diyerek, yine sıkı sıkı sarıldı Pilar'a. İlhami taksiye kadar geçirmek için onunla beraber dışarı çıktı. Müşteri bekleyen bir taksi bulana kadar hiç konuşmadan yan yana yürüdüler. Taksinin kapısını açıp şoföre nereye gideceğini tarif ettikten sonra "Cep telefonun bende var. Benim telefonum da burada yazıyor" diyerek cebinden çıkardığı kartviziti uzattı adam. Yelkovan Kitabevi /

İlhami Doğru. Taksi hareket etmeden evvel, açık pencereden içeri eğilip "Yarın tekrar haberleşiriz. Sakın canını sıkma. Bugün yarın ortaya çıkacak bizim deli Eyüp" dedi. Pilar ona inanmayı bütün kalbiyle istedi.

Yol boyunca gün içinde yaşadıklarıyla zonkladı durdu kafası. Sabah evden çıkışı, tereyağından kıl çekercesine kolayca İlhami'ye ulaşması, beraber yaptıkları mini gezi, Vehbi'nin kendisi gibi garip dükkânı, sonra pat diye Müjdat'ın çıkıp gelişi, Süleymaniye Camii'nin görkemi, kuru fasulyenin lezzeti, derken Eda'nın samimiyeti, Ander Amca'nın sesi, hatıralar tüneli, rakının verdiği gevşeme... Bugün ne çok şey yapmıştı... Bir tek Eyüp'ü bulmayı beceememişti. Denizin öbür yanından yükselen ışıklara bakarak "Ah Eyüp" dedi. "Neredeysen çık artık!"

Şoför, sabahki meslektaşının aksine, hiç üzerine alınmadı. Ya duymazdan gelmiş ya da sahiden duymamıştı.

Babası "O benim kardeşim, nasıl kovarım evden?" dediği vakit, annesi de duymazdan gelmişti. Ama utanmıştı Pilar bunu söylemeye bugün o masada, diyememişti. Eyüp bile bilmiyordu Ander Amca'nın Vicky yüzünden gittiğini. Bilse belki de bu kadar sevmezdi artık Vicky'yi. Pilar da onu sevememekten korkuyor olmalıydı ki bildiğini kendine bile tekrar etmiyordu ve içinde tuttuğu için de hiç unutmuyordu. "Benim iki çocuğum var, onları korumam lazım" demişti kadın. "Ander'in dostları da, düşmanları da beni aşar. Evimde istemiyorum onu." Sonra apar topar gitmişti Ander Amca. Bir daha değil kendisi, haberi bile gelmemişti. Biliyordu Pilar, bu kayıp kalbindeki ilk yaralardan biriydi. Ama yaraların çirkin sayıldığı bir yerdi dünya, o da güzelleşmek için gizlemişti.

Taksi evin önünde durduğunda, geciktiği için tedirgindi. Bahçeden içeri girip bütün ışıkları yanık olan eve doğru ilerlemeye başlayınca kapının önündeki karartıyı fark etti. Biraz daha yaklaşınca da bu karartının yan yana yığılmış bir sürü ayakkabıdan meydana geldiğini... Bu misafir bolluğunu neye yorması gerektiğini bilemez halde, çıkardığı ürkünç kuş sesiyle kulakları tırmalayan asap bozucu zile bastı. Kapıyı tanımadığı bir kadın açtı. Tam yanlış mı geldim acaba diye düşünüyordu ki kadının arkasından Müesser göründü. Sabahtan bu yana on yıl yaşlanmış gibiydi. Şişmiş kocaman olmuş, kan çanağına dönmüştü sessiz gözleri. O gözlerle Pilar'a baktı, o sessizlikle bir şeyler anlattı. Ama Pilar anlamadı. Kapıyı açan kadın

içeri geçip gözden kaybolunca “Ne oldu Müesser, kötü bir şey mi oldu?” diye sordu. Cevabını duymak istediğinden emin değildi.

Müesser, belli ki ağzını açmak istedi ama beceremedi. Ayakta zor duruyor gibiydi, kapıya yaslanmasa yere yığılıverecekti sanki.

“Müesser, korkutma beni. Ne oldu?”

İçeriye kulak kabarttı Pilar. Birisi mırıl mırıl şarkı söylüyordu. Ama şarkı gibi değil, daha çok dini ayinlere yakışacak türden, kasvetli bir melodi... Şarkı bitip de aynı anda “Amin” diyen bir sürü kadın sesi duyulunca Müesser’in kolunu tutup sıktı.

“Söylesene, ne oldu?”

Müesser, kalan son gücünü kullanır gibi güçbela açtı ağzını. Birbirine yapışmış kuru dudaklar için için kanayarak ayrıldı, aralandı. Ve nihayet o aralıktan dışarı cılız da olsa bir ses çıktı:

“Öldü...”

Pilar’ın sırtından kaynar sular boşaldı sanki. Duyduklarının ne anlama geldiğini idrak edemiyor gibiydi. Ne olmuştu Eyüp’e? Kötü bir şaka mıydı duydukları? Biri neler olup bittiğini hemen şimdi anadilinde anlatmalıydı. Bu Türkçeyi anlayamıyordu artık, aklı karışmıştı. Beyni uğuldamaya, başı dönmeye başladı. Destek alabilmek için kapıya yaslandı ve karşısındaki kadının iki gözden ibaret kalmış yüzüne bakakaldı.

“Gitti” diye tekrar etti son nefesini verir gibi Müesser. “Kardeşim öldü. ”

Sisli bir kış gecesindeyim. Havada buram buram kükürt kokusu... Yanımda uzun yıllardır görmediğim bir arkadaşım var, Vehbi. Ağzı sürekli kıpırdıyor ama söylediklerinin tek kelimesi bile duyulmuyor. Ben şimdiki gibi görünüyorum, o ise hiç yaşlanmamış, son gördüğüm haliyle. Yüzüne dikkatlice bakınca dudaklarını okuyorum. “Bundan sonrasını tek başına yürüyeceksin. Söylediklerimi unutma tamam mı?” diyor. “Ne zaman çağırırsan...” Sonra da birdenbire ortadan kayboluyor. Tek başıma kalıyorum. Ara sokaklardan birine kıvrılıyor, üç katlı taş bir binanın önüne gelince taş kesilmiş gibi duruyorum. Sanki hiç gelmeyecek birini bekliyorum.

Derken mis gibi bir koku duyuyorum. Hiçbir zerresini kaçırmak istemezmiş gibi bütün kokuyu ciğerlerime dolduruyorum. Keşke memleketteki bütün sabunlar böyle koksa diyorum.

Kokunun kaynağına dönünce onu görüyorum. Soluk yüzü, siyah gözleri, koyu kumral saçlarıyla dikiliyor karşımda. Onunla göz göze gelince ne zamandır aradığım kişiyi bulduğumu anlıyorum. Tuhaf! Bütün geçmişimi biriktirdiği kara gözleriyle bir hatıra defteri gibi karşımda dikiliyor ama yine de ne adını ne de onu nereden tanıdığımı çıkarabiliyorum. Tek bildiğim onu deli gibi sevdiğim. Sanki ya hep benimle olmuş ya da olacak. Ya beni doğurmuş olsun ya da benden bir çocuk doğursun istiyorum. Sonra acıyla hatırlıyorum: O beni sevmiyor ki! Ağlamaya başlıyorum. Gözyaşlarım sel olup ayaklarını ıslatınca, kulağıma eğilip beni sevdiğini söylüyor. Sonra mis kokusunu da alıp gidiyor. Uzaklaşan topuk seslerini duyuyorum. Hani beni seviyordu, öyleyse niye gidiyor? Gözlerimden sicim gibi yaşlar dökülüyor. Birden adı aklıma geliyor, ölümcül bir çığlık gibi sesleniyorum:

“Maria Puder!”

Topuk sesleri susuyor. Kürk mantosunun eteklerini savurarak etrafındaki sisi yarıyor. O zaman siyah gözlerinin içinde kendimi görüyorum. Kulağıma eğilip usulca fısıldıyor:

"Şimdi ben gidiyorum. Fakat ne zaman çağırırsan gelirim."

Uyandığımda yastığımın üzerinde bir kardan adam erimişti. Gündüzleri ağlamayı beceremeyen ben, bu ihtiyacımı geceleri görüyorum demek ki. Daha evvel de ıslak yastıklara uyandığım olmuştu ama ilk kez rüyamda hüngür hüngür ağladığımı net bir biçimde anımsıyorum.

Rüyalarımı hatırlayamadığım için yakınırken, mahrum kaldığımın Sabahattin Ali'nin düş gücü olduğundan hiç haberim yoktu. Paris'e doğru yola çıkmadan hemen evvel okuduğum *Kürk Mantolu Madonna*, uzunca bir süre aklımdan çıkmamış, yıllar boyu en sevdiğim kitabı soranlara verdiğim cevap olmuştu. Aşk konusunda acemi bir delikanlı için gaddar, heves kırıcı bir hikâyeydi oysa. Maria Puder melek, onun hakkında kötü düşünmek cüretini gösteren bense bir şeytandım. Kaybedeceğine inandığı için kazanmayı denemeyen, sevilmemekten korktuğu için sevmeyi beceremeyen biriydim ben. Tıpkı Raif gibi sevilebileceğime dair inancımı kaybetmiştim ve bunun müsebbibinin bana değersizliğimi hissettirenler olduğunun da bilincindeydim.

O yıllarda sanki bütün kadınlar etrafımda pervaneymiş de ben hangi birini seçeceğimi bilemiyormuş gibi, ancak Maria Puder gibi bir kadına âşık olabileceğimi düşünürdüm. Halbuki o yaştaki erkekler genellikle kendine yan gözle bakma hatasına düşen her kadına razı olur. Ben de gelgeç hevesler konusunda pek seçici sayılmazdım. Fakat öyle inanıyordum ki ancak Maria Puder gibi bir kadın ömür boyu sevilip beklenebilirdi. Hiç gelmeyecek olsa dahi...

Paris'te Pilar'ı ilk gördüğümde her nedense aklıma Maria Puder gelmişti. Fiziksel bir benzerlik yoktu aralarında. Ama görür görmez hissetmiştim, o benim Kürk Mantolu Madonnam olabilirdi. Masumiyet ve asaletini hiçbir paranoyama, art niyetime teslim etmeyecek biriydi. Sırf bu yüzden bile doğru kişiydi.

Evet, öyleyim ben. İçime başka dışıma başka bakan gözlerim, her nabza ayrı şerbet sunan türlü çeşit yüzlerim var. Huzursuzun, yalancının tekiyim. Oysa Pilar öyle mi? Neyse o, barışık kendisiyle. Biz onunla ikimiz, yan yana iki resim basıp bu iki resim arasındaki bilmem kaç farkı soran gazetelerin bulanık gözlü müdavimleri gibiyiz. O hep aynılıklarımızı arar, bense farklılıklarımızı. O ne kadar neşeye yatkınsa, bende de o kadar keder müptelalığı...

Hep birlikte çıktığımız Lizbon tatilinden bahseder mesela Pilar. Ne zaman bir tatil konusu açılsa, tutar o günleri anar. Ona göre beraber çıktığımız ilk tatil olduğu için özeldir, romantiktir. En olağan anlara bile mucizevi anlamlar yükleyen bütün yeni âşıklarınki gibi, o tatilimiz sorunsuz bir şekilde ve zırıl zırıl mutluluk içinde geçmiştir. Oysa ben bir sene sonra gittiğimiz Roma tatilini her zaman tek geçerim. Şehirdeki ikinci günümüzde, hem de Aşk Çeşmesi'nin önünde bütün paramızı çaldırdığımız tatili...

Ben ayağıma cepsiz bir şort geçirip yanıma çanta almak konusunda da gönülsüz davranınca, garibim Pilar, çantasına sadece kendi cüzdanını değil, benimkini de koymak zorunda kalmıştı. Böylece müstakbel hırsızımız bir taşla iki kuş vurabilmiş ve muhtemelen kendisine çektiği mükellef ziyafet esnasında da bol bol kulaklarımızı çınlatmıştı. Cüzdanlarımızın yerinde olmadığını ancak Trastevere'nin Mercanti Meydanı'ndaki afili restoranda yediğimiz leziz pizzaların parasını vereceğimiz sırada fark edebilmiştik. Bir kâbusa dönen romantik seyahatimizi hâlâ tebessümle anarım, ne terlemiştik!

Ne zaman o tatilden bahsetsem yüzünü buruşturur Pilar. Hatırlamaktan hoşlanmaz. Oysa ben, birlikte badireler atlatmayı, sinir bozacak kadar mutlu ve yapış yapış bir romantizme defalarca tercih ederim. Güzel karımla aramızdaki en keskin farklardan biri bu. Benim ille de karanlıktan yana olmam, ancak aydınlıkta mutlu olabilen Pilar'ın ilk elektrik kesintisinde evden kaçacağı anlamına gelmiyor elbette. Yoksa benim Maria Puderim olabileceğine inanıp onunla evlenmezdim herhalde.

Roman kahramanı Raif'in yıllar sonra nedametle andığı o ölümsüz kadın, hakiki Maria Puder ise ilk aşkım olarak hep hatırımda kaldı. Bu sabah

görüyorum ki rüyalarıma girip beni bulacak, yani söylediği gibi geri dönecek kadar sahici bir aşktı.

Fransa'ya gitmeden iki gün önce arkadaşlar arasında yaptığımız veda buluşmasında, Vehbi vermişti bu romanı bana. Yanlış hatırlamıyorsam, aynı gün Galatasaraylı İlhami'ye de kullanılmaktan yıpranmış bir Fenerbahçe forması hediye etmişti. Okulun nadir Fenerbahçelilerinden biri olarak, yanına taraftar çekmek için son ana kadar talihsiz bir kampanya yürütmüş, bu haliyle yıllarca hepimizi güldürmüştü. Numaracı biri değildi ama çoğu tuhaflığı çevresindekileri neşelendirmek için yaptığı da bilinirdi. Verdikçe çoğalmayı bilmekle mükâfatlandırılmış ender insanlardandı. Ortalıkta içi dışına çıkmış kocaman bir çantayla dolanır, tanıdığı tanımadığı herkese bir şeyler dağıtırdı. Ev terliğinden okunmuş günlük gazeteye ya da kenarı işli bir mendile kadar uzanan tuhaf hediye yelpazesiyle insanı hem şaşırtır hem sevindirirdi. Verdiği her armağan, en tuhaf görüneni bile, zaman içinde insanın hayatında mühim bir yer edinirdi ya da bana öyle gelirdi. Mektuplarından anladığım kadarıyla yıllar onu hiç değiştirmedi. Aldığı eğitime rağmen önemli biri olmaktan bizim anladığımız şeyi anlamayı reddetti. Bu yüzden bizlerin aksine hakikaten önemli biri olmayı becerdi. Beyazıt'ta bir çaycı açmış, öğrencisinden emeklisine her türden müşterisi oluyormuş. Onu orada hayal etmek hoşuma gidiyor.

Liseden bu yana bir kez olsun görmedim yüzünü. Ama yıllardır hâlâ mektuplaşırız, havadan sudan bahsederiz birbirimize. Ben ona buralardan kartpostal, afiş filan yollarım, o bana oralardan müzik kaseti, ilginç gazete haberleri...

Peki ama yıllar sonra ne diye gördüm ben bu rüyayı? Maria Puder'i mi özledim, yoksa sadece geçmişe ait bir şeyleri mi? Kısa süre önce köksüzlüğüme dair rüyalar gördüğümü de hesaba katarsak, sevgili doktorumun yapacağı analizlerden memleket hasreti çektiğim sonucunu çıkaracağını tahmin etmek kabiliyet gerektirmiyor. Ona bütün bunları anlatırsam Maria Puder'in benim için ne ifade ettiğini soracak. Aşk, acı, özlem, korku, umut... Ne zaman başım sıkışsa çıkıp gelecek bir sevgili. Ayrı düştüğüm ama beni hiç terk etmeyecek biri...

Kürk Mantolu Madonna'yı hediye ederken "Şimdi ben gidiyorum. Fakat ne zaman çağırırsan gelirim" demişti Vehbi, yüzünde kocaman bir

tebessümle. Henüz kitabı okumadığım için anlamamış, boş boş bakmıştım. Ancak okuduktan sonra anladım. Hatta yeri geldiğinde kendime mal etmekten kaçınmadım, çaldım. Aşkın acemiliğinden çıkıp gönlümü eğlendirmeye çalıştığım dönemlerde, ayrılırken nazik olmaya çalıştığım kızlara söyledim en çok. Yalan söyledim. Aslında söylemekten çok duymak isterdim.

Ne var ki yalan da olsa kimseden dinleyemedim. Lise arkadaşımın koca gülüşlü yüzünden başka kimse bana ne zaman ihtiyacım olsa geri döneceğini söylemedi giderken. Daha da fenası, dönüp de bulacak kadar sevmedi sanırım kimse beni. Ya da ben mi her şeyi yanlış anladım? Ah Maria Puder, görüyor musun bana ettiğini?

6
Müesser

Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem bir kamış olsam!
Ahmet Haşim, “Bir Günün Sonunda Arzû”

Mezar taşlarını düşünüyordu Müesser. Nasıl suskundu onlar, nasıl ağır bir de... Koca âlem hırçınlık etmeyi bir yana bırakıp hasta bir kedi uysallığıyla eriyip dolmuştu sanki içlerine. Bundan mıydı kâinatın bütün sırrını bilir gibi yüklü, hiç doğurmamış kadınlar misali kederli ve çok doğurmuş kadınlar kadar yorgun oluşları? Söyleyecek çok şeyi olanların sitemkâr sessizliğine bürünmeleri bundan mıydı? Bitmiş değil, asıl şimdi başlamışlar gibi mağrur duruşları... Ömür çöplüğünde kendini öğütenlerin hepsinin, yerin yüzüne ayak basmışların cümlesinin başına dikilecek olan bu taşların korkunç karanlığını düşündü Müesser. Çocukluğundan beri, kendi mezar taşının hayalinden ziyade başkalarınınkinden ürkmüştü titreyerek. Toprağa verildiği ilk gün, henüz bir mezar taşı yoktu annesinin. Etrafındakilerin dirisinden çok ölüsüne meraklıymış gibi o koca aile kabristanını satın alan babası, karısının ne zaman öleceğini bilseydi, yatacağı yeri bölüp ayırdığı yetmezmiş gibi herhalde başına bir de taş yerleştirirdi. Ama tıpkı kendisinin ne zaman gideceğini bilmediği gibi onunkini de...

Hafize Hanım’a bir mezar taşı yapıldıktan sonra, kabristana her gidişinde, o taşla konuşmuştu Müesser. Ona öyle gelirdi ki, böceklerin şehvetle yiyip bitirdiği bedeni toprağa karıştıysa bile, oradan suya, bitkiye ve başka bir yerlere akıp gitmişti. Toprak bomboştu artık, çocukluğunun korku dolu geceleri kadar karanlık hem de. Ama mezar taşı öyle mi? Annesinin ruhundan kalan ne var ne yoksa çekip toplamış, topladıklarıyla iyice

ağırlaşmıştı o. Ne vakit mezar taşına baksa, anacığının yorgun suretini görmüş gibi olurdu orada. Ne vakit elini sürse, yüzünün kederli çizgilerine dokunmuş gibi...

Yıllar önce bir keresinde, daha küçük bir çocukken, okuldan döndüğü bir kış gününde, yolda gördüğü iki kediyi hatırladı Müesser. Yol kenarına serilmiş iki kedicik. Biri ölmüş, hiç kıpırdamayan öylece yatıyordu. Diğeri, arkasından sıkı sıkı sarılmıştı ona, ağlar gibi bir hali vardı. Uyanması için sarsıyordu bir daha hiç kıpırdamayacak olan ölü bedeni. Kendi minik bedenini öbürününkine yapıştırmış, onunla tek bir kedi olmaya, beraberce canlanmaya çabalıyordu. Annesini yatağında ölü bulduğu gün Müesser de onun üzerine kapaklanmıştı. Tıpkı o kedi gibi. Ve bugün yine, bir kez daha... Daha kaç kere nafile kapanacaktı böyle önünde soluksuz yatanların üzerine?

Yan yana dizilmiş mezar taşlarını düşündü Müesser. Büyük aile kabristanlarının etrafına örülmüş kalın, suskun duvarları... Yaşanmış günlerin, o duvarların içinde sıralı mezar taşlarına hücum eden binlerce ton ağırlığını... Aile kabristanlarını neden sevmediğini düşündü. İçeridekilerin kafesleri, kabirleri miydi, yoksa aileleri mi, bilemedi. Anne babasının yanı başına dikilmiş mezar taşının pütürlü yüzeyini düşündü sonra. Onun hemen yanı başına dikilecek olan bir yenisini, Veysel'inkini...

Ah, diye geçirdi içinden, ah, açmasaydım o telefonu keşke! Açamadan tüketseydim soluğumun son demini. Duymasaydım hiç duyduklarımı, görmeseydim gördüklerimi, öylece ölüp gitseydim ben de...

Sabah kahvaltıdan sonra tuhaf bir sıkıntı peyda olmuştu zaten içine. Bir yandan gece gördüğü tekinsiz rüyaya, bir yandan da gelini tek başına Beyoğlu'na saldığı için duyduğu pişmanlığa yormuştu halini. Karanlık bir gecede çalılarla dolu bir bahçenin içinde görmüştü rüyasında kendini. Hayvan sesleri duyuyor, karanlıkta göremediği bu vahşi hayvanların hayaliyle tir tir titriyor, bir ağacın altında korku içinde büzülmüş, başına gelecekleri bekliyordu. Derken masallardaki krallardan biri çıktı karşısına. Başında kıymetli taşlarla örülmüş haşmetli tacı, sırtında altın yaldızlı uzun pelerini vardı. Müesser kralı görünce bir parça rahatladı. Hiç tanışmıyor olmaları o kadar da önemli değildi. Çocukluğunun masal dünyasından gelmişti ne de olsa, onu koruyabilirdi. Yumuşacık bir yüzü, o yüzü süsleyen

şefkatli bakışları vardı kralın. Etraftan yükselen korkunç seslere aldırmadan yaklaştı. Müesser'in yaslandığı ağacın dallarına uzandı. O zaman dallardaki şeftalileri fark etti Müesser. Kurtarıcısının bunlardan yemek istediğini hissedip bir tanesini koparıp uzattı. İkram edilen şeftaliyi alıp sularını akıta akıta yedi kral. Ağzı yüzü şeftalinin sularına bulandı. Nedense midesi kalkıyordu ona bakınca Müesser'in artık. Öğürmek istiyor, kendini tutuyordu. Sonra nereden bulduysa bir hortum aldı eline kral. Hortumdan fışkıran suyla önce yüzünü yıkadı, sonra kıyafetleriyle birlikte bütün vücudunu ıslattı. Ama bir türlü temizlenmeyi başaramadı. Şeftalinin yapışkan suyu, onu dünyanın en pisi, en çirkini yapmıştı. Müesser'in yüzündeki tiksintiyi fark edince gözlerinde öfkeli şimşekler çaktı. Hortumu iyice havaya kaldırdı, Müesser'in suratını hedefleyerek suyu sıkmaya başladı. Yüzüne çarpan tazyikli suyun acısıyla keskin bir çığlık attı Müesser. Sonra da yattığı yerden sıçradı.

Bıkıp usanmıştı bu kâbuslardan. Kimi geceler devasa yılanlarla boğuşur, kimi geceler büyük ormanlarda kaybolurdu. O kadar bunalırdı ki gördüklerinden, sabah olunca yorumlamaya bile kalkışmazdı.

Ama bu sabahki sıkıntısı sırf rüyanın ağırlığından değildi. İçini daha çok bunaltan, Pilar'ın tek başına ta Beyoğlu'na gitmesiydi. Veysel'i yanında istemeyince, bari ben geleyim seninle demişti Müesser ama dinletememişti. Hoş, kendinin de bildiği yerler değildi ya. Yine de kadını tek başına yollamaktan iyiydi. Ne var ki kocası gibi inatçının tekiydi Pilar, allem edip kallem edip tek başına gitmişti.

Koca kadın, hem de Avrupalı, vardır bir bildiği diye teskin etmeye çalışmıştı Müesser kendini. Sonra fiskos masası için işlediği danteli alıp salondaki ikili koltuğa yerleşmişti. Derken Atiye çıkıp gelmişti ağzında bir dolu lafla. Bayılırdı Perihan bu dedikodusu bol kadına. Müesser birkaç kere "Sana başkasının dedikodusunu yapan, seninkini de başkasına yapar" dediyse de umursamamış, belki de Atiye'nin kendisini dedikodusunu yapmayacak kadar sevdiğine inanmıştı. Ama bilirdi Müesser, huylu huyundan vazgeçmezdi. Gıybetin –ki kardeş eti yemekle eşti Allah katında günahı– tadını bir kere alan, bir daha kolay kolay iflah olmazdı. Atiye ne vakit, aşağı mahalleden Hüsniye'nin kocasının umum kadınlarıyla düşüp kalktığını ya da fırıncı Cevahir'in kumarda arabasını kaybettiğini anlatsa,

Müesser'in canı sıkılırdı. Ne başkasının mahremini merak ederdi ne de başkası kendisininkini konuşsun isterdi. O sebeple Atiye, ağzından dökülen çamurlu fesadı evin bereketine sürmeye geldiğinde rahatsız olur, suratını asıp tek kelime etmeden otururdu bir köşede.

Atiye yüzünde şekilsiz bir gülümsemeyle salona girer girmez "Ee, misafir nerede?" diyerek, sebebi ziyaretini açık etti.

"Gitti" dedi Perihan. "Beyoğlu'nda kocasının arkadaşlarını bulacakmış. Elinde de adres bile yok ha, öyle boş boş çıktı akıllı. Bunu Beyoğlu'nda sağa sola bakına bakına gezerken görüp de bir deneme filmi çekmezler inşallah."

Atiye isterik kahkahalarla güldü. Müesser, Perihan'ın yersiz şakasına mı kızsın, aile meselelerini hiç çekinmeden uluorta konuştuğuna mı gücensin bilemedi. Ne ara fırsat bulup da yetiştirmişti Atiye'ye Pilar'ın ziyaretini? Ne diye biliyordu elin kadını kardeşinin evini terk ettiğini?

Düşündükçe, Eyüp'ün karısını terk ettiğine iyice aklı yatıyordu. Ama bunu kadına söylemenin kibar bir yolu olmadığından, susmayı tercih ediyordu. Sevmişti Pilar'ı, kardeşine de yakıştırmıştı. Hem belki geri dönerdi Eyüp, barışırlardı. Ama onun asıl derdi, bütün bunlar olurken kardeşini görüp göremeyeceğiydi. Bunca zamandır kendisini yüzüne hasret bırakan Eyüp'e kırgındı ama o yüzü bir kere görse, kırgınlık da kızgınlık da geçer giderdi. Hele bir Pilar kocasını bulsundu, hele kolundan tutup buraya da getirsindi. Sonrası küskünlük değil, düğün bayramdı. Ama olacak iş miydi şimdi, boşboğaz Atiye'nin bütün bunları satır satır bilmesi...

"Ee" dedi Atiye, Müesser'in tam karşısındaki koltuğa yerleşirken. "Nasıl bir şey? Sarışın mı?"

"Ne bileyim, kumral gibi."

"E, nasıl anlaştınız? Konuşabiliyor mu bari?"

"Aman sorma. Türkçeyi iyi sökmüş ama hanfendi konuşmaya eriniyor. Ağzından laf kerpetenle çıkıyor, iki kelime ettirene kadar göbeğimiz çatlıyor" diye yanıtladı onu Perihan. Belli ki Pilar'ın telefonunu hemen

yetiştirmişti arkadaşına. Başka işleri yokmuş gibi, nasıl birinin geleceğini konuşmuşlardı. Sarışın olsa ne olacak, esmer olsa ne olacak diye düşündü Müesser. Neyin merakı, neyin hasediydi bu böyle durduk yere...

"Sen nasılsın Müesser Abla? Sevdin mi gelinini?" diyerek Müesser'e döndü bu kez Atiye. Önceliği dedikoduya vermeyi uygun bulduğundan, selamı sabahı anca akıl edebilmişti.

"İyiyim" demekle yetindi Müesser. Fer fecir okuyan gözlerini yüzüne dikmiş bu meymenetsiz kadına, kardeşinin karısı hakkında düşündüklerini anlatacak değildi.

"Eee, gelini nasıl buldun?" diye ısrarla diretiyordu ama kadın. Belli ki konu komşuya yayacak yeni bir haber duymadan rahata eremeyecekti.

"Çok sevdik" dedi Müesser, gözlerini Atiye'nin gözlerine dikerek. Hızını alamayıp can evinden vurdu sonra salonun köşesinde pişmiş kelle gibi sırıtan Perihan'ı.

"Bu kadar gurbetlik yeter dedik hatta. Siz de taşının artık buraya, hep beraber gül gibi yaşar gideriz dedik."

Müesser'in gözlerindeki alev alev yangını görünce, şaşkınlıkla suspus oldu iki kadın. Söylediklerinin şaka mı, yoksa ciddi mi olduğunu bile soramadılar. Ne de olsa alışkın değillerdi öfkesine. Değil yıllarca içine kaynamış bir yanardağ gibi patlayıvermesi, içindeki hiddeti azıcık sızdırması dahi vaki değildi. Perihan'ın mutfakta yarım kalan işini bahane ederek içeri geçtiler. İçeride Pilar'ın terk edilmişliğinden girip kendi evde kalmışlığından çıkacaklarını, dillerine doladıkları herkes hakkında bol kepçeden atıp tutacaklarını adı gibi biliyordu Müesser. Ama bir şey söylemedi. En azından onlara...

Sustuklarıyla şişip patlamamak için, eski bir kazaktan sökülen yorgun yün yumağı misali titreyerek çözülüp içine doğru konuşurdu Müesser çoğu zaman. Susmak için çok sebebi olanlar hep böyle yapar sanırdı. Sesini kendinden başka duyan olmazsa, dışarı kusamadığı zehrin kendi içinde arınacağına inanırdı. İçin için dövüştükleriyle hakikaten karşılaştığında, karşısındakiler de kafasında yaşadığı münakaşadan haberdarmış gibi utanır,

esasen hiç kurmadığı cümleleri duymuşlar gibi çekinirdi. Yıllar evvel bir keresinde anneciği "Hepimizle içinden kavga ediyorsun sen. Sonra da kendi kendine anlattıklarını duymadığımız için güceniyorsun bize" demişti. İçimden söylediklerimi yüzünüze tekrar etsem, hiçbirimiz birbirimizin yüzüne bakamayız artık diye düşünmüştü o da. Ama bunu da içinden söylediği için anneciği hiç bilememişti.

Mutfaktaki fısıldaşmalar beyninin içinde zonklayan bir uğultuya dönüşünce, acaba kalkıp Adalet'e mi gitsem diye geçirdi içinden. Etrafındaki herkes atmacalar gibi hazırdı kederli bir günün üzerine çöküp didik didik etmeye. Oysa Adalet öyle değildi. İçindeki sıkıntıyı görmekle kalmaz, hemencecik hemhal olur, ama gene de Müesser ağzını açıp da lafını edene dek hiç kurcalamazdı. Müesser'in onunlayken yapmayı en sevdiği şey, beraberce uzun uzun susmaktı.

Yine de olur da Pilar erkenden çıkıp gelirse bu iki meraklıyla yalnız kalmasın diye düşünerek evden çıkmaktan vazgeçti. Elini sıkışan kalbinin üzerine koydu, dinledi. Kesin bugün fena bir şey olacaktı!

Ne zaman kalbinde ılık bir ağrı olsa, hakikaten de bir şey gelirdi başına. Dünyanın fenalığı içine doğarmış gibi... İyinin, güzelin, makbulün haberi uçup gelmezdi ama zalimin, fenanın, çirkinin hissi önceden hâsıl olurdu. Çocukken kimi geceler bir türlü gözünü kapatamayışı, uykuya direnişi bundandı belki. Daha sonraki yıllarda, gençlik zamanında, uyandığı sabahlara gözünü açmaktan kaçınışı... Şimdiyse ikindi vakitleri geliyordu en çok o sancı. Malum olanların malum vakitleri vardı nedense. Her yaşının karanlığı günün başka bir saatini gösteriyordu. Çocukken geceler esmerdi, gençken sabahlar, şimdi de ikindi vakitleri... Ne öğle ne akşam, günün ortasında bir yerde durmak, asasız kör, anasız çocuk, zamansız âşık olmak gibiydi şimdi. Arafta asılı kalmak gibi.

Ama bu kez ikindiyi beklemeden, daha sabahtan gelip içine yerleşmişti o malum sıkıntı. Zamanını şaşırmış olması, külfetli misafirliğinden daha çok rahatsız etmişti Müesser'i. Kafasını dağıtacak, elini oyalayacak bir meşgale aradı. Aslında tam da temizlik zamanıydı. Camları, kapıları, yer tahtalarını ovup parıldatsa kendine gelirdi ama evde misafir vardı, ortalığı

ayaklandırmak ayıp kaçardı. Yoksa Müesser bayılırdı kafası bozuk, yüreği sıkışık olduğunda kendini temizliğe vurmaya. Bazı günler adeta meçhul bir emre itaat eder gibi ve neredeyse kendinden geçerek temizliğe girişirdi. Böyle zamanlarda gözlerinde tuhaf bir kararlılık, kaşlarının arasında gergin bir bekleyiş ve alnında yıllarca ovalandığı halde silinememiş kara bir yazı olurdu sanki. Bir kere işe başladı mı, kiri, pası, suyu, sabunu, her şeyi hissetmek isterdi. Kiri hissetmeyen suyun kıymetini, suyu hissetmeyen kirin kudretini anlayamazdı çünkü. İçi köpüklü su dolu pembe naylon bir leğende ıslatılmış yer bezini ellerini acıtana kadar sıkar, sularını güzelce süzer, sonra çoktan cilası soyulmuş yer tahtalarının üzerine atardı. Şaaap! Gören o tahtalara meydan okuduğunu sanırdı. Sonra hedefe yavaş yavaş sızıp nüfuz etmek için emir bekleyen bezi sıkıca kavrar, var gücüyle tahtanın üzerine bastırarak sürtmeye başlardı. Kendisinden başka kimsenin göremediği hayalet bir lekeyi çıkarmaya çalışır gibi, dakikalarca silerdi aynı yeri. Beyaz elleri kızarıp incecik çatlayana, kollarındaki yeşil damarlar birer birer şişene, sıkı sıkı kenetlediği çene kemikleri kızıl bir sancıyla sızlayana dek...

Ev temizliğine girişemeyince, bari kendim temizleneyim deyip banyoya girdi. Hem suyun sükûnetine sığınmak ona hep iyi gelirdi. Üç kere sabunladı kafasını, hep öyle yapardı. Allah'ın hakkının üç olduğunu öğrenmişti çocukken. Suyu üç defada içer, başını üç kere sabunlar, yere düşen ekmeği kaldırdıktan sonra üç kere öpüp alnına koyardı. Sabuna karşı şefkatliydi Müesser ama kendisini de evi temizlediği gibi hoyratça yıkardı. Tırnaklarıyla yolardı kafa derisini her seferinde. Kaynar sular başındaki yaraları haşlar, sızım sızım sızlatırdı. Hele keseyi bir eline geçirdi mi bırakmak bilmez, vücudunu kazır, derisini yolar atardı. Her yanı kırmızıya keser, açık bir yara gibi alev alev yanardı. Sabunla iyice köpürttüğü lifi apış arasına sürterdi sonra öfkeyle. Sanki en kirli yeri orasıydı bedeninde. Temizlemek değil de söküp parçalamak isterdi sanki, Yaradan'ın bir bebek başı yerleştirmeyi layık görmediği lanetli yerlerini...

Derisi iki güne kabuk bağlayacakmışçasına kızıla kesmiş halde banyodan çıktığında, Atiye hâlâ evdeydi. Perihan mutfaktaki işini bitirmiş olmalıydı ki beraberce salona kurulmuş, televizyondaki bir pembe diziye dalmışlardı. Sessizce geçip ikili koltuğa oturdu Müesser. Ne onlar bir şey dediler ne o ağzını açtı. Sadece az önceki gerginlik hiç yaşanmamış gibi değil, aynı

zamanda Müesser içeri hiç girmemiş gibi de davranıyorlardı. O da bir türlü bitmek bilmeyen fiskos örtüsünü eline alıp hızlandırdı parmaklarını.

Telefonun sesiyle irkilince, aklına ilk gelen Pilar'ın yolunu kaybedip, tarif almak için evi aradığı oldu nedense. O sırada başlarına gelebilecek en feci şey buymuş gibi... Tığ işini kenara bırakıp yerinden fırladı. Ve şimdi yapmasa bir daha iç yapamazmış gibi manasız bir aceleyle kaldırdı almacı. Bazı telefonların hiç açılmaması, bazı haberlerin hiç alınmaması gerektiğini bilemedi.

"Alo?"

"Müesser Abla?"

Perihan'ın kardeşinin sesiydi. Hem süklüm püklüm, hem nefes nefese...

"Benim Bünyamin. Nasılsın oğlum?"

"Abla..."

"Efendim?"

"Abla..."

Pek öyle zehir gibi bir çocuk sayılmazdı Bünyamin. Ama en azından telefonu açtı mı aklındakileri bir kerede söylemeyi becerirdi. Bu garip hali pek hayra alamet değildi.

"Söylesene oğlum, ne oldu? İyi misin sen?"

"Abla değilim. Abla ben iyiyim ama..."

Hıçkırır gibi boğuk boğuk çıkıyordu sesi Bünyamin'in. Diyeceklerinden korkuyordu da sanki, bir türlü söyleyemiyordu.

"Bünyamin, söylesene oğlum, kötü bir şey mi oldu?"

Telefonun ucundakinin kardeşi olduğunu anlayan Perihan da Müesser'in dibinde bitmiş, "Ne olmuş, ne diyor?" diye kolunu çekiştiriyordu.

Bilmiyordu ki ona söylesindi Müesser. Elinden yeniden sormaktan başka bir şey gelmiyordu.

“Oğlum korkutma bizi, ne oldu?”

“Eniştem... Abla, eniştem...” diye hırlamaktan fazlasını yapamadı Bünyamin. Söyleyemediği o şey her neyse, çocuğu yatalak hastalar gibi inletip kuyruğu kesilmiş kediler gibi ağlatıyordu. Artık nasıl uğursuz bir haberse verilecek olan, iki dudak arasından çıkmaya utanıyordu. Korkuyla titredi Müesser. Saçlarından ayak parmaklarına kadar ürperdi.

“Söyle! Ne oldu Veysel’e?”

Müesser’e yıllar kadar uzun gelen birkaç saniyelik bir sessizlik oldu. Önce ritmi bozulmuş soluk alışverişleri duyuldu Bünyamin’in, sonra da patlayan bir volkanda aniden soğuyuveren kederli sesi:

“Kaybettik abla...”

Çocukluğundan beri için için Veysel’e karşı suçlu hissederdi kendini. Onu yalnız bıraktığına olan inancı, vicdanında lekeli bir çizgiydi. Oysa ömür boyu bir arada olmuşlardı. Kederde hemhaldiler. Sırsa sırdaş, sabırsa taş, yükse hamal, daima birlikteydiler. Ama sohbette lal, sevgide çekingen, itirafta kusur kaldılar. Böyle olunca, ne gönül rahatlığıyla birbirlerinin yüzüne bakabildiler ne de hepten uzaklaşacak takati bulup kaçabildiler.

Veysel, hayatta olmak için iyi bir sebep, yalnız kalmayacağına dair güvenceydi daima. Herkes birer birer bu evi ve kendisini bırakıp giderken, o sıkıca tutunmuştu ablasına. Şimdi o da gidince... Gözünü uzaktakilere dikmişken yakınındakileri, hiç gitmez dediklerini kaybeden herkes gibi şaşkındı Müesser. Veysel yapmaz, o gitmez sanmıştı.

Birbirlerini hiç bırakmayacaklarına, hayata beraber katlanacaklarına dair sözsüz bir anlaşma vardı aralarında. Eyüp’e gösterilen ilginin yanında kendi payına düşen yalnızlığa isyan edip delikanlılık yıllarında bozabilirdi isteseydi Veysel bu anlaşmayı. Bu naftalinli evden kaçıp kurtulabilirdi. Ama

yapmadı. Üstelik kardeşinin kendisini yalnız bırakmamak için kaldığını biliyordu Müesser. Buna rağmen, küçük kardeşini daha çok sevdiğini Veysel'e her fırsatta hissettirmekten geri durmuyordu. Sevginin endazesi öyle uluortaydı ki istense bile kolay saklanamıyordu. Ve insan nedense en çok sevgisine kıymet vermeyenleri seviyordu. Bu duruma, eşitlenip belini doğrultmaya çalışan endaze bile bozuluyordu.

Babası ölmeden bir sene önce, annesinin Adapazarı'nda yaşayan ablasının, Habibe Teyze'nin yanına gitmişti Müesser. Gitmemişti de zorla gönderilmişti. Habibe Teyze hastalanıp yataklara düşünce, ona, eniştesine ve iki kuzenine hizmetle görevlendirilmişti. Hasta bir kadınla biri yetişkin üç erkeğe hizmet ediyor, yemeklerini yapıyor, ortalığı temizliyordu. Kırk yılda bir olsun görüşmedikleri bu akrabalarına hizmetçi gönderilmek ağırına gidiyordu ama hiçbir şey minik Eyüp'ünden uzakta olmanın acısına denk gelmiyordu. Eyüp sadece dört yaşındaydı o zamanlar. Dört yıl boyunca bir an olsun ayrı kalmamışlardı. Fakat yine de ablasının Adapazarı'nda kaldığı iki buçuk ay boyunca bir kez olsun yokluğuna ağlamadı. Öyle demişti annesi, "Eyüp iyi" demişti. "Yadırgamadı yokluğunu, sorun çıkarmadı." Kızının içini bir nebze olsun rahatlatmak için yaptığı bu açıklama, Müesser'in genzini yakmıştı. İlmekleri sökülmüş kazak, yanlış yere batmış şiş, inceldiği yerden kopmuş ip gibi mahzunlaşmıştı. O, yokluğunun küçük kardeşinin hayatında minik bir boşluk olsun yaratmayışına kederlenirken, iki buçuk ayın sonunda İstanbul'a dönmesine, o vakitlerde sekiz yaşında olan Veysel vesile olmuştu. Mahallede top oynarken düşüp bacağını kırmış, yattığı yerde huysuzlanırken "İlle de ablamı isterim" diye tutturmuştu. Evdekiler nush, tekdir ve kötek yöntemleriyle çocuğu hizaya sokamayınca, babası Müesser'in Adapazarı ziyaretine son verdirmişti. Böylece Adapazarı nöbeti de kardeşlerin en küçüğüne, Bandırma'daki Maide Teyze'ye verilmişti. İyi ki de öyle olmuştu. Eve dönüşünün ikinci haftasında Habibe Teyze Hakk'ın rahmetine kavuşunca, o sırada yanında olmadığı için gizli bir sevinç duymuştu Müesser. Eyüp'e kavuştuğu için çok mutluydu ama geri dönebilmeyi Veysel'e borçlu olduğunu çabucak unutmuştu. Onsuzken yükünün artacağını düşündüğünden mi, yoksa bir aradayken daha dirençli olacaklarına inandığından mı bilinmez, Veysel çocukluğundan beri ablasıyla aynı çatı altında olmak isterdi. Ne onu uzağa yollardı, ne de kendi giderdi...

Ama işte demek ki hiç bırakmaz sanılanlar da insanı terk edebilirdi. Hem de en beklenmedik bir günde. Azalmaktan korkmak yerine, çoğalma umudu yeşertilen bir vakitte... Tam Eyüp çıkıp gelecekken, Veysel gidince... Müesser daha da suçlu hissetti kendini sevgisini adilce paylaştıramadığı için kardeşlerine. Bazen Eyüp'ü has kardeşi yapıp diğerine vicdan azabı gözüyle bakmasını, birinin küçük diğerinin büyük, birinin yakın diğerinin uzak, birinin tabi diğerinin yabani olmasıyla açıklanamayacağını düşünürdü. Birine boş bir sayfa gibi baktığından yakın, diğerine unutmak istediklerini hatırlatan bir hatıra defteri gibi baktığından uzak duruyor olabilir miydi? Peki ama böyleyse bile bunda Veysel'in suçu neydi? Hiç...

En olmayacak işi yaptığında bile başkaları kadar kızmazdı Müesser, Veysel'e. Onu hep anlar, yapıp söylediklerinin ardında başka anlamlar arardı. Bulurdu da çoğu zaman... Kimse seçmiyordu ki hayatını. Ne bedenini seçiyordu insan; ne o bedenin içine dolacak ruhun meşrebini; ne de nerede kimin yanında dünyaya geleceğini... Veysel'e kalsa Veysel olur muydu sanki kardeşi? Kendisi Müesser olmayı istemiş miydi? Şu zavallı Perihan mesela, mutlu muydu kendisinin içinde? Hal böyleyken diyordu Müesser kendi kendine, Veysel'e Veysel olduğu için gönül koymak, kimin haddine?

Anlatılanlara göre, sabah markete varınca önce hesapları kontrol etmişti Veysel. Sonra karşıdaki mobilyacı Tevfik'in dükkânının önüne attığı minik iskemlelere oturarak çay içip tavla oynamıştı. Bir kilo dondurmasına oynadığı tavlada yenilince de meşhur Roma dondurmasından almak için sahil yoluna inmişti. Ne olduysa dönüşte caddeden karşıya geçmeye çalışırken olmuştu. Yolu ve nefesi, yirmi iki yaşında bir delikanlının –adı Cüneyt'ti– kullandığı lacivert bir Citroën'le kesilmişti. Görgü tanıklarına göre araba çok hızlı değildi. Veysel sağına soluna bakmadan, aceleyle dalmıştı caddeye. Dondurma erimesin diye miydi acaba acelesi?

Müesser'in ancak hastaneye ulaştıktan sonra öğrendiğine göre, arabasını geç de olsa durdurmayı başaran delikanlı, yol kenarındaki kahvede oturan mahalleliler, dallara tünemiş kuşların minnacık gözleri, hepsi korku ve telaşla Veysel'in yanına koşmuştu. Ölmeden önce öfke ya da korkuyla değil; neredeyse şefkatle bakmıştı delikanlının yüzüne Veysel ve

karşısındaki bir yabancı değil de çok iyi tanıdığı biriymiş gibi “Sen mi geldin?” demişti. “Ne iyi ettin.” Son sözü bu olmuştu. “Ne iyi ettin...”

Veysel, hayalle gerçek, ölümle yaşam arasında gidip gelirken, içinde bulunduğu andan sonsuza doğru açılmadan hemen önce, arafta, kendini öldürenin yüzünde bir başkasının, belli ki bir tanıdığın suretini görmüştü... Garip ama mutlu ölmüştü.

Azrail’in herkese farklı suretlerle göründüğünü daha önce de duymuştu Müesser. Hatta bir keresinde Perihan, Fitnat Hanım’dan dinlediği bir hikâyeyi aktarmıştı: “Ölmeden evvel odasında dönüp dolaşan kara bir kediden bahsedermiş büyükbabam. Bazen çekmecenin içinde yatarmış, bazen ölüm döşeğinin etrafında dolanırmış minik patileriyle. Ama ondan başka gören yokmuş kediyi. Annemin dediğine göre, meğerse Azrail canını alacağı herkese başka bir surette görünürmüş. Ama bir tek ona, başkasına değil... Yani büyükbabamın ölümü kara bir kedinin elinden olmuş.”

Veysel’in katilinin korku dolu yüzüne bakıp, artık orada kim bilir kimi gördüyse, “Ne iyi ettin” deyişini dinlerken; çoktan emniyete götürülmüş olan Cüneyt’in neye benzediğini hiç merak etmedi Müesser. Onun asıl merak ettiği, şimdi Veysel’siz bir hayatın neye benzeyeceğiydi.

Hastane koridorlarında ayılıp bayılan Perihan’ı, kendileriyle beraber hastaneye koşturan Atiye’ye bırakıp yanındaki mavi önlüklü adamı izleyerek alt kata indi. Uzun bir koridor yürüdü onunla birlikte. Belki de sandığı kadar uzun değildi de, uzadıkça uzuyordu önünde. Zaten gideceği yere varmak da istemiyordu aslında. Saatler, günler boyu yürüyebilirdi böyle.

Nasıl olmuştu acaba? Kutsal kitapların yazdığı gibi mi olmuştu mesela? Gidip de kıyısından dönenlerin anlattığı o beyaz ışık görünmüş müydü Veysel’e de? Ama Veysel sevmezdi beyazı, beyaz gömlek bile giymezdi. “Beyaz çok kir gösterir” derdi hep, oysa ne vardı giyse, kirli değildi ki. Beyaz bir ışık huzmesi onu almaya gelmişse, ayak diremişti muhakkak, gitmek istememişti. Kirli sanıyor ya kendini, beyaz kirini gösterir diye çekinmişti. Cennete mi gitmişti hem? Biliyordu, tahmin ediyordu Müesser

onun batıp çıktığı günahları. Ama yine de hiçbirinden kardeşini sorumlu tutmuyordu. Ne yaptıysa sebebi vardı Veysel'in. Allah'ın melekleri, bunu göremeyecek kadar saf mıydı?

Yıllar kadar uzun süren bir yürüyüşten sonra bembeyaz koridorun sonuna vardılar. Evet, kir gösteriyordu beyaz. Sıvaları dökülmüş duvarları, parmak izleriyle lekelenmiş kapıları, kesif ilaç kokusu ve hastalanıp çatlamış kolonlarıyla pisti bu hastane, beyaz olduğu için... Mavi önlüklü adam koridorun sonunda, soldaki beyaz kapının önünde durdu. Diğerlerinden bile beyaz bir kapıydı bu ya da Müesser öyle sandı. Sonra, birazdan karşılaşacağı şeyle baş edip edemeyeceğini görmek istercesine yüzüne baktı adam. Belli ki kadın düşüp bayılır da kendisine iş çıkarırsa diye korkuyordu. Bakışlarıyla girelim mi diye sordu, Müesser hâlâ içeri girmek istiyor muydu? İçeri girmek değil, yatağında sıçrayarak her şeyin bir rüya olduğunu görmek istiyordu Müesser. Yine de başını hafifçe öne eğip hazır olduğunu gösterdi. Halbuki karşılaşacaklarına hiç de hazır değildi. İnsan kardeşinin ölü bedenine nasıl hazırlanabilirdi ki?

Derken aralanan kapıdan saçsız bir baş uzandı dışarı, sonra da üflesen yıkılacak bir erkek bedeni. Üzerinde muşamba gibi garip bir kumaştan dikilmiş yeşil bir önlük vardı. Saçsız, sakalsız bıyıksız, renksiz, cansız, hasta gibi bir şeydi bu adam. Mavi önlüklü olanla konuşmalarından, onun ölülerden sorumlu olduğunu anladı. Mevtaların arasında dura dura canlı bir cenazeye dönmüştü demek. Ölülere bekçilik edenler, onları yıkayanlar, taşıyanlar, taşınacakları tabutları yapanlar ve mezar taşlarını hazırlayanlar, hepsi sevap defterlerini kabartarak öbür taraftaki yerlerini sağlamlaştırıyordu belki ama hiç kuşku yok ki bu dünyayla kurdukları rabıta gittikçe zayıflıyordu. Her yanı ölüme batmış birinin ne kadarı yaşardı?

Muşamba önlüklü adam yeni misafirler için iyice araladı kapıyı. Bir şey söyleyecekmiş de beceremeyeceğinden korkarak vazgeçmiş gibi kısa bir duraksamadan sonra ardına kadar açıldı kekeme kapının beyazı. Ardında, içinde şimşeklerin çaktığı bir karanlık bulacağını sanmıştı Müesser ama hastanenin her yerine sinmiş beyazın sinir bozucu hükümranlığı burada da karşısına çıktı. Belli belirsiz bir rüzgârın yüzünü yaladığını hissetti ve

hemen akabinde ölümün yaşayan hiçbir şeye benzemeyen kokusuyla afalladı.

Evin banyosu gibi bembeyaz fayanslarla döşenmişti yerler ve duvarlar. Beyazın yeknesaklığını bozan tek şey, yan yana yerleştirilmiş soğuk çelik kasalardı. Bu kocaman kasaları görünce, sanki ilk kez fark etmiş gibi ürperdi Müesser; kardeşi de buz gibi içerdeydi. Peki ama morg dedikleri neydi? Sokakla mezar arasında kalan bir çeşit araf mıydı mesela? Beden toprağa girip, ruh iyice rahata ermezden önce soluklanılacak bir mola yeri miydi? Yoksa çoktan tamamen terk mi etmişti ruh, onca yıl kendine yuva olan emektar bedeni? Eğer öyleyse bir çöplükten farksız mıydı bu morg kasaları şimdi? Ya şehrin dışındaki büyük çöplükler gibi patlayıverselerdi bir gün; çoktan canı çekilmiş kollar, bacaklar, böbrekler ve bağırsaklar yağsaydı gökten, yaşayanların üzerine... Off, neler düşünüyorum ben deyip, umutsuzca kovaladı kafasından geçenleri. O zaman şüpheyle yeniden baktı mavi önlüklü adam yüzüne. Bayılıp kalmayacağından emin olmak istedi. Kadının iki yana açarak yere yapıştırdığı ayaklarının kararlılığını fark edince, işaret verdi muşamba önlüklüye. O da asılıverdiği kasalardan birinin kapağını olanca gücüyle kendine doğru çekti...

Çelik ışıldayarak açılınca, iki katlı bir ranza çıktı ortaya. Her bir bölmede yatak yerine, çekmece biçiminde uzun birer sedye vardı sadece. Üstteki bölme boştu. Alttakini tutup çekti mavi önlüklü adam. Yattığı yerde iyice uzamış ve hiç sevmediği beyaza kesmiş gibi görünen Veysel'in gözleri kapalı olmasa, göz göze geleceklerdi...

Kardeşinin iyice soluklaşmış yüzünde donup kalmış tebessüm oldu Müesser'in ilk dikkatini çeken. Bildiği kadarıyla ölürken son olarak ne gördüyse, onun etkisiyle giderdi öbür tarafa insan. Üzerine doğru gelen bir arabada bakıp da gülümseyecek ne bulmuş olabilirdi ki kardeşi?

Geçenlerde televizyonda izlediği bir sabah programında, can çekişmenin birkaç dakika ya da birkaç gün sürebildiğini öğrenmişti Müesser. Şıkıdım kıyafetli bir türkücünün yanında oturan beyaz önlüklü doktor, müzmin hastalıklarda bu sürecin yavaşlayarak uzadığını, ani ölümlerde de çabucak olup bittiğini söylemişti. Yıllar evvel ölüm döşeğindeyken bakımını yaptığı Habibe Teyze'yi hatırlayınca Müesser, bir hastalıkla değil, eceliyle yahut

ani bir kazayla ölmeyi dilemişti. Kardeşi için değil, kendisi için istemişti... Ama işte, takdiri ilahi...

İnsan can çekişirken, vücudundaki bütün sistemlerin birer birer bozulduğunu anlatmıştı doktor. Önce gözlerinin, sonra kulaklarının kendisini terk ettiğini. Işığı sönen gözlerin –artık orada ne görüyorsa– tavana bakıyormuş gibi yukarı kayıverdiğini. Sonra bazen alından ter damlaları, gözlerden yaş geldiğini... Sanki ağlıyormuş gibi... Sonra vücut bütün ifrazattan kurtulup temizlerdi kendini. Ter, sümük, çiş, bok, salya ve hatta meni...

Öğrendiklerinden memnun kalmayacağını bile bile seyrettiği doktor, ölen kişinin renginin ilk yüz yirmi dakika içinde solacağını söylemişti. Veysel'in artık kendisine pek benzemeyen yüzü de solmuş, kirece dönmüştü. Doktor demişti ki sonra, ölünce insan, vücut ısısı da düşerdi. Kardeşinin avuçlarına aldığı elleri, tıpkı annesininkiler gibi buz kesmişlerdi. Dudaklarına götürüp öptü o buzdan heykelleri ve dayanamayıp kapandı kardeşinin üzerine... Yanındaki iki adam ziyaretin daha fazla uzamaması gerektiğine karar verdiler böylece. Mavi önlüklü olan, tutup kaldırdı omuzlarından. Yeşil önlüklü olan doğruca çelik çekmeceye doğru uzandı. Onun çekmeceyi kapamaya hazırlandığını görünce, Müesser son bir kez şefkatle baktı kardeşinin kıpırtısız yüzüne, solmuş gülümseyişine... Nedense eski bir yaz akşamını anımsadı...

Müesser için kapanan okul sayfasının Veysel için açıldığı senenin yazıydı, temmuz veya ağustos. O yaz ne sıcak yapmıştı... Bir de sinek... Hem de ne sinek... Vızır vızır döner dururdu başında sinekler sabaha kadar. Müesser o vızıltıdan başka bir şey duyamaz olur, daha sinekler vücuduna dokunmadan hatır hatır kaşınmaya başlardı. Hayvanlara eziyet etmemek konusunda son derece hassas davranmasına karşın, mesele sivrisinek olunca öldürmek neredeyse bir tür keyfe dönüşüyordu. Sadece intikam değil, zevk de alıyordu bu işten Müesser. Kendi kanıyla yetinmeyip bir de Eyüpçüğe musallat olanları, bulduğu yerde dümdüz etmekten haz duyuyordu. Duvarlar minik kan lekeleriyle doluyor ama sineklerin kökü bir türlü kurumuyordu.

Sonuna kadar açık pencerelerde babasının taktığı tel sineklikler, ellerde birer ölüm makinesi gibi çalışan plastik sineklikler... Sineklerin kökünü daha hızlı kazıyabilmenin yollarını düşünürken, önünden koşturarak geçen Veysel'i fark etmiş ve hemen o anda aklına pek hınzır bir oyun gelmişti. Son derece ciddi bir suratla yanına çağırdığı kardeşine evde sinekler ve insanlar arasında bir savaş çıktığının haberini verdi. Eğer insan ırkını temsilen evdeki sineklerin soyunu kurutmayı beceremezlerse, hain planlarını uygulamaya ev ahalisinden aldıkları minik ısırıklarla başlayacak olan bu rezil sinekler, sırasıyla evi, mahalleyi, memleketi, hatta koca dünyayı ele geçireceklerdi. Bu büyük savaşta Veysel'e düşen vazifenin mahiyetini yalandan bir dehşet içinde anlatmıştı Müesser. Onun bu uğurda atacağı adımlar çok mühimdi. Tek bir hamlesiyle bütün âlemi kurtarıp kahramanlık mertebesine ulaşabileceği gibi, en ufak bir hatasıyla düşmanın ekmeğine yağ sürebilir, hain damgası yiyebilirdi... Gözlerini kocaman açmış, heyecan ve ciddiyetle ablasını dinleyen Veysel, teslim aldığı vazifenin önemini idrake çalışıyordu. Anlatılanların oyun olduğunu anlamakla birlikte, bu oyunda bir parça hakikat de bulunduğuna hükmediyordu. Gözlerinde beliren çaresizlikten anladı bunu ablası. Ya beceremezsem diye korkuyordu. Bir an için oynadıkları oyunun vicdansız olup olmadığını sordu kendine Müesser o zaman. Yalandan dahi olsa, buncacık çocuğa verilmemesi gereken bir yük mü yıkıyordu acaba Veysel'in omuzlarına? Ama nihayetinde her şeyin bir oyun olduğunu kardeşinin de anladığına ve sadece alacağı hazzı artırmak için böyle davrandığına hükmederek, savaş planını anlatmaya devam etti. Belki de evdeki vızıltıları dindirmek, Veysel'in azıcık hırpalanmasından daha mühim göründü o sırada gözüne. Ve böylece, hücum planını güzelce anlattıktan sonra, bu kurşundan askeri amansız bir cenge yolladı. Elinde uzun saplı plastik sineklik olduğu halde, evin içinde bir o yana bir bu yana, dakikalarca sineklerin peşinden koştu Veysel. Ablası kadar rahatsız olmadığı sinekleri öldürerek bir iş başarmak, kahraman olmak, evdekilerin takdirini kazanmak istiyordu. Ama sonra ne olduysa, yoruldu mu yoksa cinayetten mi usandı bilinmez, salondaki yemek masasının yanında yere yatıp hareketsiz kaldı. Gözlerini sıkı sıkı kapatarak ablasının gelip kendisini bulmasını bekledi orada. Eyüp'ü öğle uykusuna yatırmakla meşgul olduğundan, yerde kıpırtısızca yatan kardeşini fark etmesi biraz zaman aldıysa da nihayetinde bu yorgun savaşçının yanına vardı ablacığı.

“Ne oldu?” dedi, “Sineklerin kökü kazındı mı?”

“...”

“Yoruldun mu?”

“...”

Müesser, kardeşinin kendisini dahil etmek istediği oyunu anladı.

“Vah zavallı, görüyor musun bak, ölüp kalmış bizleri kurtarmak için! İşte şimdi bir kahramanlık nişanına hak kazandı.”

Küçük Veysel, işittiklerinden o kadar memnun oldu ki kapalı tutmak için direndiği dudakları hafifçe aralanarak yanaklarına doğru uzadı.

Su sesi geliyor... Bir yerlerden şakır şakır sular akıyor. Kendimi onun sesine bırakıp rahatlamak, huzura kavuşmak istiyorum ama mümkün değil. Bütün âlemi sükûnete davet eden bu ses, beni huzurla arkama yaslanmaya değil, aksine kendimi kollamaya, her daim tetikte olmaya çağırıyor. Sakın ha, boş bulunmamamı tavsiye ediyor endişeyle kıvranan bir ses içimde. Kendimi öyle sıkıyorum ki vücudumun her bir kası geriliyor, sinirlerim lime lime oluyor, kollarım bacaklarım tarifsiz bir acıyla sancımaya başlıyor. Başıma bir fenalık gelmeden muhakkak gözlerimi açmam gerektiğini hatırlatıyorum kendime. Uyanmak zorunda olduğumu dinliyorum suyun sesinden. Onun ahengine kapılıp kendimi koyuvermeden, yatakta değil de helada olduğumun yalancı hayaline aldanıp altıma işemeden evvel uyanmalıyım. Muhakkak uyanmalıyım.

Bütün vücudum kaskatı kesilmiş halde uyandığımda ilk iş olarak panikle elimi pijamamın önüne götürdüm. Orada bir ıslaklık olmadığından emin olana dek de derin bir soluk alamadım.

Olayın şokundan sıyrılınca kendimi tutamayıp gülmeye başladım önce. Hatta bunu yaparken biraz da gürültü etmiş olmalıyım ki Pilar yatakta şöyle bir döndükten sonra tek gözünü açıp ne oluyor bakışı attı yüzüme. “Bir şey yok canım, sen uyu” dememe kalmadan o tek göz de kapandı zaten. Karımın uykusunun cömertliğine oldum olası hayranım. Benimkisi gibi kıvrandırmıyor hiç sahibini. Çok hasta ya da moralsiz olmadığı müddetçe kafasını yastığa koyduğu an rahatça uykuya dalabilen bir insan kendisi. Onun huzur içinde bebek gibi uyuyuşunu görüp de imrenmemek mümkün değil.

Pilar bıraktığı yerden uykusuna dönünce yeniden rüyama yoğunlaşarak, pek iyi bildiğim bu hissi düşünmeye başladım. Yıllardır beni ziyaret etmeyen bu tanıdık endişeye yatılı okuduğum yıllardan aşinaydım. Yatakhanenin birtakım eşek şakaları vardı. Altına işetme şakası başlıcalarındandı. Birkaç arkadaş toplanır, gündüzden belirlenmiş kurbanın yatağının etrafında sıralanırdı. Başına geleceklerden habersiz vaziyette uyuyan sabi, duyduğu seslerin yarattığı ihtiyacın da tesiriyle tuvalette olduğu yanılsamasına kapılıp donuna işeyinceye kadar bir bardaktan diğerine su aktarılır, şırıl şırıl sesler çıkarılırdı. Yatılı okuyan herkes en az bir kere ya kurban ya seyirci ya da cin fikirli arkadaş rolünde dahil olmuştur bu eğlenceye. Kurbanlar genellikle sıralarını savarak rahatlarlar ama seyirci ve cin fikirli kategorisinde olanlar sıranın ne zaman kendilerine geleceği korkusuyla gecelerini kendilerine zehir zıkkım ederler. Ben de bu görünüşte şanslı, esasen lanetli gruba giriyordum işte. Her gece o günün bugün olabileceği ihtimaliyle yatağa giriyor, yatağıma işememe vesile olacak cin fikirlilerin her an ziyaretime gelebilecekleri endişesiyle zihnimin içinde gece gündüz şırıl şırıl sesler dinliyordum!

Bu işeme korkusundan evdekilere hiç söz etmedim. Zira onlar benim yatakhanede uyumama baştan beri pek gönüllü değillerdi. Küçükken birkaç kere uyurgezerlik ettiğim rivayeti yüzünden neredeyse yatılı okumama bile izin vermeyeceklerdi. Ablam, beni birkaç kere yatağıma yatırdıktan sonra evin başka yerlerinde uyurken bulduklarını hatırlatıp, aman sakın yatakhaneden çıkıp gitmesin diye evham yapmış, annemin beynini yıkamaya çalışmıştı. Bir de çocukların geceleri beni işetmelerinden korktuğumu bilse, kim bilir ne acıklı işkence senaryoları yazar, evim dururken oralarda kalmamın akıl işi olmadığını savunurdu. Oysa ben işesem de, sıçsam da evden uzakta ve diğer çocuklarla olmaktan gayet memnundum.

İşin doğrusu, erken yaşta evden ayrı olma özgürlüğünün cazibesine rağmen yatılı okumak aslında pek de kolay bir şey değildi. Gece gündüz aynı binanın içinde aynı insanlarla yaşamak, evde olmanın sağladığı konforlu avantajlardan uzak olmak... O yaşta bir çocuk öyle değilmiş gibi davransa bile aile sıcaklığına muhtaç oluyor sanırım. Yoksa bayılarak geldikleri okuldan annem diye ağlayarak ayrılanlar olmazdı herhalde. Yatılı öğrenciler, ebeveyn şefkatine muhtaç olanlar veya olmayanlar diye değil,

yeni duruma kolayca adapte olup bundan keyif alanlar ve adapte olamayıp acı çekenler olarak ikiye ayrılırdı. Neşeli bir arkadaş grubunun içine düşmeseydim kolaylıkla mutsuz olabilir, bu ikinci gruba adımı yazdırıp, onur üyeliğine kadar yükselebilirdim. Ama şansım yaver gitti ve sadece arkadaşlarımı değil, öğretmenlerimi de çok sevdim. Aile değildik ama aile gibiydik. Pek çok açıdan hakiki bir aileyle birlikte olmaya yeğlenecek bir durumdu bu benim için. Aile gibi olmanın aile olmaktan daha keyifli bir şey olduğunu düşünüyorum hâlâ. Muhtemelen doktorum karşı çıkacaktır ama daha sağlıklı olduğunu da... Zira ailesinin yanında büyüyen bir çocuk buradan asla kaçamayacağını düşünürken, yatılı okuyanlar en kötü durumda ailelerine sığınabileceklerini bilmenin gönül rahatlığını taşırlar. Bir yeri iyi ya da kötü yapan içeride sürdürülen hayattan ziyade, orada sıkışıp sıkışmama hadisesidir bana kalırsa. İnsanın kendini içine hapsedilmiş hissettiği, dışarı çıkmakta güçlük çektiği her yer kötüdür. Burada sözü edilen sevgi dolu insanlardan müteşekkil sıcacık bir yuva olsa bile. Ki bütün yuvaların sıcak olduğunu söylemek cehennemi; sevgi dolu olduğunu söylemek de şeytanı hafife almak olur.

Yatılı olmaktan memnundum. Evde tenha, okulda kalabalıktık. Evde sessiz, okulda gürültücü... Ev kasvetli, okul neşeliydi. Yatılı olmasam evden bunaldıkça okula kaçamazdım ama yatılı bir öğrenci olarak içimden geldikçe tatilleri evde geçirebiliyordum. Ne var ki artık nerede uyursam uyuyayım su sesiyle uyanıvermekten fena halde korkuyordum.

Gecelerimi kâbusa çeviren sıkıntıların sebebini çocukluk uykularımda aramaya kalkarsam, hayatımın o döneminde altıma işeme korkusuyla yatağa girmenin, uykularımın ritmini bozacak birtakım alışkanlıklar edinmeme neden olduğu sonucuna ulaşabilirim. Tabii, bu yaşımda bu sıkıntıları hâlâ altıma yapmaktan korktuğum için yaşıyorsam, işte buna çok fena küfrederim.

Okul yıllarımı, utanca boğulmama vesile olacak ıslak bir kabahat işlemeden atlattım. Fakat şimdi düşünüyorum da onca yılı derin uykulara dalmaktan korka korka, kendimi kasarak geçireceğime, keşke bir kereliğine bu şakalardan birine kurban gidip altıma işeseymişim. Belki böylece utanç sıramı savıp nihayet rahat ve huzurlu uykulara dalabilirdim.

7
Perihan

Gardiyanların değişti de n'ooldu
Haydi soyun bir kez daha kırbaçlan kendi dallarına
Cahit Zarifoğlu, "Savaştığımız Günler Kendimizle"

Komşu kadınların biraz uyuyup dinlensin diye odasına götürdüğü Perihan, değil uyumayı, gözlerini kapamayı dahi beceremiyordu. Asıl çekindiği gözlerini yummak değil de yeniden açmaktı. Gözünü her açışında lavanta kokulu bu yastığın üzerinde kocasının kafasını, o kafaya yanlışlıkla yerleştirilmiş gibi duran yüzünü, galiz bir küfür gibi kendisine yönelmiş gözlerini göreceğini sanıyordu. Kulağına eğilip de bunu söylediği vakit "İnsan ölmüş kocadan korkar mı kız hiç?" demişti Atiye. O bile anlamıyordu kendisini demek. Halbuki dirisinden bile çekindiği adamın ölüsünden ürkmesinden daha doğal ne olabilirdi!

Mahalledeki kadınların mal bulmuş Mağribi gibi eve doluşuvermesi, iyice bozmuştu sinirlerini. El elin acısıyla eğlenir diyen anneannesini hatırladı, nasıl da haklıydı. İyi bilirdi böyle destek olmaya, acıyı paylaşmaya gelenlerin asıl niyetini. Pek çokları için ölü evi düğün yerinden daha şenlikliydi. Dedikodunun âlâsı buralardan çıkardı. Rahmetlinin ardında kalanların gözünde yaş var mı, varsa sahici mi, ağlamakta kim sonuncu kim birinci, ölümün aniden konuk olduğu evin günlük hali misafir oldukları zamanki kadar düzenli mi, yoksa her yer almış başını yürümüş dandini mi... Konuşacak mevzu boldu. Ha, çenesini tutanlar yok muydu? Vardı elbet, nihayetinde herkes de çiğ süt emmiş değildi! Ama onların da taziyeye koştuğunu sanmak saflıktı. Ölü evine kendi dirisine şükretmeye gelirdi çoğu insan. Ölümün sadece başkalarının başına gelen bir bahtsızlık

olmadığını ve kendilerini de bekleyen bu hakikatten kaçamayacaklarını hatırlayıveren ziyaretçiler, bir telaş günahlarını endazeye koyar, tövbe eder ve misafirlik boyunca ahret hayatının endişesiyle tedirgin olurlardı. Çok yakınları hariç kimsenin gideni huzur içinde yatıracak dualar okuyacak hali kalmazdı. Kaç defa başka ölü evlerinde ölüye dua etmek için açtığı ellerini Allah'tan evladına ve kendine uzun ömürler vermesini niyaz ederek yüzüne sürmüştü, oradan biliyordu Perihan. Misafirler kendi ölümlerine ya da vaktiyle yitirdiklerine, ev sahipleriyse kaybettiklerine üzülürdü. Ölen çoktan alıp başını bambaşka bir âleme gitmişti, mesele kalanların onsuz yaşayacağı hayattı. Ölü evinde pek çokları gözleri kan çanağına dönene dek ağlar, paralanırdı; ne var ki pek az gözyaşı ölünün bizzat kendisi için akıtılırdı.

Perihan gidenin ardından ağlıyordu ama her şey o kadar çabuk olup bitmişti ki asıl ağladığının ne olduğunu henüz tam manasıyla bilemiyordu. İhtimal, hayatında meydana gelen bu beklenmedik değişikliğe nasıl ayak uyduracağını düşünüp korkuyor, hissettiklerinin içinde en ağır basanı bu oluyordu. Bir de kim olursa olsun, insan yıllarca aynı evde yaşadığı, aynı yastıkta uyuduğu birine alışıyordu elbet. Bencilce bir sıkıntı duyuyordu gidişinin ardından. Sanki ölenin artık hayatta olmamasından ziyade kendi hayatında olmamasına bozuluyordu.

Veysel'in dünyanın en iyi insanı olmadığı aşikâr, en iyi kocası olmadığı muhakkaktı. Ama gene de ha bire öldürdüğü sinekler gibi yere yapışıverdiğini düşünmek, Perihan'ın içini bir tuhaf ediyordu. Bir daha hiç var olmayacağına ise, çocuk gibi hâlâ inanamıyordu. Yastığa sinmiş lavanta kokusunu içine çekerken, bundan böyle bu yatakta tek başına uyuyacağını düşündü Perihan. Ve birden fark etti, hayatında ilk defa kendisine ait bir odası olacaktı. Başka zaman olsa hoşuna giderdi bu fikir ama şimdi... Üzüntü, korku, hatta özlem, tanıdığı bütün duygular iç içeydi. Veysel'siz bir hayatı düşlemek hoşuna giderdi eskiden. Ama hiçbir hayalde arabaların altında kalmazdı kocası.

Şimdi hayatında ilk defa kendisine ait bir odası olacağını düşünmek, onda sevinç ya da üzüntüden ziyade bir tür endişe yaratıyordu. Veysel'in ölümüne ilk duyduğu anki kadar üzülmüyordu artık. Zaten o zaman hissettiği de üzüntüden çok şaşkınlığa yakındı. Kardeşi evi arayıp da

söylemeye dilinin varmadığı haberi bir türlü veremeyince, ters giden bir şeyler olduğunu anlamış, kötü bir şey duyacağına emin olup, kendini yerlere atmaya çoktan hazırlanmıştı. Kaldı ki böyle bir durumda alınabilecek en kötü haberi almıştı zaten, birisi ölmüştü işte. Bundan daha kötüsü ancak sevdiği birinin ölmesi olabilirdi...

Evin içinde çığlık çığlığa feryat etmiş, yerlere kapanmıştı kocasının öldüğünü öğrenince gene de. Numara değildi üstelik, içinden geleni yapmıştı hakikaten de. Apar topar hastaneye gittiklerinde daha da kötü olmuş, baygınlıklar geçirmişti. Zaten hiç sevmezdi hastaneleri. Hiçbir zaman sevmemişti ama en çok da o şeyden, apar topar hastaneye kaldırıldıktan sonra... Ne zaman hastane kokusu duysa, derin bir çaresizlik hisseder, şu hayatta yapayalnız kalacağından korkardı o günden beri. Öyle demişti ya Veysel bir zamanlar, "Boşarım seni" demişti. "Bana bir çocuk vermeyi beceremezsen boşarım. Dua et de kadınlığına bir zarar gelmiş olmasın bu yaptığın salaklık yüzünden. Yoksa anam avradım olsun boşarım." O zaman korkudan tir tir titremişti Perihan. Kocasının boşadığı zavallı bir kadın olmak, hayatta yapayalnız kalmak, o eski sefil, çulsuz günlere geri dönmek korkusu sarmıştı her yanını. Yaptığı işe çoktan bin pişman olmuştu ama ne fayda... Sırrı gizli kalmadığı gibi bir de her şeyi yüzüne gözüne bulaştırmıştı. En son hatırladığı, bacaklarından sızan kandı; sonrası hastanenin kesif kokusu ve Veysel'in öfkeli suratı. "Sen de ölseydin keşke, çocuk katili" demişti Veysel. Tükürür gibi konuşmuştu karısının yüzüne. Ne oldu diye düşünmekten alamadı Perihan kendini, bak ben hâlâ yaşıyorum, sense göçüp gittin bile...

Veysel'in bir daha hiçbir zaman kapıdan içeri girmeyeceğini düşündükçe, nedense aklına anneannesinin meşhur bir lafı geliyordu; kula bela gelmez Hak yazmadıkça, Hak bela yazmaz kul azmadıkça... Rahmetli de haddinden fazla azıp belaları tek tek çağırmış olanlardandı nihayetinde... Ölüm haberine alışmaya başladıkça başına gelenleri başka türlü görür olmuştu Perihan. Yıllarca çekmişti Veysel'in elinden. Bazen, bütün bunlar neden benim başıma geldi diye isyan edecek olurdu. Sonra da evvelce işlediği günahların cezasını çektiğine karar verirdi. Ne var ki bunca yıl gördüğü zalimliği hak edecek kadar büyük müydü günahı, emin değildi. Çektiği bunca eziyet işlediği günahların diyetiyse, belki de bu eziyetleri çektirenin böyle ansızın can vermesi de onun yaptıklarının bedeliydi. Böyle

düşündüğü vakit, göğsündeki ağırlık azalıyordu. Allah gecinden versindi, kimsenin ölümüne sevinilmezdi ama yine de sabah işe gitmek için evden çıkan kocasının akşam dönmeyişi bu dünyada başına gelebilecek en kötü şey değildi.

Azıcık olsun değer vermiş, insan yerine mi koymuştu sanki Veysel kendisini? O işi bile köpekler gibi yapmamışlar mıydı? İçip içip, leş gibi kokan bedeniyle abanmamış mıydı üstüne yıllar boyu? Bir kerecik hoş tutmaya, gönlünü almaya çalışmış mıydı? Ne gençliğini ne kadınlığını yaşayabilmişti Perihan onun elinde. Oğlanlarla düşüp kalktığı için onca dedikodusu yapılan Hikmet bile, Yıldız'ı koluna takıp çarşı pazar gezdirmeyi bilirdi. Ama bu elin iyisi evin ayısı Veysel, bir günden bir güne onu koluna takıp karım diye gururlanmamış, değil dışarıda evde bile adam yerine koymamıştı. Esnafa dondurma alacağım diye yollara atlamayı biliyordu ama. Bu eve de dondurma getirmişti elbet defalarca. Ne var ki insanda yiyecek tat bırakmamıştı. Yok, dedi Perihan içinden, günahsa günahtı ama ettiği onca eziyetten sonra sırf öldü diye arkasından ağlamayacaktı.

Gözyaşı dökmenin nafile olduğunu erken öğrenmişti zaten. Üzüntüden kahrolsa da insan kendine biçilen neyse onu yaşıyordu nihayetinde. Yoksa Perihan her şeyi ama her şeyi değiştirmek istemez miydi? Onu en çok tedirgin eden başında bir erkek olmadan kalakalmaktı şimdi. Çünkü ne olduysa başlarında bir erkek kalmadığı için olmuştu hep. Babasının ölümüyle başlamıştı her şey. O sağken de yoksullardı ama yine de başka türlüydü yaşantıları. Ama o ölünce dağılmış, parçalanmış, zavallılaşmışlardı. Adamcağız inşaatlarda günlük yevmiyeyle çalışan bir ameleydi. Ne birikmiş para ne de maaş bırakabilmişti geriye. Hal böyle olunca tası tarağı toplayıp İstanbul'a, dayısının yanına taşınmışlardı. O evde üzerine yapışan sığıntılık duygusundan bir daha ömür billah kurtulamamıştı. Ne aklı ne parası yettiğinden okula da uzun süre gidemedi, orta ikiden terkti. On dört yaşındayken, mahalledeki Havva Kuaför'e manikürcü girmişti. "Sana meslek öğreteceğim, altın bileziğin olacak, kıymetimi bil" demişti Havva Abla daha ilk gün. Gelen kokuşmuş kadınların koca toynaklarını kesip, kıllarını yolmaktı meslek dediği. Kazma tırnaklı, aba elli kadınlar manikürden Emel Sayın gibi çıkacaklarını sanır, çıkmayınca suçu manikürcünün beceriksizliğinde ararlardı. Düşük kaşlı

yassı yüzlü gudubet kadınlar, kavisli kaş isterim diye tutturur, kaşlarının bu şekle girmeyeceğine asla ikna olmazlardı. Ellerinde gazetelerden kesilmiş artist fotoğrafları ya da komşu kadında gördükleri bir şeyin hayaliyle gelir, iki kıl yolup tırnak eti temizlemekle onlara benzeyebileceklerini sanırlardı. Benzemeyince de koparırlardı yaygarayı. Müşterinin her daim haklı olduğu prensibini mütemadiyen kendisine hatırlatan Havva Abla, bu gibi durumlarda gerçeği bal gibi bilse bile muhakkak müşteriden yana tavır alırdı. Bilmiş bilmiş elemanına nasıl yapması gerektiğini anlatır, sonra da az evvelkinden hiç de farklı olmayan yeni sonuca bakıp "İşte şimdi oldu, hanımefendinin güzelliği ortaya çıktı" yollu laflarla güzelliğine inanıp mutlu olmuş müşteriyi yolcu ederdi. Ne işini sevdi Perihan ne de durmadan çemkiren Havva Abla'yı. Zaten üç kuruş olan haftalığını da götürüp dayısının eline sayıyordu. O kadar çalıştıktan sonra kazandığı parayla, kendine bir bluz alamıyor oluşu sinirine dokunuyordu. Ne zaman bir parça kıyafet almaya heveslense, yengesi "E var ya" diyerek, kuzinlerinin eskilerini atıyordu önüne. Evde olan malı dışarıdan satın alıp da müsriflik yapmanın manası yoktu.

Havva Abla başka bir âlemdi zaten. Kaşıkla verdiğini kepçeyle alıyordu. Sürekli azar, hatta yeri geldi mi tokat, alışılmış, sıradan durumlardı. Biraz erken gelişmişti Perihan'ın vücudu, ona bile öfkeliydi Havva Ablası.

"At gibi yürüme kız, her yerin ayrı sallanıyor. Sar iyice memelerini, ne o öyle yollu gibi" diye çıkışıyordu. Sutyenleri yeterli görmüyor, kesilmemiş uzun ağda bezlerini veriyordu memelerini sıkı sıkı sarması için. Söylediğine göre Perihan'ın iyiliği için yapıyordu bunu. Zira kız yetim olduğu için, ırz düşmanlarının arayıp da bulamadığı av hayvanı grubuna giriyordu. Arkasını soracak, cezasını verecek bir erkek olmayınca, günahsız genç kızlara musallat olmak, namuslarına göz dikmek kolaydı. Hele ki her yanı meydanda yürümekten çekinmeyen, azıcık fingirdek olanlara... O yüzden dikkat edecekti kendine Perihan. Ne patronuna ne kendine söz getirecekti. Pek öyle güzel bir şey değildi ama gene de buna güvenmesindi. Erkek milleti yeri geldiğinde eşeğin tepesine de biniyordu, pek güzellik aramazlardı o iş için.

Böyle konuşuyordu ama kendisi vücudunu sıkı sıkı saran elbiseler, dizinin üzerinde etekler giymekten geri durmuyordu. Memelerini bezlerle sıkı sıkı

sarmak şöyle dursun, adeta daha çok gösterip dikkat çekmeye çalışıyor; sadece iman tahtasını değil, neredeyse göğüs çatalını gösteren geniş yakalı daracık bluzlar giyiyordu. O zamanlar kırklarındaydı Havva Abla, annesiyle yaşıttı neredeyse. Ama annesi gibi bakımsız, saçları ağarmış, kendini salmış değildi. Güzeldi, bakımlıydı, dahası alabildiğine cilveli bir kadındı. Dükkânı, parası var diye mi onun namusuna göz dikmiyordu ırz düşmanları? Neden Havva Abla'nın da kendisi gibi korkması gerekmiyordu, bilemiyordu Perihan, soramıyordu. Memelerini sıkı sıkı sarıyordu ağda bezleriyle. Kendisine sıkı sıkı tembih edildiği gibi, üstten bastırarak ezdiği memelerini biçimsizleştiriyordu.

Sonra Şenol geldi. Saç kesimini öve öve bitiremediği Şenol'u önce yanına usta kuaför olarak aldı Havva Abla. İyi kuaförmüş, Şişli'de asortik bir yerde çalışıyormuş da patronuyla anlaşamayıp kavga edince ayrılmış. Nereye gitse peşinden gelecek sadık müşterileri varmış. Otuz üç yaşında, hiç evlenmemiş, tek tabanca bir adamdı Şenol. Perihan'ın duyduğuna göre hovardanın tekiydi. Şişli'deki dükkâna gelen kartalozlarla kırıştırıyor, biraz paralı bir kadın buldu mu hemencecik yapışıyordu. Kadınlardan birinin kocası dükkânı basınca kovulmuştu zaten işinden de. Yakışıklılığına yakışıklı değildi ama ağzı iyi laf yapıyordu. Eski müşterilerini peşinden getiremediyse de dükkânın müşterisine çabucak sevdirdi kendini. Üstelik Perihan'ın duyduğu dedikoduların aksine, hiçbir müşteriye sulanmadı, çapkınlık peşinde koşmadı. Yaptığı saçlar da güzeldi sonra. Öyle gözüne girdi ki Havva Abla'nın, birkaç aya kalmadan nikâhlanıverdiler. Annesi "Havva karısı boşuna almadı o Şenol'u dükkâna, belli ki önceden gözü vardı çocukta. E onun da canına comcom zaten, arayıp da bulamadığı şey paralı kadın. Ama Havva'nın aklına bak sen hele, oğlu yaşında çocuğu bebek gibi eğleyecek herhalde" demişti. Oysa Perihan patronunun Şenol'u hiç de bebek gibi eğlemediğini gayet iyi biliyordu. Ortalıkta müşteri yokken oynaşıyorlardı hep, Perihan fark etmiyormuş gibi yapıyordu. Zaten ne zaman bir halt yiyecek olsalar bir yerlere gönderirdi Havva Abla kendisini. Ama Şenol öyle değildi, Perihan yanlarındayken fingirdeşmek daha çok hoşuna gidiyordu sanki. Müşteri olmadığı zamanlarda, Havva Abla kasada otururken mesela, yanına yanaşıp ellerini bacaklarında gezdirirdi. Eli gittikçe yukarılara doğru çıkardı. O zaman Havva Abla'nın zevkten gözleri kayar, ağzı yayılırdı. Perihan'ın görmediğini sanırdı ama o hep görürdü patronunun aç hayvanların ağızları gibi aralanan bacaklarını. Ve anlardı

Şenol'un parmaklarının kadının kat kat yapraklarını araladığını. Ağdasını kendi yaptığı için bilirdi Havva Abla'nınkini. Her zaman tüysüz, kaymak gibi gezerdi ama onunkisi en sevmediği türdendi. Kat kat, siyahla mor karışımı bir renkteydi, çürümüş et gibi. Ay zamanına yaklaştıkça bozuk peynir gibi kokardı. Kendisi almaz mıydı bu kokuyu, yoksa haftalık yevmiyesini tıkır tıkır ödediği elemanının almasında bir sakınca görmediği için mi bacaklarını öyle kolay açardı, bilmiyordu Perihan. Ama o günleri ve daha fazlasını hatırlatıp içini bulandırdığından, yıllar sonra bile yaptığı peynirli tariflerin hiçbirini yiyemedi.

Hayatta her şey bir iz bırakıyordu insanda. Perihan, üzerine yapışıp kalmış izlerden, lekelerden, kendini göremez olmuştu uzun zamandır. Şenol'un jilet kesiği kollarını hatırladı. Kim bilir hangi acının lekesiydi onlar? İnsan kendi izlerini silmeye çalışırken, başkalarının hayatında derin kesikler, büyük lekeler bırakabiliyordu demek bazen. Şenol öyle yapmıştı.

Daha dükkâna adım attığı ilk gün, yüzüne başka türlü baktığını sezmişti Şenol'un. Ama Havva Abla'nın, yeni elemanıyla başka türlü ilgilendiğini sezmesi de fazla zaman almamıştı. Patronunu üzerine sıçratmaya niyetli olmadığından, Şenol'un iştahlı bakışlarını, manidar gülüşlerini görmezden gelmişti. O da zaten Havva Abla ortalıktayken ayağını denk alıyor, ancak kadın etrafta değilken yılışıyordu. Tanıştıkları ilk gün abi diye çağırdığında şaka yollu kızıp "Şenol de" diye tembihlemişti. Çok değil, yarım saat içinde bir şey istemesi gerekince genç adama adıyla seslenmişti Perihan da. Cümlesini bitirmesiyle patronunun yüzünü ekşitip "Yaşıtın mı o senin, edepli olsana biraz" diye kalayı basması bir olmuştu. Şenol'un yüzünde muzip bir ifade vardı o sırada. Zahmet edip bu meseledeki sorumluluğunu üstlenmemişti ama sanki aralarında muhafaza etmeleri gereken bir sır varmış gibi bakmıştı genç kızın suratına. Böylece onu yalnızken adıyla, Havva Abla'nın yanındayken ise abi diye çağırmaya başladı Perihan. Bunu zararsız bir oyun kabul ediyor, Şenol'la arasındaki gizli hukuktan hoşlanıyordu. Asıl hoşuna giden, bu minik sırrın aralarında kurduğu dayanışmayla Havva Abla'ya karşı beraber olduklarını hissetmekti. O ikisi evlendikten sonra daha da yoğunlaştı bu his. Şenol, artık patronun kocasıyım, dükkânın sahibi sayılırım deyip tavrını değiştirmemiş, minik oyunlarından vazgeçmemişti. Bu da Perihan için, patronuna karşı kazanılmış bir zaferdi.

Havva Abla aralarındaki bu oyundan da, akıllarından geçenlerden de haberdar değildi. Kocasının Perihan'ı kadın yerine koyup ilgileneceğine bile pek ihtimal vermiyor gibiydi. Buna rağmen kızı eskisinden çok azarlıyor, fırsat buldukça beceriksizliğinden ve çirkinliğinden dem vurmaya bayılıyordu. Patronunun gittikçe daha da artan düşmanca tavrına için için bilenen Perihan, arada bir Şenol'u istekle kendisine bakarken yakalıyor, Havva Abla'ya duyduğu öfkenin de tesiriyle rahatsız olmak bir yana, bu kaçamak bakışlardan haz alıyordu. Ona göre, dikkatli davrandığı müddetçe, bu minicik heyecandan mahrum kalması için herhangi bir sebep yoktu. Gençti, haftanın altı günü sabahtan akşama kadar eşekler gibi çalıştığı bu dükkândan başka yer görmüyordu. İşyeri dedikleri tımarhanede konuşabildiği tek erkek Şenol'du ve onun ilgisinden için için hoşlandığı için suçluluk duyacak değildi.

Bıkıp usanmıştı başkalarının suçunu hamal gibi yüklenip durmaktan, bir günah keçisi gibi horlanmaktan. Şu hayatta herkes sadece kendi günahının bedelini ödemeliydi. Oysa sanki herkes, onun suçu olmayan bir şeylerin intikamını almaya çalışıyordu Perihan'dan. Neden hep onun canı yanıyordu? Çünkü güçlü acıtır, zayıf kanardı. Birilerini kanatacak güçte olmayı ne çok isterdi. Birine zarar verecek kudrete sahip olmak az şey miydi? Ne var ki bu işler Perihan'ın harcı değildi. Kandırdığını sandıkları tarafından kandırılmış, kârlı çıktığına inandığı tüm alışverişlerde aldatılmıştı hep. Kendini azıcık zeki hissedebilmek ve maruz kaldığı kötü muamelenin hıncını az da olsa alabilmek için, patronu ortalarda yokken kocasına adıyla hitap etmekten dahi medet ummuş ama bu zararsız oyunda bile payına düşen ceza beklemediği denli büyük olmuştu.

Havva Abla rahmetli dedesinden kalan arsadaki hakkının peşinden, miras işlerini halletmek için birkaç günlüğüne Amasra'ya gitmese, bunların hiçbiri olmayacaktı. Ama gitti. Hem de dükkânı kocasına bırakıp gitti. O gidince de biti kanlandı azgın Şenol'un. Ağzından girdi, burnundan çıktı Perihan'ın. İçinde en ufak bir istek uyandırmayan kart karısından nasıl huylandığından, dükkânda peri kızı gibi süzülen Perihan'ın tazecik güzelliğinin gözlerini kamaştırdığından, en yakın zamanda rest çekip Havva'dan boşanmayı planladığından, sonra kimseden çekinmeden rahat rahat birlikte olabileceklerinden, Perihan'ın baştan beri yalan olduğunu adı gibi bildiği daha pek çok şeyden bahsetti durdu. Kendini bütün bu yalanlara

inandığı yalanına inandırdı Perihan. Havva Abla'nın yokluğunun üçüncü gününde o minicik ağda odasında Şenol'un altına yatarken, yakında onun nikâhlı karısı olacağına inanmış gibi yaptı. Bir yandan bu yalana inanmadığını söyleyip, bir yandan da kendini bir hediye paketi gibi açıp Şenol'a sunsaydı yaptığı orospuluk olurdu çünkü. Ne derdi anneannesi hep; hırsızlık bir ekmekten, kahpelik bir öpmekten... Bir kadın sırf canı çekti diye bir erkekle sevişebilir miydi hiç? Ancak kandırılırdı, ancak evlilik vaatleriyle aldatılırdı, ancak parmağındaki nikâh yüzüğünün hayaliyle aralayabilirdi titreyen bacaklarını. Bu can sıkıcı kuralı pek iyi bildiğinden, duyduklarına inanmış göründü Perihan. Ne var ki aslında söz konusu evlilik hayalinin asla gerçekleşmeyeceğini bilecek kadar zekiydi ve her ne kadar öyleymiş gibi yaptıysa da bir kere bile kendini beyaz gelinlikler içinde Şenol'un yanında düşlemedi. Ona baktığında hissettiği şey, kasıklarında tuhaf bir karıncalanma ve bir de Havva Abla'ya kötülük yapabilmenin memnuniyetinden ibaretti. O gün ağda odasında yaşanalar, kasıklarındaki karıncalanmaya da, Havva Abla'nın kevgire çevirdiği gururunun bir parça şifa bulmasına da iyi gelmişti. Sonrasını düşünmek de sonraya kalmıştı. Oysa bir genç kız için dün yahut bugün olmazdı. İlk düşünülmesi gereken sonrasıydı.

Şimdi ne olacaktı? Değerli bir hazine gibi saklaması tembihlenmiş bekâreti, kendisini asla nikâhına almayacağı gün gibi ortada olan bu adamın elinde bozuk para gibi harcandıktan sonra... Demek ki hayalleri uçuk ve gerçekçi diye tasnif etmek yetmiyordu zeki olmaya. Demek ki bütün o genç kızlar, kasıklarındaki karıncalanmaya ve içlerindeki intikam ateşine karşı durmayı becerebildikleri için zeki sayılmalıydılar aslında. Çünkü onlar Perihan gibi sadece kendilerini değil, babalardan, abilerden, dayılardan, amcalardan, esnaftan ve mahallenin delikanlılarından müteşekkil koskoca bir âlemi kandırma işini beceriyorlardı büyük bir ustalıkla. Merakları, kasıkları ve intikam arzuları yokmuş, yaşamaktan tek beklentileri beyaz bir gelinlikten ibaretmiş gibi yapıyor, bu yalana inanıyorlardı. Kuralları babalar, abiler, dayılar ve amcalar tarafından konmuş bu oyunda, daha fazla zarar görmemek için beyaz bir gelinliğe sığınıyorlardı. Hayat öylece geçip gidiyordu işte. Bu kusurlu başlangıç sayılmazsa, Perihan'ın hayatı da üç aşağı beş yukarı böyle şekillendi.

Havva Abla döndükten iki hafta sonra dükkânda yer yerinden oynadı. Şenol yaptığını marifetmiş gibi içki masasında mahalleden Halil'e anlatmış, o da çene veremi karısı Remziye'ye yetiştirmişti duyduklarını. Remziye yemeyip içmeyip olup biteni konu komşuya yayınca, kuaförün müdavimlerinden Sabahat'ın kanalıyla Havva Abla'nın kulağına kadar gelmişti bu yasak macera. Kadın olayı öğrendiğinde ilk birkaç saniye sessiz kaldı, sonra da hava kaçıran balon gibi dükkânın içinde hedefsizce dolandı. Nihayetinde bir öfke yağmuruna dönüşüp şiddetle yağmaya başladı. Kocasına "Bula bula bu sümsüğü mü buldun?" diye bağırmakla yetindi ama Perihan'ı dükkânın önüne kurbanlık koyun gibi yatırıp hırsını alana dek patakladı. Herhalde bunun hak edilmiş bir kötek olduğunu düşünüyorlardı ki etraflarını saran esnaftan araya girip ayırmaya çalışan olmadı. Havva Abla dövdü, onlar izledi. Kafasını ellerinin arasına almış, etrafında birikmiş ayakkabıları seyrederken, patronunun, kocasının başka bir kadınla yatmasına değil, o kadının kendi olmasına sinirlendiğini düşündü Perihan. Üstelik yıllardır yanında çalışması, ekmeğini yemesi değildi sorun. Asıl sıkıntı, Havva Abla'ya tercih edilecek özellikleri taşımayışıydı. O dayak anından geriye kasap İsmet'in arkasına basılmış çamurlu ayakkabıları ve bakkalın karısı Dürdane'nin bilekten dize kaçık çorabı kaldı aklında en çok. Kurdukları çadır tiyatrosunu en yakından onlar izlemiş olmalıydı.

Eve vardığında haberi kendinden önce ulaşmıştı. Anası, yengesi, kuzenleri, sokak ortasında meydan dayağı yediğini bile bile oturup evde beklemişlerdi gelişini. Demek nasıl gelirse gelsin fark etmeyecekti bu saatten sonra onlar için, ölü ya da diri. Herkes az sonra doğrayacakmış gibi kinle bakıyordu yüzüne. Bir anneannesi, öfkeden çok acıya batmış gibiydi. Yaşlı gözlerini torununa dikip her zamanki özlü sözlerinden birini söyleyivermek yerine, usulca kıpırdattığı dudaklarıyla Perihan'ın anlamadığı dualar okuyordu. Yaşanacakları baştan biliyor olmanın kederini taşıyordu. Akşam olup da dayısı eve geldiğinde, Havva'nın güçlü kollarından fırlayıp yüzüne inen tokatları mumla aradı Perihan. Dayısı bir duvardan öbürüne fırlata fırlata, ağzından burnundan kan getirerek, bayıltana kadar dövdü genç kızı. Konuşulanların doğru olup olmadığını sordu defalarca ama tek kelime cevap alamadı. Perihan ertesi sabah doktor muayenesine götürüldü yaka paça. Dönüşte, kuaförün önünden geçmemek için yol değiştirildi. Gene de esnafın manidar bakışlarından kaçılamadı. Sadece sokaktakiler değil, evdekiler de düşmanca bakıyordu yüzüne. Dokuz

yaşındaki Bünyamin bile, koskoca aile şerefini beş paralık eden ablasının ağlamaktan kan çanağına dönmüş gözlerine öfkeyle bakıyordu, nefretle. Dayısı annesine "Katil etmeyin beni bu orospu yüzünden. Al çocuklarını çek git" dedi doktor dönüşünde. Onlar da evin erkeği katil olup hane halkını boynu bükük koymasın diye toparlandılar birkaç gün içinde. Perihan, annesi ve kardeşi Reşitpaşa'daki iki göz odaya taşındılar apar topar. Bu taşınmaya anneannenin nasıl edip de kenara koymayı becerebildiğine kimsenin akıl sır erdiremediği kefen parası önayak oldu. Ama sadece taşınmaya ve ilk kirayı ödemeye yetebildi kadıncağızın yıllar yılı biriktirdiği üç beş kuruş. Sonrasını artık ana kız halledecekti. Perihan'ı bir kuaföre vereceklerdi, Fitnat Hanım da evlere temizliğe gidecekti, böyle böyle kiralarını ödeyeceklerdi. Fakat ne Perihan'a bir kuaför bulunabildi ne de annesine temizleyecek ev. Ödenmeyen kiralar, gırtlağa dayanmış borçlar iyice bellerini bükmüştü ki, bir alışveriş dönüşünde "Bu bakkalın sende gözü var sanki" dedi Fitnat Hanım, gözlerini dikerek kızının gözlerine. Sonra da onu günde birkaç kez bakkala yollamaya başladı. Perihan'ın önünde fazla seçenek yoktu. Ailesinden defaatle duyduğundan olsa gerek, bozuk bir maldan, çürük bir elmadan ya da kenarı yırtıldı diye ihraç fazlasına çıkmış bir penyeden farkı olmadığını kabullenmişti. Bu saatten sonra yapabileceği en doğru şey birine kakalanabilmekti. Hele bu biri, mal mülk sahibi de olursa, şu hayattan daha ne istesindi?

Oysa Veysel'i sevmemiş, istememişti. Şenol'u da sevmemişti ama yine de onu istemek için sebepleri vardı. Annesinin etkisiyle zamanla Veysel'i istemek için de sebepleri olduğuna inandı. Ne var ki ona hiçbir zaman belki de sevebileceği biri gözüyle bakmadı. Bir kurtarıcı, elinden kurtulması gereken bir zorba, kolayca kandırılabilecek bir budala ya da sahip olduklarının teminatı gibi baktığı oldu ama sevebileceği biri... hayır.

İşler annesinin planladığı gibi gitti ve Perihan sevmeyi planlamadığı bu adamla evlendi. Beline en kalınından kırmızı kurdele bağlanmış gelinliğini giyip çiçeklerle süslenmiş bir arabaya binerek düğün salonuna getirildi. Bu gelinlik namusu da, aile bağlarını da kurtarmaya muktedirdi. Öyle olmasa onca zaman yüzlerine bile bakmayan dayısı, çıkıp düğüne gelir miydi hiç? Adam o gece bol bol çiftetelli ve kasap havası oynamış, ucu kurdeleli bir yarım altın takıp alnından öpmüştü yeğenini. Perihan bütün bunları

şaşkınlıkla seyretmişti. Demek iffetsizlik yakalandığı uğursuz bir illetti ve ancak evlendikten sonra geçebilmişti. Neyse ki sonunda iyileşmişti!

Sonrasını ders belletir gibi defalarca anlatmış, hatta anlayıp anlamadığından emin olmak için bir de tekrarlatmıştı annesi. Gerdek gecesinde, gelinliğini çıkardıktan sonra, hevesle yanında dikilen Veysel'e evvela hazırlanmak istediğini söyleyerek elinde çantasıyla banyoya kaçmıştı. Çantasından çıkardığı sünger parçasını, tavuk kanıyla dolu ufacık bir ilaç kutusuna daldırmış, kanı iyice çeken süngeri orasından içeri ittirmişti. Bacaklarından aşağı şakır şakır kanlar süzülmüştü hep, midesi çok fena kalkmıştı. Üstünü başını temizledikten sonra parmaklarının ucuna basa basa yatak odasına, kendisini bekleyen müstakbel kocasının yanına geçmişti. Sert bir hareket yaparsa içindeki süngerin büzüleceğini, sarıp sarmaladığı bütün kanı dışarı salacağını biliyordu. Bu yüzden yatağa oturmaya bile korkmuş, leğen kemiklerini biraz yukarıda tutmaya gayret ederek usulca uzanmıştı. Çirkin damatlık pijamalarını sırtına geçirmiş olan Veysel, istekli gözlerle yaklaşıp üzerine kapandığında, Perihan da gayriihtiyari dizlerini kendine doğru çekmiş, yerine iyice yerleştiremediği süngerin dışarı kaydığını hissedince de epey paniklemişti. Kocası ellerini vücudunda gezdirirken, ne olacaksa bir an önce olup bitmesini dilemişti. Bu isteğini elinden geldiğince belli de etmişti hani. Geceliğini yukarı doğru sıyırırken, orada kırmızı bir leke gördüğünü sanmış ve annesi odaya girer girmez söndürmesini tembihlediği halde hâlâ yanmakta olan gece lambasını derhal kapatmıştı. Veysel işini bitirince, karanlıkta koşarak tekrar tuvalete gitmişti Perihan. Parmaklarını içeri sokup bıraktığı yerden daha da derine gitmiş olan süngeri dışarı çekmiş, sonra da klozete kapanıp midesini temizlemişti.

Yeniden odaya döndüğünde, kocasını ışığı yakmış ve yatakta çıplak halde otururken bulmuştu. Sakız gibi beyaz çarşafın üzerindeki kırmızı kan lekesini seyrederek sigara içiyordu...

Kanlar içinde yere yığılmıştı Veysel, boylu boyunca uzanmıştı caddenin ortasına, öyle demişlerdi. Bu gece eve gelmeyecekti, artık gelmeyecekti. Ve muhtemelen Perihan onu hiç özlemeyecekti.

“Daha belanı mı istiyorsun Allah’tan, mutlu değilim demek de neymiş?” demişti annesi. İnsanın karnı toksa, kocası üzerine kuma getirmemişse, arada sırada üç beş tokadı aşan ciddi bir dayak sorunu da yoksa, bir kadının mutsuz olması şımarıklıktan başka bir şey değildi. Her fırsatta Veysel’e kabahatli bir halde gittiğini de hatırlatırdı annesi. Yatıp kakıp haline şükretmeli, başına gelen onca şeyden sonra, teliyle duvağıyla dünya evine girebildiği için dua etmeliydi. Perihan da öyle yaptı zaten. En mutsuz olduğu anlarda bile elindekinden vazgeçmeyi, daha iyisini hayal etmeyi geçirmedi aklından. Yine de içinde geleceğe dair adı konmamış bir umut varmış gibi evlendikten bir sene sonra hamile kalınca paniğe kapılmıştı. Her fırsatta bir de çocuk yaparsa hayatını tümüyle garantiye alacağını yineleyen annesine rağmen, bu çocuğu doğurmayı hiç istemediğine karar vermişti. Sebebini bilmiyordu ama içinden bir ses, hem de gür bir ses, karnındakini doğurmamasını söylüyordu.

Ne annesine ne de kocasına bahsetti gebeliğinden. Birine söylerse karar verme yetkisini tümüyle kaybedeceğini adı gibi biliyordu. O zaman bebek de, karnı da, karar da Veysel’in olacaktı. Evlilik bir devir teslim töreniydi zaten. Kocasının zimmetine geçirilmişti Perihan, karnıyla, kollarıyla, bacaklarıyla ve rahmiyle birlikte. Şimdi karnındaki bebeği istemediğini söylese, cüzdanından para aşıran bir hırsız muamelesi yapacaktı kocası ona. Veysel’e ait bir şeyin akıbetiyle ilgili karar veriyormuş gibi olacaktı. Bu yüzden bu işi sessiz sedasız halletmeye karar verdi. Kuaförde çalışırken kadınların kendi aralarında anlattığı hikâyelerden kulağında kalan yöntemlerle...

Bir keresinde mahalleli müşteriler arasında ihtilaf çıkmıştı bu konuda. Bir kısmı evde düşük yapmanın sağlıksız ve ilkel olduğunu savunmuş; diğerleri de evvelce, öyle herkes her dakika doktora gidemezken, annelerinin, anneannelerinin kendi işlerini kendilerinin gördüğünü hatırlatarak, karşı çıkanları sosyetik olmakla suçlamıştı. Tuvalete çıkar gibi doktora gitmek sonradan moda olmuştu zaten. Oysa anadan atadan kalma yöntemler çoğu zaman daha iyi, daha sağlıklıydı. Doktorlar verdikleri ilaçlarla insanın bir yanını düzeltirken başka bir yanını bozuyor, sağlam geleni de hasta gönderiyorlardı. İkinci çocuktan sonra, kocası bir alacak davasından cezaevine girince kendisinin de doktora filan gitmeden bebeğini evde düşürdüğünü anlatmıştı eski moda yöntemleri büyük bir aşkla savunan

Fahrünissa Abla. “Ortada adam yok, ne zaman çıkacağı belli değil. Ben de sığındım Allahıma, günah yazma deyip kendi işimi kendim görüverdim” demişti. Önce uzun uzun ip atlamıştı evde, işe yaramayınca yere uzanıp karnında piknik tüpü yuvarlamıştı. Sonra işini sağlama almak için bütün bu yaptıklarının üzerine de iyice kaynattığı soğanın suyunu içmişti. Nihayetinde içindeki akıp gitmişti. Hem de kalıcı hiçbir zarar görmemiş, kocası döndükten sonra hiç zorlanmadan yeniden hamile kalmıştı. Soğan kaynatma meselesini duyan başka bir kadın, –Kaltaban Türkân’dı galiba– “Eltimin komşusu yapmış” diyerek, düşüncesi bile Perihan’ın içini kaldıran bir hikâye anlatmıştı. Güya bu eltinin komşusu olan kadın, her yolu denemesine rağmen bir türlü karnındakini düşüremeyince rahmine bir baş soğan sokmuştu. Bir süre o soğanla yatmış kalkmıştı. Derken soğan büyümüş, büyümüş, salkım saçak uzayan köklerini kadının karnındaki ceninin etrafına dolamıştı. Bulunduğu yere sıkıca yapışıp dışarı çıkmamak için direnen yavru, köklerle iyice çevrelenince soğan başını tutup dışarı çekmişti kadın. Düşmemekte direndiği bunca zaman içinde kolu bacağı yavaş yavaş belirmeye başlayan cenin de soğanla birlikte sökülüp gelmişti içinden. Perihan kusacak gibi olmuştu bu hikâyeyi dinlediğinde. Ama hem anlatan kadını pek sevmediğinden hem bu dıdının dıdısının başından geçen hikâyelere pek güvenilmeyeceğini iyi bildiğinden hem de gerçek olmamasını dilediğinden, duyduklarına inanmamıştı.

O gün kuaförde olan kadınlardan biri, kocakarı yöntemleriyle çocuk düşürmenin insanın başına iş açacağını savunan Solmaz –ki kendisi bir türlü çocuk doğuramadığı için değil evde, çocuğunu hastanede aldıranları bile anlayamıyor, Allah’ın verdiği kısmeti beğenmeyip geri tepmekle suçluyordu– çocuk düşürmeye çalışırken rahimlerini parçalayan, annelik kudretini tümüyle kaybeden ve hatta canından olan kadınların hikâyelerini anlatmıştı. Ama onun hikâyeleri de tıpkı Türkân’ınki gibi dıdının dıdısının başından geçen olaylar olduğu için doğruluğu şüpheli görünmüştü Perihan’a. Solmaz’ın anlattığı hikâyelerden birinde kadının teki hamile olduğunu anlayınca çocuğu düşürmek için örgü şişlerinden birini rahmine sokup içeri doğru ittirirken kendini parçalıyor, sonsuza kadar annelik kabiliyetinden mahrum kalıyordu. “Eee Allah’ın sopası yok” diye bağlamıştı hikâyesini Solmaz. O sırada saçına perma yaptırmakta olan Hamiyet’se “Ayol şişi herkes bilir, hiç de bir zararı yok. Doktorların ettiğinden daha tehlikeli değil ki! Benim bir akrabam da şişle düşürdü

bebeğini, hem de iki kere. İkincisinde, çocuğu düşürdüm, iki saat uzanıp dinlendim, sonra da kalkıp pazara çıktım, mutfak alışverişimi hallettim, diye anlattıydı hatta. O kadar da kolay yani. Senin o anlattığın kadın ayarını tutturamamış demek ki. Şişi sonuna kadar sokmayacaksın, şöyle azıcık bir dürteceksin. Canın yandı mı hemen bırakacaksın" demişti. O gün konuşulan yöntemlerin içinde, Perihan'ın aklı en çok bu şiş tekniğine yatmıştı. Ve zamanı gelince en çok onu hatırladı.

Tek yapması gereken, sırrını kimsenin öğrenmeyeceğinden emin olmak için evde yalnız kalacağı bir anı kollamaktı. Görümcesi, Adalet'e çaya gideceğini söylediğinde, baş ağrısını bahane ederek, kendisi evde kaldı. Müesser kapıdan çıkar çıkmaz da kadının örgü şişlerini aramaya koyuldu. Evden nadiren çıkan Müesser, arada bir Adalet'e oturmaya gitse bile, genellikle misafirliğini kısa tutar, bekleyeni varmış gibi çabucak dönüverirdi. Bunu bildiği için vakit kaybetmeden işe koyulmak istiyordu Perihan. Görümcesinin rengârenk ipleri ve farklı ebatlardaki örgü şişlerini yerleştirdiği hasır sepeti çıkarıp şişleri tek tek yokladı. Kullanacağı şişin kalınlığının nasıl olması gerektiği konusunda hiçbir fikri yoktu. İki numara çok ince göründü gözüne, üç de öyle. Dörtle beş arasında gidip geldikten sonra, işini sağlama almak için beş numarada karar kıldı. Soğukkanlılığını gören, her gün başka bir şişle dürterek başka bir çocuk düşürdüğünü sanırdı.

Gerdek gecesi yaptığı gibi soluğu yine banyoda aldı. Çok şey gördüğü için olsa gerek, hiç sevmiyordu burayı. Hele lavabonun üzerindeki kocaman aynayı... İçeride olup biten her şeyi kaydeden, Perihan'ın arkasını döner dönmez unutmak istediği görüntüleri sinsice emip muhafaza eden bir düşmandı o. Sırları kendininkilerle birlikte ortaya dökülüverirse diye korkuyordu. Belki de en iyisi aynayı kırıp yenisini takmaktı tanık olacağı bu yeni kabahatin ardından. Bunun hiç de fena bir fikir olmadığını düşünerek gülümsedi Perihan, bacaklarını iki yana açıp dizlerini kırarken. Sonra da az evvel seçtiği beş numara şişi, ölümcül bir av silahı gibi kavradı.

Değil aynayı kıracak, kapıyı açıp dışarı çıkacak takati bile bulamadı işi bittiğinde. Müthiş bir acıyla olduğu yere çakıldı. Midesi bulanıyor, banyonun beyaz tavanı tepesinde pervane gibi dönüyordu. Bayılmaktan korkuyor, bir an evvel toparlanıp yatağına ulaşmak istiyordu. Derken bacaklarından süzülen kanı fark etti. Sonra beyaz fayansların üzerinde

biriken kanı... Kan arttıkça kendi bedeni küçülüp büzüşüyordu sanki. Ne çok kan çıkıyor içimden diye şaşırarak geçti kendinden, uzun bir uykuya daldı.

Gözünü açtığında hastanedeydi. "Sen de ölseydin keşke, çocuk katili" demişti Veysel. Hayata bu cümleyle dönmüştü. Veysel, bir an evvel yeniden hamile kalıp çocuk doğurmayı beceremezse boşamakla tehdit etmişti onu. Olanları öğrendikten sonra hastaneye gelen Fitnat Hanım da "Salaksın sen, akıllanmadın, akıllanamadın bir türlü" demişti. Veysel boşanmaya kalkarsa dımdızlak ortada kalacaklarını söylemişti. Tamam, adam karısının annesiyle kardeşini yanlarına alma teklifini kabul etmemişti ama evlendiği ilk günden bu yana Fitnat Hanım'ın oturduğu evin kirasını düzenli olarak ödemiş, hatta kadına her ay maaş gibi para da vermişti. Perihan'ın Veysel'siz kalması demek, ailecek sefil olmak demekti. Nafakaya filan hiç güvenmesindi. "Altın yumurtlayan tavuğu kesersen, sana düşen altını değil, boku olur olsa olsa. Şansını fazla zorlama Perihan, aklını başına topla" demişti annesi. O hastane odasında boşanmanın başına gelebilecek en feci şey olduğuna inanmıştı Perihan. Müthiş pişmanlıklar içinde kıvranmış, Solmaz'ın anlattığı o kadını hatırlamıştı. Minik operasyonu pek de yolunda gitmemişti. Çocuk düşmüştü ama rahmi de zarar görmüştü. Ya o kadın gibi kendisi de bir daha hamile kalamazsaydı? Veysel'in "Boşarım seni. Bana bir çocuk vermeyi beceremezsen boşarım. Dua et de kadınlığına bir zarar gelmiş olmasın bu yaptığın salaklık yüzünden. Yoksa anam avradım olsun boşarım" diyen sesi hep kulaklarındaydı. Gözlerini açtığında kocasının öfkeli sesini duyuyor, kapattığında beyaz fayansın üzerindeki kan gölünü görüyordu...

Kan... Ne çok kan vardı hayatında. Ağda kabinindeki sedyenin üzerine bıraktığı, gerdek gecesi süngerle sarmalayıp içine yerleştirdiği, ilk bebeğini doğurmamak için banyonun fayansına akıttığı kan... Hepsi de tuhaf kokuyordu, paslı bir çivi gibi. Hep pişmanlık ve telaştı bu kokunun beraberinde getirdiği. Korku bir de... Veysel'i düşündü Perihan. Onun yolun ortasında minik bir gölcük oluşturduğunu hayal ettiği koyu kırmızı kanını... Lavanta kokulu yastığına rağmen paslı çivinin kokusunu aldı. Birdenbire dehşetle fark etti, kan kokusunun çağrıştırdığı şey, bizzat Veysel'in kendisi, hatta belki de bütün erkeklerin suretiydi. Pişmanlık, telaş ve korku...

İki buçuk sene evvel ölmüştü annesi. O olaydan sonra bir çocuk dünyaya getirebilmek için doktorların, hocaların ve türlü şifacıların kapılarını beraberce aşındırdığı annesi... Ölmese, şimdi bile kocasız bir başına kaldın diye üzülürdü belki. Her ne kadar beş parasız sokaklara düşmediği gibi, fazladan bir de kocasından kalan her şeyin sahibi olduysa bile, Perihan da korkuyordu hiç bilmediği bu yeni hayatın getireceklerinden. İçeriden komşu kadınların sesleri geliyordu.

"Gencecik yaşında dul kaldı garibim" diyordu biri.

"Ya ya öyle, daha otuz üçünde kadıncağız."

Paslı çiviyle karışmış lavanta kokusunu içine çekerek uykunun ılık kollarına teslim olurken, düşle gerçek arasında bir yerlerde, tedirginlikten meraka uzanan bir köprünün üzerinde durmuş, düşünüyordu Perihan. Nasıl olacaktı şimdi acaba? Passsslı çivi! – Çok mu zor sahi? – Derin derin lavanta – Ya da değil mi yoksa? Başında bir erkek durmadan, öyle bir başına... Pişmanlık, telaş ve korku olmadan...

Bizim lisenin kapısında dikiliyorum. Etrafımda arkadaşlar, gırgır, şamata, kahkahalar. Ama ben sıkıntılıyım, kötü bir şeyler olacak, biliyorum. Derken nasıl olduğunu anlayamadan aniden bir kâğıt parçasına dönüşüyorum. Hafif bir rüzgâr esiyor ve ben o rüzgârda yırtılıp ikiye ayrılmaktan deli gibi korkuyorum. Meğerse henüz hiç yazılmamışmışım, yırtılmadan evvel az da olsa karalanmak istiyorum. Rüzgârın önünde bir müddet sürüklendikten sonra yine kendi bedenime dönüyorum. Yokluğumu fark etmemiş arkadaşlar eğlenceli sohbetlerine devam ediyor. Onların neşesinden tiksiniyor, yanlarından uzaklaşmak istiyorum. Tam başımı alıp gidecekken, birdenbire önüme yüksek duvarlar örülüveriyor. Olduğum yerde kalakalıyorum. Arkadaşlarıma bakıyorum, benden başka kimsenin umurunda değil duvarların ardında mahsur kalmak. Beni kendilerinden tiksindirecek kadar mutlular hâlâ. Mutsuzluğumu göremedikleri için hepsine ayrı ayrı bileniyorum. Öyle öfkeleniyorum ki bir bıçağa dönüşüyorum bu kez. Ama sadece kendimi kanatabiliyorum.

Derken adımı sesleniyor biri. Heyecanla dönüp bakıyorum. Duvarın ardında durmuş beni seyreden abimle karşılaşıyorum. Aramızdaki duvara rağmen onu görebiliyorum. Gözlerindeki ayıplamayı, öfkeyi ve hatta nefreti de. Bana öfkeli, etrafımı saran duvarlara öfkeli, onları delip yanına gitmiyor oluşuma öfkeli. Aramızdaki duvarda öfkesinin çiçekleri filizlenmeye başlıyor. Duvar inatçı bir sarmaşıkla sarmalanıyor. Bir anda yeşile kesiyor her yer ve abimi göremez oluyorum. Oysa ona söylemek istediğim bir şeyler vardı. O şeyler mutlaka konuşulmalıydı. Duvarın arkasına doğru adını sesleniyorum. Cevap vermiyor.

Söyleyeceklerini içinde tutmak zorunda kalan herkes gibi müthiş bir ağırlıkla uyandım. Küçükken de bazı sabahlar benzer bir huzursuzlukla

uyanırdım. Bu duygunun değil tercümesini, Türkçesini bile bilmiyorum sanırım. Bu yüzden çatlasam da sevgili doktoruma anlatmanın bir yolunu bulmam pek mümkün değil gibi görünüyor. Gerçi kendisiyle bir daha yan yana geleceğimizi sanmıyorum artık. Yıllarca hastaların hekimlere değil, hekimlerin hastalara ihtiyaç duyduğuna inanmış biri olarak, Doktor Carcel'in ani rahatsızlığıyla bazı gerçeklere yeniden ayılmış olabilirim. Ya da rüyalarımı hatırlamaya başladıkça havaya girip, aslında ona hiç ihtiyacım olmadığına inanacak kadar şımarmış... Açık olmak gerekirse, şu anda en az benim kadar hasta olduğu için meslektaşlarının tavsiyesiyle evinde istirahat eden doktorumla asıl arama girenin, hatırladıklarımı paylaşmak konusundaki isteksizliğim olduğunu düşünüyorum. Ne var ki bu fikrimi onun küçük defterinin itiraflar sayfasına not etmesine müsaade edecek değilim.

Gelelim sevgili doktorumun muhtemelen asla öğrenemeyeceği tuhaf rüyaya. Bu duvarlı, abili rüyadan içimde tonlarca ağırlıkla uyandım. Bu duyguyu tariflemeye çalışsam, kendimi asla yağamayacak şişman bir buluta benzetebilirdim mesela. Bendine sığmayan ama taşmayı da beceremeyen sel gibiydim. Evvela kendini yakan yangın gibi. Ağırdım, sıkıntılıydım, hem suçlu hem de fazlasıyla pişmandım. Sıkıntım başlangıcı ve sonu olmayan tuhaf bir yaratıktı. Çocuksu suçluluktan olma, yetişkin pişmanlıktan doğma, uğursuz bir marazdı. Biraz korkunç, çok da çirkin...

Bu rüya bana okulun önünde abim tarafından enselendiğim o günü hatırlattı. Gerçi o günü hatırlamak için deli saçması bir rüyaya ihtiyacım yok ya! Malum, hiç unutulmamış şeyler hatırlanmaz da.

Her sağlıklı öğrenci gibi ben de arada bir okulu asardım. Ve okulu asan her aklı başında çocuk gibi bu minik macerayı evdekilerden saklardım.

Ne var ki boş bir dersi bahane edip okulu kırdığım bir gün, arkadaşlarla nereye gideceğimizi kararlaştırmak için çene çalarken, tam okulun kapısının önünde abime tesadüf etmek gibi bir bahtsızlık yaşadım. Onu fark ettiğimde, biraz ileride durmuş, ayıbımı yüzüme vuran bir öfkeyle beni seyrediyordu. Daha önce benim okumam için kendi okulunu yarıda bıraktığını defalarca söylemiş biri olarak, hani derler ya, gözleri çakmak çakmak yanıyordu.

Paradan yana sıkıntımız yoktu ama abimin dediğine göre, evin erkeklerinden birinin ailenin başında durması gerekiyordu. Benim okuluma devam edebilmem için bu kutsal işi o üstlenmiş, Türk filmlerindeki abiler gibi kendini feda etmişti. Ve bu âlicenaplığını yüzüme karşı öyle çok yinelemişti ki, içimde ona karşı minnet mi, yoksa suçluluk mu olduğunu bilemediğim rahatsız bir duygu yeşermişti. Bu yüzden o gün ölesiye utanmıştım okulu kırmış olmaktan. Saklanmak, yok olmak istemiştim. Gözlerindeki bakış beni azıcık yüreklendirse yanına gidecek, pişmanlıklar içinde özür dileyecektim. Ama yüzünde en ufak bir açık kapı göremedim. Öyle sert bir hava esti ki aramızda, değil yanına gitmek, başımı kaldırıp yüzüne bakmaya bile cesaret edemedim. Anneme ya da ablama rast gelsem öyle olmazdı. Ama abime karşı hep biraz suçlu, biraz mahcuptum işte. Daha başka bir hayat yaşamayışının müsebbibi olduğuma inandığını pek iyi bildiğimden, karşısında ezilir, kendimi kötü hissederdim.

Hatırladığım kadarıyla aslında hiçbir zaman iyi bir öğrenci olmamıştı abim. Fakat yine de gerçekten istemediğinden mi, yoksa üzerine binmiş sorumlulukları ses etmeden yüklendiğinden mi okula devam etmediğini hiçbir vakit bilemedim. Bu yüzden yıllar boyu onun yaşadığı hayattan olduğu kadar yaşamadıklarından da sorumlu hissettim kendimi. Çocukluğumun bir dönemini, onun hayatından çaldıklarımı okulda gösterdiğim başarılarla ödemeye çalışarak geçirdim. Sanki iyi niyetinin boşa gitmediğini göstermek istedim. Oysa bu başarılar abimi mutlu etmekten çok daha da öfkelendiriyor gibiydi. Vazgeçtiklerini hatırlatıyordum herhalde ona. Mutsuzluğunun sebebini kendimde arayacak kadar toy olsam da başarılarımla mutlu olmadığını göremeyecek kadar kör değildim. Öfkeliydi bana. Hep öfkeli...

Oysa beni sevmesini ne çok isterdim. Fakat bunu nasıl becereceğimi bir türlü bulamayınca, zamanla ondan da, kendimi ona ispat sevdasından da vazgeçtim. Öfkesini gözüne girmeye çalışarak değil, gözüne görünmemeye çalışarak giderme yolunu seçtim. Böylece aramızdaki karanlık dehliz de giderek büyüdü. Kendimizi dışına atmayı başardığımız bu kuyu, kardeşlik bağımızı yuttu; ikimizin toplamından geriye sadece iki ayrı kişi kaldı. Ben abimin yabancılığında, bütün suçların müsebbibi olmaya, durmadan bir şeylerden kaçmaya, sadece sevilmemeye değil, sevmemeye de alıştım. Oysa pekâlâ sevebilirdik birbirimizi. O zaman daha güçlü, daha kalabalık olurduk

hem. Ama olmadı işte, niyeyse bu kadar basit bir şeyi bile beceremedik. Hiç söylenmemiş sözlerle veda ettik birbirimize ben İstanbul'dan ayrılırken. Konuşulmamış sözlerimize yenilerini ekledik. Bir daha hiç görmedim abimi. Ondaki aksimi görmek de istemedim. Belki artık affetmiştir beni ondan çaldığıma inandığı hayat için. Okulu astığım o gün için en azından, kim bilir...

8
Pilar

Oysa korku kendi memesini emerek büyür.
Bilge Karasu, “Çeşitlemeli Korku”

İçi çekilmiş gibi, ne yapacağını bilemeden oturuyordu salonda Pilar. Sabah buranın kasvetli bir yer olduğunu düşünmüştü. Oysa kasvet neymiş, asıl şimdi görüyordu. Mırıl mırıl dualar fısıltılara, iç çekişler gürültüyle bırakılan soluklara karışırken, kasveti de felaketi de ta iliklerinde hissediyordu. Son günlerde dünyanın en kederli, en çaresiz insanlarından biri sayıyordu kendini. Şimdi salonun ortasında, daracık kabuğunda saklanan bir kaplumbağa misali otururken, bu konuda da yanıldığını, kendini ve kederini haddinden fazla önemsediğini fark ediyordu. Dünya öyle bir yerdi ki acının da, mutluluğun da dahası, daha fazlası hep vardı. Tarih talihle ve başkalarının kırık dökük hikâyeleriyle sınarken insanı, bu gerçek de kendini sık sık hatırlatıyordu. Hem de en umulmadık biçimlerde...

Önce ölenin Eyüp olduğunu sanmıştı. Gözleri kararmış, yer ayaklarının altından kaymıştı. Onun artık yaşamadığına inandığı ve sıtmaya tutulmuş gibi tir tir titrediği o birkaç korkunç saniye, ömründen belki on sene kısaltmıştı. Sonra Müesser’in Eyüp’ten değil, Veysel’den bahsettiğini anlayınca nasıl da rahatlamıştı birden. Gönlü ferahlamış, yüzü aydınlanmış, titremesi geçmiş ve gözleri yeniden ışıldamıştı. Derken karşısındaki zavallı kadının kan çanağına dönmüş gözlerinde kendi hodbinliğini görüp neşesinden utanmıştı. Bu yüzden Eyüp’ün ölmediğini öğrenmenin mutluluğunu bile doğru düzgün yaşayamadı. Veysel’in başına gelenlerin

kederi, ortada sevinçten yana ne varsa çabucak silip süpürdü. Yüreği yeniden daraldı, ağılandı. Hayat bir iskambil oyunu olsaydı eğer, muhtemelen sürüp giden ellerde keder sevinci daima yerdi. Buna rağmen kazananın hep mutluluk olması içinden çıkılmaz garip bir denklemdi.

Daha bu sabah gördüğü birinin artık hayatta olmayışı insanı sadece üzmüyor, bir o kadar da telaşlandırıyordu. Böyle durumlarda belki de yaşayanları asıl rahatsız eden, ölünün yokluğundan çok, ölümün kayıtsız şartsız varlığıydı. Zira ecel, yaptığı her ziyaretle birlikte, dirilerin içine korku salıyor; onları kendi hayatları hakkında tatsız kuşkulara düşürüyordu. Bir gün olup bir gün olmayanın varlığı, şimdi capcanlıyken birazdan solacak olan zarif bir orkidenin tazeliğine benziyordu. Göz açıp kapayıncaya kadar geçiyordu.

Bir zamanlar var olduğunu teslim etmek istermişçesine Veysel'i düşündü Pilar. Tanıyabildiği kadarıyla garip bir adamdı. Aralarındaki tek bağ Eyüp olabilirdi ama Veysel sanki bu bağı reddetmiş, eline geçen her fırsatta kardeşini zerre kadar umursamadığını göstermişti. Sanki Eyüp'ün kaybolmasından değil de birilerinin onu aramaya çıkmasından rahatsızdı. Bu haliyle polisiye filmlerdeki hasta ruhlu katilleri hatırlatmıştı Pilar'a. Kurbanı öldürüp cesedi sakladıktan sonra, kaybın peşine düşenleri bu hevesten caydırmaya çalışan tipleri... Ama o filmlerde katil ölmeden evvel kurbanın yerini söylerdi. Veysel hiçbir şey söylememişti.

Bütün nemrutluğuna rağmen, çocuksu bir yanı da vardı aslında. Onun bu özelliğini dün havaalanından dönerlerken sezinlemişti Pilar. Suratı aksini söylese de evine misafir geldiği için heyecanlanan çocuklar gibiydi. Hatta konuğun ilgisini çekebilmek için kendince şehir rehberliğine bile girişmişti. Ama tabii, bu onu sevgiyle anılacak biri yapmaya yetmeyecekti.

Sabah kendisini arabayla götürme teklifini kabul etseydi, belki de şimdi yaşıyor olurdu Veysel. Müesser onun nasıl öldüğünü anlatırken, Pilar ilk bunu düşünmüştü. Eğer Taksim'e beraber gitselerdi, adamın bugünkü planı tamamen değişecekti. Markete daha geç gidecek, belki işlerini yetiştiremediği için esnafın oyununa katılamayacaktı. İlle oynayacaksa da oyun en azından bir saat ileri sarkacak, güneş tepede iyice yükselecek, rakip oyuncu sıcaktan döktüğü teri silerken bir iki hatalı hamle yapacak ve belki de kazanan taraf Veysel olacaktı. Yok, yine kaybedecekse bile, dondurma

almaya bir saat geç gidecekti. O araba orada olmayacaktı artık, o feci buluşma yaşanmayacaktı. Sabah evden birlikte çıksalardı şayet, Veysel şimdi hayatta olacaktı.

Ne garipti ölümü. Şu hayatta kaç kişi sıradan bir oyunda kaybetmenin bedelini canıyla öderdi ki? Ancak hem çocuk hem şanssız biri...

Salondaki trafiği takip etmekte zorlanıyordu Pilar. Sürekli baş sağlığı dileyen yeni birileri geliyor, başka birileri sabır temennileriyle gidiyordu. Nedense hepsi de birbirine benziyordu. Ölü evi sırra gömülmüş yekpare bir aynaydı sanki ve herkesin suretine sadece ölüm yansıyordu. Sesler seslere nefesler nefeslere karışıyor; neticede kalabalığın içinde bir tek onun varlığı hissediliyordu. Rengi sarıyla yeşil arası, kokusu kekre, lezzeti küf tadındaydı. Şimdi yüzünü buruşturanların bir gün muhakkak tadına bakacaklarını bilmenin baysallığıyla gerim gerim geriniyor, kibirle ortalıkta salınıyordu. Ahşap zeminde gıcırdayan adımlarını duyanlar, medet umdukları fısıltılı dualara sarılıyordu.

Ev halkına gelince, onlar hepten perişan haldeydi. Zavallı Perihan içeride yatak döşek yatıyor, Bülentçik kendine şefkat göstermeye çalışan büyüklerin elinden kurtulup acısını tek başına yaşamaya çalışıyordu. Bir tek Müesser misafirlerle birlikte salonda oturuyordu. Fakat o da öyle donuk, öyle boş bakıyordu ki etrafına, taziyeciler halinden endişe ediyordu. Kimileri gülsuyuyla bileklerini ovuyor, kimileri içip de açılsın diye koşup koşup su getiriyordu. Pilar ona bir şeyler söylemek istiyor ama bir türlü doğru kelimeleri bulup çıkaramıyordu. Neticede zırvalamayı göze alarak içinden geçeni söyledi:

“Biliyorum çok zor ama ne olur üzülme.”

Müesser acıyla gülümseyip tülbendinin ucuyla gözlerini kuruladı. Pilar onun yüzüne bakınca öyle hissetti ki gözlerinden taşanlar yaştan ziyade ağır bir sır küpünün içinde mahsur kalanlardı. Ve daha fazla tutamayıp birazını akıttı.

“Üzülmemek elde mi? Bir Veysel kalmıştı bana. Şimdi o da gitti. Kimsesiz kaldım bak, tek başıma.”

Verecek cevap bulamadı Pilar. “Yalnız değilsin” filan demek istedi ama elinden gelmedi. Kadının kimsesizliği öylesine sarihti ki onu tek başına kalmış bir insandan çok metruk bir binaya benzetti. Yıllardır kimsenin ayak basmadığı, terk edilmiş, unutulmuş, farelerin bile artık uğramadığı...

“Sen sakın yalnız kalma Pilar, sakın yalnız kalma” diye fısıldadı kulağına Müesser, başkalarının duymasından sakınır gibi. “Anne ol mutlaka, çocuksuz yaşlanma.”

Dün akşam çocuk konusu açıldığında sessiz kalmıştı oysa. Böyle hassas meseleleri uluorta açıp öğüt verecek biri olmadığı belliydi. Ama şimdi tavsiye vermekten çok nedamet getirir, günah çıkarır gibiydi.

“Benim gibi olma. Müesser ne demek biliyor musun? Eser sahibi. Ama bir bak bana. Ne eserim var ki ne bırakacağım ardımda? Yüzü yüzüme benzeyen bir evladım bile yok. Sen benim gibi yapma, sakın yalnız kalma.”

Nihayet odasına çıktığında saat on ikiyi geçiyordu. Yukarı çıkmak için bütün misafirler evden ayrılana dek sabretmişti. Neden böyle bir sorumluluk hissettiğini bilmiyordu ama yine de bu evin bir parçasıymış gibi beklemiş, açık denizde batmak üzere olan bir geminin güvertesine benzettiği salonu terk etmemişti. Oysa bu eve ait olmak, tahammül edemeyeceği kadar korkunç bir fikirdi.

Misafirler evi, içinde acı çekecek olanlara bırakıp ayrıldıklarında, göğsünden bir ağırlık kalkmıştı. Ama Müesser’in yüzüne bakınca, onun kendiyle baş başa kalmaktansa, bilhassa yaratılan bu hengâmenin içinde kaybolmayı yeğlediğini anladı. Pilar yatacağını söylediğinde, o da yeğenini yalnız bırakmamak bahanesiyle ve muhtemelen aslında kendisi yalnız kalmak istemediğinden, Bülent’in odasında almıştı soluğu. Bu gece orada uyuyacaktı.

Komşuların bu saate kadar kalmalarına bir anlam verememişti Pilar. Tedirgin kalabalıklarıyla gidenin boşluğunu doldurabileceklerini sanıyor olmalıydılar. Dolduramazlardı. Ancak gürültüleriyle acının sesini

bastırmaya çalışabilirlerdi. Ne var ki çareleri gibi kendileri de geçiciydi. Hem er ya da geç karşılaşılacak olandan kaçmanın ne anlamı vardı ki? Pilar, her zaman ve her koşulda mümkün olduğunca çabuk yüzleşmek isterdi içinde bulunduğu durumla. Ne olacaksa bir an önce olsuncuydu o. Üzüleceksek üzülelim, ağlayacaksak ağlayalım, ne yapacaksak yapalım bir an önce. Kalkıp İstanbul'a gelmesi de bu tez canlılığının eseriydi. Bütün bu acelesi, olacaklardan hiç korkmadığından değil, bilakis çok korktuğu içindi.

Halbuki daha küçücük bir kızken, hiçbir şeyden korkmamasını tembihler, kötü şeylerin bilhassa sıkça zikredildikleri adreslere uğradığını söylerdi Vicky. Ona göre kişi kendini korumalı, olası tehlikelere karşı gerekli tedbirleri almalıydı ama üzerine düşeni yaptıktan sonra kötü ihtimalleri düşünmeyi de bırakmalıydı. Hep kız kardeşini örnek verirdi. Zira Concha Teyze, insanın korkularını nasıl çağırdığına dair ibretlik bir örnekti. Vücudunu o kadar derinden dinlerdi ki, kulak verdiği her yerden bir ses duymayı başarırdı. Sonra da orada habis bir hastalığın varlığına inandırırdı kendini. Günlerce haftalarca doktorlara taşınır, testler yaptırır, filmler çektirir, çevresindekilerin varlığına inanmayarak gülüp geçtiği hastalığını ispata çalışırdı. Çevresindekiler onu sevmediklerinden ya da sağlığını önemsemediklerinden değil, Concha Teyze'nin bu konulardaki yersiz evhamlarına idmanlı olduklarından böyle yaparlardı. Ama onların bu tavrı kadıncağızı hem üzer hem hırslandırırdı. Öyle ki testlerin sonucunda elinde hastalığını belgeleyen bir raporla eve dönmeyi tercih ederdi sapasağlam dönmektense. Ve ailecek bir mucizeye tanıklık eder gibi görmüşlerdi ki Concha Teyze'nin kendisini hasta etme gücü vardı. Eve getirdiği temiz raporlarından ötürü kimselere ispat edemediği hastalık, bir zaman sonra hakikaten de vücuduna tebelleş oluyordu her defasında. Çeşitli aralıklarla aynı sıkıntılardan yakınmak için doktora gidiyor, bu ziyaretlerden birinde hastalığa yakalandığının haberini alarak neredeyse rahatlıyordu. Vicky'den iki yaş genç olmasına rağmen, ailede kimsede bulunmayan bir dolu hastalıktan mustaripti. Mesela Pilar henüz çocukken, teyzesi kendisinde guatr olduğuna kanaat getirmiş, gerekli testleri yaptırmak için doktor kapılarını aşındırıp durmuştu. Neredeyse her sene bir kere kapılıyordu bu evhama.

"Bakın ellerim nasıl da terliyor. Guatr hastaları işte böyle çok terlermiş" diyordu mesela. Hernando Enişte'nin cevabı her defasında aynı oluyordu:

“Sinirseldir.”

Sıkıntının kaynağı sinirsel olunca ortada bir problem yoktu ona kalırsa. Mühim olan fiziksel bir hastalığın olmamasıydı. Gerçi Concha Teyze de kocası gibi düşünüyor olmalıydı ki hastalığının sinirsel bir durum olduğunu duymak, onda ciddiye alınmayışın getirdiği bir öfkeye sebep oluyor, rahatsızlığının fiziksel sebeplere dayandığını ispat edebilmek için çırpınıp duruyordu.

“Sence benim boğazım bir acayipleşti mi Hernando?”

“Acayipleşmedi.”

“Böyle sanki şiş gibi değil mi?”

“Değil.”

“Ama gözlerimde bir tuhaflık var kesin, bak. Dışarı doğru çıkıyorlar sanki. Eski fotoğraflara bakıyorum da ben önceden hiç böyle değildim.”

“Nasıl değildin?”

“Böyle pörtlek pörtlek değildi gözlerim. Bu da guatrın belirtisi işte.”

“Evlendiğimizde de böyleydin sen. Aynısın Concha, hiçbir değişiklik yok.”

“Evlendiğimizde pörtlek gözlü müydüm? Onu mu demek istiyorsun yani?” diyerek ufak bir sinir patlaması yaşardı kadın böyle zamanlarda. Olaya tanık olan aile fertleri de nedense pek eğlenirdi bu durumla. Onun hastalık hastası olması da, kocasının bu konuyla baş edebilmek için takındığı bu kayıtsız tavır da komik görünürdü dışarıdan. Pilar büyüdükçe anlamıştı ki, ne teyzesinin hissettikleri ne eniştesinin tepkileri, hiçbiri komik değildi. Kadının anlaşılamadığını düşünüp hırpalandığı, adamın anlayamadığını düşünüp bunaldığı berbat bir evlilikti zavallıların yaşadığı. Evham yapa yapa, guatrdan şekere, kalpten nefes darlığına, ülserden basura kadar irili ufaklı bir dolu hastalığa sahip olmuştu Concha Teyze sonunda. Ve bu kesinlikle hiç komik değildi. Vicky de insanın korkularını çağırdığını

anlatırken hep kendi kız kardeşinden örnek verirdi. “Sakın korkularını çağırma kızım” derdi. “Hem zaten korku, başına gelebilecek pek çok şeyden daha korkunçtur.”

Annesi haklıydı. Mesela Paz, aldatılmaktan korkmuş, hem de feryat figan korkmuştu. Bu korkuyla yatıp kalkmış ve nihayetinde aldatılmıştı. Belki bir gün Eyüp’süz kalmaktan çok korktuğu için şimdi bu haldeydi kendisi de. Öyle ya, çocuk meselesinin gündemde olduğu günlerde, bu konuda diretirse kocasını kaybedebileceğini hissedip suspus olmamış mıydı? En büyük isteğini sırf Eyüp’ten olmamak için içine gömmemiş miydi? Rüya defterine bakılırsa o da bal gibi anlamıştı bu durumu. Pilar durdu bir an. Acaba Paz aldatıldığını hissettiği için mi bu korkuyla tanışmıştı, yoksa korktuğu için mi aldatılmıştı? Bunun cevabını veremedi. Bu soruyu kendi durumuna uyarlayıp yeniden sormayı ise hiç mi hiç istemedi.

Aklından Eyüp’ün rüya defterini alıp kaldığı yerden devam etmek geçiriyordu ki, odanın kapısı çaldı. Sadece olasılık hesaplarından değil, kapıyı tıklatan parmakların mahcubiyetinden de anladı hemen kimin geldiğini. Kapı açılıp da Müesser’in içeri uzanan başı, o başın ortasına hüzünle yerleşmiş kahır dolu yüzü görününce, oturduğu yerden doğruldu. Keder her zaman mutluluktan daha çok saygı görüyor, başkalarının acısı, kendi şansıyla avunmak isteyenlere için için iyi geliyordu.

“Kalkma kalkma, otur.”

“Uyudu mu Bülent?”

“Yok, uyumadı. Annesinin yanına gitmek istedi.”

Tahmin ettiği gibi yalnız kalmaya dayanamıyordu kadıncağız. Bülent gidince, soluğu burada almıştı. Bahanesi de hazırdı:

“Soramadım sana. Ne yaptın bugün?”

“Eyüp’ün birkaç arkadaşını gördüm ama hiçbiri bir şey bilmiyordu.”

“Birkaç arkadaşı mı? Nasıl buldun ki onları?”

“Şey, aslında ben sadece birini buldum. O da öbürlerini.”

“Peki ne dedin onlara?”

Hikâyenin ne kadarını anlattığını merak edişine bakılırsa, kimin neyi ne kadar bildiği Müesser için de önemliydi.

“Hiçbir şey.”

“Nasıl hiçbir şey?”

Pilar bu soruya vereceği cevabın saçma görüneceğini fark etti birdenbire. İnsan kayıp birini ararken nasıl olurdu da onu sorduğu kişilere adamın kayıp olduğunu söylemezdi!

“Ben... Biz, yani Eyüp’ün arkadaşı İlhami’yle ben, öbür iki arkadaşına durumu söylemedik. Eyüp’ün kaybolduğunu bilmiyorlar.”

“İyi ama neden?”

“Bilmem. Söylemedik işte. Herkes bilsin istemedik.”

Müesser’in dudaklarında kederli bir tebessüm belirdi.

“Sen de benim gibisin. Kendi suçun olmayan şeylerden utanıyorsun. Saklamak istiyorsun. Yapma. İnsan içinde sakladıklarıyla yorulup kirleniyor en çok.”

Bu evdeki en ketum insanın bir gecede bu hale gelmesi, içinden geçeni pat diye söylediği yetmezmiş gibi bir de şair kesilmesi şaşırtıcıydı. Ama sonuçta en sevdiklerinden birini kaybetmişti kadın. Ya da birini daha... Bir gecede bambaşka biri olsa yeriydi. Isabel’in başına bir şey gelse ne yapardım diye geçirdi içinden Pilar. Hayaliyle bile baş edemediği bu düşünceden nefret etti. Katlanılır şey değildi.

“Hem kayıp olduğunu bilirlerse, akıllarına gelen yerlerde aramaya başlarlar belki” diye devam etti Müesser. Artık kendisinden ya da Pilar’dan değil, kayıp kardeşinden söz ediyordu.

“Belki.”

Bir süre öylece birbirlerine baktılar.

“Polise gittik bir de bugün. Yani İlhami gitti. Evin numarasını verdi. Arayacaklardı sizi.”

“Bugün mü arayacaklardı?”

“Herhalde.”

Gözyaşlarına hâkim olacak yol oradan geçiyormuş gibi dudaklarını dişlerinin arasına kıstırarak “Aramışlarsa da bugün öğleden sonra evde olmadığımız için...” Gözlerinden bir damla yaş süzüldü. Eyüp’ü soruyor ama Veysel’e ağlıyordu. Hangi birini düşünüp, önce hangisi için ağlayacağına şaşırmış gibiydi.

“Yarın ararlar yeniden herhalde” diyerek Müesser’i teselliye çalıştı Pilar. Sonra da hızını alamayıp “Bulacağız onu Müesser. Göreceksin bak” deyiverdi.

“Onu bulup bana getireceksin değil mi?” Ağır zırhlarından soyunmuş yaralı bir askere, kuyruğu kesilip sokağa salınmış perişan bir kediye benziyordu kadın. Pilar, kendisi de inanmayı dileyerek ona duymak istediği şeyi söyledi:

“Tabii ki getireceğim.”

O sırada Müesser’in yüzüne bakan herkes, iki kaşının arasına yerleşmiş derin kederi bir dua gibi okuyabilirdi.

Müesser odadan çıkınca, onun farkında olmadan aklının karanlığına bıraktığı minik şüphe tohumuyla ne yapacağını bilemedi Pilar. Tutup su mu vermeliydi, yoksa görmezden gelmeyi mi denemeliydi? Bir süre karar veremedi. Nihayetinde şüphenin karanlığı bu boşluktan istifade ederek kendi kendine büyüyüp serpildi.

Birdenbire aklına düşen şüphenin adı İlhami'ydi. İlhami ve onun acayiplikleri. Gün içinde zaman zaman dikkatini çeken ama üzerinde durmaya gerek duymadığı ya da belki aklını bulandırmayı göze alamadığı için kafa yormaktan özellikle kaçındığı...

En yakın arkadaşlarına ve hatta karısına dahi gözünü kırpmadan tek ayak üzerinde kırk yalan söyleyebilen bu adam, acaba kendisini de aldatmış olamaz mıydı? Bilemezdi Pilar. Ve kafasında yeni aydınlanmış bir odacıkta şiddetle fark ediyordu şimdi, bu sorunun cevabını verebilecek kadar tanımıyordu onu.

Müesser'in sormakta haklı olduğu soruyu düşündü sonra ama ona da adamakıllı bir cevap bulamadı. Sahi, neden saklamışlardı Eyüp'ün kaybolduğunu ötekilerden? Hadi Barselona'da saklamıştı ve bunun için anlaşılır sebepleri de vardı. Ama burada, Eyüp'ü bulmak için geldiği İstanbul'da... Arandığı bilinmeyen bir adam nasıl bulunacaktı? İlhami'nin bu meseleyi gizli kapaklı halletmeye bu kadar gönüllü olması sadece Pilar'ın kararına duyduğu saygıyla açıklanamazdı. Aklıselim biri olarak en azından fikrini söylemesi, akıl vermesi gerekirdi ki yapmamıştı... Üstelik şimdi Pilar bu kararın nasıl verildiğini bile hatırlamıyordu. Eyüp'ün kaybının ikisi arasında kalacak bir sır olduğu fikri gerçekten ilk kendisinden mi çıkmıştı?

Böyle düşünmeye başlayınca karakol meselesi de bir tuhaf görünmeye başladı gözüne. Neden yanında götürmek istememişti İlhami kendisini? Sebep yine mi nezaketti? Madem kayıp kaydı için aileden biri gerekiyordu, o zaman niçin ikinci seferde de karakola kendisi yerine İlhami gitmişti? Gitti mi acaba diye düşündü Pilar ilk kez. Gerçekten gitmiş miydi?

Kafası allak bullak olmuştu. Niye böyle bir şey yapsın ki İlhami diye düşünmeye çalıştı. Neden böylesine insafsız bir oyunla kandırsın beni? Belki de Eyüp, İlhami'yle birlikteydi ya da en azından İlhami arkadaşının yerinden haberdardı. Sabah evden çıkarken de bu ihtimale güvenmemiş miydi zaten? Eyüp ailesinin yanında değilse, en yakın arkadaşının yanındadır dememiş miydi? Evet, sandığı gibiydi ama baştan düşünemediği tek şey, böyle bir durumda İlhami'nin elbette kendisine değil, eski dostuna yardım edeceğiydi. Eyüp yerini karısından saklamak istiyorsa şayet,

İlhami'nin arkadaşını ele vereceğini düşünmek ancak aptallara yaraşır türden bir iyimserlikti.

Elbette kendisine yardım ederek Eyüp'ün yerini ortaya çıkarmak yerine, arkadaşının sırrını saklamanın yollarını arayacaktı İlhami. Ve tabii ki polise filan gitmemişti. Sadece Pilar'ın gitmesini engellemişti, o kadar. Pilar onu karakolda kayıp ihbarı veriyor zannederken belki de bir yerlerde çay içmiş ya da köşedeki telefon kulübesinden arkadaşını arayıp durum hakkında malumat vermişti. Hatta oyunu inandırıcı olsun diye mi, yoksa zaman geçirmek için mi bilinmez, karakol dediği o yerin yolunu iki kere tepmişti. Polise gidilecekse o gitmiş, Eyüp aranacaksa o aramıştı. Sonuç Eyüp'süz geçen turistik bir gün olmuştu. Bu oyuna gelerek, manzara seyredip kuru fasulye yemek, çay ve rakı içip çocukluk hatıralarını ortalığa yaymak dışında hiçbir şey yapmadan bir gün geçirdiği, Eyüp'ü aramak, izini sürmek, yardımcı olabilecek kişilere kaybolduğunu haber vermek yerine, öyle bir kayıp yokmuş gibi davrandığı için öfkelendi kendine Pilar. Bu kadar salak olabildiği için kendine içerledi.

Sabah İlhami'yle karşılaştığı anı hatırladı birdenbire. Eliyle koymuş gibi nasıl da kolay bulmuştu adamı. Bulmamıştı da sanki buluşmuşlardı. Sanki gideceğini bilir gibi beklemişti İlhami onu dükkânının önünde. Görünce şaşırmış ama her nedense bu şaşkınlığı çabuk atlatmıştı. Bütün gün Eyüp'ü bulmaktan bahsetmiş ama neden kaybolmuş olacağına dair fazla soru sormaya gerek duymamıştı. Ve aptal gibi bunu da nezakete yormuştu Pilar. Demek bu kadar nezaket budalasıydı. Peki ama diye düşündü sonra kendi kendine, öyle bile olsa, nasıl bilebilirdi ki İlhami bu sabah kendisine gideceğini? Ona kim haber verebilirdi? Müesser mi, Perihan mı? Yoksa artık hayatta bile olmayan Veysel mi? Kim ya da kimler uçurmuştu bu haberi? Ve daha önemlisi herkese karısından daha mı yakındı Eyüp? Neden yapmıştı bunu, neden yapıyordu? Çatlayacak gibiydi Pilar'ın başı, bunca desiseyi aklı almıyordu.

Herkesin bir biçimde ima edip durduğu şey doğruydu öyleyse. Belki de bütün bu söyleyenlerin bir bildiği vardı. Eyüp'ün başına bir şey geldiği filan yoktu. Belki gerçekten de sadece Pilar'dan kaçmıştı. Peki ama neden? Nedenini bilse zaten burada olmazdı. Ama yine de zorladı kafasını, bütün bu saçmalığa bir cevap bulmaya çalıştı.

Tek sorunları, bir süreliğine rafa kaldırdıkları çocuk meselesiydi. Beklenmedik bir biçimde hamile kaldığında sıkıntılı günler geçirmişlerdi. O çocuğu doğurmak istiyor, Eyüp'se baba olmaya hazır olmadığını, üstelik ne zaman hazır olacağını da bilmediğini söylüyordu. Eyüp bu konuda o kadar katıydı ki fikrini değiştiremeyeceğini anlayınca, ona biraz zaman tanımaya karar vererek aldırmıştı çocuğu. Ama jinekoloğu erken menopoz riski taşıdığını üzerine basa basa söylemiş, anne olmak istiyorsa elini çabuk tutması gerektiğini belirtmişti. Bu yüzden Pilar'ın içi içini yiyordu. Ve elbette Eyüp üzerindeki bu sözsüz baskıdan hiç ama hiç hoşlanmıyordu. Rüya defterinde okudukları geldi Pilar'ın aklına. Babalık düşüncesi soluğunu kesecek kadar ürkütüyordu adamı. Ve bu korkaklığıyla karısına yaptığı haksızlığın da farkındaydı. Yine de elinden gelmiyordu hiçbir şey. Ya da kendini böyle olduğuna inandırmıştı. Şimdi, gecenin bu vaktinde, Eyüp'ün herkesin ima etmeye çalıştığı gibi bizzat kendisinden kaçmış olabileceğini anlamıştı Pilar. Çocuk meselesinin er ya da geç yeniden açılacağını bildiği ve bu sorumluluğun altına girmek istemediği için, vakit varken ortalıktan toz olmuştu belki de. Sıkıya gelemeyince kaçmış, üstelik bunu en çirkin biçimde yapmıştı. Tek söz etmeden ortadan kaybolduğu yetmezmiş gibi bir de eski arkadaşıyla birlik olup karısına oyun oynamıştı. Böyle düşününce gözlerinden yaşlar boşandı birden. İçinden yükselen hıçkırıkları yastığına sakladı. Garip, terk edilmek, hele ki bu şekilde terk edilmek sevdiği adamın başına bir şey gelmesinden daha yaralayıcıydı gerçekten de. İnsan ölü bir kahramanı, yaşayan bir korkağa yeğleyebilir miydi? Bu aşk mı, yoksa bencillik miydi acaba? Yoksa ikisi de aynı şey miydi? Bir yandan düşündüğü gibi olduysa Eyüp'ün bu endişe ve çabayı zerre kadar hak etmediğini düşünüyor, bir yandan da onu bulup gerçekleri ağzından dinlemek için can atıyordu. Şimdi onu anlamaya her zamankinden daha çok ihtiyacı vardı. Sorularının cevaplarını orada bulabilirmiş gibi, kocasının rüya defterini bir kez daha eline aldı.

Soğuk bir kış akşamı... Annem sofraya tabak taşıyor. Bir, iki, üç...

Biri abimin, biri ablamın, biri annemin. Peki ya ben, benim tabağım? Benim tabağım bir türlü masadaki yerini almıyor.

Boynum bükülüyor, kalbim kırılıyor. Bana ait bir tabak taşımaya lüzum görmeyen sofraya bakmayı yediremiyorum kendime. Unutulmanın mahcubiyetiyle eğiyorum başımı. Hemencecik pınarlarında biriken yaşları dışarı salmamak için savaş veren gözlerim halının püsküllerinde geziniyor; bir, iki, üç, dört... Püsküllerini saymaya başlıyorum halının. Ama hep dörtte takılıyorum.

Başımı kaldırdığımda annemle göz göze geliyorum. Annem gözlerini dikmiş dümdüz bakıyor. İncindiğimi fark edip şefkat göstermeye çabaladığını düşünüyorum önce. Sanki azıcık seviniyorum bile. Ama hemen anlıyorum sonra, şefkat değil ki gözlerindeki!

Üstelik geç de olsa anlıyorum ki o gözlerin yolu benimkilerle hiç kesişmiyor. Annem beni görmüyor, ezip geçiyor yüzümü, arkamda bir yerlere bakıyor. Gözlerini diktiği yeri bulmak için arkamı dönüyorum. Babamın duvardaki siyah beyaz fotoğrafıyla karşılaşıyorum. Fotoğraftaki babam, salondaki üçlü koltuğun ortasına oturmuş bana bakıyor.

Uyandığımda ne hissettiğimi yazmamı istemişti Doktor Carcel. Evet, yazıyorum öyleyse: Hüzün... Uyandığımda kendimi bir ağacın bir türlü düşmek bilmeyen son yaprağı gibi hissediyordum.

Bu rüyayı doktorumla paylaşabilseydim bana annemle ilgili sorular soracaktı hiç kuşkusuz. Ve muhtemelen ilk buluşmamızda aramızda geçen bir konuşmayı not ettiği minik defterinden çıkarıp referans alacaktı. İlk buluşmamızda bana rüyalarımı genellikle kimlerle paylaştığımı sormuştu. Rüyalarımı paylaşacak kadar hatırlayabilseydim kendisini ziyaret etmeme gerek olmayacağını kim bilir kaçıncı kez söylememe neden olmuştu. O da beni hatırladığım günleri hatırlamaya davet etmişti. Mesela küçükken rüyalarımı kime anlatıyordum...

Bu sorunun cevabını bulmak için uzun uzadıya düşünmem gerekmedi. Cevap kolaydı: Kimseye...

"Neden?"

"Annem öyle söyledi."

"Anlamadım. Ne dedi?"

"Rüyalar anlatılmaz dedi."

Doktorum cevabımla hayli ilgilenmiş, önündeki deftere not alırken, konuyu biraz daha açmamı istemişti.

"Umarım bana rüyalarımı unutarak rahmetli annemi memnun etmeye çalıştığımı söylemeyeceksiniz" dedim sevimsiz olmayı göze alarak. Bu çıkarsamamı dâhiyane bulmak yerine, yüzündeki ifadesizliği muhafaza etmişti. Ben de hasta olarak üzerime düşen vazifeyi yerine getirdim ve anlattım.

Çok çok beş altı yaşlarındaydım o zaman. Kokulu bir rüyadan uyandığım bir sabah, soluğu hâlâ uyumakta olan annemin yanında almıştım. Neden sabahın kör vakti uyandığımı sorup söylenmiş olacak ki, korkmaktaki haklılığımı kanıtlamak ister gibi gördüğüm rüyayı anlatmaya koyuldum. Ben anlattıkça, gördüklerimin ağırlığı kendisine geçiyormuşçasına bunaldı, yüzü asıldı annemin. Sonra da rüyamı yarıda kesip kolumdan tutarak kendisine doğru çekti beni. Öyle sağlam asıldı ki acıdı kolum. Annelerin çocuklarına manasız şeylerden bahsederken bile hayat dersi verirmişçesine büyük bir ciddiyetle konuştuğu o lüzumsuz anlardan biriydi. Önemli bir sır

ya da asla unutulmaması gereken mühim bir öğüt verecekmiş gibi gözlerimin içine bakıp, insanın gördüğü rüyaları başkalarına anlatmasının doğru bir şey olmadığını söyledi. Acıyan kolumu ovuşturarak sebebini sorma cesaretini gösterdiğimde de "Rüya anlatmak iyi değildir" dedi.

"Başka ne dedi?"

"Anlatılan kâbuslar gerçek olur, tatlı rüyaların da hayrı kaçar. Unutma, ne görürsen gör kendine sakla; rüyalar anlatılmaz dedi."

Doktor Carcel, anlattıklarımı dikkatle dinlemiş ve sevgili defterine notlar almayı da ihmal etmemişti. Kafasını önündeki defterden kaldırdıktan birkaç saniye sonra, zekice bir soruyla gölümü şenlendirdi:

"O günkü rüyayı hatırlıyor musunuz?"

Kendimi tutamayıp güldüm. "Otuz küsur yıl evvel gördüğüm rüyayı sormuyorsunuz değil mi?"

"Onu soruyorum. Annenize anlattığınız rüyayı."

"Şaka mı ediyorsunuz doktor? Ben size bu sabah gördüğüm rüyayı hatırlayamamaktan yakınarak geliyorum, siz bana tutmuş otuz yıl evvelki rüyayı soruyorsunuz."

Alınganlık göstermek yerine abartısız bir tebessümün ardından annemle olan ilişkimi sormayı tercih etti. Eh onu suçlayacak değilim, ne de olsa annemden bahsederek kaşınan bendim. Fazla uzatmak istemediğimden kısaca özetledim. Aramızda bir sorun yoktu, annemle aramız iyiydi.

"Bu kadar mı?"

"Bu kadar."

"Peki çocukluğunuzda evde kiminle aranız daha iyiydi? Ya da şöyle diyelim, kim daha ilgiliydi sizinle?"

"Ablam."

“Peki ya anneniz?”

“O da ilgiliyi tabii. Ama sonuçta üç çocuğu ve çekip çevirmesi gereken bir evi vardı, bütün vaktini benimle harcayamazdı. Benim sorumluluğum daha çok ablamdaydı.”

“Küçükken bu durumdan yakınır mıydınız hiç? Annenizin sizinle daha çok ilgilenmesini, vakit geçirmesini ister miydiniz?”

“Yoo, sanmıyorum. Yani belki de isterdim ama zaten bütün çocuklar hep daha fazla ilgi istemez mi?”

O gün doktora önemsiz bir ayrıntı verir gibi yaptığım bu minik itiraf, aslında göründüğünden daha ciddi bir anlam taşıyordu benim için. Çocukluğum, annemin beni diğer iki çocuğundan daha az sevdiği düşüncesiyle geçmişti. Doğrusu bu. Evdekilerin benim dışında bir cemaat oldukları hissiyle büyüdüm hep. Bir aradayken benim ait olmadığım bir birlikteliğin parçalarıydı onlar. Bana uzak olan bir tek annem değildi. Onların bir aradayken oluşturduğu ailenin kendisiydi bana asıl uzak olan. Ablam, bu birliğin dışında olduğu zamanlarda bana annemden daha çok annelik ederdi. Severdi beni, üzerime titrerdi. Fakat sonuçta ailenin bir parçasıydı o da. Ve sebebini anlamamakla birlikte o ailede bana yer açılmamış olduğunu net bir biçimde görebiliyordum. O üçünü birleştiren bir şey vardı sanki. Ben o şeyden nasibimi almamıştım ve bu yüzden onlardan biri değildim. Bir keresinde seni cami avlusunda bulduk diye dalga geçmişti annem benimle. Elbette yıllarca unutmadım. Anneme bu kadar çok benzemesem, beni içlerine almayışlarının sebebini o camide arayacaktım. Onların kanından olmam bile yetmedi aralarına girmeme. Ben de yapabilecek duruma gelir gelmez evden, onların dahil olunması imkânsız ittifakından uzaklaştım.

Annem... Evet, beni daha çok sevmesini isterdim küçükken. Diğer çocuklarıyla beraber kurdukları cemiyete girecek parolayı bilmeyi de... Ama olmadı.

9
Bülent

Yıkadılar aldılar götürdüler
Babamdan ummazdım bunu kör oldum
Cemal Süreya, “Sizin Hiç Babanız Öldü mü?”

Annesinin eline tutuşturduğu böreğe baktı Bülent. Öyle her yemeği yemezdi. Sadece yemeğin kendisi değil, kim tarafından yapıldığı da önemliydi. Ağzına koyduğu her lokmada annesinin elinin lezzetini arar, misafirliklerde sofradan aç kalkardı. Şimdi komşuların getirdiği bu takır tukur böreğe bakıp da isyan etmemek mümkün değildi. Normalde ne istese pişirirdi annesi, hiç ikiletmezdi. Ama bugün patates kızartmaya bile yanaşmıyor, oğluna ısrarla komşuların getirdiklerini yemesini söylüyordu.

“Yok” diyordu kadın. “Üç gün mutfağa giremem, yemek yapamam.”

“Nedenmiş?”

“Öyledir. Ölü evinde üç gün yemek yapılmaz. Yoksa ölenin eti pişiriliyor gibi olurmuş.”

Bülent yüzünü buruşturup elindeki böreği masaya bıraktı. Babasının pişmiş etinin hayali, midesini bulandırmıştı.

“Oğlum yesene, aç açına mı duracaksın! Hadi üzme beni Bülent, bak ayakta zor duruyorum zaten” diye seslendi arkasından annesi. Yok, yemesine imkân yoktu artık; duydukları onu doyurmuştu.

Annesinin başka kimsenin kullanmadığı bu tiksinç lafları nereden bulup çıkardığını bilmiyordu. Arkadaşlarının annelerinden böyle şeyler duyduğunu hiç hatırlamıyordu. Mesela sıra arkadaşı Yekta'nın annesi Filiz Teyze'yi ölü eti pişirmekten söz ederken hayal bile edemiyordu. O hep güzel şeylerden konuşur, yumuşacık, nazik kelimeler seçerdi. Sadece kelimeleri değil, her şeyi zarif ve ahenkliydi. Altın sarısı bukle bukle saçları omuzlarına dökülür, devamlı gülümsediğinden olacak, sağ yanağındaki gamzesi hep çukurda dururdu. Genç bir kız gibi cıvıl cıvıl, rengârenk giyinir, günün her saati bakımlı gezerdi. Tanıdığı bütün kadınlardan daha alımlı, daha güzeldi. Memeleri de Osman'ın getirdiği dergideki kadınlarınkiler gibiydi. Dikkatsizdi ama biraz, bu yüzden bir keresinde masaya bir şeyler koyarken, o memelerini yanlışlıkla Bülent'in eline değdirivermişti. Sağ elinin üstüne. Sonradan çok dertlenmişti Bülent o sırada elinin ayasının yukarı bakmadığına. Evet, iyiydi hoştu ama biraz dikkatsizdi Filiz Teyze, mesela oğlunun arkadaşının kendisine olan aşkını fark edememişti. İyi ki de edememişti, yoksa Bülent bir daha nasıl evlerine giderdi? Sırf Filiz Teyze'yi daha çok görebilmek için tahammül ettiği mızmız Yekta'yla ders çalışmak bahanesiyle soluğu sık sık onların evinde alıyordu. Bu ders çalışma seanslarına şakacı sohbetleri ve çocukların odasına taşıdığı meyve tabakları ya da tadı bir şeye benzemeyen kurabiyelerle katılıyordu Filiz Teyze. Bazen sohbet ederken elleriyle Bülent'in saçını tarar, minik bir süs köpeğini sever gibi yanaklarını okşardı. O zaman Bülent nefesini tutar, deli gibi çarpan kalbi yerinden çıkacak sanırdı. Kadın ne zaman bulundukları odaya girse, yine elleriyle saçlarımı tarar mı acaba diye kafasını ona yakın tutmaya çalışırdı. Hele malum günden sonra bitmek bilmeyen bir duadaymışçasına el ayaları daima yukarı bakıyordu. Yektalardan kendi evine hep dalgın, hülyalı dönüyordu. Arada bir o halini gören dayısı "Ne o, manitacılık durumları mı?" diye takılıyordu. Cevap vermiyordu hiç Bülent, annesi yaşında birine zilzurna âşık olduğunu söylese onu kim ciddiye alırdı?

Yaşları yakın olsa da annesi Filiz Teyze'ye benzemezdi. Bülent bu durumun, babasının da Reha Amca'ya benzemeyişiyle bir ilgisi olduğunu sezerdi. Televizyonda reklamları çıkan bir bankada genel müdür yardımcısı olan Reha Amca'yı sevmez, onun evde bulunduğu günler Yektalara gitmek istemezdi. Zaten adamın evde olduğu günler genellikle ailece bir yerlere gidilirdi. Kendi evinde böyle bir şey pek de mümkün olmadığından,

Yektaların cümbür cemaat yaptıkları gezilere, çıktıkları tatillere, gittikleri sinemalara hayretle bakardı Bülent. Anne, baba ve çocuğun bir arada bu kadar çok şey yapabilmesini garipserdi.

Ne Filiz Teyze'ye benzemediği için annesine kızıyordu ne de Reha Amca'ya benzemediği için babasına... Reha Amca'ya benzeyen biri olmadığı için değil ama olduğu kişiden ötürü gücenmişti o babasına. Kendisini sevdiğini biliyordu. Ne var ki annesine acı veren birini sevmekte zorlanıyordu.

Bazı geceler yatağa girdiğinde aklına bir gün ana babasının öleceği fikri düşerdi. Tıpkı dünya var olmadan önce her şeyin nerede durduğunu düşündüğünde olduğu gibi, bu hayal de nefesini keserdi. Dünyayı yoktan var edenle, insanı varken yok edenin aynı güç olduğuna inanırdı Bülent. Ne zaman bunları düşünmeye başlasa, kalbi dehşetle çarpardı. Okulda dünyanın ve içindeki her şeyin sonradan oluştuğunu ilk kez öğrendiğinde şaşkınlık ve korkuyla sarsılmış, eve varır varmaz halasına koşmuştu.

"Hala, dünya ne zaman var oldu?"

"Çook uzun zaman önce, halasının bir tanesi."

"Nasıl?"

"Yaradan münasip buldu, var etti."

"Nasıl var etti?"

"Yedi günde, tam yedi günde yarattı koca âlemi."

"Tamam ama nasıl?"

"Sırasıyla yarattı, her şeyi sırasıyla. Başlangıçta hiçbir şey yoktu. Ne bu dünya ne öbürü, ne cennet ne cehennem, ne hayvan ne insan, ne ışık ne karanlık..."

Hiçbir şeyin olmadığı bir yer, hiçbir yerde olmayan bir şey hayal edemedi Bülent; hayalini bile kurmayı beceremediği o tuhaf boşluk soluğunu kesti.

“İlk gün her yeri kaplayan karanlığı aydınlatmak için ışığı yarattı Rabbim. Işıkta günü, karanlıkta geceyi yarattı. Ertesi gün gökleri yarattı. Sonra gökyüzünü üzerine örtüp, ilk gün yarattığı ışıkla aydınlatacağı yeri yarattı. Toprağı, suyu... Kocaman kara parçalarını, engin denizleri yarattı. Başlangıçta çorak bir topraktı yerin üstündeki, sonra onu yemyeşil bitkilerle, mis kokulu çiçeklerle, lezzetli meyvelerle donattı. Bir günde kayınlar, sedirler, selviler, gürgenler, çınarlar, ıhlamurlar, kavaklar, çamlar, köknarlar yükseldi yerden, koca koca ağaçlar oldular. Erik, vişne, karayemiş, kiraz, şeftali, fındık, kayısı, elma, dut, hurma, incir ve zeytin ağaçları bir günde büyüyüp meyve verdiler. Ertesi gün yerin yüzü her daim aydınlık olsun diye, gece yıldızlarını yerleştirdi gökyüzüne. Sonra beşinci gün yarattıklarına baktı, baktı, bu muhteşem tabloyu daha da güzel kılmak için denizlerin içini balıklarla, gökyüzünü kuşlarla doldurdu. Yunuslar, balinalar, vatozlar, kedibalıkları, dülgerler, kadife balıkları, kızılkanatlar, levrekler, lüferler, mezgitler, sazanlar zıp zıp zıplamaya başladı suyun üzerinde.”

“Köpekbalıkları?” diye merakla kesti halasının sözünü.

“Tabii, köpekbalıkları da.”

“Ama onlar diğer balıkları da yiyor, insanları bile yiyor. Neden yaratmış ki onları Allah?”

“Yaratıp dünyaya gönderdiği herkese, her şeye bir amaç, bir mana vermiş. Dünyadaki herkesin burada bulunmasının bir sebebi var. Hiç kimse boşuna burada değil.”

“Köpekbalıkları?”

“Onlar da. Onlar da boşuna burada değil. Herkesin bir ödevi var.”

“Sinekler?”

“Sineklerin de...”

“Ama öldürüyoruz onları hep.”

Söyleyecek bir şey bulamayıp dünyanın yaratılışını anlatmaya devam etmişti halası:

“Kuşları da beşinci günde yarattı. Kargaları, ördekleri, bıldırcınları, keklikleri, sakaları, sülünleri, martıları, ebabilleri, ardıçları, serçeleri, akbabaları, üveyikleri, turnaları, leylekleri, yalıçapkınlarını, ibibikleri, kırlangıçları, güvercinleri, hepsini...”

“İnsanları ne zaman yarattı peki?”

“Altıncı günde. Ama daha önce hayvanları yarattı. Çeşit çeşit hayvanı. Kedileri, köpekleri, aslanları, kaplanları, kurtları, sırtlanları, filleri, karıncaları, salyangozları, kirpileri, kertenkeleleri, ayıları, böcekleri, horozları, inekleri, gelincikleri, şempanzeleri, hepsini... Sonra, bütün bu işler bitince, içini türlü çeşit canlıyla doldurduğu dünyaya baktı ve Âdem’i yarattı.”

“Yedinci günde ne yaptı?”

“Hiiç.”

“Yedi günde yarattı her şeyi demedin mi? Yedinci günde ne yarattı?”

“Yedinci günde hiçbir iş yapmadı.”

“O zaman altı günde yaratmış sayılır bence.”

“Yedinci günü yarattıkları da dinlenebilsin diye var etti belki de. Sadece içine Âdem’i koyacağı küçük bir bahçe inşa etti o gün, Âdem’i bahçeden içeri aldı.”

“Biliyorum, elma yiyecek orda. Sonra da dünyaya gönderilecek.”

Ne Âdem ne de Havva umurundaydı aslında Bülent’in. Asıl derdi, dünya var olmazdan önceki karanlığı, tasavvur edemediği o boşluğu bu kadar anlaşılmaz olmaktan çıkarabilmek, o hayalle ilgili korkularını yenebilmekti. Halasının anlattıkları yıllarca onun ağzından dinlediği masallara benziyordu. Biraz büyüdükten sonra okulda öğrendikleriyse o güne kadar duyduğu hiçbir şeye benzemiyordu. Her şeyin gaz bulutlarıyla başladığını

dinlemişti öğretmeninden. Dünya'nın başlangıçta kızgın bir gaz kütlesi halinde olduğunu, sonra zamanla dönerek dıştan içe doğru soğuduğunu... Peki ama bu gaz bulutları nereden gelmişti? Her şeyin başı, en öncesi neresiydi, neydi? Bunu düşündükçe sonsuz bir karanlığa gömülüyor, beyni çatlayacak gibi oluyordu. Gaz bulutlarından öncesiyle ilgili dişe dokunur bir şey söyleyemeyen öğretmeni, Güneş'in Dünya'dan bile eski olduğunu anlatmıştı. Önce Güneş ve Dünya'nın da içinde bulunduğu Güneş sistemi oluşmuştu. Dünya oluşmazdan evvel insanların, hayvanların, bitkilerin, dağların, derelerin, etrafında gördüğü her şeyin nerede beklediği konusunda kafasını fena halde kurcalayan pek çok soruyla baş etmeye çalışan Bülent, bütün bu maceranın tek tanığının Güneş olduğunu düşünüyordu. Güneş'in dili olsa, anlatacaklarıyla belki aklındaki karanlığı da aydınlatırdı.

Okulda öğrendikleri, kendine sorduğu soruları cevaplamaya yetmiyor, halasından dinledikleriyse onu daha fazla korkutmaktan başka bir işe yaramıyordu. Karşısında kendisini âciz hissettiği bilinmezleri yok saymaya gayret ettiğinden, tıpkı bu mesele gibi anne ve babasının bir gün ölüp gideceği fikrini de aklına getirmemeye çalışıyordu. Geçen yıl mahalleden Caner'in babası beyin kanamasından öldüğünde, hep beraber acımışlardı Caner'e. Annesi "Acıma, acınacak hale gelirsin" demişti. Oysa babasız bir çocuk, gemisinden el sallayan yeşil bir uzaylıdan farksızdı mahalledeki çocukların gözünde. İşte şimdi kendisi de o gemiye binmişti. Annesi haklı çıkmış; acınacak hale gelmişti.

Yokluğuyla kendini zavallılar sınıfına koyan bu adama çok kızardı oysa varlığında. Hatta gücü yettiğince onu cezalandırırdı. Mesela bir keresinde Galatasaray maçına götürmek istemişti babası onu. Yolda parmağını arabanın kapısına sıkıştırdığı için mızmızlanmış, parmağının acısını bahane edip maç boyunca yüzünü asıp oturmuştu. Filmlerdeki güler yüzlü, yakışıklı babalar gibi oğluyla erkek erkeğe eğlenmeye çalışan adamcağızın hevesini kursağında bırakmıştı.

Aslında parmak acısı filan değildi o günkü derdi. Önceki gece su içmeye kalktığında annesiyle babasının odasının önünden geçmiş, içeriden garip sesler geldiğini fark edince de kulak vermişti.

"Uğraştırma beni Perihan. Senin keyfini bekleyecek değilim, zorla yapmasını da bilirim" diye bağırmıştı babası. Sonra da annesinin acıyla

inlediğini işitmişti. Elini kapının tokmağına attıysa da cesaretini toplayıp içeri girememişti. Babasının, gözünün önünde bir yumrukla yere serdiği de olmuştu daha evvel annesini, yerlerde sürüklediği de... Fakat o gece ilk kez dövmekten fazlasını yaptığını düşündü ona, istemediği şeylere zorladığını... Aklına tahammül edemeyeceği resimler doluştu. Nedense bu durum annesinin dayak yiyip yerlerde sürünmesinden daha fazla oturdu içine. İşte bu yüzden odasına döndükten sonra uzun süre uyuyamamış, kafasında beliren resimleri silmeye uğraşmıştı. Birinin annesine kötülük yaptığını düşünmeye dayanamıyor, bu birinin babası olması ise elini kolunu bağlıyordu. Mesela sokakta yürürlerken tanımadığı bir yabancı annesinin canını yaksa, üzerine atlar, yumrukla tekmeyle verirdi cezasını. Küçük olduğu için gücü yetmezdi belki, hatta üzerine bir de dayak yerdi ama olsun, en azından sessiz kalmaz, annesini müdafaa ederdi. Ama düşman babası olunca... Annesinin intikamını yumrukla tekmeyle değil ama ertesi gün babasıyla beraber gittiği stadyumda huzursuzluk çıkararak almıştı o da. Maçı burnundan getirmişti adamın. Bununla da yetinmeyip, birkaç gün sonra sırf ona inat olsun diye bundan böyle Fenerbahçe'yi tutacağını söylemişti bir gün yemek masasında. Babasının yüzü renkten renge girmiş, delikanlı adamın takımını değiştirmeyeceğine dair uzun bir vaaz vermişti. Şimdi düşününce bütün bunlardan ötürü suçlu hissediyordu kendini Bülent. Babasına öfkeliydi ama ölsün de istememişti.

Geçen sene babalar gününün olduğu hafta, sınıfa bir kompozisyon ödevi vermişti öğretmen. Herkes kendi babasının özelliklerini ve onu neden sevdiğini yazıp gelecekti.

Eve geldiğinde babası hakkında ne yazacağını bilememişti. Anlatacak nesi vardı ki... Hafta sonları bile başında durduğu bir marketi, hiçbir maçını kaçırmadığı bir takımı, hepsi o kadar... Babanızla yaşadığınız güzel anları, hatıralarınızı yazabilirsiniz demişti öğretmen. Oysa Bülent'in aklına öyle bir an da gelmiyordu. Yazmaya değecek güzel bir hatıra bulamıyordu. Neydi babasının iyi özellikleri?

"Benim babam çok güçlüdür. O kadar güçlüdür ki bir keresinde tek eliyle annemi tutup duvara çarpmış, öbür eliyle de araya girmeye çalışan halamı engellemişti. Babam çok güçlüdür. O kadar güçlüdür ki benim babam, annemin dudağı patlamış, ağzından kıpkırmızı kan gelmişti."

Olacak gibi değildi. Babasını anlatmak değil, güzel bir kompozisyon yazıp iyi not almak istiyordu Bülent. Defterini önüne çekti. Kendini Yekta, babasını da Reha Amca yaptı ve ucu iyice sivriltilmiş kurşunkalemini beyaz sayfalarda dolaştırmaya başladı.

Kompozisyonunu okumayı bitirdiğinde "Arkadaşınızı alkışlayın bakalım" dedi öğretmeni. Sonra da gelip iki yanağından öptü Bülent'i.

"Aferin oğlum, çok güzel yazmışsın. Hem sen böyle bir baban olduğu için çok şanslısın hem baban senin gibi bir evladı olduğu için gururlanmalı."

Bülent'in kompozisyonu birinci seçildi. Annesi bu haberi mahalledeki komşulara yetiştirdi, halası ödül olarak cebine 10 milyon sıkıştırdı. Babası ise önce sevinip kompozisyonu okumak istedi. Sonra okurken yüzündeki sevinci yavaş yavaş yitirdi. Nihayetinde Bülent'in yüzüne bakmadan, "Aslan oğlum, işte buna içilir" deyip, masaya bir büyük getirdi. Şişenin dibine varınca da ağzındaki sakızın çıkardığı sesi bahane ederek üzerine yürüdüğü karısının suratına iki tokat indirdi.

Dünden beri matem havası hâkimdi eve. Kimse fazla konuşmuyor, ses günahmış gibi, bir şey söylenecekse de nedense fısıldaşılıyordu. Annesinin, halasının arkadaşları, komşular, akrabalar evin içinde asık suratlarla dolaşıyor, babasının ne iyi bir insan olduğundan bahsedip gözyaşı döküyorlardı.

"Ah zavallıcık, yetim kaldı şuncacık çocuk" deyip sırtını sıvazlıyordu komşulardan biri. Hiç tanımadığı başka bir kadın, onu kendine çekip sımsıkı sarılarak, ağır ter kokusuyla içini bulandırıyordu. Mahalleden arkadaşı Furkan'ın annesi Sündüs Teyze, elindeki Kuran'dan mırıl mırıl bir şeyler okuduktan sonra gözlerini üzerine dikip "Hazreti Peygamber de dünyaya geldiğinde yetimdi" diyordu. Bu lafı kendisine teselli olsun diye mi ediyordu, yoksa etraftaki kadınlara varlığını mı hatırlatmaya mı çalışıyordu, bilemiyordu Bülent. Ama daha oracıkta bir daha Furkanlara gitmemeye karar verdi. Konuşacak başka meseleleri yokmuş gibi kendisinden bahseden bütün bu insanlardan nefret ediyor; onların gözünde neye benzediğini işitmektense, kaçmak, saklanmak, tek başına olmak istiyordu.

Dün gece evin kalabalığına ve etrafını saran misafirlere dayanamayıp sessiz köşelere kaçmaya çalışmış; her defasında yarasına merhem olmayı kendine görev bilip peşine düşen başka birine yakalanmıştı. Odasına çıktıktan sonra bile gelip gidenler, sırtını sıvazlayanlar, sarılıp sarılıp ağlayanlar olmuştu. Su içmeye diye aşağı indiğinde neredeyse üzerine atılmıştı salondaki kadınlar. Herkes tesellinin bir parçası olmaya çalışmıştı. Tam onların salyalı şefkatinden kurtulduğunu düşünürken bu kez Pilar Yenge çıkmıştı yoluna. Yumruk yemiş gibiydi yüzü ama acıdan çok şaşkınlıkla perdelenmişti. Nedense pek sevmemişti bu misafiri Bülent. Onun da öbürleri gibi kendisine sarılmaya yelteneceğini anlayınca, hiç beklemeden, çabucak odasına yönelmişti. Hayır, istemiyordu, kimse kendisiyle ilgilenmeye çalışmasın, kimse ona acımasındı. Kısa hayatında anladığı oydu ki bu büyükler en çok acırken gaddarlaşırdı.

Ancak bütün misafirler gidince biraz rahatlayabilmişti. Kalkıp annesinin yanına gitmeyi kurarken kapı açılmış, ağlamaktan şişmiş gözleriyle halası girmişti içeri. Gün içinde onlarca kez tekrarladığı gibi oğlanın başını kendine çekip göğsüne yaslamış, sonra da dayanamayıp ağlamıştı. Halasını severdi Bülent. Ama bunu annesine karşı bir kabahat işler gibi yaptığından, muhabbetini baş başa oldukları zamanlara saklamaya çalışırdı. Halasına yakınlık göstermesinin annesini rahatsız ettiğini hissediyordu.

“Oğulcuğum, yanında uyuyayım mı bu gece, ister misin?”

Hiç kıyamazdı ona halası. Annesinden bile merhametli davranırdı çoğu zaman. Annesi öfkeliydi bir kere, halası pamuk gibiydi. Annesi cezalandırmayı severdi, halası hiç bilmezdi. Annesi işine gelmedi mi kendisini babaya şikâyet etmekten çekinmezdi, halası bir günden bir güne hiçbir kabahatini açık etmemişti. Buna rağmen annesinin onu halasının sevdiğinden daha az sevmediğini bilirdi Bülent.

“Yok, istemem.”

“Kalayım oğlum.”

“Gideceğim ben zaten.”

“Nereye gidecekmişsin?”

“Annemin yanına.”

“Annen uyumuştur.”

“Olsun, ben de uyurum yanında.”

“E peki madem.”

Annesi olsa gücenir öfkelenirdi oğlu başkasını kendisine tercih ettiğinde. Halası anlayışla baktı yüzüne sadece. Alınmazdı, gücenmezdi, sevmeye devam ederdi o. İşte buna güvenerek, halasını yalnız bırakıp annesinin odasına yöneldi Bülent. Buradan ürkerek geçtiği geceler geldi hatırına, duyduğu sesler. Şimdi içeride tek başına yatan annesinin sessizliğini babasının can yakan sesine yeğlediğini fark etti. O zaman içinden kendi boyundan derin bir suçluluk yükseldi.

Annesi odayı kırılgan soluğuna teslim etmiş, baygın gibi uyuyordu içeride. Karanlıktan mı korkmuştu acaba? Gece lambasından yayılan cılız ışık odayı aydınlatıyordu. Kadının yüzünde ışığın oyunlarından mütevellit, muhtelif gölgeler dolanıyordu. Filmlerdeki ölülere benzetti annesini Bülent. Ellerini iki yanına uzatmış, hiç kıpırdamadan sırtüstü yatıyordu. Çok yorgun ya da çok rahatlamış bir hali vardı.

“Rahatlarsın” demişti Atiye Teyze annesine. Okul dönüşü, tam içeri girecekken kapı aralığından duymuştu Bülent. Sonra eğilip içeri bakmıştı. “Kurtulursun, kendine yeni hayat kurarsın.”

“Yok Atiye, yapamam ben. Neyime güvenip de boşanayım hem?”

“Alırsın nafakanı, üzerine de bir ev, sonra çekilirsin kenara. Böyle daha mı iyi sanki? Hem hâkime şu meseleyi bir açsan, hiç ikiletmeden istediğin nafakayı bağlar, bir celsede boşar seni.”

Boşanma lafını duyunca pür dikkat kesilmişti Bülent. Sınıfında anne babası ayrılan çocuklar vardı ama bugüne kadar kendisinin başına da böyle bir şey gelebileceğini düşünmemişti hiç. Şeyda vardı mesela sınıfta, anne

babası boşandığından beri o annesiyle, abisi de babasıyla kalıyordu. Ne abisini ne de babasını görebiliyordu artık doğru dürüst. Ya bizimkiler de boşanırsa, kimin yanında kalırım ben o zaman diye düşündü Bülent korkuyla. Konuşmalara kulak kabarttı:

"Ay ben onu nasıl söyleyeyim canım hâkime?" diyordu annesi. "Utanırım, öyle şeyin lafını edemem ben bir sürü insanın önünde."

Ayağından çıkardığı terliği ters çevirip sehpanın üzerine bırakıvermiş, "Na böyle" deyip terliğini göstermişti Atiye Teyze. "Oturup da anlatmana hacet yok. Ayakkabını ters çevirip hâkimin önüne koy, o anlar. O saatten sonra sana soru da sormaz, işini de zorlaştırmaz."

"Öff nereden çıkarıyorsun bu boşanma laflarını be Atiye? Anlattığıma anlatacağıma pişman ettin yani" demişti annesi. Demesiyle birlikte de salonun girişinde dikilen oğlunu görmüş, panikleyip "Paşam, sen ne zaman geldin? Acıktın mı, hazırlayayım mı bir şeyler?" diye kekelemişti.

"Yok, istemem" deyip odasına çıkmıştı Bülent. Önce ağlamaklı olmuş, sonra annesinin verdiği cevapları düşünüp sakinleşmişti. Madem çok meraklıydı bu işlere Atiye Teyze, o zaman kendisi gitsindi mahkemelere. Kendisi boşansın, çocuklarından ayrı kalsındı. Babasız kalmaktan ya da bir daha ailecek bir arada olamamaktan değil, en çok annesinden ayrılmaktan korkmuştu o gün Bülent. Annesinden uzak kalmak, babası ölmüş çocukların arasına katılmaktan bile feciydi. Belki bu yüzden mahcuptu şimdi babasına karşı. Ne var ki elinden de, içinden de gelen sadece bu kadarıydı. Yapacak bir şey yoktu ki... Diğerlerinden daha fazla sevecek biri olmalıydı herkesin hayatında, o annesini seçmişti.

Cami avlusuna girince, havadaki bunaltıcı sıcağa rağmen iliklerine kadar üşüdü. Avlunun dibinde hazır bekleyen o tabutta babasının yattığına inanmak nasıl da güçtü. Tabuta bakınca babasının sandığı kadar uzun boylu olmadığını düşündü. Oysa küçükken adamın omuzlarına oturup yükseldiğinde bir deve benzer, her şeyi yukarıdan seyrederdi. O yıllarda dünyanın en uzun, en büyük, en akıllı, en güçlü adamının babası olduğuna

inanırdı. Dünyanın en mutsuz kadınının annesi olduğuna inanmaya başlayana kadar bu böyle sürdü.

Şimdi orada kıpırtısız duran adamın, buraya getirilmeden evvel, beyaz mermerlerin üzerine yatırılıp, çıplaklıktan utanmayı henüz öğrenmemiş küçük bir çocuk gibi, başkalarının kendisini yıkamasına müsaade ettiğini biliyordu. Aslında her konuya maydanoz olmaya bayılan uzak akrabalardan biri sabah gelip "Senin oğlan da babasının yanında hazır bulunsun" dediğinde, annesinin "Ne işi varmış küçücük çocuğun gasilhanede?" cevabını duyana kadar bu yıkanma meselesinden haberi yoktu. Annesinin hazır bulunmasına kati biçimde karşı çıktığı yeri merak edince, halasına gasilhanenin ne demek olduğunu sormuş ve canını sıkan o cevapla yüzünü buruşturmuştu.

"Ölülerin yıkandıkları yer."

"Nasıl bir yer peki? Nerede yıkanıyor ölüler?"

"Mermer bir taşın üzerinde."

"Sen girdin mi hiç gasilhaneye?"

"Girdim ya."

"Ne zaman?"

"Çok zaman oluyor, sen doğmamıştın bile daha. Babaannen vefat ettiği zaman."

"Ne yaptın peki orada?"

Cevap vermekle vermemek arasında tedirgin, kıpırdandı halası. Belli ki bu konuda konuşmaktan, en azından kendisiyle konuşmaktan hoşlanmamıştı.

"Ne yaptın hala?"

"Annemi yıkadım."

Bülent duyduklarına inanamadı önce. Hayalinde canlandırmayı denedi, beceremedi. Ve hayalinde canlandıramadığı her şey gibi bundan da çekindi. İnsanın annesinin ölüsünü yıkaması ne korkunç bir şeydi!

"Ben asla girmem oraya."

"Öyle deme" dedi halası sükûnetle. "Bir gün herkes girer oraya."

Duyduklarının anlamını keşfedince içi buz kesti Bülent'in. Bu son cümleyi duyan annesi hışımla gelip halasıyla arasına girdi.

"Pes yani, çocuğa söylenecek laf mı bunlar?"

"Ne dedim ki şimdi ben?"

"Allah aşkına bir de sen çıkma şimdi, zor duruyorum ayakta zaten. Çocukla konuşulacak şey var, konuşulmayacak şey var" deyip Bülent'i peşi sıra çekiştirerek uzaklaştı annesi. Giderken de dişlerinin arasından belli belirsiz söylendi: "Ana olsan bilirdin."

Şimdi avlunun sonunda üzeri yeşil bir seccadeyle örtülmüş olan ve nedense boyu babasının boyundan daha kısa duran bu tabuta yeniden bakınca, yıkandıktan sonra çekip minnacık olan yeşil kazağını hatırladı Bülent. Yeşil bir kazak gibi küçülüp avlunun bir ucuna atılmıştı babası. Yabancılar tarafından yıkanmıştı. Küçükken onu zorla banyoya sokan annesi yıkarken nasıl da yakardı canını. Acaba babasını bugün kimler yıkamıştı? Kimler yakmıştı canını? Gözleri doluverdi Bülent'in. Keşke onu daha çok sevebilmiş, sevdiğini söyleyebilmiş olsaydı. Babasını düşündüğünde eskiden içinde uyanan o öfkenin yerini suçluluk dolduruyordu şimdi. Giden birinin ardından yapılabilecek tek şey buydu belki de. Uzaktaki tabuta dalmış bakarken, sabah "Babasının yanında olsa iyi olur" diyen o uzak akraba, sırtından itekleyerek avlunun dibine kadar götürdü Bülent'i. Durmasına müsaade edildiğinde tabutun önüne gelmişti.

Hemen önündeki musalla taşının üzerine yerleştirilmiş tabuta bir daha baktı. Babasıyla arasındaki tek şey incecik bir tahta parçasıydı. Onun bu kadar yakınında durduğu halde, bir daha hiç dönemeyeceği kadar uzak bir yere gitmiş olmasına şaştı kaldı. Daha dün sabah iki ayağıyla yere basabilen

adam, karşısında boylu boyunca uzanmış, bir daha yürümemek, konuşmamak, gülmemek ve ağlamamak üzere başka bir âleme doğru yola koyulmuştu. Dudakları aralandı, hiç planlamadığı halde incecik bir ses çıktı dışarı: "Baba!"

Ölüm ilk kez bu kadar yakınına gelmişti Bülent'in. Babasından geriye kalanlara bakarken, halasının sabahki sözlerini hatırlamış ve bir gün kendisinin de böyle bir tabutla cami avlusuna getirileceğinin korkulu hayaliyle ürpermişti. Ölecek olmak fikri baş edemeyeceği kadar ağır gelmişti ona. Babasını bir daha göremeyecek olmaktan çok daha ağır...

Arkasına döndüğünde avlunun bir anda kalabalıklaştığını gördü. Akrabalar, komşular, marketin etrafındaki esnaf, hepsi birden doluşmuştu içeri. Evdeki kalabalık asabını bozuyordu ama burası başkaydı. Bunca insanın sırf babası için toplanmasından ötürü kıvanç duydu. Reha Amca ölse daha fazla kişi mi toplanırdı acaba?

Kadınlar avlunun arka tarafına doğru çekilmiş; erkeklerse tabutun hemen önünde saf tutmak için dizilmişti. Bir yanında Bünyamin Dayısı, diğer yanında ise bu sabah Bandırma'dan gelen Maide Teyze'nin kocası Sezai Enişte vardı. Sezai Enişte bir elini omzuna koyup daha önce hiç cenaze namazı kılıp kılmadığını sordu. Hayır kılmamıştı. Daha önce cenaze de görmemişti zaten. Sezai Enişte'nin burun deliklerinden fışkıran kalın kıllara takıldı gözü. Onlar bile beyazdı. Öyle yaşlıydı ki yakında öleceğinden emin olmalıydı. Buna rağmen bir tabutun önünde korkusuzca dikilebiliyor olması Bülent'e çok garip geldi. Adam aklından geçenleri okumuşçasına kulağına eğilip "Korkma sakın. Ölmekten korkulmaz. Günahkârlar korksun ölümden. Cehennem ateşinde yanacak olan onlar. İyi Müslüman'ın ölümden korkmasına hacet yok" diye fısıldadı. Babasının iyi Müslüman olduğunu pek sanmıyordu. Günah meselesine gelince, bu konudaki birikiminin bir kısmına kendi gözleriyle şahit olmuştu. Şimdi onu yolcu ettikleri yer, alevler içinde cayır cayır yanan cehennem mi olacaktı?

"Biliyor musun okunacak duayı?" diye sordu bu kez Sezai Enişte. Bilmiyorsa ayıplayacakmış gibi bakıyordu. Belki de bilmiyorsa iyi Müslüman sayılmayacak, vakti geldiğinde cennete değil, babasının yanına yollanacaktı. Eğer böyleyse koskoca on iki sene boyunca kimsenin

kendisine bu duayı öğretmemiş olmasına sinirlenecekti Bülent. Bu kadar önemli bir konuyu nasıl atlardı annesi, halası?

"Yok" diye korka korka fısıldadı. Aynı anda içini bilmemenin utancı kapladı. Sezai Enişte'nin yüzü yerine yere, pabuçlarının ucuna bakmaya başladı.

"Söylüyorum, iyi dinle" dedi Sezai Enişte. Sonra da çatallı sesiyle bir çırpıda söyledi:

"Allâhümma'ğfir lihayyinâ ve meyyitinâ ve şâhidinâ ve gaibinâ ve..."

Bitirince, öğrendin mi dercesine yüzüne baktı yaşlı adam. Oysa değil ezberlemek, tek kelimesini dahi anlamamıştı.

"Neyse bir seferde olmaz zaten. Ama öğren bunları bak, ihmal etme. Çocuk değilsin artık."

Bir anda bu kadar çok sorumluluk yüklenmekten hoşlanmadı Bülent. Zaten ölmüştü babası. Zaten babasız kalmıştı. Zaten onu alıp yıkamışlardı. Zaten mermerler üzerine yatırmışlardı. Neydi şimdi bir de bu cehennem cezaları, dua ödevleri, kabir azapları? Daha fazla yanında durmak istemediği Sezai Enişte'den uzaklaşarak, öbür yanındaki Bünyamin Dayı'ya doğru yanaştı. Hafifçe yaslandı dayısına, böylece kendini bir parça daha güvende hissetti. Artık dua bilmese de olurdu, dayısı nasılsa bir çaresini bulur, onu korurdu.

Sise batmış bir gecenin ortasında korka korka yürüyor; bir yerlere takılıp düşmemek için babamın eline yapışıyorum. Var gücümle sıkıyorum onun kocaman ellerini.

Sisten göz gözü görmüyor. Etrafımızda dolanan köpekleri ancak burnumun dibine geldiklerinde fark edebiliyorum. Tehlikeyi görememek kadar tehlikelisi yok, biliyorum. Ama yine de güvendeyim, babamın ellerindeyim.

Vaktinde fark edemediğim bir taşa takılıp tökezliyorum. Önce havaya doğru yükseliyor, sonra tekrar yere yaklaşıyorum. Her bir saniye onla, yüzle çarpılıyor; yerden havalanışım, bir kuş gibi kanat çırpışım, sonra yere çakılmaya hazırlanışım, yavaşlatılmış bir film karesi gibi uzadıkça uzuyor. Sıkı sıkı yumuyorum gözlerimi, çığlık atmak istiyorum ama boğazımdan sadece çaresiz hırıltılar çıkıyor. Yere kapaklanmak üzereyken bir büyücü kuş tutup beni çekiyor. Kaldırıp göğe doğru yükseltiyor. Gözlerimi açıyorum, babamın kollarındayım. Beni kucağına almış, sağlam adımlarını yere pat pat vurarak yürüyor. Geceyi ve sisi ikiye bölüyor. Düşmedim. Babamın kucağında, arzın merkezindeyim. Güvendeyim.

Küçükken çok sık girerdi rüyalarıma babam. Onu bir eski zaman muhafızı gibi odamın kapısında nöbet tutarken görürdüm hep. Uykularımın derinliğinden, sabahlarımın aydınlığından o sorumluydu. Ne zaman başım sıkışsa imdadıma yetişir, yoluma çıkan her engelin karşısında aslan kesilirdi. Bir süper kahraman gibi gerektiğinde uçabilirdi üstelik. Onun rüyalarımı çevreleyen nefesiyle daha korunaklıydım. Hem gecelerimde hem de gündüzlerimde daha rahattım. Ama sonra ne olduysa yavaş yavaş elini eteğini çekti rüyalarımdan. Çocukluk yıllarımın büyük bir kısmı babasız

geçtiğinden, düşlerimi besleyecek hatıra bulmakta zorlandım bir zaman sonra. Gecemde de, gündüzümde de onsuz kaldım.

Büyüdükçe babamı anımsamakta iyice zorlanır oldum ama küçükken ne zaman onu düşünsem nedense evdeyken giydiği siyah deri terlikler gelirdi aklıma. Ayaklarını sürüyerek mi yürürdü babam, neden hep o terliklerin hışırtısı vardı kulaklarımda?

Ondan başka kimsenin giymediği, hiçbir misafire çıkarılmayacak kadar kıymetli –ki evde kendimize layık görmediğimiz iyi şeyler yabancılara ayrılırdı normalde– terlikleri giyip ayaklarımı yerde sürümeye bayılırdım.

Devamlı cebinde taşıdığı tek taraflı, ince dişli kahverengi bir kemik tarağı vardı babamın, bir de onu hatırlıyorum, çocukluktan yetişkinliğe taşınacak elzem hatıra oymuş gibi. Daima hatırlanması gereken tumturaklı bir öğüt ya da hayat dersi değil de kıçı kırık bir tarak... Bir bayram sabahı, o tarakla soldan sağa ayırmıştı saçımı. Annem gibi kafa derime bastıra bastıra da taramamıştı üstelik, hiç canımı yakmamıştı. Bizim evin kadınları, temizliğin ancak acıyla mümkün olacağına inanırdı nedense. Bu yüzden her banyoda kaynar sularla yıkanan kafa derim haşlanır, keselenmekten kırmızıya dönen etim sızım sızım sızlardı. Annem de, ablam da görünmeyen mikroplara savaş açmışçasına yıkarlardı hep beni. Babam öyle değildi, o sakindi. Beni hiç yıkamadı ama yıkasa bile asla canımı yakmazdı. Saçlarımı taradığı gibi yumuşacık liflerdi kollarımı da muhakkak. Annemle ablam gibi geçmezdi kendinden. Herhalde evde en az gördüğüm insan o olduğundan, en çok babama güvenirdim ben çocukken.

Öldüğünde sadece beş yaşındaydım. Bu yüzden, yaşasaydı daha başka bir hayatım olabileceğine inandım hep. Bakıp da neye benzemek isteyeceğimi görebileceğim bir örnekten mahrum olunca, kendi yolumu kendim çizmek mecburiyetinde kaldım. Freud'a kalsa bu durumda saldırganlaşmam ya da hepten anneci olmam gerekirdi. Zira babanın varlığının, çocukla anne arasındaki bağımlı ilişkiyi dengelediğini düşünüyordu. Ama Freud bizim evde yaşamadığı için şanslıydı ve bu yüzden çocukla anne arasında bağımlı bir ilişki olamadığı durumlarda, bir de babanın yokluğunun nasıl sonuçlar doğurabileceğine pek de kafa yormamıştı. Ne mutlu ona!

10
Bünyamin

Dolu bir boşluğu doldurup boşaltmak işimiz,
Ölülerle, gecelerle, sümbüllerle.
Melih Cevdet Anday, "Bu Kırlangıçlar Gitmemişler miydi?"

Yeğeninin usulca kendisine yaslandığını fark edince, ona iyice yanaştı Bünyamin. Hayatı boyunca kimsenin gereksinmediği, bilakis hep başkalarına ihtiyaç duymuş biri olarak, Bülent'e güç vermek hoşuna gidiyordu. Yeğeni yanındayken artık lüzumsuz bir adam olmuyordu.

İmamın tabutun önündeki yerini almasıyla cemaat de safları sıklaştırdı. Bir tabuta, bir kalabalığa bakıp "Merhumu nasıl bilirdiniz?" diye sordu imam. Hep bir ağızdan cevap verenlere katılarak "İyi bilirdik" dedi Bünyamin de. Çocukken büyüklerin yutmayacağından emin olduğu yalanlar söylerken yaptığı gibi, gözlerini hızla kırpıştırdı. O zamanlar şimdiki kadar ustalaşmamıştı bu alanda. Değil böylesine kallavi yalanlar, gerçeği azıcık saptıracak olsa, kirpikleri kıpırdanır, yüzü kızarıp bozarırdı. Annesi fazla kurcalamazdı ama Rahmi Usta yalanını yakaladı mı anında kulağına asılır, ne büyük günah işlediğini uzun uzun anlatırdı. Laf bitmeden el kulaktan ayrılmadığı için, Bünyamin hem hissenin uzunluğuna hem de ustasının dakikada on kelimeyi aşamayan çenesine, içinden çok fena saydırırdı. Ama bilirdi, kötü düşünmek de en az kötü konuşmak kadar günahtı. Gerçek kötü, yalan da günah olunca, çaresiz, ustasının anlattığı cehennem hikâyelerinden kendine manzaralı yer bakardı.

Cami avlusunda günaha girenlerin, merhumun ne mübarek bir insan olduğuna şahitlik edip Allah'ın evinde düpedüz yalan söyleyenler değil, onları bu yalana mecbur edenler olduğunu düşündü. Bu durumda az evvel işlediği günah, doğrudan soruyu yönelten imamın hanesine yazılmalıydı. Ona bu soruyu sordurana yazılamayacağına göre...

Hayır, iyi bilmiyordu enişteşini Bünyamin. Üstelik her şeyi açık seçik gören Allah'ın, yarattığının halini başka bir yaratılmıştan sormasının sebebini de çözemiyordu. Hergelenin tekiydi enişteşi, bunu kendi bile biliyorsa, hikmetinden sual olunmayan hayli hayli görmüyor muydu?

İmam bu kez "Hakkınızı helal ediyor musunuz?" diye sordu. Cemaatten "Ediyoruz!" diye bir ses yükseldi. Bünyamin adamın kaç yıldır cenaze namazı kıldırıyor olabileceğini, kim bilir kaç kez, bir hiç tanımadığı mevtaya, bir de onun hiç tanımadığı yakınlarına bakıp bu soruyu yinelediğini düşündü. Bir kez olsun biri çıkıp "Helal etmiyorum" yahut "Rahmetli çok boktan bir adamdı. Karıma yan gözle baktı, bana dünyanın borcunu taktı, yetimin hakkını çatır çutur yedi" filan demiş miydi? Sanmıyordu Bünyamin ve sebebini de biliyordu. Mevtaya beslediği sahici duyguları kendine saklayıp, Allah'a onun fena bir insan olmadığı yalanını söylemeye çalışanların bu gayretinin altında, bir gün sıranın kendilerine geleceğini bilmenin telaşı yatıyordu. Yaşayana zırnık koklatmamak, hakkını vermeyip hukukunu görmemek mümkündü ama kimse ölüye karşı nekeslik edemezdi. Yaşarken herkes birbirinin önündekine saldırır, gırtlağına basardı da ölüye karşı herkes pek bir cömertti. İmam bir daha sordu: "Hakkınızı helal ediyor musunuz?"

"Ediyoruz!"

"Hakkınızı helal ediyor musunuz?"

"Ediyoruz!" Tabii edin, edin ki yarın öbür gün sıranız gelince sırat köprüsünde tir tir titremeyin diye düşündü Bünyamin.

Cemaatin duada niyet edebilmesi için mevtanın er kişi olduğunu duyuran imam, yeğenini ürkütüp yerinden sıçratan davudi bir sesle tekbir verdi. "Allah için namaza, meyyit için duaya, er kişi niyetine uydum hazır olan imama" diye geçirdi Bünyamin içinden. Vaktiyle öğrendiklerini bir robot

çevikliğiyle harfiyen yerine getiriyor ama içinde onlara dair en ufak bir duygu beslemiyordu. İlk tekbiri alıp Sübhâneke'yi "vecelle senâüke" ile beraber okudu. İkinci tekbirle birlikte "Allâhümme salli ve Allâhümme bârik"e geçti. İmamın üçüncü tekbiri vermesiyle beraber de cenaze duasına başladı. Dayısının yanında kalırken yazları kahvesinde çıraklık ettiği Rahmi Usta'nın tekrar ede ede beynine işlediği Arapça kelimeleri art arda hızla sıraladı. Hiçbirinin anlamını bilmiyor ama teklemeden okumayı gayet güzel beceriyordu. Yüzüne az şaplak inmemiş, ensesinde az boza pişmemişti bu ezberler yapılırken, o yüzden unutmuyordu. Ve kurulmuş saat gibi, başladı mı muhakkak sonunu getiriyordu. Babasız bir çocuğa dini vecibelerini öğretmeyi kendine vazife bilmiş ustasıyla beraber cenaze namazı cenaze namazı gezmenin günlük yaşamına en büyük tesiri yıllar sonra yeniden altına işemeye başlamasıydı. Annesi sabah ıslak çarşafı görünce oğluna köteği atardı da bir kez olsun Rahmi Usta'ya ne diye ölülerle haşır neşir edip bu çocuğun ödünü patlatıyorsun diye sormazdı. Halbuki Bünyamin, hiç kimsenin umurunda olmasa da o minik haliyle önünde dikilmeye zorlandığı tabutlardan ayrı, imamın gür sesinden ayrı korkardı. Geceleri rüyalarında ölülerle saklambaç oynardı. Ve her seferinde yakalanırdı. Şimdi biliyordu, cami avluları da, cenaze namazları da çocuklara göre değildi. Ona kalsa babasının cenazesi filan demez, hemen çıkarırdı Bülent'i avludan dışarı. Ve saklambaç oyununu yasaklatırdı. İmamın verdiği dördüncü tekbirle kendine geldi. Derin bir nefes aldı ve ellerini iki yana bırakıp selam verdi. Nihayet bitmişti.

Tabut cenaze arabasına yerleştirildikten sonra, düne kadar eniştesinin olan ve bundan böyle muhtemelen kendisinin kullanacağı arabanın direksiyonuna geçti. Bülent yanına, ablası, eniştesinin ablası ve yeni gelen yabancı kadın arkaya yerleşti. Ablasının yüzünde yorgunluk, Müesser Abla'nın yüzünde keder, yabancı kadınınkinde ise hayal kırıklığı vardı. Bülent'se, içinden yükselen onlarca duygudan hangisinin duruma uygun olacağını kestiremiyor, doğrusunu öğrenip taklit edebilmek için dayısını izliyor gibiydi. Yeğenini seviyordu, hatta çevresinde bu küçük çocuktan daha fazla sevdiği kimse yoktu. Kendisine hayranlıkla bakan tek kişi oydu ne de olsa. O yaşlardaki oğlanların delikanlı abilere karşı duyduğu hayranlığı kendi çocukluğundan biliyordu.

Çocukken hep mahalle manavı Saffet'in oğlu Yaman Abi'yi taklit eder, onun gibi olmak isterdi. O zamanlar on yedi-on sekiz yaşlarında olan delikanlı, semtin en fiyakalı gençlerindendi. Mahalledeki karate salonunun gediklilerindendi, üstelik mavi kuşağa kadar da yükselmişti. O yıllarda mahalledeki çocuklar, okuldan kalan vakitlerinde ayakaltında dolaşmasınlar diye, ya karate kursuna ya Kuran kursuna yahut her ikisine birden gönderilirlerdi. Bünyamin çok istediği halde karateye gönderilmemiş, eski mahalledeki Rahmi Usta'nın elinden çektiklerinden sonra Kuran kursuna gitmeyi de kendi istememişti. Bu yüzden ne zaman manavın hemen yanındaki Arslanlar Karate Kulübü'nün önünden geçse hevesle iç geçirir, kapıda bekleşenlere bakıp özenirdi. Yaman Abi, çapkınlıktan ve bıçkınlıktan artakalan zamanında ya babasının dükkânında ya da karate salonunda vakit geçirirdi. Karate salonuna gidenler, mekânın sahibi Tatar Hikmet Arslan'dan çok esaslı numaralar öğrenirlerdi. Yalnız kursun herkesçe malum temel bir kuralı vardı. Kursiyerler tatami adı verilen minderin üzerinde talim ettikleri bütün bu numaraları ancak sokakta kullanmamak, kimsenin canını yakmamak kaydıyla öğrenirlerdi. Hele hele kendinden düşük kıratta birini bu numaralarla alt etmek hepten ayıp sayılırdı. Bu yüzden öğrendikleri teknikleri arkadaşlarına gösteren gençleri sık sık izlemesine rağmen, Bünyamin mahalledeki hiçbir sahici kavgada, karatenin izlerini göremedi. Mesela Yaman Abi, birini marizleyeceği zaman Bruce Lee'ye boş verip, Muhammet Ali metotlarını tercih ederdi. Zorba değil yürekli; kavgacı değil bileğine kuvvetliydi. Durduk yere kimseye sataşmazdı ama racona ters düşeni, terbiyesizlik yapanı da oracıkta tepeleyiverirdi. Yine de Reşitpaşa'da kimse serseri gözüyle bakmazdı ona. Bunun en önemli sebeplerinden biri mahalleliyle kurduğu ilişki biçimiydi. Öyle bir şeytan tüyüne sahipti ki her yaştan, her mertebeden insanla kolayca kaynaşır, sohbeti koyulaştırırdı. Küçüklerin hayranlıkla saydığı, büyüklerin onaylamadıkları hallerde dahi sevdiği, yaşıtlarının da lider gibi benimsediği biriydi. Bünyamin'in kurduğu en fiyakalı çocukluk hayali, büyümek ve ona benzemekti.

Büyümek kısmı kendiliğinden vuku buldu ama sonrası pek düşlediği gibi olmadı. Zaten o da zamanla kahramanlık hayallerini toplayıp yüksekçe bir rafa kaldırdı. Ne kahramanlıklarına ihtiyaç duyan biri vardı hayatında ne de herhangi bir beklentiyi karşılayacak kudret damarlarında. Çocukken ne kadar âcizse büyüyünce de öyle kaldı. Lüzumsuzluğu, görünmez bir bıçakla

alnının en derinine kazındı. Aynaya bakmasa unuturdu belki ama çevresindekiler asla unutturmadı. Eniştesinin dükkânında eşek gibi çalışıyordu mesela. Ama adamın tafrasını gören kayınçosuna emeğinin karşılığını değil de, sadaka veriyor sanırdı. Rahmetli ona hep evlendiği kadının çeyizinden çıkan tatsız bir piyango gibi bakmış, üstelik bunu saklamaya da lüzum duymamıştı. Yoksa o kocaman evin bir odacığını kendisine çok görür müydü? Malı pek kıymetliydi zaten. Dükkânda da kasayı devralırken bin kere sayardı. Böyle yaparsa gözünden bir şey kaçmaz sanırdı. Ama Bünyamin ne yapıp edip payına düştüğüne inandığı kadarını aşırırdı. Ne de olsa ablasının sayılırdı o market biraz da. Sağlığında pek paylaşımcı biri olmamıştı ablasının kocası. Ama şimdi... ölünce... ev de, market de... Takdiri ilahi diye düşündü Bünyamin.

Kocası da öldüğüne göre artık ev tamamen ablasının sayılırdı. Sadece daha iyi bir evde yaşamak için değil, ablasını yalnız bırakmamak adına da en doğrusu oraya taşınmaktı. Yiyişmek için sinemaya götürdüğü kızlardan birinin, pis bir tesadüf eseri aynı filmi, aynı salonu ve maalesef aynı seansı seçmiş abisi tarafından bıçaklandıktan sonra genç yaşında tahtalıköyü boylayan Yaman Abi olsa, herhalde o da öyle yapardı. Yine de acele etmeye lüzum yoktu. Adam ölür ölmez malının üstüne çöktüler demesindi sonra kimse. Vakti gelince ablasına konuyu açardı.

Ortalık durulup herkes hayatına kaldığı yerden devam edince, ablası bir hata daha yapar mıydı acaba? Onun genç kızlığında yediği haltları da, o haltların bütün ailenin başına açtığı belaları da gayet iyi hatırlıyordu. Ablası evlendikten sonra bir daha bu konular hiç açılmamış, herkes birbirini bunların çoktan unutulduğuna inandırmaya çalışmıştı. Ama hatırlıyordu yine de Bünyamin. Hatırlıyordu ve ablasının eski niyetlerini canlandırıp ailenin yeni erkeği olarak kendi başını belaya sokma ihtimalini tartıyordu. Belki de laflar ağızlara sürülmeden, çakallar ortalığa dökülmeden, kısacası çok beklemeden ablasına taşınması en doğrusu olacaktı. Neticede dul kadını yalnız bırakmak yakışık almazdı.

Kafasında bu düşüncelerle, hiç konuşmadan mezarlığa kadar sürdü arabayı. Burası epey büyük ve bir o kadar da karmaşık bir yer olmasına karşın, eniştesinin aile kabristanını bulmak kolaydı. Zira evde kalmış

kızların kısmet, çocuksuz kadınların evlat dilemeye geldiği bir büyük zatın epey yakınındaydı. Bu yüzden bir altındaki yolda her zaman adaklar adayan, gözyaşı döken ya da iç çekerek uzun uzun dualar eden birileri olurdu. Arayanlar kolay bulabilsin diye, yol üzerine hazretin mezarını gösteren oklar da çizilmişti sağa sola. Kâh ağaçların, kâh duvarların üzerine yeşil yağlıboyayla okları çizip altına da Derde Derman Devran Dede'nin adının ilk harfleri olan DDDD yazan kişi, olsa olsa zatın faydasını görmüş, başkaları da sebeplensin isteyen bir hayırseverdi. Müesser Abla, arabanın camından dışarıdaki insanları gösterip "Bak bunların hepsi derdine derman aramaya gelir buraya, önemli bir evliyanın huzuruna. Veyselim çok kıymetli bir zatın yakınında yatacak" dedi yabancı kadına. Öbürü de artık kafası her neredeyse, şöyle bir bakıp gülümsemekle yetindi.

Arabayı uygun bir yere çektikten sonra, kendileriyle beraber varan cenaze arabasının yanına gitti Bünyamin. Bismillah deyip dört kolluya omuz verdi.

Erkekler önde, tabuta dokunmaktan nedense men edilmiş kadınlar arkada olduğu halde, Bahriyeli ailesi için ayrılan mezar yerinin önüne kadar gelindi. Öldükten sonra da ailesini bir arada tutabilmek için kim bilir kaç para sayması gerekmişti Rıfat Bahriyeli'nin, Bünyamin düşünmeden edemedi. Para sadece yaşarken değil, ölürken de kıymetliydi. Mesela fakirler, buldukları ilk yere sokuyorlardı çürümek için gün sayan bedenlerini. Ama zenginler öyle mi? Sanki yattıkları yerden mehtabı seyredeceklermiş gibi, daha sağlıklarında, deniz manzaralı en güzel tepeleri kapıyor, kendilerine kale gibi mezarlıklar yaptırıyorlardı. Hırlıyla hırsızla komşuluk etmemek için, mermer duvarlarla ayırıyorlardı kendilerini yabancılardan. Sanki mermer, lime lime olmaktan başka gayesi kalmayan eti bir arada tutacak; sanki toprak onu sırf öbür ölülerle değil, kurtla kuşla da harmanlamayacak... Hali vakti yerinde olanlar, bütün aile bir arada yatmaya bayılırlardı. Demek, ne ölümde ne dirimde ayrı kalmaya dayanabiliyorlardı. Ya da üşengeç akrabalar yolu, mezarların birbirinden uzaklığını filan bahane edip de ruhlarını Fatiha'sız bırakmasın diye, bütün ölülerini bir araya toplayarak daha fazla duayı garantiliyorlardı. Bünyamin, Bahriyelilerin mermer taşlarla örülmüş aile kabristanına bakarken, sağlıklarında birbirlerine ne derece muhabbet beslediklerini merak etti. Çünkü kafasındaki en feci cehennem tahayyülü, yaşarken sevemedikleriyle

bir arada sonsuzluğa mahkûm edilmekti. Böyle bir cehenneme ateş bile gerekmezdi.

Mevta çukura indirildikten sonra küreği eline alıp üzerine toprak attı Bünyamin. Sonra da küreğin tahta sapını yeğenine uzattı. Böylece Bülentçik de çaresiz, babasını altından kalkamayacağı toprakla örtenler kervanına katıldı. Kürek elden ele dolaşırken, birdenbire arkalardan tuhaf bir müzik sesi yükseliverdi. Sesin kaynağını arayan kafalar hep birden hışımla geriye çevrildi. Münasebetsizliğin müsebbibi çabucak tespit edildi ve bütün gözler mevtanın yengesi sıfatıyla cenazeye katılan yabancı kadına dikildi. Hem olmadık bir zamanda ve yerde çaldığından, hem de son zamanlarda yaygınlaşmasına rağmen, ahali cep telefonuna hâlâ intibak edemediğinden, yabancı misafirin çantasından yükselen tuhaf melodili telefon sesi mezarlıktakiler arasında şaşkınlık ve esefle karşılandı.

Müzik sesinin susmasıyla birlikte, az evvel hoşnutsuzlukla geriye dönmüş başların tekmili birden yeniden kabre yöneldi. Ama bir yandan da kalabalıktan cılız cık cıklar yükseldi. Bünyamin, toprağı attıktan sonra annesiyle birlikte birkaç adım geriye kaçan yeğenini görmek bahanesiyle sesin geldiği yöne doğru ilerledi. Onların yanına varınca, yabancı misafirin, tek eliyle ağzını kapatmış halde telefonla konuşarak mezarlığın içlerine doğru ilerlediğini gördü. Ablası kulağına eğilerek "Anasından telefonla doğmuş herhalde. İnsan susturur şunu. Rezil etti bizi ele güne. Burası yeri mi şimdi yani?" dedi. Söylediklerıyle yetinmeyerek, işlenen kabahati paylaşmadığını göstermek ister gibi, başkalarının duyabileceği bir sesle ekledi:

"Müslüman değil ya, âdet bilmiyor işte. Cık cık cık."

Son cık cıkları duyan Müesser Abla, yerinde huzursuzca kıpırdandı. Az evvelki terbiyesizliğe mi, yoksa o terbiyesizliğin üzerine laf edilmesine mi bozulmuştu, Bünyamin anlayamadı. Ablasının görümcesini sevmediğini bilirdi. Oysa kadıncağız etliye sütlüye karışmayan kendi halinde biriydi. Bünyamin'e karşı bir kötü sözü, tavrı olmamıştı hiç. Hele erkek kardeşiyle kıyaslandığında melek bile sayılabilirdi.

Ablasının düğününde minyatür bir takım elbise giymişti Bünyamin. İçinde nasıl gerine gerine yürüdüğünü, o kılığın kattığına inandığı ağırlıktan

ötürü kendini adamdan saydığını bugün gibi hatırlıyordu. İşte o takım elbiseyi eniştesinin ablası alıp getirmişti düğünden önce. Çocuğun ölçülerini bilmeden aldığı için özellikle pantolon paçalarının kısa gelmesinden endişe ettiğini söyleyip Bünyamin'den yeni kıyafetlerini bir an evvel denemesini istemişti. Bünyamin daha o gün, başka bir sebep aramaya gerek duymadan Müesser Abla'yı sevmeye karar vermişti. Küçükken insanın kalbi geniş, sevgisi cömert oluyordu. Ama büyüdükçe artık kimse kimseyi sevmekle uğraşmak istemiyordu. Bu yüzden olacak, kendisine bir gün olsun kötü davranmamış olan bu kadına olan sevgisi, büyüdükçe azalıp yerini kayıtsızlığa bıraktı. Şimdi Müesser Abla'nın yüzüne baktığında orada sevdiği ya da kendini borçlu hissettiği birini değil, bugüne dek zararını görmediği kendi halinde bir kadıncağız buluyordu.

Ablası ise kadının yere bakan yürek yakan olduğunu söylerdi hep. Kardeşinin Müesser'i sevmesinden pek hoşlanmadığından olacak, fırsat buldukça kadını kötülemeye bayılırdı. Yıllar evvel görümcesinin ne musibet biri olduğunu anlatırken "Ne kadar cenabet olduğu adından belli" demişti. "Adı nereden geliyor biliyor musun?"

Bilmiyordu Bünyamin, nereden bilecekti?

"Meğer bunların babası analarından önce başka kadına âşıkmış. İstemiş, vermemişler. Bu da Hafize Hanım'la evlenmiş. İlk çocuğu kız olunca, unutamadığı sevgilisinin adını koymuş. Gizli kapaklı değil ha, karısını bırak, kızından bile saklamamış. Sana gönlümün sultanının adını koydum ben dermiş arada bir. Anasına rağmen, babasının eski sevgilisinin adını taşıyan kızdan kime hayır gelir? Ne hayırlı evlat olur böylesi ne de hayırlı insan..."

Bu hikâyeyi dinlediğinde Müesser için üzülmüştü Bünyamin. Annesi ne zaman adını seslense, ona karşı mahcubiyet duyduğunu tahmin etmişti. Ama kimse kimse için gerçekten üzülemezdi, Bünyamin de unuttu gitti.

Müesser Abla, konuşmasını bitirip yanına dönen yabancı misafire baktı ne olduğunu anlamak ister gibi. Öbürü kabahatinin farkındaydı neyse ki.

"Çok özür dilerim. Ama açmak zorundaydım."

Duyduğu cevap Müesser Abla'yı telaşlandırmaya yetti.

"Kötü bir haber mi?"

"Yok, değil. Aslında iyi bir haber" diye fısıltıyla cevapladı onu misafir. Bu cevap Müesser Abla üzerinde neredeyse mezarlıkta olduğunu unutturacak kadar tesirli oldu.

"Eyüp'ten haber mi var yoksa?"

"Hayır hayır. Arayan kardeşimin kocasıydı. Burada olduğumu bir tek o ve kardeşim biliyor. Kardeşimle haberleşiyoruz ama Paco'nun numarasını görünce, önemli bir şey olmasa aramazdı diye düşünüp endişelendim."

Müesser Abla "Ne olmuş peki?" diye ilgiyle sordu. Bünyamin ve Perihan da meraklarını gizlemeden onları dinliyordu.

"Isabel, kardeşim doğum yapmış! Bir yeğenim olmuş!"

Perihan, bu muydu yani dercesine dudak büküp kalabalığa yönelirken, Müesser "Analı babalı büyüsün. Allah ona uzun ömürler versin" dedi. Sonra dayanamayarak, kederle ekledi:

"Biri gidiyor, biri geliyor. Âlemin düzeni bu."

Ne cevap vereceğini bilemedi misafir. O an için pek de gerekli olmayan bir açıklamaya girişti:

"Hiç beklemiyorduk. İki ayı vardı daha. Birden sancısı tutmuş. Şimdi her şey yolundaymış gerçi, bebek sağlıklıymış. Ama şarjı bitti telefonumun aniden, tam konuşamadım."

"Yedi aylık demek" dedi Müesser. Sanki zamansız doğumlarla zamansız ölümleri kıyaslıyordu için için.

Misafir, onun aklından geçenlerden habersiz "Ben de yedi aylık doğmuşum. Yeğenim de benim gibi..."

Doğru kelimeyi hatırlamak için kısa bir süre durdu ve sonra buldu:

“... tez canlı olacak.”

Herkes birer ikişer ayrılıp da birkaç akraba dışında mezarlıkta kimse kalmayınca, taze mezarın dibine diz çöktü Müesser Abla. Onun toprağı bir çocuk gibi şefkatle okşayan elini ve kıpırdayan dudaklarını görüyor ama neler söylediğini duyamıyordu Bünyamin. Kıpır kıpır dudaklardan dışarı tek bir ses bile sızmıyordu. Sanki kadın kelimelerini içine içine konuşuyor, kardeşiyle içinden vedalaşıyordu. Müesser Abla, elindeki kâğıt mendille gözlerini silerek yerinden doğrulurken Bülent’e seslenip “Gel babanla vedalaş oğlum” dedi.

Oğlan tedirgin adımlarla kabre yaklaşırken “Çocuk zaten perişan oldu. Bir de böyle şeylerle...” diye söyleniyordu annesi. Bülent, dedesiyle babaannesinin yanına yerleştirilmiş ama henüz başına taş dikilmemiş babasının mezarı önünde, ne yapacağını bilemeden sessizce dikildi birkaç saniye. İçinden de, dışından da tek kelime konuşmadı gibi geldi Bünyamin’e.

Artık ayrılıp Veysel Enişte’yi kendi sonsuzluğuyla baş başa bırakmanın vakti gelmişti. Bünyamin tam kadroyu toparlayıp arabaya doğru götürmek üzereydi ki “Delikanlı sen bir baksana” sesiyle irkildi. Baktı, seslenen kişi, defin sırasında civarda dolaşan mezarlık bekçisiydi. Anlamıştı tabii ailenin erkeğinin kendisi olduğunu. Ne söyleyecekse söylemek için onu seçmişti.

Yanındaki kadınlara “Siz arabaya gidin oturun, geliyorum ben” dedikten sonra, bekçinin yanına seğirtti.

Birkaç dakika sonra arabaya doğru yürürken, az evvel duyduklarını neye yorması gerektiğini düşünüyordu. Arabanın kapısını açınca dışarıdakinden bile feci bir sıcaklık yaladı yüzünü. Hamam gibi olmuştu içerisi. Mezarlıkta oluşuna aldırmadan, içinden sıcağın sülalesini şereflendirerek direksiyona otururken “Ne istiyor bekçi?” diye sordu ablası. Duyacaklarının vesvese yapmaya yer arayan kadınları telaşa düşüreceğini tahmin etmekle beraber, hiç lafı dolandırmadan dosdoğru cevapladı:

“Bir şey istediği yok. Birkaç gündür adamın teki sizin mezarların etrafında dolanıp duruyor, haberiniz olsun diyor.”

Rüyamda İstanbul'daki evin eşiğinde durmuş içeri bakıyorum. Akşam yemeğine geç kalmışım, azarlanmaktan korkuyorum. Yok, kimse azarlamıyor. Beni içeri çağıran bir ses bekliyorum. Kimse çağırmıyor. Çamurlu ayakkabılarımı kapıda bırakıp eve giriyorum. Her şey ne kadar da yabancı... Salondaki laleli Hereke halısı gitmiş, yerine satranç tahtası desenli siyah beyaz karolar gelmiş. Duvarlardaki bütün fotoğraflar aşağı inmiş, yerlerine tanımadığım yüzler yerleşmiş. Çaresizlikle bakıyorum çocukluğumun geçtiği eve. Kaçırılmış bir akşam yemeğinden daha fazlasına geciktiğimi düşünüp üzülüyorum.

Sonra yeniden sokağa çıkıyorum tanıdık bir şeyler görmek umuduyla. Küçük bir çocuk görüyorum karşımda. Cılız, hasta, bitkin. Soğuktan morarmış minik ellerini pantolonunun ceplerine sokmuş, dünyanın en güzel manzarasını izler gibi bakıyor önünde dikildiği vitrine. Sonra her biri birer kar tanesine dönüşen ellerini ceplerinden çıkarıp, bir gazeteden kupon kesmeye başlıyor. Üzerinde en tatlı hayallerin resmedildiği irili ufaklı kuponlar uçuşuyor havada. Elimi uzatıp birini yakalamaya çalışıyorum, dokunduğum an avucumda küle dönüyor. Uzaklardan tanıdık bir melodi duyuluyor, içimi lime lime eden bir gitar sesi bu. O ses beni alıp çok eskiden tanıdığım bir İstanbul'a götürüyor. Birden o çocuk ben oluyorum. Merakla bakıyorum vitrinden içeriye. Ama içeriyi değil, sadece vitrin camına dışarıdan yansıyanları görüyorum. Derken bir sinema perdesine dönüşüyor vitrin. Önce elinde kan dolu plastik torbalarla Metin Akpınar'ı görüyorum orada. Sonra Adile Naşit, endişeli adımlarla geçip gidiyor perdeden. Derken Halit Akçatepe bir pavyondan çıkıyor, başı önünde. Arkasından başında eski bir kasket, üzerinde soluk bir mont, Tarık Akan görünüyor. Sonra sinema perdesi yeniden vitrin camına dönüşüyor ve kulağımdaki o gitar sesi gittikçe yakınlaşıyor. Ben de vitrine iyice yaklaşıp kirli cama ellerimi dayıyorum. Soluğum, camın üzerinde buğulanıyor. O buğunun arkasından görüyorum içeridekini. Orada, yüksek bir platformun

üzerinde, ekranında karıncaların dans ettiği küçük bir televizyon duruyor. Sonra bir ılıklık yayılıyor tüm bedenime. Uzun bir yolculuğa çıkıyorum. Keşke hiç olmasa dönüşsüz yolculuklar diyorum içimden. Keşke herkes her istediği zaman dönebilse gittiği yerlerden. Derken derinden gelen bir ses duyuyorum:

"Dur. Kuralım çalıştıralım *da* sonra uyandırırız."

İçimde müthiş bir acıyla uyandım. Ne Yeşilçam oyuncuları vardı yanımda ne de karım. Oysa içimdeki bu ağırlıkla baş başa kalmak istemiyordum. Çocukluktan koca bir adamın bedenine uyanmanın yorgunluğunu, ölü bir çocuktan diri bir adama uyanmanın utancını duyuyordum. Kendimi hem suçlu hem de büyük bir haksızlığa uğramış gibi hissediyordum. Bugüne dek ertelediğim bütün matemleri bir arada tutar gibi hareketsiz kaldım yatağımda. Sonra içime çöreklenen acıdan kurtulmanın daha temiz bir yolunu bulamayıp geç kalmış bir hediye paketini açar gibi, ağlamaya başladım.

On bir-on iki yaşındaydım. Ablamla beraber gitmiştik o filme. Filmi o seçmişti, zira Tarık Akan'ı pek beğenirdi. Belki bir aşk hikâyesiyle karşılaşacağını umuyordu zavallıcık. Neyle karşılaşacağını bilse, ucunda Tarık Akan bile olsa götürmezdi herhalde beni o filme. Elimde frigoyla koltuğa yerleştiğimde, ben de başıma gelecekleri bilmiyordum. Derken ışıklar söndü ve yıllar sonra bugün hâlâ her karesini hatırlayabildiğim, daha doğrusu bana her karesini hatırlatmaya muktedir olan o filmi seyrettim.

Kahraman Kıral, yani filmdeki küçük Kahraman, hep bir televizyonu olsun istiyordu. Kuponla televizyon veren gazeteleri, hayalleri kadar eşit parçaya bölüyordu. Ama öylesine yoksuldular ki, abisini oynayan Tarık Akan, kardeşine bir restoranda yemek yedirebilmek için bile kanını satmak zorunda kalıyordu. Bir de kan ticareti yapan, Metin Akpınar vardı filmde. Vampir gibi kanla besleniyordu. Adile Naşit de vardı filmde, Kahraman'ın öğretmenini oynuyordu. Öğrencisinin ardından yaşlı gözlerle bakıp boğazımda yürüyen yumruğu ödünç alıyordu. Sonra Halit Akçatepe vardı. Yoksulların en çok paylaştığı şeyi, yoksulluğu, en güzel o paylaşıyordu.

Fondan en çok İstanbul geçiyordu. Filmde İstanbul kendisini canlandırıyordu.

Kahraman kan kanseri oluyordu sonra. Yoksullar herkesten daha kolay ölüyordu. Ama çocuk aklı ölmekten yetişkinler kadar çok korkmuyordu. Bu yüzden öldükten sonra misketlerinin akıbetinin ne olacağını soran arkadaşına, büyük bir soğukkanlılıkla "Ben ölünce abimden alırsın" diyordu Kahraman. Arkadaşı da "Çok yaşa sen!" diye seviniyordu. Bütün bunları seyrederken çocuktum ben de. Neredeyse şimdikinin aynısı bir yumruk, boğazıma doğru ilerliyordu. Bütün misketlerim Kahraman'ın olsun istiyordum. O ise renkli bir bilye gibi yitip gidiyordu. Gözyaşları sel oluyor, koca bir salon hıçkırıklara boğuluyordu.

Rüyamın sonunda duyduğum o ses, filmin sonunda duyduğum son ses, sonra bir de filmin rüyama fon olan müziği... Sanki içimde tuttuğum her şeyin garip bir suretiydiler. Tuzla buz olan bir bardak gibi uyandım ya bu yüzden. O gün sinema salonunda da öyle olmuştu zaten. Ablam da, ben de oturduğumuz yerde ağlamıştık. Salondaki herkes ağlamıştı ama gözyaşlarımızdan en çok biz ikimiz utanmıştık. Onları birbirimizden bile saklamıştık. Ne derine saklamışız!

İnsan rüyasında çocukluğunu görüyorsa, büyürken bir şeyleri yanlış yapmış demektir bence. "Yetişkin bir insan ölü bir çocuk değil, yaşamayı başarmış bir çocuktur" diyor ya Ursula K. Le Guin. Ölmeyeceksek bari efendi gibi büyüyelim. Ama nerede? Başımızı kuma göme göme... Biz büyüdük ve bütün kahramanlar öldü işte! Temiz defterler karalandı, saatler hep ileri ayarlandı. Bu yüzden insan geçmişin sırlı perdesine baktıkça, çocukluğunu değil, kaybolan masumiyeti özlüyor belki de.

Şimdi bu rüyayı, bu filmi ya da ne bileyim belki de hatırayı yazarken, düşünmeden edemiyorum. Birilerini özlemekten alıkoyabiliyor insan kendini, en azından hasreti görmezden gelebiliyor. Bir de hatıraları tetikleyen kendini bilmezler olmasa. Özlenen kişiyle beraber adımlanmış caddeler, onu yahut o günleri anımsatan filmler, şarkılar ve galiba en fecisi de rüyalar.

Şimdi, bu satırları yazarken, o gün yanımda ıslak bir kedi gibi titreyen ablamı özlememiş gibi yapamıyorum artık. Yıllardır adımımı atmadığım

İstanbul’u tamamen unuttuğum yalanını kendime atamıyorum. Çok değişmiş midir acaba diye meraklanmadan edemiyorum. Neden bu kadar çekiniyorum bir şeylerin değişmesinden sahi? Bıraktığım gibi bulamamaktan korkacak bir şey unutmadım ki ardımda... Yine de merak etmekten kendimi alamıyorum.

11
Pilar

Bilir misin, o bir yana, hele sen
Neredesin ve neyin nesiyim ben
Şeyh Galip, "Gizli Sırların Ortaya Çıkışı"

"Eyüp mü yoksa?" diye çığlığı bastı Pilar arabanın içinde.

"Olur olur aslında. Belki de kabristana varıp ana babasıyla hasret gidermek istedi gelince. Yıllardır kabir ziyareti yapamadı ya, içine dert olmuştur" diyerek heyecanına katıldı Müesser.

Rüya defterini düşündü Pilar. Son zamanlarda annesi babası girmişti hep Eyüp'ün rüyalarına. Belki de ablasının söylediği gibi...

"Yok, bu Eyüp'ün derdine siz iyice üşüttünüz kafayı. İnsan ziyarete diriden mi başlar, ölüden mi? Belli ki mezarlıkta yatıp kalkan uğursuzun biri işte. İpsizden sapsızdan medet umup da boşuna heveslendirmeyin kendinizi" diye umutlarına limon sıkan Perihan'a kırgın gözlerle bakıp cevabı yapıştırdı Müesser:

"Öyle de olabilir. Ama ya değilse?" Sonra da "Tam olarak ne dedi bekçi, sen bir daha güzelce anlatsana" diyerek, tekrara mecbur etti Bünyamin'i. O da çaresiz, gönülsüzce yineledi az evvelki izahatını:

"Ya işte, dedi ki bu sizin mezarların önünde bir adam dolanıyor birkaç gündür dedi. Önce ziyaretçi sandık, sonra arka arkaya görünce huylandık dedi. İki bekçi ayrı ayrı görmüşler bunu. Öbür bekçi nedir ne değildir

anlamak için yanına gelecek olmuş, adam tabanları yağladığı gibi topuklamış. Hikâye bundan ibaret yani.”

“Nasıl biriymiş? Eyüp’e benziyor muymuş acaba?”

“Güzel ablam, ne ben gördüm Eyüp Abi’yi ne bekçi. Nereden bilelim benzeyip benzemediğini? İlk başta huylanmadıklarına göre demek ki hırpani kılıklı biri değilmiş. Zaten bekçi de endişe edecek bir durum değil ama hazır sizi görmüşken haber vereyim, bilginiz olsun diye söyledim, dedi. Muhtemelen buralara gözümüz gibi bakıyoruz ayağına, üç kuruş bahşiş koparır mıyım diye koşup yetiştirdi.”

“Dönüp de sorsak mı acaba adamın tipini” diyecek oldu Müesser ama Perihan araya girdi:

“Yok artık! Yani böyle bir günde uğraştığımız şeylere...”

“Kimdi acaba?” diye yineledi o zaman Müesser. İyi bir haber duymaya ihtiyacı olduğu her halinden belliydi.

“Takılma Müesser Abla, kimse kim, boş ver. Pişman etme beni söylediğime. Mezarlıklarda çok olur böyle zaten. Delisi gelir, sarhoşu gelir, evsizi gelir, hırsızı gelir. Bekçi de öyle dedi. Gördükçe kovalarlarmış böylelerini.”

“Yani...” dedi Perihan kardeşine katıldığını belirtmek için. “Hem daha yeni cenaze kaldırdık. Konuşacak başka mesele mi yok? Dertsiz başımıza dert lazımmış gibi...”

Müesser, “Ama eğer Eyüp’se” diye lafa girmeye yeltendiyse de Perihan hiç hızını kesmeden devam etti:

“Ay içim şişti, ne olur susun. Benim dağ gibi kocam gitmiş, siz bana mezarlık delisi anlatıyorsunuz. Ayakta zor duruyorum zaten, bir de bunları hiç çekemeyeceğim vallahi.” Konuşma orada bitti. Başka şartlar altında en küçük bir ihtimali bile sonuna kadar kurcalamak isterdi Pilar. Ama kocasını az evvel toprağa vermiş bir kadına ne söylenebilirdi ki?

Törenin ortasında telefonu çalınca utançtan yerin dibine geçmişti zaten. Cihazı kapatmak için panikle çantasından çıkarmış ama ekranda Paco'nun adını görünce, merakına yenilip açma tuşuna basıvermişti. Nedense kötü bir haber duyma endişesiyle kalbi hızlı hızlı çarpmıştı ilkin. Sonra doğum haberini duyunca, içine tatlı bir ılıklık yayılmıştı. Bir yeğeni olmuştu! Isabel'in kızı... Döner dönmez onu görmeye gideceğini kurmuştu hemen kafasında, içi içine sığmamıştı. Ona kalsa bir süre daha yaşardı bebek sevincini. Ama telefonu kapatıp yerine döndüğünde Perihan'ın düşmanca bakışlarıyla karşılaşınca... Belli ki tam kocası toprağa verildiği sırada telefonda konuşmasına kızmıştı kadın, haklıydı. Bu onun acısıydı ve elbette saygı duyulacaktı.

Ne var ki Perihan'ın erkek kardeşi, bekçinin söylediklerinden söz edince dayanamadı. Bahsi geçen adam Eyüp müydü bilemiyordu ama onun yakınlarda olduğuna iyice inanmaya başlamıştı. Kendisinden kaçıyordu üstelik. Ve Pilar belki de çoktan vazgeçmeli, bu şehirden gitmeliydi. Dün gece içinden öyle geçirmişti. Sonra, elinde Eyüp'ün bir türlü bitiremediği defteriyle sızarken, tek istediği onu bir an evvel bulmak ve gözlerine bakıp sormaktı: Neden? Ama hiçbirini yapamıyordu. Kendine söz geçiremiyor, Eyüp'ü bulup konuşamıyor, belirsiz bir yolda sürüklenmekten fazlasını yapamıyordu. Ve Pilar kontrol edemediği her şey gibi kendi hayatına da sinir oluyordu.

O defteri bir türlü bitiremeyişi de sinirine dokunuyordu zaten. Tamam, Türkçe okumaya alışkın değildi. Tamam, Eyüp'ün yazısını çözmek zorlu işti. Ama için için biliyordu ki bu ahesteliğin asıl müsebbibi bizzat kendisiydi. Tüm merakına rağmen biraz da bilerek ağırdan alıyordu okuma işini. Zira kalbini kırıyordu bu defter de, tıpkı kendisini bırakıp giden kocası gibi... Korkuyordu orada bulacaklarından, zaten her şey fazlasıyla garip ve engerekliydi.

Çok değil, sadece bir hafta evvel, yakında İstanbul'da bir mezarlıkta yeğeninin doğum haberini alacağını söyleseler, söyleyenlerin aklından şüphe ederdi. Oysa şimdi en çok kendi aklından şüpheliydi. Ne işi vardı mezarlıklarda, tanımadığı insanların yanında? Nasıl bir cahil cesaretiyle atmıştı kendini bu maceraya? İlhami'yi düşündü. Paranoya mı yapmıştı dün gece, yoksa ona güvenmekle hata mı etmişti gerçekten de? İçinden bir ses

çok fena kandırıldığını, Eyüp'ün onun yanında olduğunu söylüyordu. Ama Pilar yine de Barselona'ya dönmeyi beceremiyordu. En azından bir açıklamayı hak etmiyor muydu? Eyüp'ün gözlerinin içine bakarak, bunu kendisine neden yaptığını söylemesi gerekmiyor muydu? Neden kaçmıştı kendisinden? Günlerdir hiç durmadan kafasında dönüp duran bu soruya akılcı bir cevap bulamıyordu. Sahiden bulamıyor muydu? Anlamak istemediklerini anlamazdan mı geliyordu yoksa? Neden kafasındaki gerçekler durmadan biçim değiştiriyordu? Eyüp'ün defterini hatırladı yeniden. Belki de bilerek ardında bıraktığı o rüya defterini... Karısının yüzüne söylemeye çekindiklerini... Gittikçe kafası daha çok karışıyordu.

Eve döndüklerinde yaşlı bir kadın açtı kapıyı. Kapının aralanmasıyla birlikte, içeriden baygın rahiyalar ve asap bozucu fısıltılar yayıldı. Pilar cenaze merasimi bitti sanıyordu ama evdeki telaşeyi görünce, öyle olmadığını anladı. Salona yeni girmişti ki, içerideki kadınlardan biri "Sizin yabancı geline galiba" diyerek, Müesser'e elindeki telefonu gösterdi.

"Siz yokken de aradı birileri ama lisan bilmeyince anlayamadık tabii ne dendiğini."

Pilar'ı fark edince, sesinin en yüksek perdesinden ve neredeyse heceleyerek "Te-le-fon sa-na her-hal. Al, al, ko-nuş!" deyip ahizeyi uzattı. Pilar şaşkınlıkla telefona doğru ilerledi. Bu evin numarasını Isabel'den başka kimseye vermemişti. Ama yeni doğum yapmış bir kadın, hem de bu evin telefonundan onu neden arasındı ki? Almacı kulağına görürken endişeliydi.

"Alo" dedi korkarak. Biliyordu çünkü, kötü haberler hep böyle gelirdi.

"Pilar sen misin?"

"Anne?"

Telefonu kapattığında yüzü alev alev yalazlanmış, kulaklarına kadar kızarmıştı. Azıcık yalnız kalıp kafasını toplama ihtiyacıyla odasına çıkmak üzere merdivenlere yönelmişti ki Müesser dikildi karşısına.

“Hayırdır, bir haber mi var?”

“Yok, haber yok.”

“Kimdi arayan?”

“Annem.”

“Haa.”

Son anda aklına gelmiş gibi ekledi Pilar:

“Üzüntülerini iletmemi istedi.”

“Sağ olsun.”

“Ben şu eşyalarımı odaya götüreyim” deyip çantasıyla beraber yukarı çıktı Pilar. Odaya girdi ve içinde tuhaf bir rahatlamayla yatağa oturdu.

Önce endişeli, sonra öfkeli, sonra şaşkındı Vicky. Torununun gelişini konuşmak, coşkusunu paylaşmak için kızını aramaya kalkmış ama koca bir yalanın içinde saklambaç oynamak zorunda kalmıştı. Pilar’ın cep telefonu kapalıydı. Eyüp’ünki de öyle. Eve ve hatta atölyeye de ulaşamayınca, en azından kaldığı otelin ya da şantiyenin numarasını alabilirim diyerek kızının ofisini aramıştı. Neler neler gelmişti aklına, Pilar’ın söylediği yerde olmadığını öğrenince. Hele o cenaze lafı, kalbinde ne mezarlar kazmıştı. Kendisinden saklanan bir cenaze! Aklına ilk Eyüp gelmişti! Annesinin yerinde olsa ve ofistekilerden Eyüp’ün bir akrabasını kaybettiğini duysa, kızının neden kendine gerçeği söylemediğini anlayamazdı Pilar. Ama yine de duyduğuna inanırdı. En azından Eyüp’ün öldüğünü filan düşünmezdi. Ama Vicky böyle bir kadındı işte. Belanın niteliğini çözemese bile sahibini bulmakta gecikmezdi. Pilar Eyüp’ün ortadan kaybolduğunu, ortalığı velveleye vermemek için bu durumu kendilerinden gizlediğini anlatırken o sessizce dinledi. Kızının İstanbul’a gelişini, kocasının arkadaşlarıyla

buluşmasını dinlerken de hiç lafa girmedi. Ama Eyüp'ün abisinin öldüğünü öğrenince "Kimi kandırmak istiyorsan kandır Pilar, ne yaparsan yap. Ama sakın bir daha ölümle ilgili yalan söyleme" deyiverdi. "O, bazen sadece çağrıldığı için gelir."

İşte böylece Pilar, ofistekilere söylediği yalanın gerçekleşmiş olduğunu dehşetle fark etti. Doğru ya, Eyüp'ün abisini kaybettiğini söylemişti onlara, onca yalan içinden nedense bunu seçmişti. Dün sabah Veysel'i yanına almadığı için suçluluk duymasına lüzum kalmamıştı artık, ne de olsa çok daha fecisini yapmıştı. Öyle hissediyordu ki, bu berbat hikâyede kendisinin de parmağı vardı. Sesini duyacağını aklına bile getirmeden, ölümü çağırmıştı...

Fakat Vicky onun suçluluk duyguları içinde yüzmesine fırsat vermedi. Ve çabucak kızına bir yol haritası çizdi:

"Ne yaptığını sanıyorsun orada? Kardeşinin doğumunda olacağına, tanımadığın bir adamın ölümündesin. Saçmalamayı kes ve dön."

Seviyordu annesini Pilar, çok seviyordu. Ama onun kimin, nerede, ne kadar kalacağına karar verme alışkanlığından hoşlanmıyordu. Çocuklarını korumak istiyordu evet, ama neden çocuklarından başka kimseyi umursamıyordu?

"Eyüp ne olacak?"

"Tamam, Eyüp'ü bulacağız ama böyle değil. Ne işin var senin orada? Suçlu gibi, tek başına, kimseye haber vermeden..."

"Eyüp İstanbul'a gelmiş, söyledim ya."

"Evet sonunda lütfettin de söyledin, eksik olma."

"Anne!"

"Dinle beni Pilar! Ben senin iyiliğin için konuşuyorum, seni korumak için. Böyle saklı gizli oralara gitmen zaten yeterince aptalca. Lütfen bu meseleyi daha fazla uzatma ve çabuk geri dön."

“...”

“Duyuyor musun?”

“Çok mu aradın?”

“Neyi çok mu aradım?”

“Burayı. Biz mezarlıktaydık, yeni girdik içeri. Daha önce çok mu aradın?”

“Yo, bu numarayı ilk defa arıyorum. Hem bırak şimdi kaç kere aradığımın hesabını da beni dinle. Orada yapabileceğin hiçbir şey yok. Çabuk dön lütfen.”

Yaşlı kadın telefonu uzatırken, daha evvel de birkaç kez arandığını söylemişti ama üzerinde durmadı Pilar. Konuşulacak daha önemli meseleler vardı. Derin bir nefes aldı ve o nefesi on üç yaşından beri söylemek istediği iki cümleyle beraber bıraktı:

“Lütfen artık her şeye sen karar verme anne! Beni sevdiklerimden koruma!”

Telefonu kaparken Vicky oldukça şaşkındı. Aslında Pilar da şaşkın sayılırdı ama bir o kadar da rahatlamıştı.

Yatağa uzanırken düşündü, annesi öyle çok korumuştu ki onu, o da her durumda önce kendini korumayı öğrenmişti. Yeni yeni fark ediyordu sanki, birinin hayatında kendisinden daha kıymetli bir şey olmayışı, katlanılacak yoksulluk değildi. Halbuki insan doğrudan kendisiyle ilgili olmayan durumlarda da başkaları için kaygılanabilmeli; sevmeyi, sevilmekten bağımsız bir edim gibi görebilmeliydi. Mesela o buraya gerçekten Eyüp için tasalandığından mı gelmişti, yoksa ilişkisinin akıbeti için mi endişelenmişti? Neden korkmuştu en çok? Düşünmek istemedi Pilar, bulduğu cevapları beğenmeyecekti. Hâlâ elinde tutmakta olduğu çantayı fark edince aklına cep telefonu geldi. Mezarlıktayken şarjı bitmişti. Çantasından çıkardığı telefonunu şarja takmasıyla, cenazede herkesin cık

cıklamasına neden olan melodinin kulaklarına dolması bir oldu. Ekranda Paco'nun adı yanıp sönüyordu.

"Paco?"

"Pilar, Vicky İstanbul'da olduğunu biliyor!"

Ona sakin olmasını tembihleyecek vakti bile bulamadı. Panikle kelimeleri art arda sıralıyordu adam.

"Seni defalarca aradım ama cep telefonun kapalıydı. Isabel'e verdiğin numarayı da İngilizce bilmeyen bir kadın açtı hep. Adını söyledim ama seni çağırmadı. Sana nasıl haber vereceğimi bilemedim."

Onu hayatının en özel günlerinden birinde kendi sırlarının muhafızlığına mecbur bıraktığı için suçluluk duyuyordu Pilar.

"Tamam, tamam, sakin ol. Annem aradı, konuştuk, bir sorun yok."

"Evin telefonunu ben verdim" dedi Paco suçluluk içinde. "Doğum müjdesini alınca sevinçten deliye dönmüştü. Sanırım sonra seninle de konuşmak istemiş" diye anlattı olanları. "Cep telefonundan ulaşamayınca bu kez Eyüp'ü aramış. Onun da telefonu kapalı olunca evi ve atölyeyi denemiş. Hiçbiri cevap vermeyince de kaldığın otelin ya da çalıştığın şantiyenin telefonunu sormak için senin ofisi... Sevilla'da sana hangi numaradan ulaşabileceğini sorunca, telefonu açan kadın, Sevilla'da değil İstanbul'da olduğunu, bir cenazeye katılacağını söylemiş. Vicky de şaşırmış tabii. Cenaze lafını duyunca kime ne olduğunu anlayamadığı için endişelenmiş de. Bir şey bilip bilmediğimi öğrenmek için beni aradı. Önce söylemeyecektim ama öyle endişeliydi ki... Bu numarayı Isabel'e bırakmışsın. O da nasılsa annem artık öğrendi, bari Pilar'ın sesini duysun da rahatlasın deyip numarayı Vicky'ye vermemi istedi. Kusura bakma ne olur."

"Boş ver Paco, geçti gitti. Isabel nasıl?"

"İyi. Çok iyi. Uyuyor şimdi. Süt verdi az önce. Hemşire kızı götürdükten sonra da uyuyakaldı."

Kardeşini, içinden çıkan minik bir bebeğe meme verirken hayal etmek allak bullak etti onu. Mutlulukla, özlemle, heyecanla karışık, çok kuvvetli bir duyguydu bu. Minicik bir bebek girmişti hayatlarına. Isabel anne, kendisi de teyze olmuştu.

“Kime benziyor Paco?”

“Şimdilik pek bir şeye benzemiyor” diyerek güldü karşıdaki ses.

Yanlarında olmak, bu mucizevi resmin içine girmek istiyordu Pilar.

“İkisini de öp benim için. Döner dönmez yanınızdayım.”

“Ne zaman geliyorsun?”

“Çok yakında.” Ömür boyu burada kalacak hali yoktu elbet. Dönecekti, Eyüp’le berber ya da bir başına... Kendi karar verecekti bunun zamanına.

“Tamam canım. Habersiz bırakma bizi. Bir gelişme olursa...”

“Tamam. Görüşürüz.”

Ne zaman anne olacağı, hatta olup olamayacağı bile belli değildi. Eskiden aklına kendini anne olarak hayal etmek dahi gelmezdi. Büyük sorumluluk, büyük dertti çocuk. Hayatının kalanını onun hizmetine sunmak demekti. Üstelik çoğu, laftan anlamaz, gürültücü ve şımarık mahlukatlardı. Yalandan gülümseyip ilgi gösterdiği tanıdıkların çocukları bile kısa zamanda canından bezdirirdi Pilar’ı. Sevildiklerini düşünüp ha bire oyun oynamak isteyenler ve sevilmediklerini hissedip nanik yapıp tekme atarak intikam almayı seçenler başta olmak üzere, hiçbirine uzun süre katlanamazdı. Çocuk ve köpek sahibi dostlarının evini ziyaret etmemek için bahane üzerine bahane üretirdi. Köpekler üzerine atlayıp yalardı insanı, çocuklar ise daima ilgi isteyerek fena halde bayardı. Pilar böyle şeylere hiç dayanamazdı. Ama sonra zamanla fikri, daha doğrusu hayattan beklentisi değişti. Tıpkı korkuları gibi... Eskiden sıradanlıktan korkan kadın, gitgide ayrıksılıktan ve yalnızlıktan çekinmeye başladı. Sadece çocuk sahibi

olmakla ilgili fikri değil, olmak istediği kişi de değişti. Başka biri olmaya, başka bir hayat yaşamaya özenir hale geldi. Bir çocuk tamamlayabilirdi ancak eksikliklerini, ancak bir çocukla tamamlanabilirdi. Eskiden kendinden vazgeçmek olarak gördüğü annelik, şimdi kendini bulmakla birdi. Geceleri çocuk bağırtılarıyla uyanan arkadaşlarına özeniyor, yavrusunun bezini değiştireceği uzak günleri özlüyordu.

Kazara da olsa hamile kalınca, hayatında başka hiçbir şeyi bu kadar istemediğini fark etti Pilar. Ama yine de Eyüp'ü bebekten daha çok istemiş olacak ki onu kaybetmemek adına sadece karnındakinden değil, olmak istediği kişinin yarısından da vazgeçti. Önceleri ileride yeniden hamile kalabileceğini düşünerek kendini teselli etse de zamanla içinde müthiş bir huzursuzluk yeşerdi. Aldırdığı o çocuk bir mucizeydi ve mucizelerin çoğu ancak bir kere gerçekleşirdi. Annelik mucizesi de gittikçe uzaklaşıyordu rahminden belki, tıpkı kaçmakta olan bir tren gibi...

Ama şimdi bu bebek gelmişti ve artık hiçbir şey eskisi gibi değildi. Isabel'in çocuğu, bir yerde kendi çocuğu demekti. Yüzünde sıcacık bir tebessümle bunu düşünürken, birden irkildi Pilar, elleri ayakları buz kesti. Isabel'in bebeğini, Müesser'in Bülent'i sevdiği gibi mi sevecekti? Vazgeçilmiş bir hayatın teselli ikramiyesi gibi...

Önce helva kavrulmuş, sonra dua okunmuştu. Ve Pilar kendi isteğiyle salona inmiş, bütün bu merasim boyunca hazır bulunmuştu. Hem böylesinin evdekilere karşı daha doğru olacağına inanmış hem de yapacak başka bir şey bulamamıştı. Etrafta dolaşanın Eyüp olup olmadığını soruşturmak için mezarlığa geri mi dönseydi? Yoksa İlhami'yi arayıp yalanını mı yüzleseydi? Gerçekten yalan söylemiş miydi İlhami? Öyle karışıktı ki içi, belki de en iyisi hiçbir şey yapmadan evde beklemekti. Helvayı hazırlayan komşu kadın, helva ne kadar çok kavrulur, rahiyası ne kadar yayılırsa, ölenin ruhunun o denli huzur bulacağını anlatmıştı. Pilar bir helvaya bir de kadına bakmış; keşke benim zavallı ruhum için de bir helva kavuran çıksa diye düşünmekten kendini alamamıştı. Dirilerin ruhu ölülerinkinden daha mı az azaptaydı?

Duanın bitip misafirlerin birer ikişer evi terk etmesi akşamı bulmuştu. Ortalık sakinleşince Müesser, Bülent'i yoklamak için odasına çıkmış, Perihan'sa kendisini gün boyu uzak durmaya çalıştığı mutfağına atmıştı. Mutfak kapısından içeri başını uzatıp "Ne yapıyorsun, yardım lazım mı?" diye sordu Pilar.

"Bir şeyler pişireyim istiyorum ama yapamıyorum."

"Neden?"

"Âdet böyle. Yemek pişirmemem gerekiyor."

"Neden?"

"Ölenin eti pişiriliyormuş gibi olurmuş."

Pilar tepki vermemeye çalıştıysa da ağzının tiksintiyle eğilmesine engel olamadı. Pek çaresiz görünüyordu Perihan. Herhalde kafasını dağıtmak istiyor, bunun için de yemek pişirmeyi tercih ediyordu. Fakat görünen o ki oldukça tuhaf engellere takılmıştı. Biraz düşündü Pilar, ona duymak istediği şeyi söylemenin bir yolunu aradı.

"Et pişirme sen de" dedi, az evvel duydukları aklına yatmış ama bu garip yasadaki minik açığı değerlendirecek kurnazlığı da bulmuş gibi.

"Nasıl yani?"

"Et pişirme, sebze pişir. O zaman ölenin eti pişiriliyormuş gibi olmaz."

Çocuk gibi parladı Perihan'ın gözleri. Yüzü sahici bir mutlulukla ışıldadı.

"Olur mu ki öyle?"

"Olur bence."

Bu mutfakta onu böylesine mutlu edenin ne olduğunu anlayamamakla birlikte, kadının yüzündeki çocuksu sevinçle içi ısındı Pilar'ın. Sevmemişti bu kadını. Ama sevilmeyecek biri haline gelene kadar epey badire atlattığına da emindi. İnsan kimi sevmezdi? Sevilmeyi hak etmeyecek kadar

kötüleri mi, yoksa kendisini sevmeyenleri mi? Hem birini iyi ya da kötü yapan neydi? Fıtratı mı? Kaderi mi? Yoksa ona bakıp nasıl bir insan olduğuna karar verenler mi? Mutluluk öyle bir şeydi ki herkese yakışıyor, gülümserken pek az kişi kötü olabiliyordu.

"O zaman zeytinyağlı bir türlü yapayım ben. Etsiz."

"Yap tabii. Çok güzel olur."

Perihan keyifle yayılan dudaklarını toparlamaya çalışırken, salondaki telefonun sesi duyuldu.

Kadın "Of ne çok aradılar" diyerek içeri koşunca, Pilar da odasına çıkmak üzere arkasından seğirtti. Salona adım atar atmaz Perihan'ın kendisini arayan gözleriyle karşı karşıya geldi.

"Telefon sana" dedi Perihan. Kendisine gelen telefonların bugün yeterince rahatsızlık verdiğini düşünerek mahcubiyetle ahizeye uzanırken, cep telefonunu şarj ettiği halde annesinin ne diye inatla bu telefondan aradığını merak etti.

"Evet?"

"Pilar merhaba."

Annesi değildi arayan. Bu bir erkek sesiydi. Türkçe konuşan bir erkeğin sesi. Kısacık bir an sesin Eyüp'e ait olma ihtimalini düşünüp heyecanlandıysa da iki ses arasında en ufak bir benzerlik olmadığı öylesine sarihti ki, heyecanını meraka devşirdi.

"Kimsiniz?"

"İlhami ben."

Öyle ya İlhami'nin sesiydi. Eyüp'ün muhtemel sırdaşı, sığınağı, dün koca bir gün boyunca kendisini oyalayan, çocuk gibi oynatan İlhami. Şimdi de Eyüp'ten edindiği numarayı arıyor, kim bilir oyununun hangi sahnesini perdelemeye hazırlanıyordu. Ama bu numaradan aramakla yanlış yapmış, kendi kapanına kısılmıştı. Pilar bu kez faka basmayacaktı.

“Nereden buldun bu numarayı?”

“Sen verdin ya.”

“Ben mi verdim?”

Ne pişkin adam diye düşündü Pilar. Psikolojin öylesine bozuk ki şu aralar, ne yaptığını bile hatırlayacak durumda değilsin mi demeye getiriyordu adam? Herhalde, iyisi mi sen bir an evvel evine dön, ben her şeyi hallederim demeye filan hazırlanıyordu.

“Ben sana cep numaramı verdim, burayı değil.”

“Dün verdin ya. Hani polis için.”

“Ah, evet.” Gerçekten de aklı başında değildi, utandı. Olan aklını da yitirmişti dünden beri iyice, iler tutar yanı kalmamıştı.

“Ne oldu, iyi misin sen?”

“Şey, iyiyim. Biraz tatsız bir gün geçirdim sadece.”

“Ne oldu?”

Veysel’in ölümünden birkaç cümleyle bahsetti Pilar. İlhami, bu beklenmedik haber karşısında duyduğu şaşkınlığı gizleyemedi. Kocasının kötü haberi arkadaşından duyacağını düşündü Pilar. Üzülecekti. Ama sonra bu vesileyle çıkar gelirdi belki. Veysel’in ölüsünden medet umduğunu düşünüp haline acıdı, ama yine de içinde yeşeren bu umudu ufak ufak yemlemekten de geri durmadı.

Veysel’le ilgili baş sağlığı dileklerinden sonra nihayet sadede geldi İlhami:

“Ben seni Eyüp’le ilgili aramıştım aslında. Buluşsak iyi olacak, seninle konuşmak istediğim bir şey var.”

Sıcaktan ve hayattan bıkkın görünen garson ne içeceğini sormak için yanına geldiğinde, kalbi elinde atıyordu Pilar'ın. İlhami'nin telefonda söylemeye yanaşmayıp, ille de yüz yüze görüşmek istediği konuyu deli gibi merak ediyordu. "Sizin o tarafa gelirim ben, sen şimdi yollarda yorulma" diyerek randevuyu Emirgân'a kesmişti adam. Oysa mevzu Eyüp olunca yol neydi ki? Pilar kalkıp İspanya'dan gelmişti. Şimdi İlhami'nin tarif ettiği bu kahvede, buluşma saatinden yirmi dakika önce, Eyüp'le arasına giren zamanı öldürüyor ve garsonun ikinci kere tekrarlamak mecburiyetinde kaldığı soruyu nihayet işitiyordu.

"Ne alırdınız?"

"Çay lütfen." Verdiği siparişe şaşırdı Pilar. Şaşırmak ne kelime, ürktü bile. Çay sevmezdi. Ama dün arka arkaya içtikleri yetmezmiş gibi, bugün başka bütün seçeneklerin arasından yine çay içmeyi tercih etmişti. Bu şehrin kurallarını ne çabuk kabullenmişti. Nedense, tepesinde yükselen çınar ağaçlarının altında yapabileceği en anlamlı şey buymuş gibi gelmişti.

İkinci bardak bitmek üzereyken nihayet İlhami göründü. Sıcağın etkisiyle, yüzü alkolik kızılına boyanmış, alnı iri ter damlalarıyla kaplanmıştı.

"Çok beklettim mi?" dedi otururken. Sarılmaya ya da öpmeye yeltenmeyip, Pilar'ın omzuna hafifçe dokunmakla yetinmişti.

"Yok, ben biraz erken geldim."

"Kolay buldun mu?"

"Evet, çok yakınmış zaten eve."

Biraz ileride bekleyen garsonla göz teması kuran İlhami, işaretparmağını havaya kaldırmak suretiyle siparişini verdi. Havaya kalkan işaretparmağının bir rakamına tekabül ettiğini anlıyordu Pilar, ama bir tane gelecek olanın mahiyetini çözememişti. Fakat asıl merak ettiği, adamın ne yiyip içeceği değil, kocasıyla ilgili söyleyecekleriydi.

"Ne anlatacaksın bana?"

“Eyüp’ü bulabileceğimize inanıyorum.”

“Bana yerini söylemeye mi karar verdin?”

Şaşkınlıkla Pilar’ın yüzüne baktı İlhami.

“Nasıl?”

Ona niyetini sormak istiyordu. Eyüp’le ilgili bildiklerini paylaşmaya mı karar vermişti, yoksa yeni bir dümenle kendisini buralardan uzaklaştırmaya mı niyetliydi? İçinden geçen, bu soruları doğruca adamın yüzüne sormaktı ama belki de erken tepkiler vermekten kaçınarak çenesini tutması hayrına olacaktı. İlhami’yi meseleye uyandırmadan evvel, neler söyleyeceğini dinlemek istiyordu çünkü.

“Yani nerede olduğunu mu öğrendin?”

“Hayır, öğrenmedim. Ama bu konuda bir şeyler bildiğinden şüphelendiğim biri var.”

“Kimmiş o?”

Söylerken acı çekiyormuş gibi huzursuzlukla yerinde kıpırdandı İlhami:

“Vehbi.”

Şaşıran bu kez Pilar oldu.

“Nereden çıktı bu?”

“Sana sormadan bir karar verdim bugün. Bunun için öncelikle özür dilerim. Düşündüm ki eğer Eyüp kayıpsa ve biz de onu bulmak istiyorsak, polisten başka birilerine haber vermemiz gerekir. Yani onu ancak ararsak bulabiliriz. Ben de hiç değilse kulağı delik birkaç kişiye haber vermenin yardımı olacağını düşündüm. Aklıma da ilk Vehbi geldi tabii. O herkesi tanır, herkese ulaşır. Eyüp’ü de sever üstelik. Kaybolduğunu bilirse bulmamıza yardım eder diye düşündüm.”

“Eee?”

Hem kocasını bulmakta işine yarayacak bir ipucuna yaklaşmış olma ihtimaline seviniyor hem de o Noel Baba kılıklı adamın bu işte nasıl bir rolü olabileceğini şiddetle merak ediyordu.

"Birkaç saat evvel kahveden aradım bunu. Yanında çalışan bir çocuk var, görmüşsündür sen de gittiğimizde."

"Evet?"

"İşte o açtı telefonu."

"Eee, ne oldu peki?" diye sabırsızlandı Pilar. Adamın olayları yavaş yavaş ve detaylandırarak anlatması sinirine dokunmuştu. Ne söyleyecekse bir an evvel söylesindi. Önce neticeyi versin, detaylara sonra girsindi.

"Patron'u sordum işte, orada olmadığını söyledi. Nerede diye sordum bu sefer."

Bu son cümleden sonra birkaç saniyelik kısa bir mola verdi İlhami. Belli ki gelecek cevaba dikkat çekmek isteğindeydi. Boğazını temizledi ve devam etti:

"Abimin yurtdışından bir arkadaşı gelmiş. Onunla buluşacakmış, dedi bana."

Bunu söyledikten sonra, manalı manalı Pilar'ın yüzüne baktı. Beni daha fazla konuşturmadan anla, der gibi bir hali vardı. Eyüp'e yaklaşma ihtimaliyle heyecanlanan Pilar, nihayet bir adım atabilmiş olmanın memnuniyetiyle gülümseyecek oldu. Ama sonra hiç vakit kaybetmeden aklına doluşuveren şüphelerle gölgelendi neşesi.

"Belki de başka bir arkadaşı gelmiştir yurtdışından."

"Çocuğa kimmiş bu arkadaşı, nereden gelmiş diye sordum."

"Ne dedi?"

"Adını bilmiyormuş ama Vehbi misafirin İspanya'dan geldiğini söylemiş."

“Ciddi misin?”

Başını salladı İlhami. O anın içinde bir yerlerde, onun kendisini arkadaşlarına ihanet ediyormuş gibi hissedip rahatsızlık duyduğunu ayrımsadı Pilar. Evet, bir yerden bakıldığında yaptığı müzevirlikti, ispiyonculuktu, hatta arkadaşının arkasından kuyu kazmaktı. Fakat başka bir yerden bakınca da acı çeken bir kadına yardım etmekti tek amacı. Eyüp’ün yokluğu gürül gürül akan bir nehirse şayet, İlhami’nin hangi kıyıda durduğu, kimin nereden bakmak istediğine bağlıydı. Ve o kendi bakış açısını değiştirmeden, Pilar derhal olaya el koymalıydı.

“Hadi o zaman bulalım şu adamı bir an önce. Eyüp’ün yerini soralım.”

Sandalyesinden kalkmaya davranan Pilar’ın kolunu tuttu İlhami.

“Dur dur, sakin ol. Vehbi bu konuda bir şey biliyorsa bile söylemeye pek gönüllü değil gibi görünüyor.”

“Neden ama? Sen onunla konuştun mu hem?”

“Evet, birkaç kere daha aradım kahveyi. Sonunda yakalayabildim bizimkini. Eyüp’ü görüp görmediğini sordum doğrudan, şaşırmış gibi yaptı, görmediğini söyledi.” Sonra yutkundu İlhami, başını iki yana salladı, duyduklarına inanmadığını gözleriyle anlattı. Belli ki arkadaşına doğrudan yalancı demeyi içi almıyordu.

“Ama sen ona inanmadın. Neden?”

“Kaç yıllık arkadaşım, tanırım onu ben. Sesinin rengi değişti, Eyüp’ü yıllardır görmediğini uzun uzun anlatmaya girişti, kısacası panikledi. Bu konuda saklayacak bir şeyi olmayan adam görmedim der geçer. En fazla niye sorduğumu merak eder.”

“Sonra?”

“İspanya’dan gelen misafirinin kim olduğunu sordum, önce ne misafiri diye yan çizdi. Çırağından duyduklarımı söyleyince de durumu toparlayıp,

İspanya'dan gelen kimse yok, İtalya'daki teyze oğlum geldi, onunla görüştüm, dedi."

"Sonra?"

"Sonrası yok. Yüz yüze konuşmak daha iyi olur diye ona uğramayı planlıyordum ama az sonra çıkacağını, bugün bir daha kahveye dönmeyeceğini söyledi bana. Yani yüz yüze gelemedik."

"Diyelim ki Eyüp'ten haberi var. Neden saklasın bunu?"

"Gerçekten bilemiyorum."

"Hem sana söylemediği bir şeyi ona niye söylesin Eyüp? Siz Eyüp'le daha yakın arkadaş değil misiniz?"

"Evet, ben de öyle sanıyordum ama demek ki öyle değilmiş."

Karşısındaki kocaman adamın çocuklaşıveren sesindeki kırgınlığı fark edince ne söyleyeceğini bilemedi Pilar bir an için.

"Bu Vehbi, seninle görüştüğümü biliyor. Saklandıkları sen değilsin, benim. Ne yapmalıyız sence şimdi?"

"Beni yanlış anlama ama normalde eşlerin arasına girmek hiç âdetim değildir. Girmem gerekse bile arkadaşımın yanında olmayı tercih ederim. Ama sizin durumunuz farklı. Adam tek kelime etmeden basmış gitmiş. Sen de artık nasıl tasalandıysan kalkıp buralara kadar gelmişsin. Her şeyden evvel seni bu kadar telaşlandırmaya hakkı yok. Önce onu bulacağız, senin için rahatlayacak. Sonrasıysa beni ilgilendirmez, aranızda halledeceksiniz. Aslında bu kadar karıştığım için bile huzursuzum ama sana yardım edeceğime söz verdim bir kere."

"Sen de onun benden kaçtığını düşünüyorsun değil mi?"

"Önce başına bir şey gelmiş olabileceğini düşünüp endişelenmiştim. Ama bugün anladım ki öyle bir durum yok. Açıkçası tam olarak neden kaçtığını bilemiyorum fakat ne olursa olsun sana bir açıklama borçlu olduğuna inanıyorum. Bu yüzden öncelikle onu bulup rahatlayacağız."

“Peki nasıl?”

“Patron ketum adamdır. Eğer bir şey biliyor ve özellikle saklıyorsa işin zor. Fakat öte yandan çok da merhametlidir. Senin halini tümüyle göz ardı edebileceğini sanmıyorum. Buralara gelecek kadar endişelendiğini zaten anlamıştır herhalde. Benim bildiğim Vehbi, gözünün içine baka baka bunu sana yapamaz. Kimseye yapamaz. Mesela senin durumunda bir kadın ona kocasının başının belada olduğunu düşünüp perişan olduğunu ve sadece iyi olduğunu duymanın bile kendisine yeteceğini söylerse, belki...”

“O da her şeyi anlatır mı? Tabii eğer gerçekten biliyorsa?”

“Bunu bilemem. Ama öyle ummak istiyorum. Onun değer yargıları farklıdır. Allah korkusundan da olsa kulla iyi geçinir. Kimseye bilerek acı çektirmeyi göze alamaz.”

“Böyle düşünüyorsun yani?”

“Böyle umuyorum.”

Eve dönerken, kafasındaki her şeyin yine çabucak yer değiştirmesinden ötürü tedirgindi. Daha dün baş yalancı ilan ettiği İlhami bugün yeniden müttefikiydi. Eyüp’ten haberdar olabilecek kişiler içinde adını son satıra bile yazmayacağı Vehbi ise şüpheliler listesine ilk sıradan girmişti. Bunca yıldır mektuplaşmalarına bakılırsa, sırdaş seçilmesinde bir tuhaflık olmayabilirdi, ama öylesine şaşkın ve dağınık bir hali vardı ki adamın, pek de kriz anlarında yardım istenebilecek birine benzemiyordu sanki. Zaten düne nazaran temkinliydi Pilar; İlhami’ye gözü kapalı güvenecek değildi. Öyle ya, hâlâ onu oyalamaya, dikkatini dağıtmaya çalışıyor olabilirdi. Kafasının içinde kuyrukları birbirine değmeyen onlarca tilki dolaşıyordu ve Pilar çoksesli şüpheler korosunun ortasında aklına mukayyet olmaya uğraşıyordu. İçine düştüğü bu çok bilinmeyenli denklemde asıl anlayamadığı, meselenin en çok gücüne giden yanıydı. Durmadan soruyordu kendine, bunca alengire ne lüzum vardı? Vehbi ya da İlhami kadar yakın değil miydi kocasına? Eyüp, ayrılmak istiyorsa bile, karşısına çıkıp medenice konuşamaz mıydı?

Yarın tek başına Vehbi'nin kahvesine gidecekti. Bu hikâyede fazlaca dolaştığına ve istemeden de olsa arkadaşına bir tür kazık attığına kanaat getirmiş görünen İlhami, Pilar Vehbi'yle konuşurken orada olmak istememişti. Yarınki ziyaretten de bir sonuç alamazsa belki o da artık bu kaçma-kovalama oyununu terk etmeliydi. Belki de Barselona'ya dönme vakti çoktan gelmişti. Oradan Isabel'in yanına geçer, yeğenini görürdü hem. Hatta direkt Madrid'e de gidebilirdi. Tek bildiği, burada daha fazla kalmasının kimseye bir faydası olmayacağıydı.

Kafasında bu düşüncelerle, ruhen ve bedenen bitkin vaziyette eve vardı. Kapıyı Perihan açtı. Pek de ilgileniyormuş gibi görünmemekle birlikte, bir gelişme olup olmadığını sordu yarım ağızla.

"Yok" dedi Pilar. "Yarın Eyüp'ün başka bir arkadaşını görmeye gideceğim. Belki ondan bir şeyler öğrenebilirim."

"İyi ya, hadi bakalım."

Yorgun olduğunu söyleyerek, doğruca odasına çıktı Pilar. Kendini yatağa atmak ve mümkünse uzun süre kalkmamak ihtiyacındaydı. Ama odanın kapısını açtığında içeride bir sürpriz bekliyordu genç kadını.

Geceyi zifirinden bölen incecik bir çığlıkla uyanıyorum. Ablamın sesi bu. Titreyerek doğruluyorum yattığım yerden. Ablamın yatağı boş. Birkaç kere kırpıştırıp odanın karanlığına alıştırıyorum uykulu gözlerimi. Sonra ürkek adımlarla alt kattan gelen çığlığın kalbine yöneliyorum.

Merdiven tırabzanının başına getiriyor beni uykulu bacaklarım. Uykuyla uyanıklık arasında bir yerlerde çıktığım bu yolculuğa devam edecek takati bulamayıp usulca oracığa çöküveriyorum. Yeniden uykunun tembel kucağına düşmeden evvel, bir rüya perdesine süzülür gibi, ahşap korkulukların arasından aşağıdakileri seyrediyorum. Annem, babam, ablam, abim, hepsi bir arada. Bir de deliksiz uykular için yumuşacık yastıklar...

İki yastık var. Biri ablamın yüzünde. Elleriyle yüzüne bastırdığı yastığa ağlıyor ablam.

Öbür yastık uzun üçlü koltukta boylu boyunca uzanmış babamın yüzünde. Yastığın bir yüzünde babamın yüzü, öbür yüzünde onu babamın yüzüne doğru bastıran annemle abimin elleri. O eller tek bir yastıkla kesiyor babamın nefesini. Babamın nefesi benim uykuya teslim olmuş kesik nefesime karışıyor. Berberce dalıyoruz en derin uykulara...

Yıllar evvel anneme anlattığım rüya buydu. Henüz tümüyle unutmadan evvel hatırlamaya çalıştığım o bulanık hatıra. Anlattıklarımı yıkık dökük bir suratla dinledikten sonra, ölümcül sorular gizli gözlerime bakmış, cevap yerine öğüt vermeyi uygun görerek, rüyalar anlatılmaz demekle yetinmişti annem. Bir sözüyle babamın cansız bedenini çocuk hafızama kilitlemişti. Oysa o lanetli gece rüya mahsulü kadar karanlık, yatağımdan kalkmama neden olan çığlıksa bıçaklardan bile keskindi.

Uyurgezerliğimin konuşulması, korkulukların arasından seyrettiklerimin yaşandığı geceden sonraki döneme denk düşüyordu sanırım. Ne var ki uykumda dolaştığımı söyleyenler, ne zaman nerede uyandığımdan hiç bahsetmiyordu. Ama hiçbir hakikat sonsuza kadar saklı kalamıyor. Bir rüya olmasını umarak kendime unutturduklarım bu gece yeniden hortlayıverdi işte! Keşke hiç... hatırlamasaydım bu rüyaları. Keşke sebebini bilmediğim bir karanlığın içinde zehirlenerek uyusaydım yine. Unutmanın bana verilmiş bir mükâfat olduğunu bilemeden saldırdım bu katil deftere. Hatırlamıyor olmanın masumiyetini katlettim. Sadece bu rüyayı hatırlamak için kendimi zorlayarak değil, şimdi bu satırları yazarak da halt ettim! Yaşanmışlar unutulur ama yazılmışlar asla! Bu rüyayı hiç yazmamalı, kendi kayıp kaderine terk etmeliydim yeniden. Ama artık çok geç, her şey daha da belirginleşiyor yazdıkça. Çünkü bu hep böyledir... Rüyalar unutulur, günahlar hatırlanır.

Annem anlatmamamı tembihleyerek sadece kendisini değil, beni de korumuş belli ki. Yine de bu onu masum bir melek yapmaya yetmiyor benim gözümde. Ablamı ve abimi de öyle. El ele verip babamı boğdular uykularımda. Hayatımın geri kalanında kendime bunun nedenini mi soracağım şimdi ben? Gördüklerimin yüküyle yaşamayı nasıl öğreneceğim? Kimden hesap soracağım? Şimdi ben ne yapacağım?

12
Müesser

Evi rüzgâr gibi bir sır gezdi,
Herkes endişeli, bir şeyi sezdi
Yahya Kemal Beyatlı, “Nazar”

Odanın kapısı açılınca suçüstü yakalanmış çocuklar gibi aceleyle toparlanmaya çalıştı Müesser. Aynı anda hem oturduğu yataktan kalkması hem elindeki defteri bir yerlere saklaması hem de gözyaşlarını silmeye çalışması gerekiyordu. Diğerlerini yapacak takati bulamadıysa da çaresiz bir çığlık misali yazılmış defteri arkasına sakladı. Yanında buralara kadar getirdiğine, hatta yatağın kenarındaki sehpaya bıraktığına göre elbette haberdardı bu defterden Pilar. Okunup bitirilmiş olsa bir günah gibi saklanırdı muhakkak. Dışarıya öylece bırakılmış olması okunmakta olduğuna, bugün yarın okunacağına ya da bizzat kendi dikkatine sunulduğuna işaret olabilirdi ancak.

Bu defterin yazılmış olması bile yeterince feciyken, bir de başka birisi tarafından okunmuş olması fikrine dayanamıyordu. Kafasını kaldırıp Pilar’ın yüzüne bakamıyordu. Ne kadarını okumuş, bu ailenin karanlık sırlarının ne kadar içine girmişti karşısında duran bu yabancı kadın, bilemiyordu. Utanç, öfke, korku... Yıllardır peşini bırakmayan bütün bu abus duygular, hep birden hücum edip gırtlağına yapışıyordu. Saklı sandıkları saklanmayıp ortalığa saçılmış her sır sahibi gibi, ilk aklına gelen dağılan parçaları toplamaktı. Sonra düşündü, sır bir kere fısıldandı mı artık geri dönüşü olmazdı. Bulduğu bütün deliklerden sızar, duymayanca duyulup görmeyence görülene dek akar, akar, akardı... Çıplak bir cüzamlıydı sır, gözlerini kaçırmak isteyenler bile bakar, bakar, bakardı.

Günahkârların dilinde kirlenmiş bir ilahiydi. Kulaklarını tıkamaya çalışanlar bile duyardı. Ve sonra, bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmazdı.

Sır artık yoldan çıkmıştı. Eyüp tarafından fısıldanmış ve yasaklı serüvenine başlamıştı. Eyüp... Bunca yıllık ayrılığa sebep olarak her şey gelmişti Müesser'in aklına. Ama kardeşinin en karanlık gecelere uyanmış olabileceğine hiç ihtimal vermemişti. Eyüp'ün ne o geceye ne de daha öncesine tanık olabileceğini düşünmüştü bugüne dek. Öylesine katlanamayacağı bir fikirdi ki bu, olasılıklar içinde bile kabul etmemişti. Bir insanın bu evden çıkıp gitmesi için ne çok sebep olduğunu en iyi bilenlerden biri olduğu halde, yıllar boyu Eyüp'ün gidişine anlam ararmış gibi yapıp kendini kandırmıştı.

Definden sonra her şey boş gelmişti Müesser'in gözüne. Ne kalabalık ne de ruhları hafifletmek için okunan dualar acısını dindirmeye muvaffak olabilmişti. Veysel'den boşalan yerin herhangi bir şeyle dolması mümkün değildi. Yine de teselli arayabileceği bir şey olduğunu biliyordu, yüzünde Veysel'in izini sürebileceği biri, yeğeni. Küçük yaşta babasız kalan bu çocuğun şimdi her zamankinden daha çok ihtiyacı vardı halasına. Elbet halasının da ona. Bir ölünün geride bıraktığı iki hatıradan fazlasıydılar, kaybolmamak için bir arada durmalıydılar.

Gün boyu gözleri hep Bülent'in peşindeydi bu yüzden. Her an nerede olduğunu, ne yaptığını kolladı. Hem üzgün hem şaşkındı çocuk. Müesser, ölü bir babanın ardından yaşanabilecek şaşkınlıkların en âlâsını yaşamış biri olarak, onu herkesten iyi anlayabilirdi. Ve ölmüş babasının ardından üzülebildiği için şanslı bir çocuk sayılırdı Bülent. Evet, her şeye rağmen şanslı sayılabilirdi...

Herkes acısını başka türlü taşıyordu. Bülent de belli ki olanları yok saymaya çalışıyor, yaşadıklarını öteliyordu. Halbuki ne kadar çabuk kabullenirse, yaraları o kadar hızlı iyileşirdi. Bu yüzden onu babasıyla vedalaşmaya çağırmıştı bugün. Veda etsin, yasını tutsun, ama sonra bitsin istemişti. Ne var ki henüz yüzleşmemişti acısıyla çocuk, öyle görünüyordu. Genellikle babasından pek bahsetmiyordu. Mezarlıktan döndüklerinden beri, bozuk plak gibi yarınki güneş tutulmasını anlatıyordu. Ne demekse

artık, güneş tutulduğunda dünyanın sırlarının bir bir dökülecceğini söylüyordu. Yekta'yı tutulmayı izlemeye götürecekmiş ailesi, o da onlarla gidebilir miymiş, hem zaten babası da izin vermişmiş! Sonra sanki babasının öldüğünü yeni hatırlamış gibi kederle duraksıyor, kalabalıktan bunalıp odasına çıkıyor ve belki yeniden unutmaya çalışıyordu.

Duadan sonra yeğeninin yanına çıktı Müesser. İçinde bulunduğu ruh haline iyi gelebilecek tek şey onu görmekti. Ama anlaşılan Bülent'e iyi gelecek kişi kendisi değildi. Çocuk kısa bir süre yanında durmuş, sonra da annesine bir şey söyleyeceğini bahane ederek aşağıya koşturmuştu.

Bülent'in odasında bir müddet tek başına oturduktan sonra o da salona indi. Perihan, Pilar'ın gelen bir telefonun ardından apar topar çıktığını söyleyince, Allahtan bu kez hayırlı haber olması diledi. Sonra da kendisini usul usul dürten şeytana uydu ve neden yaptığını tam da bilemeden, merdivenleri yeniden tırmanıp bu kez Pilar'ın kaldığı odaya girdi. Bu kadına ve ona ait olanlara yakın olmak, Eyüp'e yaklaşmak gibiydi bir yerde. Kısa bir süre evvel Eyüp'le uyumuş birinin kalktığı yatağa uzanmak, Eyüp'e dokunmak değilse neydi?

İçerisi gayet derli topluydu. Yanında getirdiği minik çantayı her an çıkıp gidebilirmiş gibi kapının kenarına bırakmıştı Pilar. Yatağını toplamış ama belli ki sonrasında üzerine oturmuş ya da uzanmıştı. Müesser gayriihtiyari, yatağın kırışmış örtüsünü düzeltti. Odanın içinde şöyle bir dolandı. Sanki üzerine Eyüp'ün kokusu sinmiş bir şeyler bulmayı umuyordu. Bir ara kapının kenarında duran çantayı kurcalamayı bile geçirdi aklından. Kötü bir niyeti yoktu. Kardeşinin kokusunu bulmak istiyordu sadece bir yerlerde. Hele bu sabah Veysel'in kokusunu sokağa bıraktıktan sonra şimdi ona daha çok gereksinim duyuyordu.

Ayakkabılarını alıp bahçe kapısının önüne bırakmıştı kendi elleriyle. Bu onun aynı kapının önüne çıkardığı üçüncü ayakkabı çiftiydi. Babasının ve annesinin ayakkabılarından sonra, bugün sıra Veysel'inkilerdeydi.

Babasının ayakkabıları simsiyah ve kocamandı. Öyle ağır bir yük olup binmişlerdi ki üzerine, bir an evvel kapının önüne koyup kurtulmak istemişti. Onları bırakıp arkasını döndüğünde, üzerinden tonlarca yükün kalktığını sanmıştı. Annesinin ayakkabıları tüy gibi hafifti. Küçücüktü

ayacıkları kadının, 35 numara giyerdi. Belki de bu yüzden yere sağlam basmayı beceremeyişti. Bu yüzden belki çocuklarının omuzlarındaki yükü çekip almakta gecikmişti. Belki sırf annesinin ayakları küçük diye olmuştu olmuş, ölmüştü ölmüş... Bu sabah, Veysel'in ayakkabıları, hepsinden başkaydı. Onları eline aldığında sanki içleri hâlâ sıcaktı. Veysel hâlâ oradaydı. Çünkü hem zamansız hem de hak etmediği halde gitmişti o. Böyle olunca ayakkabılarının içi sıcak, ömrü yarım kalmıştı.

Sadece ayakkabılarını değil, kokusunu da sokağa bırakmıştı kardeşinin bu sabah. Eşyaları birer birer toplanacak, ihtiyaç sahiplerine dağıtılacaktı birkaç güne kadar. Diri evinde ölü hırkası tutulamazdı. Önce kardeşinden, sonra kokusundan olmuştu iki günde. Kimse kimsenin yerini tutmazdı, ama Eyüp'ün dönüşünün tesellisine en çok bugünlerde ihtiyacı vardı. Ona ait bir şey bulurum umuduyla dolandığı odadan bir şey çıkmayınca, usançla az evvel düzelttiği yatağa otururken, yeniden çantanın içindekileri merak etti Müesser. Kendi kendine çantayı açıp karıştırmanın yakışık almayacağını söylerken, yatağın kenarındaki sehpaya bırakılmış defter ilişti gözüne. Pilar yerleşmeden evvel bu odada değildi, demek ki ona aitti. İşiyle ilgili notlar tuttuğu ya da adresleri telefonları yazıp fihrist niyetine kullandığı bir defter olabilirdi. Müesser içinde ne olduğunu pek öyle uzun uzadıya düşünmediği gibi, ilgisini çekecek bir şeyle karşılaşacağına da ihtimal vermedi. Buna rağmen, çantanın içine girmeye utanan eli, ortalık yerde duran deftere uzanmaya çekinmedi.

1969 senesinin Eylül ayıydı. Necdet'in geceleri gizlice penceresinin altına gelip beklediği yılın sonbaharı. Kalbi gümbür gümbür atsa, yanaklarını al bassa da çıkmazdı pencereye. Ufacık bir ümit olsun vermezdi Necdet'e. Oysa delikanlı hiç vazgeçmeyecek gibiydi. Yolda izde peşine düşüp âşık olduğunu, ciddi niyetler taşıdığını, kendisiyle evlenmek istediğini söylerdi. Tek bir olumlu cevap alamamasına rağmen annesini iki defa görücü göndermişti. O kadar çok işitti ki hayır kelimesini, nihayetinde hiç umut olmadığını anlayıp vazgeçti. Vazgeçilmek canını yaktıysa da biliyordu Müesser, en doğrusunu yapmıştı. Evlenemezdi ki, ondan kimseye hayır gelmezdi. Ne Necdet'in ne de kocam deyip koynuna gireceği başka bir erkeğin yüzüne bakabilirdi. Hem değil bir başka erkeğin, Necdet'in

koynuna girme fikri bile midesini kaldırıyordu. Bu düşünce aklına gelince, hemen banyoya girip uzun uzun yıkanması gerekiyordu. Derisi cılk yara oluyor, kara kabuklar bağlıyordu. Kimsenin üstlenmek istemediği bir günaha kurban gittiği yetmezmiş gibi, bir de mücrim yazılmıştı kendi kendine. Cezası ömür boyu bir başına kalmaktı. Bağrına taş basıp boyun eğmişti bu cezaya sessizce. O sene Necdet'in suretinde, ömrü boyunca karşısına çıkacak bütün kısmetleri ve analık hasletini reddederek, kaderine razı gelmişti. Dişini sıkmış, sineye çekmiş, itaat etmişti. Elbet böyle olsun istemezdi.

İşte yalnız yaşayıp yalnız ölmeye karar verişinin nişanı gibi, gönlünü titreten o delikanlıyı geri çevirdiği senenin eylül ayıydı. Kardeşlerinin eşyalarını düzenlerken, Eyüp'ün evde kendi başına okuma yazma öğrendiği günlerden kalma, eski bir defter geçmişti eline. Çocuk, defterin ilk sayfasına acemice adını yazmıştı. Onun beline vurulmuş eğri büğrü harflerine bakıp, eşsiz bir sanat eseri izler gibi büyülenmişti Müesser. Evladının başarısıyla kıvançlanan anneler gibi göğsü kabarmış, gözleri yaşarmıştı. Sonra da deftere mi, geçmişe mi, yoksa çoktan vazgeçtiği geleceğine mi bilmeden, o eğri büğrü yazıyı seyredip uzun uzun ağlamıştı. Ne garip, Eyüp'ün bir vakitler ablası için gurur vesilesi olan bozuk yazısı, yıllar sonra da pek düzelmemiş, kargacık burgacık kalmıştı. Müesser, bütün o zekâsına, okuldaki başarısına rağmen onun niçin bu kadar şekilsiz yazdığına akıl sır erdiremezdi. Elinin aklının hızına yetişemediğini, çabucak yazmak uğruna harflerin güzelliğinden feragat ettiğini düşünür, bu çirkin yazıdan bile kardeşine bir kabiliyet biçerdi.

Şimdi Pilar'ın ardında bıraktığı bu defteri açınca o eylül akşamı bakıp ağladığı yazıyı anımsamıştı. Kardeşinin yarım yamalak çizgilerini, titrek harflerini... Yıllar boyu pek çok farklı defterde görmüştü Eyüp'ün suretine tezat çirkin yazısını. Fakat şimdi karşısında duran aceleci, acemi harfler, sanki küçüklüğünden kalan o ürkek ad soyadın hatırasıydı. Öylesine bir örnektiler ki hatta, sanki aynı gün, aynı saat, aynı çocuk tarafından yazılmışlardı. Müesser'in gözleri derdine deva bulmuş hasta gibi parladı. Dudaklarının kenarında minik bir çiçek kıpırdadı. Elinde kardeşçiği tarafından yazılmış bir defter tuttuğunu anlayınca, kalbi deliler gibi çarpmaya başladı.

Çekingen kadındı Müesser. Başkasının odasını karıştırmak, özel eşyalarına izinsizce el sürmek mizacına tersti. Ama kardeşinin el yazısını taşıyan bu defteri görünce, okumak için birinin müsaadesini istemek aklına bile gelmedi. Öyle özlemişti ki Eyüp'ü, öyle uzun zamandır saçının teline bile hasretti ki, bu defter en çok Müesser'e aitti şimdi. Kardeşinin ince uzun parmaklı güzelim ellerini sayfalarında gezdirdiği, üzerine eğilip kokusunu bıraktığı bu defter, kendisinindi. İçinde ne yazdığının bile önemi yoktu üstelik. Aşk şiirleri, borç hesapları, ne fark ederdi? Bu defter, içindeki her ne olursa olsun acılı yüreğine bir nebze merhem olacak sürpriz bir defineydi, şifacı bir eldi, Eyüp'tendi.

Bu yüzden içinde en ufak bir suçluluk ya da tedirginlik duymaksızın okumaya başladı:

Düzensiz uykular ve sıkıntı verici rüyalar şikâyetiyle ziyaret ettiğim doktorum, pek karışık geçtiğini tahmin ettiği gece hayatımı incelemenin faydalı olacağına inanıyor. Bu yüzden nicedir varlığıyla da, yokluğuyla da beni tedirgin eden rüyalarımı yazıya dökmemi uygun buldu. Ben de onlardan tümüyle kurtulmanın yolunun önce kendilerini açığa çıkarmaktan geçtiğine ikna olarak, Mercadona'nın kırtasiye raflarından edindiğim bu defteri rüyalarıma ayırdım...

Bir şeylerin ters gittiğini çabucak anladı Müesser. Çok da zeki olmaya gerek yoktu gerçi, zaten her şey ortadaydı. Nihayetinde bu defter, kardeşinin kendini asabiyeciye gidecek kadar kötü hissetmesinin sonucu olarak tutulmuştu. Müesser, rüyaları satır satır yazmanın faydasını pek çözememekle birlikte, yıllarca hasretini çektiği kardeşiyle en azından rüyalarda buluşabilmenin buruk sevincini duydu içinde. O satırlarda Eyüp'ün içini açtı, kederine baktı, acısına dokunmaya çalıştı. Okudukça duygular rüyalara, hatıralar hayallere karıştı. Hayat kendi acılarına karşı uyuşturuyordu insanı, ama sevdiklerinin yaşadıklarına bakmak ne zalim bir uğraştı.

Eyüp'ün sadece yazısını sökmek değil, yazdığının ne manaya geldiğini anlamak da güçtü. Küçükken de böyleydi, onu işitmek, anlamaya yetmezdi. Kelamını tercüme için biraz hissi kablelvuku, biraz da talim gerekirdi. Şimdi bu defter bile nüktedanlığı ölçüsünde kederliydi. Sağ gösterip sol vurmak tam da Eyüplük işti. Ağladığı yerden güler gibi yapmak, sonra

kahkahaları hıçkırıklara katmak... Bu yüzden okuduklarından işkillendi Müesser. Kardeşinin şifa bulmak için gittiği doktorla eğlenmesinden, derdini de dermanını da küçümsemesinden, kendi kendine yazarken bile olmadık oyunlara girişmesinden... Bu haller tam da Eyüp'e göreydi zaten. Görünen oydu ki Eyüp sadece başkalarından değil, kendinden de kaçıyordu. Hatta belki bütün dalgacılar gibi en çok kendisinden kaçıyordu. Minik bir deftere bile gönül rahatlığıyla açılıp dökülemiyordu.

Eyüp'ün yazdığı ilk rüyayı okurken nefesini tutmuştu. Yıllar sonra hâlâ kardeşinin rüyalarına girebildiğine memnundu. Ama hatıralardan korkardı Müesser. Bu yüzden bir rüyanın içinde bile olsa geçmişe dönmekten tedirgin oldu. Kardeşinin kan bağından vazgeçmekte zorlanmadığıyla ilgili bölüme gelince içi burkuldu. Yazdıklarına bakılırsa ailesini yok saymak güç gelmemişti Eyüp'e. Kolayca sırtını dönüp gitmişti. Ama ablasının menekşelerle konuştuğunu bile hatırlıyordu. Demek ki hâlâ sandığı kadar uzağa göçememişti.

Sayfaları çevirdikçe kardeşine nüfuz ediyordu Müesser. Onun tekinsiz gecelerinde kendi karanlığına eşdeğer bir şeyler buluyordu. Garipti, hatırladığı rüyalarla beraber yazısı bozulmuştu Eyüp'ün, sanki yazmayı ilk öğrendiği zamanlara dönmüştü. Aceleden herhalde dedi içinden Müesser, hatırladıklarını unutmadan yazmanın telaşından. Pek bir anlam veremediği rüyalardan ziyade, yorumlar ilgisini çekiyordu. Rüya kısmına oranla daha okunaklı yazılan o bölümlerde biraz daha berraklaşıyordu Eyüp; böylece yaralarına dokunmak mümkün oluyordu. Ne var ki bir cüzamlı gibiydi defter, sözcüklerini lime lime döktüğü her yere lanetini bulaştırıyor, okuyanda da yaralar açıyordu. Acaba Pilar bu defteri okumuş muydu? Okuduysa kocasının kendisi hakkında yazdıklarını nasıl karşılamıştı? Adı geçen başka kadınları kıskanmış mıydı? Onun da içinde minik yaralar sızlamış mıydı? Aniden Pilar'ın nerede olduğunu hatırladı Müesser. Kadıncağız hâlâ kocasını bulma telaşındaydı. Endişeli ve perişandı. O perişanlığın üzerine mi okumuştu bunları yoksa? Sahi ne arıyordu bu defter onda?

Her yeni rüyada, bildiği Eyüp'lere bilmedikleri ekleniyordu. Kâh hiç tanımadığı bir adamla, kâh tanıdığını sandığı bir çocukla buluşuyordu. Onun yanlış anlamışlardan, yanlış anlaşılmışlardan olduğunu gördükçe

üzülüyordu. Veysel'le aralarında limoni bir sessizlik büyütmüşlerdi çocukluklarından beri. İkisi de ürküyordu birbirinden, ikisi de çekiniyordu. Her biri diğerinin kendini sevmeye değer görmediğine inanıp için için bileniyordu. Öfke küpünü doldurdukça teveccüh azalıyordu. Biri kardeşinin kendini hakir gördüğüne, diğeri abisinin gözüne asla giremeyeceğine inanmıştı. Sırf sevilmemekten korktukları için hiç sevmemiş gibi yapmışlardı. Şimdi, biri ölü diğeri kayıpken, sevecek bir kardeş kalmamıştı. İşte bu en acıklısıydı.

Eyüp'ün nüktedan satırlarının zamanla ciddileştiğini fark etti Müesser. Uçucu şakaların yerini hatıraların kederli tortusu almıştı. Rahmetli annelerinin yemek masasını kurduğu rüyayı okurken, küçük kardeşinin kendini bu kadar sahipsiz hissetmesine şaştı kaldı. Oysa hep üstüne düşmüşler, nazlayıp büyütmüşlerdi. Hele Müesser, onu kardeşten öte, evladı gibi sevmişti. Demek acemi, küçümen anneliği Eyüp'e yetmemişti. Dışlandığını hissetmişti demek; sıcak yuvasından değil, kendisi için sofraya bir tabak bile konmayan, zaten başından beri onun olmayan bir evden kaçıp gitmişti. Gerçekten farkında olmadan onu dışlamış olup olamayacaklarını düşündü Müesser. Mümkün müydü böylesi? Üzerine titremişlerdi hep, ama belki... Eyüp'ün de neredeyse fark ettiği gibi... Lanetli bir sırra vâkıf gizli bir cemiyet misali... Belki farkında olmadan, sırf koruyabilmek için uzak tutmuşlardı onu, kendilerini bir arada tutan karanlık ortaklıktan.

Elindeki, rüya günlüğünden uzaklaşıp bir hatıra defterine dönüştükçe, Müesser'in içini garip bir korku sardı. Rüyalarını hatırlamakta yardım almak için doktora giden kardeşinin kendi kendine iyileştiğini görmek, içine su serpmedi. Bilakis, karanlıkların kabahat sakladığı gerçeğinden hareketle, bu rüyaların hatırlanmayışının kerametine inanmayı tercih etti. Eğer annesi "Rüyalar anlatılmaz" demişse kardeşine, kuşkusuz bir bildiği vardı. Hele Eyüp'ün rüya diye hatırladıkları başından geçen çocukluk hatıralarına dönüşünce... İçine şüphe tohumları atıldı Müesser'in, eli ayağına dolandı. Rüyanın kalkanında geçmişi hatırlıyordu kardeşi. Ve nereden baksan, geçmiş, gizli kalsa daha iyiydi.

Hiçbir şeyin tek bir açısı, tek bir anlamı yoktu şu hayatta. İnsan, yanındakiyle beraber yeniden tanımlanıyordu. Kardeşinin babasıyla ilgili rüyasını okurken bunu düşündü Müesser. Eyüp'ün hatırında kalan baba,

nasıl da güvenilir, gözü pek, âlicenap bir adamdı. Dışlandığına inandığı koca ailede onu içeri alabilecek tek kahramandı. Oysa ailenin diğer iki çocuğu hiç de aynı fikirde değildi. Onların tanıdığı Rıfat Bey bambaşka biriydi.

Birlikte badireler atlatmaktan bahsedip durmuştu. Bilmiyordu ki badirenin göbeğinde doğmuştu da kendini dışladı sandıkları onu hep korumuştu. Bilmiyordu beraber atlattıkları badireleri. Katilleri ve zalimleri, kurbanları ve kahramanları hiç bilmemişti. Bilseydi çok daha önce giderdi. Peki neydi onu bu şehre geri getiren? Atlatacak bir badire peşinde miydi? Rüya defterine kalırsa özlemişti memleketini. Hatırladığı her hatırayla birlikte biraz daha hasret çekmişti. Hoş, belki de onu getiren kendi özlemi değil, ablasınınkiydi. Belki Müesser, özleye çağıra sonunda kardeşini yakınına getirmeyi becermişti. Hem Adalet hep insan başına gelenleri kendi çağırıyor demez miydi? İyileri ve kötüleri. Ama Müesser, hiç hoşlanmazdı bu laftan. Bilirdi, bazı kâbuslar istenmedikleri halde zorla gelirdi. Ve görenin ömrü kendinde suç arayarak geçerdi. İnsan başına gelenleri kendi çağırıyorsa ve kardeşini çağıran kendisiyse, o zaman belki babasını da... Dudaklarını ısırdı Müesser, dişleriyle ezdi.

Kısa bir süre sonra koca bir alev topu yaladı yüreğini. Çağırıyordu evet. Ama çağırdığı lanet menzil şaşırıyor, kendine değil küçük kardeşine ulaşıyordu. Yoksa, babasını düşündükten hemen sonra, sonsuza kadar saklı kalması gereken bir sırrın, elindeki defterin orta yerine düşüp, zehrini dört bir yana saçması mümkün olur muydu? Sayfaları kendinde değil gibi çevirdi Müesser. Nefesi sıkıştı, eli ayağı titredi. Ölmek üzere olan bir hayvan gibi güçlükle soluyarak okudu Eyüp'ün gözünden yazılmış o cinayet gecesini. Kendini kaybetmiş halde, utanca ve zırıl zırıl günaha batarak, sonraki rüyayı da okudu. Son satırına kadar okudu elindeki günah defterini. Daha evvel ölmediği için kahrederek okudu. Veysel'in gidişiyle birlikte utancının kendisinden başka şahidi kalmadı sanıyordu. Ama küçük kardeşi, her şeyi hem de her şeyi biliyordu.

Onun çekip gidişine onlarca bahane bulmuştu bugüne kadar. Ama kendisiyle aynı kâbustan kaçmaya çalıştığını aklının ucuna dahi getirmemişti. Küçüktü o yıllarda Eyüp. Hakikatle hayalin ince çizgisinde yitip gidecek kadar küçük... Ama işte o çizgiden geriye kalan tortunun

huzursuzluğu bile uzaklaştırmaya yetmişti onu bu evden. Sonra da rüyayla gerçek arasında balçığa saplanmış, geçmişin perdesini aralamakla aralamamak arasında huzursuz kalmıştı. Hafızasının derinine kazıdıkları, rüya olup yeniden doğuyordu içinde. Ama kabul etmek öyle zordu ki, aklının masum melekleri sabah oldu mu gece görüp işittiklerini çöp niyetine dışarı süpürüyorlardı her seferinde. Ne var ki gece olanları hatırlamayı reddetse bile, hepten silemeyip, huzursuz sabahlara uyanmaktan kurtulamıyordu. Kendisini rahatsız edenin gördüğü rüyalar mı, o rüyaların sebebi ziyareti mi, yoksa onları hatırlayamayışı mı olduğunu birbirine karıştırınca, gördüklerine ulaşmak istemişti en sonunda. Ve az bir çabayla hatırlayınca, bu geri dönülmez hakikate mahkûm etmişti kendini. Müesser'se zaten yıllardır orada kilitliydi.

O gece, üst katta tırabzanların başında bulmuşlardı Eyüp'ü. Döşemeye uzanmış, minik bir solucan gibi içine doğru kıvrılmış, ateşler içinde uyuyordu. Kaygı içinde onu yatağına taşırken, birbirlerine küçük çocuğun bir şey görüp görmediğini sormuş, sonra da görmediğine kanaat getirmişlerdi. Olanları görse oracıkta, hem de öyle sessizce yatıp uyuyabilir miydi? Zaten sabah uyandığında gece yaşananlara tanık olduğu şüphesini doğuracak hiçbir şey yapmamıştı. Babasının ölüm haberini bile sabah, uyandığı vakit almıştı. Ateşi üç gün boyunca inmemişti, üç gün yataktan çıkamamıştı. Eyüp'ün annesine anlattığı rüyadan Müesser'in hiç haberi olmamıştı. Niyeyse annesi bu konuyu kendilerine açmamıştı. Herhalde konu dallanıp budaklansın istememiş, her şeyin bir rüyadan ibaret olduğunu sanan küçük oğluna rüyalarını gizlemesini tembihleyerek meseleyi çözdüğüne inanmıştı. Bir rüya gördüğünü sanıyordu Eyüp ne de olsa. Yıllar içinde unutulur, hafızanın en tembel karanlıklarına terk edilirdi. Anlatılmayan bütün rüyalar gibi...

Kapı açıldığında, rüyayla gerçek, geçmişle gelecek, hayatla ölüm arasında, araftaydı. Katıla katıla ağlamaktaydı. Kapının gıcırtısını duyunca hıçkırıklarını bastırdı. İzinsiz okumanın utancıyla değil, yok etme ihtiyacıyla, elindeki defteri alıp arkasına sakladı. Pilar'ın kapı aralığından görünen şaşkın yüzüne bakıp bütün bunları okuyup okumadığını anlamaya çalıştı. Ne yapacağını tayin edemeden birkaç saniye öylece kaldı. Sonra bir

manası olmadığına karar vererek defteri saklamaktan vazgeçip ağır bir küfür gibi kucağına bıraktı. Utancını yenmeye çalışan isyankâr bir sesle sordu:

“Okudun mu bu defteri?”

Pilar şaşkındı. Neredeyse kekeleyerek cevapladı:

“Okuyorum, evet.”

“Ne kadarını okudun peki, hepsini mi?” Asabi başlayan soru, yalvarırcasına bitmişti. Hayır de lütfen, ne olur okumamış ol, der gibiydi. Müesser’in bu garip halini anlamakta güçlük çekerek, tedirginlikle “Hayır” dedi Pilar. “Bitirmedim daha. Ama sonuna yaklaştım.” Sonra da çekinerek sordu:

“Neden bilmek istiyorsun?”

Müesser, onun sorularını yanıtlamaktan çok kendi merakını gidermenin peşindeydi. Bu yüzden soruya soruyla karşılık verdi:

“En son hangi rüyayı okudun?”

Rengi kaçmış bir suratla bir adım geriye çekildi Pilar. Müesser’in tavrından rahatsız olmuş, hatta biraz korkmuştu.

Müesser’inse dermanı kalmamıştı artık. Bitkin, bezgin, kederliydi. Elleriyle artık kimselerin görmesini istemediği yüzünü örtüp, histerik sayıklamalar eşliğinde, Pilar’ın içeri girişiyle yarım kalan hıçkırıklarına kaldığı yerden devam etti:

“Ne olur cevap ver, ne kadarını okudun? Ne kadarını okudun? Ne kadarını...”

İstanbul’daki evdeyiz, okula başlamadan evvel ablamla beraber kaldığım odada. Gecenin bir yarısı kapının sesiyle açıyorum gözlerimi. Karanlığa alışamayan gözlerim kapıda kocaman bir gölge görüyor, korkuyorum. Gölge odanın içine doğru ilerledikçe bu kocaman cüssenin babama ait olduğunu anlayıp rahatlıyorum. Oysa benim uyandığımın farkında bile değil. Ses çıkarmaktan kaçınır gibi ayaklarını usulca sürüyerek ablamın yatağının başına varıyor babam. Gece yarısı misafirimizden bihaber ablamı omzundan dürtüp uyandırıyor. Sıçrayarak kalkıp doğruluyor ablam. Saçları, uzun ırmaklar gibi omuzlarından aşağı dökülüyor. Kapıya doğru yöneliyor babam, sanki ardından gelip gelmediğini kontrol eder gibi bir yandan da dönüp ablama bakıyor. Ablamsa, omuzlarını düşürüyor, sıcak yatağından çıkardığı ayaklarını halıya yerleştiriyor. Sonra babamın peşi sıra bir hayalet gibi ağır ağır süzülüyor. Odada yalnız kaldığımı anlayınca korkuyorum. Uykuyla uyanıklık arasında “Abla” diye mızıldanıyorum. Ablam bir koşu yanıma gelip pışpışlıyor beni. Öyle hemen durulmuyorum, sakinleşebilmem için yanıma uzanması gerekiyor. Babam kapıda durmuş bize bakıyor. Çok beklemiyor ama orada, sürüdüğü adımların sesini duyuyorum. Adımları hemen yanımızdaki odaya kadar gidip, abimin kapısının önünde duruyor. Açılan kapının gıcırtılı sesini dinliyorum yeniden uykuya dalmadan evvel. Ablama sıkı sıkı sarılıyorum.

Yeniden uyandığımda ablam yatağına oturmuş saçlarını tarıyor. Hem tarıyor hem ağlıyor. Onun incecik titreyen omuzlarını görüyorum. Açık pencereden içeri rüzgâr üflüyor. Perdeler gebe kadınlar gibi şişip şişip iniyor. Bahçedeki ağacın dalları pencereleri dövüyor. Ablam oturmuş omuzlarını titreterek saçlarını tarıyor.

Uyandım. Keşke hiç uyanmasaydım.

13
Pilar

Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğe bakalım
Turgut Uyar, “Göğe Bakma Durağı”

Müesser’in infiali karşısında şaşkına dönen Pilar, kapı eşiğinde öylece kalakaldı. Kardeşinin ani ölümüyle sarsılan kadıncağız, bir tür sinir krizi geçiriyor olmalıydı. Dünden beri metanetini korumaya çalışıyordu zavallıcık, ama sonunda dayanamayıp patlamıştı işte. Buraya kadarını anlayabiliyordu Pilar fakat sonrası tuhaftı. Bir kere Müesser neden bu odadaydı? Sonra olanların Eyüp’ün defteriyle ne alakası vardı? Hem deftere bu kadar yaygara koparacak ne yazılmıştı? Evet, okuduğu kadarıyla Eyüp sağ olsun, tıpkı kendisi gibi ablasının da gücüne gidebilecek laflar etmişti ama Müesser kalbi kırıldı mı o kırıkları tutup yine kendine batıracak tiplerdendi sanki. Sırf alındığı için bu kadar patırtı koparıyor olamazdı.

Ürkek adımlarla yaklaşıp hıçkırıklara boğulmuş kadının yanına ilişti. Kederine saygısızlık etmekten çekinerek “Neyin var?” diye sordu. “Ben yokken bir şey mi oldu?”

“Çok şey oldu” dedi Müesser gözyaşlarının arasından ama gerisini getiremedi. Kirpiklerini yeniden sürgit yağmurlara teslim etti. Hep ölçülü hep mülayim olamazdı ya insan, Müesser de arada bir itidalini kaybetmeliydi. Dolup dolup boşalmalıydı su sızdıran çatlak bir bardak gibi. Yoksa işte böyle taşar, kendi selinde yaralanırdı. Sabırla onun sakinleşmesini bekledi Pilar, yorgun gövdesinin bıkkın devinimlerini izledi.

Normalde yaşından fazla gösteren kadın, karşısında omuzlarını titrete titrete ağlarken küçük bir kız çocuğuna benzedi. Onu o halde görünce teselli etmek istiyordu insan ama sözcükler çoktan kifayetini kaybetmişti. Nasıl karşılayacağını bilemeden, galiba pek de uzun boylu düşünmeden, saçlarına uzandı; incitmekten korkarcasına usul usul okşadı o saçları ve bir de tel tel kapladıkları dertli başı... Bir zaman hiç konuşmadan öyle kaldılar, parmaklar ve saç harmanlandılar. İki yabancı kadın yan yana, diz dize, sözsüz ve bakışsız yeni baştan tanıştılar. Sonra yıllardır ihtiyaç duyduğu şefkatli ilgiye kavuşmanın tesiriyle, Müesser'in mühürden bunalmış dudakları, paslı demir bir kapının yüklü kanatları gibi ağır ağır aralandılar:

"Bunca zaman bizden kaçması boşuna değilmiş" dedi kadın hıçkırıklarını bastırmaya çalışan boğuk bir sesle. "Hep bilmiş bir şeyleri ama tam olarak neyi bildiğini fark edememiş. Gördüklerini kalın bir perdenin arkasına gizlemiş. Ah, o perdeyi hiç açmasaymış. Öyle mutlu olacaksa, yine bizden uzakta kalsaymış... Şimdi nasıl dayanacak hatırladıklarına?"

"Neden bahsediyorsun Müesser?" Pilar'ın sesi sırçaydı, azıcık yüksek bir perdeden çıksa, çat deyip orta yerinden kırılacaktı. Müesser'se sanki önce her şeyi kırıp dağıtmak, sonra da tümden unutmak ihtiyacındaydı.

"Sen de bilmek istiyorsun, bak. Herkes neden her şeyi bilmek istiyor ki? Halbuki bildiğinin ağırlığıyla ezilir insan. Bildiğine ya teslim olur ya kurban. Eyüp bilmek için uğraştıklarıyla baş edebilecek mi sanki şimdi?"

Pilar işittiklerini fehmetmeye çalıştı, yapamadı. Müesser'in yüzünde ufacık bir ipucu aradı, bulamadı. Ama anladı ki dolduklarını taşması lazımdı kadının, anlatsa rahatlayacaktı. Ve yine anladı ki Müesser'den öğrenecekleri vardı.

"Anlat bana" dedi. Yumuşak, güvenli, dingindi sesi. Sanki bir hipnoz seansında telkin vermekteydi. "Anlat, belki faydam dokunur."

"Fayda?" diye inledi Müesser, acıyla gülümsedi. Yaralı bir hayvana benziyor, iyileşmekten çok sanki ölmeyi umuyordu. Önce yüzünde kanayan gülümsemeyi sildi; sonra da beklenmedik bir süratle çözüldü, yumağından boşalan iplik gibi. Bir bardaktan diğerine aktarılan acı su misali, anlattı kendisinin unutmak, Pilar'ın ise bilmek istediklerini...

Müesser mezarını arayan bir ölü gibi odadan çıktığında, Pilar'ın yüzü kâğıt beyazı, kalp atışları ağır aksaktı. Tek kelime etmeden dinlediği hikâye ruhunu tarumar etmiş, aklını viraneye çevirmişti. Öyle safralıydı ki duydukları, nakledici, naklederken bir kez olsun yüzüne bakmamıştı. Sırrını kustuğu için azaplar içinde kıvranıyor, ama bu saatten sonra saklayamayacağına inandığından, içindeki zehirden arınmak istercesine canhıraş anlatıyordu.

Her şeyi bir çırpıda anlatmıştı Müesser. Babasının geceleri odasına yaptığı cehennem ziyaretlerini... Ağır uykulardan bir türlü uyanamayan annesinin bu çileli misafirliği inatla fark etmeyişini... Yıllarca odasına gelip kendini salona çağıran terlik seslerinin korkusuyla sabahı zor ettiğini...

Okula başlayana dek Eyüp'ü kendi odasında yatırmıştı. Bu yüzden babası odaya girip uyandırdığı kızını salona götürür, ne yapacaksa orada yapardı. Bir gece tam adamın peşi sıra odadan çıktığında Eyüp uyanmış, karanlıktan korkup ablasının adını çağırmıştı. Onu bahane edip odasına dönen Müesser, koridordan gelen seslere kulak kabartınca, babasının gerisingeri gitmek yerine yandaki odaya girdiğini anlamış, donup kalmıştı. İçeri girip kardeşini kurtarmak istemiş ama yapamamıştı. Küçüktü, çaresiz ve güçsüzdü. Babasına karşı gücü yoktu ki Müesser'in. Evdeki kimsenin öyle bir gücü yoktu. Annesinin bile, hatta belki de o yüzden hep böyle derin uyuyordu.

Kardeşiyle paylaştığı kaderin miladı olan o gece, korku ve acıyla yatağında büzülmekten ve Eyüp'ün başına da aynısının gelmemesi için Allah'a dua etmekten fazlası gelmemişti elinden. Sonraki gecelerde kâh kendi kapısında, kâh kardeşinin kapısında durmuştu koridordaki ayak sesleri. Müesser hayatının en çetin sınavını o dönemde vermişti. Koridorda sesler duyulunca adamın kendi odasına gelmemesi için dualar eder, ama sesler komşu kapıda durunca bu kez de ettiği dualar için kendini suçlu hissederdi. Müesser gitgide daha sessiz bir kız oldu, Veysel'in yüzü ise günden güne iyice soldu. Kardeşinin utangaç ve bitkin bakışlarından, onun da geceleri uyanık beklediğini ve komşu kapıda yaşananları bildiğini anlıyordu Müesser. Yine de birbirlerine hiçbir şey söylemiyor, ima dahi etmiyorlardı. Hayat geçiyordu ve onlar paramparça büyüyorlardı.

Veysel'i tek kaldığı odasında rahatça ziyaret eden adam, yaygaracı küçük oğlunu uyandırmaktan çekindiğinden, kızını kaldırıp salondaki üçlü koltuğa geçmesini emrederdi. O koltuğun üzerinde kim bilir kaç kez Allah'a annesini tatlı uykusundan uyandırması için yalvarmıştı Müesser. Gerekirse bir felaketle, her şeyi yutacak bir selle, asla sönmeyecek bir yangınla ya da evlerini başlarına geçirecek bir depremle... Yeter ki uyansaydı. Ne var ki kafasını yastığa koyduğu gibi en derin uykulara dalan ve sonra top patlasa uyanmayan Hafize Hanım, bir gece olsun çişe bile kalkmamıştı. Bazen bağırıp annesini uyandırmayı, evi ayağa kaldırmayı geçirirdi içinden Müesser ama cesaret edemezdi. Ya onu ayıplarsaydı annesi, ya kabahati kızında bulursaydı? Ya söylediklerine inanmazsaydı? Bu yüzden Hafize Hanım, ağır bir kış uykusuna yatmışçasına uyudu, hep uyudu. Ta ki bir gece yarısı, ablasının yapamadığını yapıp, tüm cesaretini toplayarak annesinin odasına giren Veysel, onu parmağıyla dürtene kadar, hiçbir şeyi ruhu duymadı. Ve o geceden sonra bir daha hiç huzurla uyuyamadı. Aynı gece derin bir uykuya daldı kocası. Ve o geceden sonra bir daha hiç uyanamadı.

O gece ve öncesinde olup biten her şey, bu vakte kadar annesi, ortanca kardeşi ve kendisinden oluşan bir bahtsızlar birliği arasında saklı kalmış, daha doğrusu Müesser öyle sanmıştı. Rıfat Bey öldükten sonra kimse bir daha bu konuda konuşmaya gönüllü olmamıştı. Dillendirilmeyen sırların zamanla yok olup gideceği umulmuştu. Fakat öyle içlerine işlemişti ki hatıranın her bir karesi, yıllar boyu birbirlerinin yüzünden hep bu laneti okumuşlardı. Bir türlü kaçamamışlardı kendileri hayatta oldukça sürgit devam eden bu zalim hikâyeden; cehennemi birbirlerinde yaşamışlardı.

Pilar dinlerken aklına gerilen sinema perdesinde her şeyi tek tek izledi. Görülmeyeni gördü, duyulmayanı duydu. Kulakları uğuldadı, gözleri korkuyla açıldı. Isırdı dudaklarını, çünkü söyleyecek bir şeyi kalmamıştı. Eyüp olanların ne kadarından haberdardı? Bu sebeple mi kaçmıştı ailesinden? Ya da bütün bunların kendisini terk edişiyle bir ilgisi var mıydı? Hiçbirini sormadı. Fakat Müesser konuştukça aklındaki kimi gölgeler birer birer aydınlandı. Eyüp'ün almamakta direndiği o kahrolası üçlü koltuk bile bambaşka bir anlam kazandı.

Zembereğinden boşalmış gibi hiç durmadan anlattı Müesser. Her şeyi ve hayatı boyunca ilk defa... O anlatırken aralarından geçen saniyeler uzadı;

saat, gün, ay, yıl olup duvarlara asıldı. Ama odayı çevreleyen beyaz duvarlar, sözcükler üzerlerinden sekerken, zamanın aksayan ritminin farkına bile varmadı. Onlara sorulsa her şey göz açıp kapayıncaya kadar olup bitmiş; sözcükler damakta iştahla şaklamadan, temaşa biletleri satılmadan, yürekler layıkıyla dağlanmadan, sır çözülüvermişti. Derdi anlatmak, derdi anlamak meşakkatliydi ama başkalarının kederi ne de kolay dinlenirdi! Duvarlar çok dinleyip az anlamak istediler; Müesser az anlatıp hiç anlaşılmamak. Duvarlar "daha yok mu, daha yok mu" dediler; Pilar'ın perişan kulakları bir an evvel tıkanıp sağır olmak istediler.

Müesser her şeyi anlattı, Pilar her şeyi ağladı. Sonra Müesser, kucağında bekleyen defteri, bütün bunları neden şimdi anlattığını anlayabilmesi için usulca Pilar'ın kucağına bıraktı. Ve adımlarını sürüyerek odadan çıktı. Kustuğu zehir etrafa yayılmış, havaya kesif bir leş kokusu dağılmıştı.

Darmadağındı Pilar. Duvarlar ne kadar beyaz ve umursamazsa, içi o kadar karanlık ve kırıktı. Ama öğrendiklerinin Eyüp'ün defteriyle ne ilgisi olduğunu hâlâ bilmiyordu. Okuduğu son rüyalarda Eyüp tanıdıklarını, bazı anılarını hatırlamıştı. Ola ki sonraki rüyalarının Müesser'in az evvel anlattıklarıyla ilgisi vardı, Pilar bu kadarına hazır mıydı? Daha fazlasını bilmek istemiyordu ama, sır hem marazlı hem bulaşıcıydı. Defteri açıp, kaldığı yerden okumaya başladı.

Rüya defterini elinden bıraktığında başı dönüyor, gözleri iki alev topu olmuş cayır cayır yanıyordu. Uçakta, Eyüp'ün hınzır bir çocuk dalgacılığıyla yazmaya başladığı ilk satırları okurken, rüya avcılığının böylesine karanlık bir dehlizde biteceğini aklına bile getirmemişti. Kocasının da herkes gibi rüyalar gördüğünü ve hatırlayacaklarının yüksek bir yerden düşmek yahut bağırsa da ses çıkaramamak türünden sıradan kâbuslar olacağını sanıyordu. Dünyanın en mutlu çocukluğunu geçirmediğini tahmin etmek zor değildi ama bu kadarını hiç düşünmemişti. Kötü şeylerin sadece yabancı insanların başına geleceğine inanmış, hatta güvenmişti sanki!

Kalbini kırmış eski bir dosta sitem eder gibi yeniden deftere baktı Pilar. Şimdi anlıyordu ki aslında son derece masum başlayan rüyalar bile, yüzeye

yaklaşan bir deprem gibi, felaketin ipuçlarını vermişti. Ama ancak hazır olduğu işaretleri görebileceğinden, o parçaları fark edip birleştirmeyi beceremişti. Kocasının yazdıkları ilgisini çekse dahi, Türkçe okuyamamasını bahane edip ağırdan almıştı. Farkında olmadan kaçmıştı belki. Öte yandan bu son, sadece rüyaları değil, kocasının karakterindeki pek çok kara deliği de açıklıyordu. Nasıl da safım diye düşündü Pilar. Bunca yıldır bir kere olsun ailesini görmeye ihtiyaç duymayan bir adamın durumunu zaman içinde normal görmek, bu uzaklığın altında kimsenin değmek istemediği bir hakikat yattığını tahmin edemeden yaşayıp gitmek, saflıktan daha fazlasıydı. Oysa hiçbir şey tesadüf değildi. Bu âlemde olup biten her şey bir sebeple ilintiliydi. Eyüp'ün giderken defterini yanında götürmemesi ya da Pilar'ın o defteri bulup çantasına atıvermesi bile. Sahi, Eyüp öğrendiklerini anlatmayı beceremeyip, bulup okuması için defteri karısına bırakmış olabilir miydi? Peki neden anlatmamıştı Pilar'a? Anlatmak o kadar kolay mıydı? Kendi başına böyle bir şey gelse kolayca anlatabilir miydi? Ne yapardı? Hayal etmek bile allak bullak etti içini. Kendini Eyüp'ün yerine koymaktan vazgeçti. Onun İstanbul'a gelişi şayet bu defterde yazanlarla alakalıysa, belki bu yüzden, sırf nasıl anlatacağını bilemediğinden karısına söylemeden kaçıp gitmişti.

Rüyalara tarih düşülmediği için, kocasının son iki rüyayı ne zaman gördüğünü bilemiyordu Pilar. Ama geç saatlere kadar atölyesinde çalıştığı son bir hafta içinde olduğunu tahmin ediyordu. Muhtemelen adamcağızın yorgunluğu sadece alışveriş merkezine hazırladığı panodan kaynaklanmıyordu. Hatırladıklarına rağmen, her şey normalmiş gibi davranmaya çalışırken, kim bilir aklından neler geçiyordu! O halde insan yalnız kalmak isteyebilirdi elbet. Olmadık işlere niyetlenebilirdi. Mesela geçmişin izlerini sürüp, hesaplaşmak için ta buralara kadar gelebilirdi. Peki ama kiminle hangi hesabı görecekti?

Yatıp uyumak istedi Pilar. Ancak o zaman içini kıyan gerçeklerden bir süreliğine emekli olabilirdi. Geç öğrenmişti kıymetini ama bilmemek ne güzel şeydi! Fakat gözlerini kapatmasıyla gölgeler üşüşüyordu aklının karanlığına. Kâh küçük bir kız suretindeki Müesser'i bir adamın peşi sıra salona doğru yürürken görüyordu; kâh Eyüp'ü merdiven korkuluklarının başında, cinayet filmleri izlerken. Eyüp herkesin birbirine kıydığı bu evden kaçıp kendini kurtarmıştı. Peki ya zavallı Müesser, yıllarca babasının

üzerinde terlediği koltuklarda oturmaya mahkûm mu kalmıştı? Koltuklar defalarca değişmiş olsa bile Müesser hep buradaydı. Koltukların bile çıkmayı becerdiği bu evden kurtulamamıştı. Dört duvar arasında ölmeye yatmıştı. Üstelik mezar yeri bile hazırdı, onu babasının yanına yatıracaklardı! Hayat böyle bir şey olmamalı diye düşündü Pilar, kimse bu kadar ölmemeli. Derken yavaş yavaş kapandı gözleri.

Gece rüyasında kendini karanlık bir kuyunun içinde gördü, yanında Eyüp de vardı. Binbir zahmetle tırmanıp beraberce kuyudan çıkıyorlardı. Eyüp "Beni burada bekle, işlerimi halledip geleceğim" diyordu. Sonra Pilar kendini San Sebastian Katedrali'nin arkasındaki meydanda, odun kırma yarışmasını izleyenlerin arasında buluyordu. Tıpkı küçükken yaptığı gibi, başka çocuklarla beraber alçak bir çatıya tünemiş, Baskların milli sporu sayılan bu oyunu izliyordu. Sporcular ellerindeki baltaları üzerine çıktıkları kütüklere sapladıkça eski günlere dönüyor, heyecanlanıyordu. Bir ve beşinci sıradaki yarışmacılar öbürlerini geride bırakmış, başa baş galibiyete gidiyordu. Bir numaraya baktı Pilar, adamın yüzünden hırs akıyor, elindeki baltayı sallarken ağzından köpükler saçıyordu. Ondan hiç hoşlanmadı. Beş numara ise kararlı ve sabırlıydı. Kütüğe fazlaca eğildiği için yüzünü göremiyor ama yine de onu destekliyordu. Etrafına huzur yayıyor, parçalara ayırdığı kütüğe karşı bile merhamet duyuyordu sanki adam. Böyle olsun istemiyor ama her nedense başka çaresi olmadığı için yarışı kazanmaya çabalıyordu. Pilar bunu hissediyor ve beş numaranın galip gelmesini diliyordu. Nihayetinde bir ve beş numara, aynı anda son kütüklerin üzerine sıçradılar. Altındaki kütüğü ilk ikiye ayıran kazanacaktı, heyecan doruktaydı. Zaman durmuş, kütüklere inen balta seslerinden başka hiçbir şey duyulmaz olmuştu: Tak tak tak... Pilar heyecana dayanamayarak gözlerini kapadı. Bitiş düdüğüyle beraber meydanda müthiş bir alkış koptu. O zaman araladı gözlerini. İlk gördüğü bir numaralı yarışmacının öfke dolu yüzüydü. Böylece favorisinin kazandığını anlayarak keskin bir sevinç çığlığı attı. Beş numara kendisine doğru koşmaya başlayınca ilk kez yüz yüze geldiler, şaşırdı. Tanıyordu bu adamı, hem de çok özlemişti! Ona bir an evvel kavuşabilmek için çatıdan aşağı atlayıverdi. Beş numara kollarını açarak havada yakaladı Pilar'ı. Sonra da kucağından bırakmadan sıkı sıkı sarıldı. Pilar da sevinçle adamın boynuna doladı kollarını. "Ander Amca" dedi. "Bak ne kadar büyüdüm."

Uyandığında sabahın yedisiydi. Yatakta dikilip sırtını duvara dayadı. Ander Amca'nın yüzünü hatırlamaya çalıştı. Kendisini havada yakalayışını, sıkı sıkı sarılışını... Az evvel gördükleri birer birer uçuyordu sanki aklından. Kütüklerin dizildiği meydan, çatıda kendisiyle beraber oturan çocuklar bir bir silikleşti. Ander Amca... O da aklının fotoğrafında solup kaybolmadan evvel korumak istiyordu rüyasını Pilar. Birden aklına Eyüp'ün yaptığı gibi rüyasını yazıp ölümsüzleştirmek geldi. Peki ama nereye yazacaktı? Eyüp'ün rüya defteri sehpanın üzerinde duruyordu ama onu açmak artık içinden gelmediğinden, aceleyle çantasına uzandı. Bir kâğıt bulmak umuduyla karıştırırken, oltasına Vehbi'nin hediye ettiği kırmızı kaplı minik defter takıldı. Defteri çıkardı, önüne koydu. Ama bu esnada iyice ayılmış, rüyanın etkisinden sıyrılmış ve gece uyuyarak ertelediği asıl hakikate tümüyle uyanmıştı. Dün gece öğrendiklerini hatırlayınca ne rüyasını yazmak geldi içinden ne de başka bir şey, hevesi kursağında kaldı. Keşke uyanmasaydı, hatırlamasaydı. Hediye edildiği günden bu yana ilk kez eline aldığı defteri bıkkınlıkla evirip çevirirken, sayfaların arasından minik bir kart süzülüp kucağına düştü. Çok da önemsemeden alıp baktı Pilar. *Par Par Palas / Özsel Caddesi, Elvan Sokak, No: 7 Beyazıt.*

Bir müddet boş gözlerle kartı seyredip, otel olduğunu tahmin ettiği bu yeri nereden bildiğini düşündükten sonra, nihayet cevabı buldu. Öyle ya, Vehbi masalarına ilk oturduğunda camiden sonra sahibini ziyaret ettiğini söylediği bu otelden bahsetmiş, hatta adıyla dalga geçmişti. Önce onun kullanmak üzere çantasına attığı defteri, içini kontrol etmeden kendisine verdiğini düşündü. Ne de olsa Pilar için almamıştı bu defteri adam, sonradan ona hediye etmişti. Yani kartın orada olması tesadüften, hatta hatadan ibaretti. Fakat sonra durdu... Ne demişti dün İlhami? Vehbi'nin Eyüp'ün yerini biliyor olabileceğini söylememiş miydi? Arkadaşının merhametinden, Pilar'ın perişan haline kayıtsız kalamayacağından bahsetmemiş miydi? Hatta kendisi de bu umutla bugün kahveye, onunla konuşmaya gitmeyecek miydi? Peki Vehbi'nin hediye ettiği defterden bir otel kartı çıkması tesadüften fazlası olabilir miydi? O defterin kendisine verildiği anı hatırlamaya çalıştı Pilar. Tam ayrılmak üzereyken, son anda, hem de kısa

süreli bir kararsızlıktan sonra vermişti defteri Vehbi. Vermeden önce de çantasına eğilip bir süre aramıştı. Bir filmi geri sarar gibi o kareleri tek tek aklından geçirdi Pilar. Yıllar önce bir kitapta okumuştu, insan farkında olmadan pek çok görüntüyü beyninde depoluyordu. Tıpkı Eyüp'e olduğu gibi, kişi bilmediğini sandığı pek çok şeyi biliyor ve biraz çabayla onları bulundukları yerden çekip çıkarabiliyordu. Pilar, Vehbi'nin kırmızı defteri çantasından çıkardığı anı hatırlamak için kendini zorladı. Vehbi, çantasına uzanıp içinden kırmızı bir şey almıştı. Sonra bir elinde bu kırmızı şey olduğu halde, bir müddet daha çantasını yoklamıştı. Yani o kırmızı şey, şimdi Pilar'ın elinde tuttuğu defterse, adam vereceği armağanı bulduktan sonra bile orada bir şeyler aramayı sürdürmüştü. Depodaki fotoğraflar gerisini göstermiyordu ama Pilar artık Vehbi'nin kartı defterin içine bilerek koymuş olabileceğini düşünüyordu. Belki de ona Eyüp'ün yerini gösteriyordu! Eğer hakikaten Eyüp'ün yerini biliyor ve bunu Pilar'a söylemek istiyorsa neden bu kadar dolambaçlı bir yol izlemişti peki? Herhalde kendine verilen sırrı söylemeyecek kadar sadık ama kocasının peşinden İstanbul'a kadar gelen Pilar'ın çaresizliğine dayanamayacak kadar da merhametli biriydi. Aslında bu davranış, tam da o güne kadar hakkında duyduklarıyla örtüşecek cinstendi. Pilar'a gerçeği söyleyemediyse bile, peşinde olduğu cevaba ulaşabilmesi için küçük bir ipucu bırakmıştı kendince belki de. Pilar kolay kolay bir mana yüklenemeyecek bu ipucuna tutunamasa bile, Vehbi arkadaşını gammazlamadan kadına yardım etmeyi denediğini düşünüp vicdanını rahatlatacaktı. Tam acaba çok mu zorlama bir senaryo yazıyorum diye düşünürken, daha evvel üzerinde durmadığı bir şey daha kafasına takıldı. Vehbi, Eyüp'ün karısının İstanbul'da olduğuna şaşırmış ama arkadaşının gelişini kendisine haber vermemesine pek o kadar takılmamıştı. Sanki Eyüp'ün burada olduğunu zaten biliyordu da İstanbul'da olmasını asıl yadırgadığı kişi Pilar'dı. O gün böyle düşünmemişti Pilar, çünkü böyle düşünmek için bir sebebi yoktu. Bugünse elinde kocasının, odalarından birinde olabileceğinden şüphelendiği bir otel kartı tutuyordu. Eğer şüpheleri doğruysa, ona göründüğünden çok daha büyük bir hediye vermişti Vehbi. Tıpkı kocasının rüya defterine yazdığı gibi... Gerçekten de böyle olabilir miydi?

Ev halkını uyandırmaktan çekinerek usulca dışarı çıktığında saat sekize geliyordu. Uyandıklarında kendisini evde göremeyince şaşıracak, belki de çekip gittiğini sanacaklardı. Hele Müesser, dün geceden sonra bu evde daha

fazla durmak istemediği için kimselere haber vermeden kaçtığını düşünüp kahırlanacaktı. Ama sonra çantasını görecek ve bir nebze rahatlayacak fakat kendine kaygılanacak mesele bulma konusundaki meziyetini konuşturarak, bu kez de gelininin sabahın köründe nereye gittiğine kafayı takıp huzursuzlanacaktı. Eğer yeniden okumak yahut ortadan kaldırıp kurtulmak maksadıyla defteri ararsa bulamayacaktı. Paranın yerinde olduğundan emin olmak isteyen acemi mutemetler gibi eliyle çantasını yokladı Pilar. Defterin şişkinliğini hissedince rahatladı. Ortalığa yayılmasına müsaade edemeyeceği kadar karanlıktı içi. Meraklı gözlere sunulmamalı, taşıdığı hikâyenin laneti sağa sola saçılmamalıydı. Bu yüzden en emniyetli yerin kendi yanı olacağını düşünerek defteri kol çantasının içine atmıştı.

Çevirdiği taksinin şoförüne elindeki kartı uzattı.

"Bu otele mi abla?" Şoför yabancı olduğunu anlamamıştı.

"Evet" diye fısıldadı sadece. Sonra sessizliğin yegâne cevap olduğunu kulağına küpe etmiş bir ermişin tevekkülüyle suspus olup otelin önüne varana dek bir daha hiç ağzını açmadı. Hatıralardan devşirilmiş hayallerin içine daldı.

Aralık camdan içeri giren sabah serinliğinde sarhoş olmuş, yüzünün sağ yanını tatlı bir uyuşukluğa teslim etmişti. Çocukken nasıl da severdi arabanın arkasına kurulup erguvani hayallere dalmayı, yolla beraber usul usul akmayı... İşte şimdi, az sonra kocasını bulmayı umut ettiği otele doğru giderken yine eski günlerdekine benzer bir hayal dünyasındaydı. Zira hayal kurmak, amansız gerçeklerle baş etmek için bulunmaz bir ilaçtı. Bu yüzden Lizbon'daki dalgaları düşlemişti Pilar yol boyunca. Uzaklardan feryat figan fadolar yankılanmıştı. İncecik sokaklardan yürüyüp bir tepeye tırmanmış, şehrin kırmızı kiremitlerini izlemişlerdi Eyüp'le. Amália Rodrigues'in nefesi peşlerinden gelmişti. Beraber çıktıkları o ilk tatilin hayali, beraberinde iyot kokusu getirmişti. Şoförün sesiyle kendine geldiğinde, hâlâ bir parça meftun haldeydi.

"Geldik abla."

Aceleyle toparlanıp taksimetreyi kontrol etti. Binlerce kilo taşırmış gibi ağırlaşmış çantasından çıkardığı parayı adama uzatıp kendini arabadan

dışarı attı.

Bir otelden çok, apartmanı andıran mütevazı binadan içeri girer girmez, burnuna amonyak kokusu çarptı. Belli ki birileri erkenden uyanmış, dünden kalan kiri silip pası paklamıştı. Bina eski olmasına karşın, içerisi temiz ve düzenli görünüyor, insana ferahlık veriyordu. Lobide yan yana dizilmiş kocaman saksı çiçeklerine bakarken, bunların içinde kurt var mıdır acaba diye düşündü Pilar. Herkesin içi benimki kadar kurtlu mudur?

"Günaydın" dedi resepsiyondaki güler yüzlü delikanlı. Yirmisinde yoktu daha. Dişleri ve yakası bembeyaz parlıyordu.

"Günaydın."

"Buyurun. Nasıl yardımcı olabilirim?"

Nasıl yardımcı olacak? Öyle çok şey olmuştu ki kafasından geçenleri basit bir cümle haline getirip derdine derman sormaktan âcizdi. Kocasını arıyordu. Geçmişindeki kara delikleri aydınlatmaya çalışırken, tüm hayatını bir karanlığa yuvarlayıvermek tehlikesiyle karşı karşıya kalan bir adamı. Kimsenin yerinde olmak istemeyeceği, yerinde olanların yerinde olduklarını fark edemeyeceği birini. Hatırladıklarına katlanamayıp kendine kötü şeyler yapmasından endişe duyduğu sevgilisini. Ve sanki buralarda bir yerdeydi. Tıpkı Lizbon'daki iyot kokusunu beraber soludukları gibi, bu amonyak yangınının içinden de birlikte geçmişlerdi sanki. İkisinin de kafasını bir güzel temizlemesi gerekiyordu şimdi. Nasıl beyazdı içerisi, nasıl temiz. Temiz bir intihar için biçilmiş kaftandı sanki. Aklından geçirdikleriyle ürperdi Pilar, telaşlandı. "Eyüp Bahriyeli" diye fısıldadı. Delikanlı, iki şaşkın zeytin çekirdeğinin işlendiği kanaviçe gözleriyle Pilar'ın yüzüne bakmaktan fazlasını yapamadı. Pilar, çocuğun soru dolu bakışlarının böyle bir isimden haberdar olmayışına mı, yoksa fısıltı halinde çıkan sesini duyamayışına mı yorması gerektiğini bilemedi. Boğazını temizleyip, sesini yükselterek, bu kez Eyüp Bahriyeli'nin oda numarasını sordu. Otelde kalıp kalmadığını sormak istememişti. Böyle bir soru beraberinde olumsuz cevap da getirebilirdi. Oysa Pilar, bu kaçma-kovalama serüveninin bir an evvel sona ermesini istiyordu. Daha az soru, daha az

cevap, daha az zaman... Bir an önce Eyüp'le yüz yüze gelebilmeye bakıyordu. Eyüp'ün adının bu genç delikanlıda nasıl bir tesir bırakacağını görmek için sabırsızlanıyor, onun yeni tıraş edilmiş pırıl pırıl yüzünde içine su serpecek bir anlam arıyordu.

İsmi işitmesiyle yüzünün gevşemesi bir oldu oğlanın. Konuya hâkim olmanın getirdiği rahatlıkla gevrek bir gülümseme yerleşti yüzüne. Demek haberler iyiydi. Belki de sadece birkaç dakika uzaktaydı şu an kocası Pilar'a. Belki birkaç merdiven sonra karşılaşacaklardı. Çocuğun söyleyeceklerini daha iyi duyabilmek için nefesini tuttu Pilar.

"Eyüp Bey 301'de kalıyor ama az evvel dışarı çıktı."

Aradığını kıl payı kaçırmış olmaya üzülmek şımarıklığındansa, onu doğru yerde aradığına sevinmek olgunluğunu gösterdi Pilar. Ama hemen aklına geldi, ya Eyüp geri dönmezseydi? O zaman ne olacaktı, yeniden kayıplara mı karışacaktı?

"Yani tamamen mi ayrıldı otelden?"

"Hayır efendim. Hesabını kapatmadı. Dışarı çıktı sadece."

Ama bir kez endişe bulutlarının altında girmişti Pilar. Bulmakla kaybetmenin aynı anlama gelebileceğini hatırlamanın telaşıyla daha fazla soru hazırlamak üzereydi ki kendisini buyur etmeden az evvel Eyüp'ü yolculayan demir kapının dışarıdan içeriye doğru yeniden açıldığını fark etti. Tanışıklıkları konusunda şüphe bırakmayacak bir samimiyetle, "Günaydın abi" diyerek karşıladı resepsiyonist çocuk yeni geleni. Pat pat yere vurarak lüzumundan fazla gürültü çıkaran bu sarsak adımların sahibini Pilar da tanıyordu üstelik. Gelen, son derece tuhaf bir yöntemle de olsa, kendisini bu otele çağıran kişiden başkası değildi.

Burada karşılaşmalarından daha doğal bir şey olamazmış gibi davranmaya çalışan ama zerre kadar beceremeyen Vehbi, başıyla Pilar'a kaçamak bir selam verdikten sonra, içeri girerken duyduklarının sağlamasını yapmak ister gibi, "Eyüp yok mu?" diye sordu resepsiyondaki delikanlıya.

“Az önce çıktı abi. Hanımefendi de şimdi onu soruyordu.”

Pilar gözlerini yüzüne dikmiş, bir açıklama bekliyordu ama Vehbi yüzleşme anından kaçındığından olacak, çocukla konuşmayı sürdürdü:

“Nereye gitti biliyor musun? Bir şey söyledi mi çıkarken?”

“Yok, bir şey demedi abi.”

Pilar daha fazla bekleyecek değildi. Sabrı artık son demlerindeydi.

“Neler oluyor? Anlatacak mısın bana?”

“Dün akşam İlhami arayıp Eyüp’ün ağabeyinin rahmetli olduğunu söyleyince, gelip haber vermek istedim.” diye yanıtladı onu Vehbi. Oysa kadının anlamaya çalıştığının, içinde bulundukları andan daha fazlası olduğunu bal gibi biliyordu.

Pilar, bu oyuna daha fazla katlanamayacağını açık eden tahammülsüz bir sesle “Bu kadar yetmez mi? Sence artık açık konuşmanın zamanı gelmedi mi?” diye çıkıştı. Kendi hayatını doğrudan ilgilendiren bir mesele hakkında, o hayata dahil bile olmayanlardan daha az şey bilmeye katlanamıyordu. Artık yanlış sorularla, yanlış cevaplarla zaman kaybetmek istemiyordu.

Kaçış yolu kalmadığını bilen Vehbi, teslim olmuş bir ifadeyle, “Gel oturalım şöyle” deyip az ilerideki koltukları gösterdi.

Koltuğa yerleşirken “Neden bana söylemedin?” diye sordu Pilar. “Madem burada olduğunu biliyordun, neden benden gizledin?”

Kabahatli bir çocuk gibi asıldı suratı genç adamın.

“Kimseye söylemememi istedi benden. Yemin ettim.”

“O zaman ne diye o kartı koydun defterin içine?”

Hemen cevap gelmeyince bu kez tereddütle sordu Pilar:

“O kartı sen koydun oraya değil mi? Yoksa...”

“Evet, ben koydum.”

“Madem yemin ettim diye bana gerçeği söylemiyorsun, kartı koymak da neyin nesi o zaman? Hem görmeyebilir, görsem bile vermeye çalıştığın mesajı anlamayabilirdim.”

Bu bulanıklığı izah etmekte zorlandığı her halinden belli olan adam “O yüzden koydum zaten” diye fısıldadı. “Seni endişelenip buralara kadar gelmiş görünce...” Ve sonra dili döndüğünce niyetini anlattı.

Kimseye bir şey söylemeyeceğine yemin ettiği için ağzını açıp konuşamamıştı ama Pilar’ın tasasını da görmezden gelememişti. Hem kendi içini rahatlatacak hem de yeminini bozdurmayacak bir çare bulmak istemiş, o gün aceleyle aklına bu fikir gelmişti. Aslında Pilar’ın verdiği minicik işareti fark edip buraya kadar gelebileceğine pek ihtimal vermemişti ama yine de bunu yürekten istemişti.

“Saçma!” dedi Pilar öfkeyle. “Hiç bu kadar saçma bir şey duymamıştım.”

“Ne kadar şanslıymışsın” diye yanıtladı onu Vehbi. “Bense tersine, Eyüp’ün buraya gelişiyle başlayan tuhaflıkların yanında bunun mantıklı bile kaldığını düşünmüştüm.”

Öylesine doğal bir biçimde söylemişti ki, Pilar’a da makul geldi. Bu sözleri başkasından duysa alttan alta paylandığını filan hissedebilirdi ama görüyordu, Vehbi sadece içinden geçenleri söylemişti. Zaten bu kadar garip olmasının sebebi, içinden geleni hemen hayata geçirmesiydi galiba. Pilar’ı öyle çaresiz ve kederli giderken görünce, kayıtsız kalmayı kendine yediremediği için koymuştu o kartı defterin arasına. Aslında sadece kendi içini rahatlatacak çocukça bir oyun oynamıştı. Buna rağmen Eyüp’ten çok düşünmüştü Pilar’ı.

“Neden gelmiş peki buraya?”

“Bilmiyorum. Bana sadece biraz kafasını dinleyeceğini, birkaç gün kalıp kimseye görünmeden gideceğini söyledi. Ona kalacak bir yer bulmamı istedi.”

“Madem kimseyle görünmeden dönecekti, seni neden aradı o zaman? Koskoca İstanbul’da sensiz otel bulamazmış gibi...”

“Bilmem. Belki de özlemiştir.”

Pilar ne diyeceğini bilemedi. Ne de olsa bazen doğru cevaplar akla gelmeyecek kadar basitti.

“Peki ama ne yapmaya gelmiş?”

“Bir şey anlatmadı. Sen ne kadar biliyorsan ben de o kadar biliyorum.”

“Ben hiçbir şey bilmiyorum ki” diye isyan etti Pilar. “Beni hayatta olup olmadığını bile bilemeyeceğim kadar uzak bıraktı kendisinden.”

“Endişelenmekte haklısın tabii ama bence biraz aceleci davranmışsın yenge hanım. Adam birkaç gün zaman vermeni istemiş senden, keşke azıcık dişini sıkıvereydin. Sen çıkıp gelmesen muhtemelen bir iki gün içinde dönecekti zaten. Yani hemen meraklanıp yollara düşmek yerine biraz sabredebil...”

“Bir dakika bir dakika” diyerek Vehbi’nin sözünü kesti Pilar. “Kimse benden zaman filan istemedi. Tek kelime etmeden çekip gitti Eyüp, hiçbir şey söylemedi.”

“Tamam, yüz yüze anlatsa daha iyi olurmuş tabii ama yapamamış işte. Sonuçta sana yazdığı notta...”

“Ne notundan bahsediyorsun sen?” diye atıldı Pilar neler olduğunu anlamaya çalışarak.

“Eyüp’ün evden ayrılmadan önce sana yazdığı nottan. Sanırım gelişi biraz ani olmuş. Her nedense seninle konuşmamış ama eve bir not bırakarak merak etmemeni, birkaç güne kadar döneceğini filan yazmış.”

“Ben böyle bir not görmedim” diye mırıldandı Pilar. “Emin misin bundan?”

“Evet, bana kendisi söyledi. Yani ilk geldiğinde yerini kimseye söylemememi tembihlerken ‘Karımın bile nerede olduğumdan haberi yok, kimse bilsin istemiyorum’ demişti. Sonra senin buraya geldiğini öğrenince çok şaşırdı. Hem seni bu kadar endişelendirdiği için üzüldü hem de ailesiyle İlhami’yle filan görüşüp ortalığı karıştırdığın için biraz kızdı. Ona kalsa burada olduğunu kimseye haber vermeyecekti. Ama şimdi durum değişti tabii, artık herkes biliyor. Üstelik İlhami neden kıllandıysa, Eyüp nerede diye beni sıkıştırıp duruyor.”

“Not diyordun?”

“Neyse işte, İlhami’yle beraber benim dükkâna geldiğinizi söylediğimde anlatmıştı sana bir not yazdığını. Yerini söylememiş ama birkaç gün ona müsaade etmeni istemiş. Yani o nota rağmen neden bu kadar endişelendiğini anlayamamıştı. Vay be, demek görmedin notu ha! Tevekkeli değil, perişan olup buralara kadar geldin sen! Çalışma masasına mı ne bıraktım demişti galiba. Ortalığa hiç bakınmadıysan...”

“Bakınmaz olur muyum?” dedi Pilar.

Der demez de telefon defterini almak için odaya girdiği anı, kapıyı açmasıyla birlikte masadan havalanıp uçuşan kâğıtları anımsayıverdi. Her biri bir yana dağılan kâğıtları aceleyle toplayıp masanın üzerine bırakışını, sonra belki bir şeyler bulurum umuduyla çekmeceleri kurcalamaya dalışını. Gözünün önündeki cevabı hep uzaklarda arayışını... Derken gözünde Eyüp’ün hayali canlandı. En karanlık rüyalardan uyanan adam, evin içinde bir aşağı bir yukarı dolanıyor, hatırladıklarını bir yerlere gömüp kurtulmak istiyordu. Sonra artık ne yapmak içinse, kalkıp İstanbul’a gitmeye karar veriyordu. Her şeyin yaşandığı ve yıllar boyu sebebini bilmeden ya da bilmezden gelerek kaçtığı o cehenneme. Yokluyordu kendini, içinde olanları karısına anlatacak gücü bulamıyordu. Yolculuğuna yalandan bir sebep uydurmaktansa, yapacağı konuşmayı erteliyordu. Çalışma odasına giriyor, minik bir not yazıyor ve notu da masanın üzerine, rahatlıkla görülebilecek bir biçimde bırakıyordu. Sonra kendisini düşündü Pilar. İşten eve dönüşünü, kocasını bekleyişini... Telefon defterine ihtiyaç duymadan önce çalışma odasına girmiş miydi? Şöyle bir girip çıkmış ya da kıyısında dolanmıştı muhtemelen. Ama geçip oturmaya ya da kurcalamaya lüzum görmemişti. Orası hep Eyüp’e ait bir yerdi kafasında. Zaten kocasının

kendisine bir not bırakacağını düşünse bile onu çalışma odasında değil, oturma odasındaki masanın, buzdolabının ya da belki yatağın üzerinde filan arardı.

Telefon defterini bulmak için odaya girişini, kalın kadife perdeleri aralayıp camı açışını gözünde canlandırmaya çalıştı Pilar. Masanın üzerinden havalanan kâğıtları, o kâğıtları yerden toplayışını, daha ilk göçte pes etmiş ölü kuşlar gibi masanın üzerine bırakışını. Başka kuşlarının arasında çürümeye terk edilen o not kâğıdını... Kocasının kendisini hiçe saymadığının kayıp kanıtını...

"Demek bana bir not bırakmış" diye mırıldandı kendi kendine.

"Onun canını bu kadar sıkanın ne olduğunu biliyor musun?"

"Evet" dedi Pilar bitkin sesle. "Sanırım biliyorum."

"Halledilemeyecek bir şey mi? O kadar kötü mü yani?" Merakının nefsini, mahremiyete itibarla köreltmeye çalışan bu adam, belli ki arkadaşı için endişeleniyordu. Ne var ki bu sorunun cevabını Pilar da bilmiyordu. Hiçbir karabasandan Eyüp'ünki kadar feci bir gerçeğe uyanmamıştı ki. Eski yaraların ağır kabuğu yolunduğu vakit ne olurdu, kestiremiyordu. Yine de "Yok, değil" dedi, bu merhametli adamın gönlündeki küflü ağırlığı hafifletmek için. Başkalarının yükünü azaltmaya çabalamak, insanın kendisine de iyi geliyordu. Şimdi artık Eyüp'ü bulma, onun çocuk ruhundaki kâğıt kesiğine merhem olmaya çalışma zamanıydı. Elinden bir şey gelmese bile yanında olması lazımdı. Hele şimdi ortadan kaybolduğunu herkese duyurup işini iyice zorlaştırdıktan, hesap vermesi gerekenlerin sayısını artırdıktan sonra... Ah o notu görse böyle mi olurdu? Biliyordu Pilar, evet yine böyle olurdu. Bu sefer de kocasını evi terk etmeye itecek kadar etkileyenin ne olduğunu öğrenme bahanesiyle yola koyulurdu. Artık kabul ediyordu bu yola Eyüp için değil, kendisi için çıktığını. Yola çıkarken kocasından ziyade ilişkilerinin akıbeti için tasalandığını... Ama burada onun içini açıp bakınca, sanki sevmenin başka türlü olması gerektiğini anlamış, bencilliğinden utanmıştı. İlk defa kendisine değmemiş bir keder için sahiden kanamıştı. İlk defa başkasının yarası onun etinde acımıştı. Başka türlü yaşamıştı şefkati ve aşkı... Artık biliyordu, her ne şekilde yazılırsa yazılsın bu hikâye ille de böyle yaşanacaktı. Pilar, arayıp onu bulacaktı. Ve

şanslıysa eğer, eksik kalan yanlarını tamamlayacaktı. Daha baştan kaçmayıp her şeyi kendisine anlatmayı seçmediği için zerre kadar kızmıyordu artık Eyüp'e. İnsanın kendi kendine bile fısıldayamadıklarını öyle birdenbire yüksek sesle söyleyebilmesi kolay mıydı? Ama dün gece Müesser'i dinlerken anlamıştı Pilar; söylenmemiş sözcükler tıpkı tutulmamış yaslar gibi acıtırdı. Hayata devam edebilmek için bazen uzun uzun konuşmak, feryat figan ağlamak ve geçmişin katranından arınmaya çalışmak lazımdı. İçeride tutulan sözler azat edilecek, birikmiş gözyaşları özgürce dökülecek, ertelenmiş yaslar bir bir tutulacaktı ki, içine kapandıkça ağırlaşan, sahibine yük olan ruh ferahlasın. Zira bazı yükler ömür boyu tek başına taşınmayacak kadar ağırdı.

Kim bilir kaçıncı kez düşündü, Eyüp neden buradaydı? Bu şehirde, her şeyin başladığı yerde... Sadece hafızasını temize çekmek derdinde olsa bunu pekâlâ Barselona'da da yapabilirdi. İlle de yalnız kalması lazımsa, mesela bir otele gidebilirdi. Ama hayır, o İstanbul'a gelmişti. Velev ki hatırladıklarının sağlamasını yapmak derdindeydi, o vakit ablası ve abisiyle konuşmak istemez miydi? Onu da istememişti. Öyleyse ne yapmaya gelmişti buraya, niyeti neydi? Acaba, diye geçirdi içinden Pilar, gecikmiş bir yüzleşme için gelmiş olabilir mi?

Gözlerini lobide duran büyük saksıların içine dikerek, Vehbi'ye sordu:

"Ne yapıyordu burada biliyor musun?"

"Bilmiyorum ki. Birkaç kez uğrayıp otelde bulamadığım oldu. Arada böyle dışarı bir yerlere çıkıyordu ama nereye gittiğini söylemedi hiç. Sormadım zaten ben de."

"Ben biliyorum sanırım" diye mırıldandı Pilar bakışlarını saksının toprağından ayırmadan. Kozasından çıkmaya çabalayan bir böcek gibi çalışmaya başlamıştı aklı.

"Ama bana da sorma olur mu?" dedi yerinden kalkarken, şaşkın gözlerle kendisini izleyen Vehbi'ye. Şimdi Eyüp'le beraber başka biri olmak zamanıydı.

“Burada duralım” dedi taksi şoförüne. Kendisini kocasının yakınına götürecek yeşil yol işaretlerini bulmuştu bile. Belki de biraz sonra yüz yüze gelecekti Eyüp’le. Çekiniyordu onun cevap bekleyen bakışlarından. Onlar her şeyi görmüş gözlerdi, Pilar’ın bencilliğini mi göremeyeceklerdi? Baktığı yerde sadece kendisini gören şımarık bir Avrupalının kenarda kalmaya katlanamayıp kocasının ve dünyanın merkezindeki yerini alma çabasını... Evet, terk edilmekten, yalnız kalmaktan deli gibi korktuğu için, kocasının başına kötü bir şey gelmiş olma ihtimalini bahane edip düşmüştü yollara, bunu kendi de biliyordu. Hatta bunu itiraf edebilmekten hoşlanıyordu. Sonunda kendiyle dürüst bir ilişki kurabiliyordu. Evet, yola terk edilmekten korktuğu için çıkmıştı. Ama o yolda bizzat kendi hayatları tarafından terk edilmiş insanlarla karşılaşmıştı. Ve geçmişinde mahsur kalmış bir çocuğun rüyalarıyla... Şimdi kendisiyle ve o çocukla en baştan tanışma zamanıydı. Daha önce hiç denemedikleri bir şeyi yapıp birbirlerinin yaralarına dokunacaklardı. Bu onları sahici insanlar, gerçek âşıklar yapacaktı. Şimdi yeni hayaller kurma, yeni rüyalar görme zamanıydı. Henüz bilmiyordu Pilar bunu nasıl yapacağını. Daha ona ne söyleyeceğini bile düşünmemişti. Ne söyleyebilirdi, tırabzanlarda uyuyakalmış bir çocuğun otuz yedi yaşındaki suretine? Omuzlarını ağır bir sırrın altına yatırmış mühürlü bir suskun, ne diyebilirdi bir diğerine?

Madem nihayet herkes çıplaktı, öyleyse şimdi üşümemek için birbirlerine sokulmak zamanıydı. Artık en güzel yerlerinden değil, yaralarından öpeceklerdi birbirlerini, usul usul iyileştireceklerdi. Muhtemelen başlangıçta bir çocuğun ilk adımları gibi ürkek ve güvensiz olacaklardı. İlk kez uçmaya heveslenmiş kuşlar gibi kırılgan çırpacaklardı kanatlarını. Belki biraz korkak, tutuk, çekingen ve utangaç... Ama mutlaka becereceklerdi beraberce kuytulardan çıkıp derin soluklar almayı. Birbirlerinin ciğerlerinde soluyup tırnaklarıyla tırmanmayı... Böyle düşününce ayaklarını yere daha sağlam bastı Pilar. Onu Eyüp’e götürecek olan yolu inançla adımlamaya başladı.

Onu Rıfat Bahriyeli’nin mezarının başında ağlarken ya da öfkeyle hesap sorarken bulacağını sanmıştı. Yıllanmış mermerin karşısında dikilip katılığına nüfuz etmeye çabalayan sözcükler sıralarken bulacağını... Oysa

ne hatırasıyla buralara dek sürüklendiği babasının mezarı başındaydı ne de bir öfke bulutu tarafından kuşatılmış halde burnundan soluyordu... Aile kabristanının içindeki en taze mezarın başına çökmüş, gözlerini hemen önünde titrek adımlarla dolanan acemi güvercine dikmiş, sessizce oturuyordu. Tırabzanların başında çöküp kalmış küçük bir çocuktu. Aritmetik defterine not ettiği hesapları soracak bir muhatap arıyor ama belli ki bulamıyordu. Kocasını o halde görünce içi şefkatle titredi Pilar'ın. Koşmak, sıkı sıkı sarılmak, ruhunu bütün yangınlardan kurtarmak istedi. Ama davetsiz olduğu bir sessizliğe nüfuz etmenin yolunu bilmediğinden, koşup atılmak yerine, orada öylece durup fark edilmeyi bekledi.

Karısını fark edince pek şaşırmış görünmedi Eyüp. Sadece gözlerini yerden kaldırarak, yaramaz bir çocuğu hoş görür gibi "Sonunda buldun mu beni?" demekle yetindi.

Yol boyunca defterde yazanları okuduğunu itiraf etmenin yollarını düşünüp duran Pilar, Eyüp'ün gözleriyle buluşunca, bir şey söylemesine lüzum kalmadığını anladı. Her şeyi bildiğini biliyordu zaten kocası...

"Buldum. Geldim" diye cevapladı onu Pilar, korkmuş bir çocuğun kırılgan heceleriyle. Ama sonra durdu, sesine konmuş güvercinleri bir bir uçurdu ve "Ne zaman çağırırsan gelirim. Çağırmasan bile gelirim" diye ekledi, en inatçı, en şefkatli, en kavgacı, en sevgi dolu sesiyle.

Eski bir şarkıyı hatırlamaya çalışır gibi bakışlarını uzaklara çivileyen Eyüp'ün yüzü birkaç saniyeliğine bile olsa aydınlandı. Kirpikleri kıpırdandı, dudaklarının kenarında incecik bir ilkbahar yuvalandı, yerdeki güvercin apar topar havalandı. Önce beklenmedik bir mevsimde çiçeklendi Eyüp, sonra da dışarıdaki ilkyazdan içerideki hazana uyanarak döktü yapraklarını. Nicedir sakladığı bir sırrı verir gibi fısıldadı önündeki mezarı göstererek:

"Biliyor musun? Düne kadar ona bir sürü şey söyleyebilirdim."

"Hâlâ söyleyebilirsin belki."

"Boş ver" diye yanıtladı Eyüp karısını, eline aldığı toprağı avucunda ufalarken. "Ölülerle konuşmaya çalışmanın dirilere bir faydası yok. Onlar

kendilerini arayan sözcükleri sahiplenmeye yanaşmıyorlar. Ne söyleyecekse, yaşayanlara söylemeli insan. Vakit varken söylemeli.”

Kocasının çocuk gözlerine sevgiyle baktı Pilar.

“Hadi kalk o zaman” diyerek elini uzattı. Kendisini karanlık kuyulardan yukarı çekmeye gönüllü bu dost ele bakıp gözlerini kırpıştırdı Eyüp. En masum ve savunmasız sesiyle sordu:

“Nereye?”

“Hâlâ yaşayanların olduğu bir yere.”

Karısının kendine uzanmış elinden aldığı destekle yerinden doğrulurken aile kabristanını işaret ederek “Beni” dedi Eyüp, “beni de bir gün buraya koymalarına izin verme, olur mu?”

Boğazındaki düğümü aşağı itip başıyla kocasını evetledi. Mühür açılmıştı bir kere. Ölüler için geçse bile dirilerin kaderi değişecekti. Ve elbette tebdilimekân vakti geldiğinde, Eyüp’ün soluksuz bedeni, o lanetli hatıranın kuruttuğu güz bahçesine gömülmeyecekti. Bunun güvencesini verircesine sıktı kocasının elini. Hafif bir rüzgâr esti, ağaçlar hışırdadı tepelerinde. Birbirlerine yaslanarak yürümeye başladılar. Toprak da yürüdü peşleri sıra. Gökyüzü de yürüdü, bulutlar da. Birkaç saat sonra Ay kocaman bir perde gibi Dünya’yla Güneş’in arasına gerilecek, Güneş tutulacak ve sırlar açığa çıkacaktı. Güneş bir kere tutulmaya görsün, bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı.

“Dün gece bir rüya gördüm” diye anlatmaya başladı Pilar. “Seninle birlikteydim. Kapkaranlık bir kuyunun içinde...”

Onlar bitkin adımlarını birbirlerinin peşi sıra sürüklerken, yerin yüzünde acıyla daralan yüreklerin insafsız karnavalı sürüyordu. Mevsimlerden yaz, aylardan ağustostu. Bin dokuz yüzlü yılların en sonuncusuydu. Her ev, her kapalı kapı, kendi talihsiz sırrını işliyordu acının delik deşik gergefine. Yangında ilk kurtarılacakların, ilk onların katli vacip kılınıyordu kıyım meclislerinde. Önce kadınlar ve çocuklar nakşediliyordu mezar taşlarının beyaz mermerlerine. Kurbanların tarihi, sessizlik yeminleriyle defalarca

yeniden yazılıyordu. Heyhat, ümit öyle elzem, yaşamak lezzeti öylesine keskindi ki, her bozgundan sonra henüz yazılmamış bir hikâye için acele kan aranıyordu...

Yerin üzerinde bunlar olurken, yüklendikleriyle ağırlaşmış yerkabuğu, içindeki bulantıya daha fazla dayanamayarak, pek yakında çatırdamaya hazırlanıyordu. Zira dolup da taşmaya dost bulamamışlar için, er ya da geç muhakkak kusmak lazım geliyordu. İçten içe çürüyüp de hepten yok olmamak için...

Alıntılar

Ece Ayhan, “Anahtarlar”, *Şiirimiz Mor Külhanidir Abiler*, YKY, 3. baskı, Şubat 2011.

Faruk Nafiz Çamlıbel, “Alçıdan Heykel”, *Han Duvarları/Toplu Şiirler*, YKY, 16. baskı, Ekim 2011.

Birhan Keskin, “Salyangoz”, *Yeryüzü Halleri*, YKY, 1. baskı, Ocak 2002.

Edip Cansever, “Ben Ruhi Bey Nasılım”, *Ben Ruhi Bey Nasılım*, Adam Yayınları, 12. baskı, 2001.

Ahmet Hamdi Tanpınar, “Kış Bahçesinden”, *Bütün Şiirleri*, Dergâh Yayınları, 2. baskı, 1982.

Ahmet Haşim, “Bir Günün Sonunda Arzû”, *Bütün Şiirleri*, Can Yayınları, 1983.

Cahit Zarifoğlu, “Savaştığımız Günler Kendimizle”, *Şiirler, Bütün Eserleri*, Beyan Yayınları, Kasım 2000.

Bilge Karasu, “Çeşitlemeli Korku”, *Kısmet Büfesi*, Metis, 5. baskı, Aralık 2009.

Cemal Süreya, “Sizin Hiç Babanız Öldü mü?”, *Sevda Sözleri*, YKY, 45. baskı, Ocak 2012.

Melih Cevdet Anday, “Bu Kırlangıçlar Gitmemişler miydi?”, *Sözcükler*, İş Kültür Yayınları, 1. baskı, 2007.

Şeyh Galip, “Gizli Sırların Ortaya Çıkışı”, Hüsn ü Aşk (*Güzellik ve Aşk*), dil-içi çeviri: Ahmet Necdet, Adam Yayınları, 1. baskı, Nisan 2003.

Yahya Kemal Beyatlı, “Nazar”, *Kendi Gök Kubbemiz*, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Türk Klasikleri, 1988.

Turgut Uyar, “Göğe Bakma Durağı”, *Büyük Saat/Bütün Şiirleri*, YKY, 11. baskı, Ekim 2011.

Değil hakikati, hayallerini, rüyalarını bile anlatmaya korkuyorsun. Çünkü sustuğun, kilitler altında saklanıp görünmez olduğun sürece güvendesin sanıyorsun. Oysa ancak anlatarak ve yasını tutarak kurtulabilirsin içinde yıllanmış acıdan. Başka türlü ıslah olmaz kalbinde harelenmiş o uğursuz gam.

Bırak, bir bir dökülsün gizlice kendini izlediğin aynaların sırları. Bırak, kendi sırrında parçalansın cam, tarumar olsun dünün bütün doğruları. Aksın zehir, temizlensin kan, bulsun yolunu zaman. Bu demde sadece gerçeğin yolcususun. Hem gücün de yok sanma bu tekinsiz yolu adımlamaya. Unutma, sen sustuğun için böyle yorgunsun.

Şimdi akrebi ve yelkovanı, kalbini kırdıkları yerde uyut, evvelce verilmiş insafsız sözleri unut ve öyle bir çığlık at ki, bütün sessizlik yeminleri o an bozulsun. Bırak, artık her şey konuşulsun...

Kaybolan kocasını bulmak üzere İstanbul'a gelen Pilar, yabancı bir şehirde, tanımadığı insanların arasında onun izini sürmeye başlar. Ancak kocası Eyüp'ün ardında bıraktığı rüya defterindeki işaretler, zamanla Pilar'ı kâbusla gerçeğin birbirine karıştığı bambaşka bir hikâyenin içine taşır. Artık gizli kalmış ne varsa, hepsinin ortaya dökülmesinin zamanıdır.

Nermin Yıldırım'dan rüyalar, gerçekler, sırlar ve suskun kalmışlar üzerine sarsıcı bir roman...

DK DOĞAN KİTAP